J. 1828. B

NOTISER
UR
SÄLLSKAPETS
PRO FAUNA ET FLORA FENNICA
FÖRHANDLINGAR.

fourth

FJERDE HÄFTET.

Ninth Series

NY SERIE. FÖRSTA HÄFTET.

BRITISH MUSEUM NATURAL HISTORY.

HELSINGFORS,
Finska Litteratur-sällskapets Tryckeri, 1858, 1859.

Imprimatur: *L. Heimbürger.*

NOTICE

SUR

QUELQUES CRYPTOGAMES SCANDINAVES NOUVELLES,

PAR

M. le D:r William Nylander.

En passant par Abo le 1 juin de cette année j'ai eu l'occasion de faire une excursion d'une demi-heure dans le bois de chênes de l'ile Runsala. Pressé par le temps je ne pouvais en explorer la végétation avec beaucoup de soin, mais je fus cependant assez heureux pour rencontrer quelques espèces intéressantes et qui semblent mériter d'être signalées.

Avec les *Agaricus corticalis* Bull., *Triblidium caliciiforme* Rebent., *Lophium excipuliforme* Fr. s'observaient sur les chênes le *Lecidea vermifera* Nyl. (olim in *Bot. Notis.)*, le *Lecidea myriocarpa* DC. et l'*Arthonia lurida* Ach.; en outre le *Calicium alboatrum* Flk. et le *Pertusaria Wulfenii* var. *variolosa* Fr. (ut videtur), mais j'y cherchai en vain les *Arthonia pruinosa* et *Phlyctis agelæa.* Sur l'écorce des pins se trouvait assez abondamment le *Lecidea turgidula* Fr. qui, à mon avis, ne constitue qu'une modification *pinicole* du *L. vernalis* var. *anomala* (Ach.)

Le *Calicium pusiolum* Ach. (*Coniocybe nigricans* Fr.) n'était pas rare sur les chênes et cela me permit d'étudier cette petite espèce peu connue d'une manière plus complète que je n'avais pu le faire auparavant. Je trouvai encore à Runsala sur un chêne un nouveau *Pertusaria* que j'appelerai *glomerulata* et dont je vais donner ici la définition ainsi que celle du *Calicium pusiolum* Ach.

Calicium pusiolum Ach. in *V. Akad. H.* 1817, p. 231, t. 8, f. 11, Nyl. *Calic.* p. 22; *Coniocybe nigricans* Fr. *Sched. crit.* 1, p. 3, *L.E.* p. 384, Schær. *Enum.* p. 174. **Thallus**

obsoletus, vix ullus, apothecia tenella nigra, stipitibus gracilescentibus nigricantibus vel sæpius pallescentibus aut totis hyalino-corneis vel albidis, capitulis lenticulari-globosis vel turbinatis, massa sporali nigra; sporæ nigricantes ellipsoideæ vel lineari-oblongæ, simplices vel uniseptatæ, longit. 0,004—8 millim., crassit. 0,002—3 millim. — Simile est *Calicio subtili* Pers. minori, forte tamen distinguendum stipitibus apotheciorum sæpe pallescentibus; immo hyalino-albicantibus. Capitula nigra, raro infra cinereo-suffusa.

Fig. 1: *a.*, *b.*, *c.* apothecia (aucta 46 diam.); *d.* thecæ cum paraphysibus et sporis (magnit. 275 vices aucta).

Pertusaria glomerulata, n. sp. Thallus albidus rugoso-inæqualis passimque rimosulus, apothecia in glomerulis nodulosis aggregatis ejusdem innata (nodulis his tenuiter rugosulis), mediocria; sporæ solitæ 2:næ (rarius 4:næ in thecis), longit. 0,170—0,200 millim., crassit. 0,040—41 millim. (minores longit. circa 0,065, crassit. 0,022 millim.) Gelatina hymenea iodo intense coerulescens. — Glomeruli thallini apotheciiferi (latit. 3—6 millim.) sunt sparsi, convexi, verrucose difformes et rugulosæ, qua nota differt hæc species a *Pertusaria communi.* Epithecium punctiforme nigricans.

Fig. 2.

J'ajouterai les définitions de quelques Lichens nouveaux de Suède, de Laponie et de Finlande:

Synalissa meladermia, n. sp. Thallus fusco-niger sat parvus (in sicco) membranaceus, rigens, opacus, infra granuloso-scaber (crassitie circa 0,2 millim., at in statu humido 0,4 millim. et sectione tenui rubidus, latit. 6 millim. et ultra). Apothecia non visa. — Supra lapides in Enari Lapponiæ lecta ab Edv. Nylander. — Forte non certe hujus sit generis. Structura thallina fere ut in *Synalissa picina* Nyl. *Prodr.* p. 19, solum globuli hyalini gelatinosi granula gonima includentes plerumque majores sæpeque quasi parietibus cellulosis induti. Haud raro globuli gelatinosi rufo-tincti non solum in superficie utraque conspiciuntur, sed adhuc intus in thallo, cur etiam lamina ejus tenuis rubricose rufescit. Simul initia *Scytonematum* inspersa adsunt, quare hæc formatio haud parum magna dubium fingere videtur.

Fig. 3. Sectio tenuis thalli.

Leptogium pusillum, n. sp. Thallus obscure castaneus vel fusco-virescens minutissimus lobato-granulatus, apothecia minutula (vix 0,2 millim. latit. adtingentia) elevata, a margine thallino rufescente (ut epithecium) recepta; sporæ ovato-ellipsoideæ vel utroque apice angustiores, sæpe 3—5-septatæ, longit. 0,018—26 millim., crassit. 0,008—0,010 millim. — Ad cimentum murale vetustum prope Upsaliam ad Slottsbacken. — Thallus vix ulla granula gonima moniliformi-disposita continet, sed absque ordine distributa vel passim glomerata; elementa filamentosa similiter satis parca vel rara. *Collema cheileum* var. *byssinum.* Krb. huc saltem pro parte pertinere videtur, vel quoad formam effusam, quam e Franconia misit Museo Parisiensi C. Arnold.

Lecanora cervina var. **sagedioides.** (Olim in *Consp. Fl. Helsingf.* perperam sub nomine *Sagedia clopima).* Affinis var. *rufescenti (Sagedia rufescens* Ach. *L. U.* p. 329, *Syn.* p. 135) h. e. sporis minutis oblongis, longit. 0,003—0,0035 millim., crassit. 0,001—0,0015 millim., paraphysibus gracilentis (articulis vix distinguendis), sed apotheciis medio papillose prominulis margine thallino tumidulo cinctis. Thallus cervinus areolato-squamulosus, squamulis passim crenulatis. — Ad rupes extimas graniticas (nonnihil ferruginosas) juxta mare, in fissuris, in Rödbergen Helsingforsiæ rara.

Lecidea phæops, n. sp. (Sub. *Parm. cinerea* var. *lacustri* in Theden. Lich. Holm.; an *L.rhodopis* Smrf. *Lapp.* p. 89) Thallus albidus (passim roseo-vialaceo maculatim tinctus), rimosus, apothecia minora fusca innata planiuscula, intus paullo dilutiora; sporæ 8:næ simplices fusiformi-ellipsoideæ, longit. 0,009—0,015 millim., crassit. 0,004—6 millim., paraphyses non distinctæ; hypothecium inferne obsolete rufescente. Gelatina hymenea iodo coerulescens. — Ad latera rupium graniticarum irriguarum in Winterwiksbergen prope Holmiam. Est *Biatora* sensu Friesiano, analysi mox dignota a forma omni subsimili *Lecideæ coarctatæ* (Ach.)

Verrucaria sphinctrinoides, n. sp. Thallus tenuissimus albicans effusus, apothecia nigra vel fusconigricantia mediocria (latit. 0,3—0,4 millim.), supra fere truncato-convexa, epithecio dilatato (in statu sicco profunde impresso); sporæ 8:næ fusiformioblongæ incolores irregulariter varie vel tandem murali-divisæ, longit. 0,040—45 millim., crassit. 0,011—14 millim., paraphyses graciles confertæ. Gelatina hymenea et apices summi thecarum iodo coerulescentes. — Supra muscos in Lapponia, ad Patsjoki in Enari, eam legit Edwin Nylander. Thallus gelatinosus e globulis majusculis hyalinis constituitur, in quibus foventur gonidia (1 vel 2 in singulis) granulifera. Fere *Collemeis* ob hanc texturam referenda videtur, *Synalissas* in memoriam revocans. Species est valde singularis. Apothecia nonnihil sphinctrinoidea. Spermatia recta, longit. 0,004 millim. Ad eandem subdivisionem pertineat generis *Verrucariæ* ac *V. epigæa* *).

Fig. 4: *a.* theca cum paraphysi, *b.* sporæ, *d.* thalli portiuncula, *e.* sterigmata et spermatia (aucta 275 diam.); *c.* sectio apothecii (aucta 50 diam.)

---

*) Le sommet seulement des thèques du *Verrucaria sphinctrinoides* se colore avec l'iode en bleu, chose qu'il ne faut pas confondre avec la coloration analogue du bouchon gélatineux remplissant l'ouverture apicale des thèques de quelques Sphéries (par ex. *Sphæria Desmazierii* Brk. et Br.; v. **Fig. 5**).

Verrucaria muscicola Ach. hb. Thallus tenuissimus albicans effusus, apothecia fere mediocria (latit. prope 0,4 millim.) sphæroidea nigra vel fusco-nigricantia, parte supera peritheciorum integrorum emersa, epithecio impressulo; thecæ bisporæ, sporæ incolores oblongæ vel fusiformi-oblongæ muralidivisæ, longit. 0,050—58 millim., crassit. 0,013—15 millim., paraphyses graciles confertæ. Gelatina hymenea iodo non tincta. — Supra muscos (verisimiliter e Suecia), in hb. Acharii. Perithecia sectione tenui visda pallida. Accedit ad stirpem *Verrucariæ chloroticæ*.

Fig. 6 *a.* Theca et paraphysis *b.* spora (auctæ 275 diam.); *c.* sectio verticalis apothecii (lamina tenuis, aucta 48 diam.)

Verrucaria epidermidis var. **pyrenastrella** Nyl. in Mus. Fenn. & Paris. Apothecia minora 3—6 invicem (ut in *Pyrenastro)* approximata et passim fere agglomerata, macula thallina sæpius nonnihil obscura, sed non bene determinata; paraphyses non distinctæ. — In Lapponia ad betulas cum statu typico atque *Lecidea turgidula* Fr. Edv. Nylander.

Sur les peupliers à Kaisaniemi près de Helsingfors se trouve une variété du *Verrucaria oxyspora* Nyl. que Mr Koerber appelle *Leptorhaphis tremulæ.* Elle est accompagnée du *Lecanora athroocarpa* Dub. Les périthèces du *Verruc. oxyspora* var. *tremulæ* sont ordinairement dimidiées, mais deviennent parfois plus saillantes et presque *entières,* d'une forme tuberculeuse, à impression épithéciale peu marquée. Les spores du *Lecanora athroocarpa* sont au nombre de 12 à 16 dans les thèques, et souvent à 3 cloisons transversales; ses apothécies sont assez petites brunâtres et soupoudrées de gris. — Le *Lecidea myriocarpa* f. *terrestris* sur les murs de Lappviken offre quelquefois des spores à 3 cloisons, ce qui semble indiquer que mon *L. triphragmia* n'est peut-être pas spécifiquement distinct du *L. disciformis.*

Leptogium humosum, n. sp. Thallus fusco-brunneus crustæformis, e granulis lobatis confertis constitutus, effusus, satis tenuis, apothecia crebre disposita concolora, concaviuscula (minora in hoc genere); sporæ pluriloculares vel varie septatæ, longit. 0,020—34 millim., crassit. 0,008—0,011 millim. Gelatina hymenea iodo intense coerulescens. — Ad urbem Nyslott (Savonlinna) id legit Edvin Nylander. — Externe facie fere *Lecideæ uliginosæ,* revera autem affine *L. spongioso*, sed apotheciis minoribus (latit. 0,3 millim.) thallo concoloribus.

Explication de la table.

Fig. 1: *a.*, *b.*. *c.* apothécies du *Calicium pusiolum* Ach.; *d.* spores, thèques et pasaphyses de la même espèce.

Fig. 2. Portion du *Pertusaria glomerulata* Nyl.

Fig. 3. Lamelle mince d'une portion de thalle du *Synalissa meladermia* Nyl.

Fig. 4: *a.* thèque et paraphyse du *Verrucaria sphinctrinoides* Nyl.; *b.* spores; *c.* coupe verticale du fruit (grossi 50 fois); *d.* éléments du thalle (grossi 275 fois); *e.* stérigmates et spermaties (id.)

Fig. 5. Thèque du *Sphæria Desmazierii* Brk. et Br. soumise à l'action de l'iode, de même que la thèque de la *fig. 4 a.*

Fig. 6: *a.* Thèque et paraphyse, *b.* spore (grossies 275 diamètres); *c.* tranche mince d'une apothécie (grossie 48 fois).

ÖFVERSIGT

AF

DE I ÖSTRA NYLAND VEXANDE

KOTYLEDONER OCH ORMBUNKAR.

Af

Thiodolf Sælán.

Egentliga ändamålet med denna öfversigt är endast att bana väg för en Flora öfver hela Nyland. Ty en fullständig och kritisk Flora öfver hela vårt land kan endast derigenom tillvägabringas, att dess särskilda landskaper omsorgsfullt undersökas samt dessa enskilda forskningar sedan sammanslås till ett enda stort helt. Karelen, Nyland och Åland äro för närvarande bland våra bäst undersökta landsdelar, och vi lefva i hoppet att den tid icke är alltför aflägsen, då vi kunna glädja oss öfver en noggrann kännedom äfven om de återstående.

Närvarande vextförteckning grundar sig hufvudsakligen på den botaniska resa i östra Nyland, som Kandidaten J. E. Strömborg och jag företogo under sommaren 1856 förmedelst understöd af „Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica“, samt på de undersökningar som under somrarne 1854 och 1855 anställdes af mig inom största delen af Borgå socken och en del af Perno skärgård och af Kand. J. E. Strömborg inom Mörskom socken. Dessutom hafva mig blifvit godhetsfullt meddelade en ganska fullständig förteckning öfver vexterne i Orihmattila socken, upprättad af Kand. E. V. Niklander och E. Sivén, några intressanta uppgifter från Mäntsälä af Stud. K. Nordenskiöld, från Perno och Lovisa af Med. Kand. G. R. Björkstén samt af öfrige på sitt ställe omnämnde. Dock skulle bland andra Perno och Mäntsälä socknar behöfva en närmare undersökning, ty med undantag af några få enskilda punkter är största delen af dem nästan alldeles okänd.

Ifrågavarande del af Nyland, ungefär dess östra hälft, sträcker sig från 43°—45° ö. l. samt från 60°25′—60°50′

n. l. Att försöka ustaka bestämda gränser i Botaniskt afseende för ett område, så inskränkt som detta, vore ett fåfängt, ja nästan omöjligt arbete. Ty inom en så liten rymd får vextligheten mycket sällan och det endast under högst gynnsamma förhållanden ett så egendomligt utseende, att landet med stöd deraf skarpt skulle afskilja sig och lätt kunna begränsas från andra omgifvande. Dessutom kommer här ännu den omständighet till att, såsom äfven i Flora Karelica påpekas, den Nyländska vegetationen småningom öfvergår i den Karelska, så att man icke kan säga, hvar den ena slutar eller den andra börjar. Detsamma ehuru kanske i mindre grad inträffar äfven med vegetationen norrut mot Tavastland. Derigenom komma begränsningarne naturligtvis att blifva mera geografiska än botaniska, och gäller det här således blott att utsöka de relativt bästa. Stödande mig derpå att bergsträckningar åstadkomma mer ingripande förändringar i vegetationen än floder, skulle jag föredraga de gamla gränserna för Nyland såsom landskap framför de nya för länet, emedan de förra till största delen åtfölja loppet af bergsryggar, de sednare åter åtminstone mot öster utgöras af en flod, neml. Kymmene-elf. Sålunda skulle norra gränsen bildas af den bergsträckning, som, utgående från Maanselkäs Karelska arm i trakten norr om Ladoga, stryker åt sydvest öfver Willmanstrand och Luumäki, genom mellersta delen af Walkiala och södra delen af Iittis samt längs Elimä och Orihmattila socknars nordligaste sidor; den östra skulle åter bildas af den gren, som, utgående från den nyss nämde i nejden af Kiurula i Walkiala sockens sydöstra hörn, sträcker sig rakt söderut genom Sippola kapell och Wekkelax socken samt uppnår kusten öster om Fredrikshamn vid Mäntylax pass.

Hela denna del af Nyland uppnår sin ansenligaste höjd, nemligen 400—500 fot, i nordligaste delen, der åsen stryker fram, och sänker sig sedan småningom mot hafvet sålunda att höjden i norra delen omvexlar från 400—300 f., i mellersta delen från 300—100 f. och slutligen i hela kusttrakten från Borgå till Fredrikshamn från 100—0 f. I skärgården höja sig holmarne obetydligt, högst 50 fot öfver hafsytan. Härifrån gör dock Hogland ett stort undantag genom att lyfta sin hjessa till den ansenliga höjden af 448 fot öfver hafvet.

I sammanhang härmed torde det löna mödan omnämna, att landet i dessa nejder under tidernas lopp betydligt höjt sig öfver hafsytan, hvartill man kan sluta af flere omständigheter. I Perno sockens norra del i den stora Reuso mossen, som numera ligger mer än 60 fot öfver hafsytan och är öfver en mil aflägsen från kusten, har man under gräfningar råkat på en skepps-köl. Idlax gård i samma socken, som blifvit skattlagd för idfisket i viken, äger numera i stället för viken en äng. Man uppvisar ännu stället, der skepp och båtar blifvit byggda *). På Wässö-landet, en mycket stor holme i Borgå skärgård, finnes mellan Skafvarböle och Lomböle byar på mer än $1/4$ mils afstånd från stranden en stor sten, hvari en jernring är inslagen och som sålunda fordom tjenat till vidfästning för farkoster. Af ängarnes sträckning kan man sluta till att hela Wässö-landet fordom måste bestått af flere smärre holmar, hvaraf kanske också dess namn (Wesi = vatten) härleder sig. Det långsträckta, smala sund, den s. k. Fladan, som åtskiljer Wässö från fasta landet, blir årligen allt grundare och kan snart icke mera befaras, så vida det icke muddras upp. I hela skärgården kunna många igengrodda sund uppvisas, der enligt folkets utsago i icke alltför aflägsna tider större farkoster seglat fram.

Bergen, som i allmänhet äro låga, föga öfverstigande 100 fot, beklädas vanligtvis af gles barr-skog och äro till större delen jemt och långsamt sluttande mot det omgifvande landet, med

---

*) Se «Beskrifning öfver Perno socken» af A. J. Hipping. 1817.

undantag af dem i östligaste trakten norr om Fredrikshamn, der de äro ganska spetsiga och nästan tvärbrant stupande. De sträcka sig från NNW till SSO och bestå merendels af Granit och Gneiss*). Kalk förekommer mera sparsamt t. ex. på gränsen mellan Borgå och Perno vid Molnby, på Hogland m. fl. st. — Jordmånen utgöres i mellersta delen af Nyland, nemligen i Mörskom, Lappträsk med Artsjö, Elimä och norra Strömfors, nästan heltochhållet af lera, hvarföre ock alla vattudrag derstädes äro gråfärgade; i de öfriga trakterna åter af svartmylla, som är mera sandhaltig i östliga delen eller i Pyttis, Kymmene och Wekkelax med Sippola, ganska lerhaltig åter i Borgå, Perno och Mäntsälä; i kusttrakten består den till en stor del af gäslera samt blir längre ut i hafvet allt mera sandhaltig och öfverfylld med knappersten, tills den i yttersta skärgården utgöres nästan uteslutande af rena sanden, då all odling, förutom den af potatis, förblir svår om icke omöjlig.

Om man undantager Kymmene-elf, förekomma här inga betydligare vattudrag. De hafva alla sin riktning från norr till söder. Den från Hollola kommande Borgå-å flyter i sitt öfre lopp genom Orihmattila, i sitt nedre midt igenom Borgå socken och utgjuter sig, sedan den från nordvest upptagit några smärre biarmar, nedanför Borgå stad i den vidsträckta Borgå fjärden. Genom vestra delen af sistnämde socken flyter den inom Mäntsälä upprinnande Svartån, som åter utfaller i den såkallade Svartbäck-fjärden. Sjöarne i Artsjö och en del af dem i Mörskom stå i förening med hvarandra genom Forsby-ån, som utlöper i den djupt i landet inträngande Perno-vikens norra botten, den såkallade Forsby viken *). De öfriga sjöarna i Mörskom förena sig med dem i östra delen af Borgå och utgjuta sig alla genom Illby-å i Bosgård-viken, som utgör norra ändan af den mellan Borgå och Perno socknar utbredda, 18 verst långa Åby-fjärden. Lappträsk och Strömfors genomflytas af den i Iittis uppkommande Tessjö-ån, som, sedan den upptagit från de kringliggande mossarne och sanka kärrängarne mindre bäckar, en half mil öster om Lovisa utfaller i Kulla-viken. Alla dessa vattudrag flyta till största delen mera lugnt och jemt. Detta kan dock ingalunda sägas om den väldiga Kymmene-elf, genom hvilken Päijäne kastar en del af sin vattenmassa i hafvet och som under hela sitt lopp störtar sig utför den ena katarakten efter den andra. Sedan den genomflutit Iittis och derstädes bildat Keltis fall, infaller den i östra Nyland samt utgör under sitt första förlopp gränsen mellan Elimä med Anjala å ena samt Walkiala och Sippola å andra sidan, kastande sig derunder utför flere vattenfall, hvaraf de förnämsta äro Ummeljoki och Anjala. Något nedanför sistnämnde fall delar sig elfven i tvenne armar, hvaraf den östra med nästan rak sydlig riktning flyter genom Kymmene socken och delar sig nära utloppet i trenne grenar, af hvilka den östligaste bildar det 25 fot höga Högfors fall, de båda andra straxt nedanför Kymmene-fästning kasta sig i hafvet. Den vestra armen har först en riktning åt vester, sedan åt söder och utgör gränsen mellan Strömfors och Pyttis. Nedanför sitt sista fall, Abborfors, delar den sig i tvenne grenar, som omsluta en stor holme, och störtande sig i hafvet ger elfven sig tillkänna, ganska långt ut dels genom hafsvattnets mindre sälta dels genom starka ström-

---

*) Enligt Engelhardt's «Geognosticher Umriss von Finland» skulle bergen i trakten mellan Fredrikshamn och Lovisa bestå af Granit och Granit-Sienit, från Lovisa åt Borgå af gråblå Granit med ådror af hvit Quartz och Feltspath, i Perno af Granit-Gneiss samt i närheten af Borgå vid Forsby och Illby nästan uteslutande af Gneiss.

---

*) Af dessa sjöar har Pyhäjärvi inom Artsjö ett ansenligt djup, ty genom mätningar har man funnit dess djuplek på midten uppgå ända till 40 famnar; dess höjd öfver hafsytan är 137 fot.

drag, som ännu äro märkbara i det 1 ½ mil från kusten aflägsna Kungshamns-sundet*).

Stödande sig mer på olikheterna i sjelfva landets utseende än i dess vextlighet, kunde man indela Nylands östra hälft i trenne regioner, naturligtvis icke skarpt begränsade utan tvertom småningom i hvarandra öfvergående, nemligen: *den vestra regionen*, som skulle innefatta Mäntsälä, Orihmattila, Borgå, Perno, Mörskom, Lappträsk, Strömfors med Lovisa och sydvestra hörnet af Elimä; *den östra regionen*, som åter skulle bildas af Elimä sockens största del, hela Pyttis, vestra delen af Kymmene och en del af Sippola kapell; den tredje, som förtjenade namnet af *den bergiga regionen*, till utsträckningen den minsta, skulle då komma att ligga mest i öster och omfatta södra delen af Sippola, hela Wekkelax och östligaste delen af Kymmene. Dessa tre regioner hafva, såsom nyss är nämndt, hvarochen sitt egendomliga, ej så mycket af vegetationen som icke mera af sjelfva landets fysiska beskaffenhet betingade utseende.

Den vestra utmärker sig genom en mycket omvexlande yta, uppkommen genom tidt och ofta förekommande höjder med mellanliggande dalsänkningar. Dessa vattnas som oftast af någon mindre bäck, som beskuggad af al och björk, ganska ofta äfven af lind, bildar fuktiga lundar, der man ej förgäfves söker *Impatiens*, *Pulmonaria officinalis*, *Milium* och äfven ehuru mindre ofta kan påträffa *Humulus*, *Stachys sylvatica*, *Poa sudetica var. remota* m. fl. Någongång varseblir man i skogarne kärraktiga ställen, som högst sällan vinna någon större utsträckning. På öppnare platser mötes ögat af odlade marker, ängar och åkerfält, som likaledes ej heller upptaga någon större rymd. Nejden kring Lovisa och hela Strömfors äro beryktade för de ofantliga, kringkastade stenblock som derstädes i största ymnighet förekomma. Egentligen bergiga trakter finnas i Orihmattila, der åsen stryker fram, i Artsjö kapell och i Mörskom, der bergen äfven uppnå en icke obetydlig höjd. Man finner der äfven vexter, egendomliga för bergstrakter, såsom: *Jasione, Allium sibiricum* och *Viscaria alpina.* Artsjö är egendomligt derföre, att det på alla sidor omgifves liksom af en krans af berg och sålunda på sätt och vis utgör en enda stor däld, der de trenne förut omtalade sjöarne utbreda sitt grumliga vatten, som genom åar stå i förening med hvarann och fordom kanske utgjort en enda gemensam sjö. — I skogarne, som till största delen bestå af barrträd och stundom äga en större utsträckning, är granen (i Orihmattila tallen) förherrskande. Alen förekommer på fuktiga ställen, dock sålunda att Klibbalen *(A. glutinosa)* i hafstrakten helt och hållet undantränger den återigen norrut öfvervägande Gråalen *(A. incana).* Detta är äfven fallet i de öfriga regionerna. Björken, som helst trifves på gamla svedjeländer, bildar ingenstädes egentliga skogar. Af ädlare trädslag förekommer Lönnen härochder i södra delen, Asken på tre eller fyra ställen i södra Strömfors, Hasseln i Borgå och på ett ställe i Perno, Eken på par ställen i Borgå sockens kusttrakt, dit till en del troligen öfverförd från Estland. Vexter, som kunde kallas egendomliga för denna region i förhållande till de öfriga, äro: *Tragopogon pratense, Glechoma, Ajuga pyramidalis, Conium maculatum, Trollius, Ficaria, Anemone ranunculoides, Potentilla alpestris.* I Orihmattila häntyda *Polemonium coeruleum, Pulsatilla vernalis* och *Gypsophila muralis* redan mer eller mindre på en Tavastländsk vegetation.

---

*) Under vår resa 1856 om sommaren fingo vi höra att elfven brukar höja sig ungefär intill Johannedagen, men derefter småningom sänka sig. — Enligt böndernas utsago skulle dess vattenstånd samma sommar varit ovanligt högt, nemligen 1 ½ aln högre än annars.

Den östra regionen utmärker sig genom en särdeles jemn och enformig yta. Man färdas nemligen här öfver stora slätter, som bestå antingen af vidlyftiga åkerfält och ängar, af sandmoar glest bevexta med tall och ljung eller ock af nästan otillgängliga mossar och kärr. Här påträffas visserligen icke några dalsänkningar med fuktiga lunder; här mötes ögat sällan af någon sjö eller kulle, som afbröte den tröttande enformigheten, men likväl är landskapet ingalunda hvad man kallar ödsligt, tvertom färdas man ganska ofta genom tätt befolkade, vidt och bredt odlade trakter. Detta är isynnerhet fallet med mellersta och nordöstra delen af Elimä, der nästan oöfverskådliga åkrar och ängar utbreda sig för betraktarens blickar. Mycket odlad är äfven den delen af Sippola, som stöter till elfstranden, samt mellersta delen af Kymmene och Pyttis. Denna sistnämnda socken bildar på sätt och vis en stor ö, i det den på tre sidor omfamnas af Kymmene-elfs utloppsarmar och på fjerde eller södra sidan sköljes af hafvet. Hela dess norra del upptages af tvenne ofantliga kärr, som vore nästan ofarbara, såframt ej af naturen sjelf bildats liksom bryggor öfver dem förmedelst några sandåsar, hvaraf de genomskäras. De ligga båda i elfvens delningsvinkel och hafva troligen fordomtima varit betäckta af dess vatten. Björnmossen, såsom det ena af dem benämnes, sträcker sig öfver socknens nordöstra hörn och är genom en sandås skild från den ännu betydligare Äggmossen, som med en vidd af omkring 1000 tunnland upptager hela nordvestra delen och utsänder derifrån flikar långt ned mot söder. Detta sistnämnda kärr utfäller en del af sitt vatten genom den såkallade Broby-ån, som flyter midt igenom socknen till en mindre hafsvik. Söderut längs elfstranden efterträdes Äggmossen af fuktiga ängar och ännu längre fram mot kusten antager trakten nästan ett Tavastländskt utseende, i det att bördiga, af löfskog omgifna ängstäppor omvexla med svedjeländer och med reslig furuskog beklädda backar. Deremellan slingrar sig elfven och framställer en intagande anblick genom sina talrika, med löf- och barrträd bevexta holmar och sina hvitt skummande vattenfall, som här till men för segelfarten tätt följa det ena på det andra. Norra delen af Sippola kapell, der för öfrigt äfven sandmoar omvexla med odlade fält, upptages liksom i Pyttis af vidlyftiga kärr, som sträcka sig långt in i Walkiala socken. — Djupare skogar finnas egentligen i östra Pyttis, i Kymmene och Sippola. De bestå både i denna och följande region antingen blott af tall eller ock af tallblandad gran; på fuktigare ställen af al och björk. Hassel förekommer nära Kymmene fästning vid det såkallade „Munkfisket“ inom Kymmene socken; Asken på några ställen i Pyttis skärgård; vilda Äpple-träd — de flesta dock mera buskartade — på Tuuskas-holme inom samma skärgård. Af vexter, på sätt och vis egendomliga för denna och följande region i förhållande till andra trakter af Nyland, kunde nämnas: *Campanula cervicaria*, *Sceptrum carolinum*, *Viola umbrosa*, *Farsetia incana*, *Andromeda calyculata*, *Euphorbia palustris*, *Scirpus cæspitosus*. Stränderna af Kymmene-elf betäckas af *Fluminia arundinacea* och vid dess utlopp nedanför Abborfors af *Glyceria aqvatica*.

Den tredje eller bergiga regionen, som utgör östligaste delen af Nyland, får ett egendomligt utseende af den ås, hvaraf den genomstrykes och som slutar vid Mäntylax-pass. Hela norra delen af Wekkelax är nemligen alldeles uppfylld af höga, nästan tverbrant stupande berg, och ingifver derigenom betraktaren en föreställning om ett alp-land i smått. Har man med möda stretat sig upp till toppen på något af dessa berg, öfverraskas man som oftast vid åsynen af en liten insjö, som djupt nedanför utbreder sin klara vattenspegel, beklädd med *Nymphæa*, *Lobelia* och *Sagittaria*. Dessa sjöar förekomma så talrikt, att man inom en qvadrat mils rymd kan räkna 15 till 20. Bäckarne, hvartill de gifva upphof, rinna dock genom ödsliga tallskogar och bidraga icke till bildandet af några lunder. — Söderut sänker sig åsen småningom mot kusten, framträdande i form af högländа sandmoar och härochder sig höjande backar samt förlorar sig slutligen i hafvet i en mängd smärre holmar. Både denna och den norra åsen prydas af den täcka *Viscaria alpina* och *Silene ru-*

pestris, hvarigenom sålunda på sätt och vis bildas rödochhvita infattningar för vextligheten mot norr och söder.

I kusttrakten, som till följe af hafsvattnets djupa inträngande i landet har ett mycket flikigt utseende, förekomma ganska allmänt: *Senecio silvaticus, Knautia arvensis,* — som norrut ersättes af *Succisa pratensis* — *Cornus suecica, Melandrium diurnum, Stellaria holostea, Cotoneaster vulgaris, Triodia decumbens* m. fl. Emellan vikarne skjuter landet ut i långa uddar, som sedan på sätt och vis fortsättas af en mängd större och mindre holmar. Dessa hafva vanligen en mycket stenbunden mark och äro bevexta med gles, mest af tall bestående barrskog. Holmarnes midt upptages ganska ofta af något kärr. Anmärkningsvärda äro de tvenne stora holmarne, Wakterpää i Strömfors och Mogenpörtö i Pyttis skärgård, för de sällsynta vexter, som af dem inhysas. Jag vill blott nämna: *Asperula odorata, Galium triflorum, Batrachium trichophyllum, Ceratophyllum demersum, Malaxis paludosa, Glyceria remota* och *Cinna pendula.*

Utmärktast framför alla andra är dock Hogland, dels genom sin ansenliga höjd öfver hafsytan, till följe hvaraf det blir synligt på ett ofantligt afstånd, dels genom dess af naturen förlänade egendomliga läge. Denna ö är nemligen nästan lika långt aflägsen från Estlands som från Finlands kust och framställer på sätt och vis inom sin inskränkta rymd en bild af båda ländernas floror eller — om man så vill — ger upphof till en öfvergång från den ena till den andra, ehuru dess flora dock mycket mera närmar sig den Finska än den Estländska. — När man nalkas på afstånd, tyckes Hogland bestå af trenne skilda holmar, som i höjd tilltaga från norr mot söder; men kommer man närmare, synas holmarne vara förenade genom flackt land, hvilket likväl i sjelfva verket utgöres af en mängd smärre berg, som till sin höjd äro betydligt underlägsna de tre högsta, på afstånd sedda. Det sträcker sig från NNW till SSO med en längd af 11 verst och bredd af 1 ½—3 verst. Hela ön utgör ett virrvarr af omhvarandra kastade, oftast tverbrant stupande, remn- och sprickfulla berg och mellan dem sig slingrande dalar, som merendels äro öfverfyllda af ofantliga stenrös och mycket sällan bilda små, grönskande, af innevånarne sorgfälligt vårdade ängstäppor. Stränderna, som isynnerhet på vestra sidan äro öfverhopade med klapperstenar, betäckas på östra sidan till största delen af sand. — Bland bergen utmärka sig, såsom redan är nämdt, särdeles trenne genom sin höjd. Det högsta, som ligger på södra spetsen och benämnes Lounakorkia är 530 fot; det närmaste, nästan midt på ön belägna Haukkawuori är 448 fot (dess nordliga spets, Mäkipäällys är enligt Struve 474 fot) och det tredje, på norra ändan belägna Pohjakorkia är 307 (enligt Struve 356) fot högt. Bergen bestå till största delen af Porphyr. Gränsen mellan denna och de på Hogland förekommande, öfriga bergsarterna kunde ungefär uppdragas genom en linie från norr till söder, något vestligt om de trenne höga bergen, hvarvid Porphyren komme att ligga på östra och de öfriga bergsarterna på vestra sidan om denna linie. Dessa sednare utgöras hufvudsakligast af Diorit, som upptager midten af vestra och sträcker sig ganska långt mot östra kusten, samt af Granit-Gneiss och Quarz i syd- och nordvestra delen *). — I dalsänkningen mellan Lounakorkia och Haukkawuori ligga fem mindre, genom uppskjutande klippor från hvarandra skilda träsk med mycket kärriga stränder. Det största af dem, Lounajärwi, utbreder sin vattenspegel straxt nedanför Lounakorkia, som härstädes med en nästan lodrät klippvägg reser sig i höjden. De stå genom små rännilar i förening med hafvet och bekládas af *Nymphæa*, *Nuphar* och *Potamogeton*

---

*) Dessa uppgifter jemte höjdbestämningarne grunda sig på D:r E. Hofmann's «Geognostische Beobachtungen auf einer Reise von Dorpat bis Åbo». 1837.

natans. På bergens sidor utskjuta från remnorna förkrympta barrträd, hvilka stormen och inbyggarne gemensamt bjudit till att förstöra.

Till de af A. G. Schrenck och Kand. E. Nylander *) härstädes anmärkta vextformer voro vi under vår förut omnämda resa i tillfälle att ännu tillfoga 140, så att hela antalet arter, som nu äro kända på Hogland, uppgår till 402 Kotyledoner och 15 Ormbunkar **). Vexter, som utan tvifvel öfverkommit från Estland, äro: *Anchusa officinalis, Neslia paniculata, Camelina silvestris* och *Bromus arvensis*, af hvilka blott den första hittills blifvit annorstädes observerad i Finland och det endast på Åland. Dessutom förekomma här arter, som man väntade sig träffa mycket nordligare, såsom *Centaurea (phrygia* var.) *austriaca* och *Scirpus cæspitosus*, hvilket kanske låter förklara sig af den ovanliga höjden öfver hafsytan, som täflar med nordligaste Nylands och södra Tavastlands. Ganska allmänna äro: *Lactuca muralis, Lamium amplexicaule, Thymus serpyllum* och *Drosera intermedia*; vid Pohjakylä påträffas på sandbackarne: *Hieracium rigidum, Campanula rapunculoides, Echium vulgare, Echinospermum lappula, Delphinium consolida* m. fl.

För öfrigt vill jag af de för hela hafstrakten egendomliga vexterne blott nämna de utmärktaste, såsom *Odontites litoralis, Samolus, Cakile, Erysimum hieracifolium, Isatis, Cochlearia danica* (Borgå), *Geranium sanguineum* (Borgå), *Silene maritima, viscosa* (Borgå), *Halianthus, Lathyrus maritimus, Atriplex lito-*

---

*) Enligt «Skizze der Vegetation auf der Insel Hochland» von A. G. Schrenck och «Reseberättelse till Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica öfver en naturhistorisk resa 1851» af A. E. Nylander.

**) På Walamo äro anmärkta 320 arter Kotyledoner och 12 Ormbunkar. Denna ö tyckes äfven vara fattigare på Lafvar, men i dess ställe rikare på Mossor än Hogland, hvilket förhållande icke förefaller oväntadt, då man känner båda öarnes olika naturbeskaffenhet.

ralis, Salsola Kali, Nayas marina, Zannichellia pedicellata, Blysmus rufus, Carex norvegica, glareosa, Alopecurus nigricans (Borgå).

Särskildt vill jag fästa våra botanisters uppmärksamhet vid följande, för hela Finlands Flora nya vextformer; främst bland alla vid *Najas fragilis,* som icke förut blifvit funnen inom hela Skandinaviens område; sedermera vid *Cinna pendula (Blyttia suaveolens),* hvilket utmärkta gräs enligt Nyman's „Sylloge Floræ Europææ“ i hela Europa hittills blifvit anmärkt blott i södra Norrige och mellersta Ryssland; *Neslia paniculata,* såsom ofvan är nämdt, troligen öfverförd från Estland, der den enligt Weber's „Esth-, Liv- und Cur-lands Flora“ flerstädes förekommer; *Batrachium trichophyllum,* som i Sverige går ända till Lappland och inom vårt land hittills blifvit förbigången kanske till följd af Batrachiernas ända till de sista åren ofullständiga kännedom. Arter, som äfven upptagas i följande förteckning och som hittills varit osäkra för vår Flora, äro: *Camelina silvestris,* i „Summa Vegetabilium Scandinaviæ“ pag. 31 inom Finlands kolumn tecknad med ett frågetecken (?) och *Bromus arvensis,* hvilket gräs i Sum. Veg. Sc. pag. 76 är antecknadt för hela Finland, ehuru det dock, enligt hvad hittills för Finska botanister är kändt, före sommaren 1856 med säkerhet icke blifvit funnet inom dess landamären. Detsamma gäller äfven om *Alopecurus nigricans.* — Vidare kan jag ej undgå att nämna den egendomliga formen af granen: *Abies excelsa* var. *viminalis,* hvaraf ett enda träd finnes bland andra granar i en skog på Stor-Krogsnäs egendom inom Borgå skärgård, utmärkande sig genom sina nästan enkla och liksom pisksnärtar från stammen nedhängande qvistar, som blott i spetsen äro försedda med rundtomkring spridda, tumslånga barr.

Dessutom anser jag det icke vara ur vägen att fästa våra botanisters uppmärksamhet vid följande anmärkningar. *Veronica Beccabunga,* som i Sum. Veg. Sc. upptages för hela Finland, har dock utom i Borgå, så vidt oss är kändt, blott blifvit sedd på Åland och i Willmanstrand; *Cerastium semidecandrum,* likaledes i Sum. Veg. Sc. pag. 37 upptagen för hela Finland, är likväl före sommaren 1856 blott anmärkt på Åland; *Oxycoccus microcarpus,* som kanske utgör en egen art, ses som oftast vexa blandad med hufvudarten, *Oxycoccus palustris,* från hvilken den redan på afstånd lätt skiljes genom sin finhet, sina nästan dubbelt mindre blommor och frukter samt vid närmare undersökning genom sina glatta blomskaft och mycket små triangulära blad med nästan tvär bas. Ruprecht säger äfven i sitt arbete: „In Historiam Stirpium Floræ Petropolitanæ diatribæ“ pag. 56: „In sphagnosis cum typo mixtim crescit (Oxyc. microcarpus), at in diversis cæspitibus transitus nullos offerentibus“. Den har troligen en ganska vidsträckt utbredning i vårt land, ty under vår ofvannämde resa sågo vi den på nästan alla mer sanka kärr. Det egendomliga förhållande äger dock härvid rum, att på kärren i hafstrakten, der O. palustris ännu i ymnighet förekommer, man icke är i stånd att finna O. microcarpus.

Glyceria plicata Fr., som enligt F. Nylander i Specileg. Cent. I pag. 9 skulle finnas vid Kymmene elfs utlopp („in paludosis ad ostium fluminis Kymmene“), sågo vi icke, men i dess ställe *Glyceria aqvatica,* hvaraf stränderna vid elfvens utlopp nedanför Abborfors betäcktes liksom af ymnig vass. — *Glyceria remota,* som enligt Andersson's „Skandinaviens gramineer“ sid. 58 af Forselles redan år 1811 funnit vid träsket Wargas nära Strömfors, kunde vi efter ett det trägnaste sökande likväl icke återfinna. Nära Strömfors bruk finnes väl ett torp, vid namn Wargas, men Wargas-träsket kände ingen till. Det måste troligen under tidernas lopp hafva torkat ut och med det äfven Glyceria remota försvunnit. Vi voro dock lyckliga nog att åter anträffa detta utmärkta gräs ej långt derifrån i en fuktig dal vid Österby inom Strömfors skärgård.

Slutligen vill jag anmärka att *Selinum carvifolia*, som hittills blifvit funnen blott längs kusten af Nyland och Egentliga Finland, troligen har en vidsträcktare utbredning, ty vi sågo den äfven i Mörskom och Artsjö, således ganska högt upp från hafvet.

De af Ruprecht i hans ofv. cit. arb. pag. 23 för Borgå trakten upptagne *Lithospermum officinale* L., *Ranunculus bulbosus* L. och *Circæa lutetiana* L. har jag icke sett derstädes. Sednare pag. 80 säger han att „*Inula helenium* L. förekommer i östra Nyland t. ex. vid Borgå“, men emedan den af folket allmänt odlas och någongång kunnat sprida sig något från trädgårdstäpporne, anser jag den egentligen icke kunna räknas till våra vilda vexter. Af samma skäl har jag icke upptagit *Ribes uva crispa* L.

Vexter, som kanske blifvit förvildade äro: *Nepeta cataria, Dracocephalum thymiflorum, Primula veris, Aquilegia vulgaris, Delphinium consolida, Bunias orientalis, Blitum virgatum.*

På barlast-platsen vid Borgå förekomma: *Nasturtium silvestre* och *Cynosurus cristatus.* Enligt J. E. Strömborg skall *Oenothera biennis* L. år 1852 äfven funnits derstädes; den har dock icke kunnat sedermera återfinnas.

Fullt erkännande nödvändigheten af att man vid ett arbete, sådant som det förhandenvarande, måste gå ytterst noggrant och försigtigt till väga, om man vill undvika misstag, och ej heller okunnig om den genom försumlighet i detta afseende föranledda förvirring, hvaraf den lilla kunskap vi om våra vexter ega, lidit och till en del ännu lider *), har jag ansett mig pligtig att upptaga endast de vextformer, som jag antingen sjelf sett eller genom meddelanden af dervid omnämde personer blifvit för mig med full säkerhet för ifrågavarande trakt bekante.

---

*) Detta kan likväl bland nyare författare endast tillvitas afl. D:r A. Wirzén (se bland annat «Prodromus Floræ Fennicæ» A. Wirzén) och afl. Abr. Nylander, som utgifvit en dissertation: «Stirpes Cotyledoneæ Paroeciæ Pojo». Helsingfors 1844.

Antalet arter, som äro upptagne i följande vextförteckning, uppgår till 625 Kotyledoner (457 Dikot. och 168 Monokot.) och 23 Ormbunkar. Bland familjerna intager Synanthereernas genom sitt öfvervägande artantal (64) det främsta rummet dernäst Gramineernas (56) och Cyperaceernas (51).

Af uttryck och beteckningssätt, som förekomma i det följande, betyda:

a. allmän.
t. a. temligen allmän.
h. o. d. här och der.
r. rar eller sällsynt.
m. r. mycket sällsynt.
Norra delen: Orihmattila, Mörskom, Lappträsk med Artsjö, Elimä och Sippola.
Södra delen: Borgå, Perno, Strömfors, Pyttis, Kymmene och Wekkelax.
„Längs kusten“ eller „i hafstrakten“: sträckan mellan Borgå, Lovisa och Fredrikshamn.
M. F. Museum Fennicum eller Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica herbarium.
Fl. Kar. „Collectanea in Floram Karelicam“ W. Nylander 1850 och 1851.
M. Anat. Vextsamlingen på det såkallade Anatomiska Museum i Helsingfors.

Cotyledoneæ.

Dicotyledoneæ.

Ser. I. Corolliflorae.

Cl. I. Seminifloræ.

Fam. I. *Synanthereæ* Rich.

Bidens L.

cernua L. h. o. d. längs kusten.

tripartita L. a.

Crysanthemum L.

leucanthemum L. m. a.

Matricaria L.

inodora L. a.

— var. *salina* h. o. d. i hafstrakten.

chamomilla L. t. a.

Anthemis L.

tinctoria L. t. a.

arvensis L. a.

cotula L. på Haapasaari ymnig *).

Achillea L.

ptarmica L. r. vid Borgå malm; Strömfors vid Österby; Orihmattila vid ån mellan Tönnö och Sommarnäs enl.

---

*) Förut derstädes observerad af Baer enl. Ruprecht anf. st. sid. 23.

förut omtalte förteckning af Kand. Niklander och Sivén *); Walkiala enl. Kand. E. Winter i M. Anat.; Hogland enl. E. Nylander.

Achillea millefolium L. m. a.

Tanacetum L.

vulgare L. h. o. d. i norra delen; t. a. i södra delen.

Artemisia L.

absinthium L. t. a.

vulgaris L. a.

— var. *coarctata* Fors. t. a. i hafstrakten.

campestris L. r. i Borgå **) på Borgbacken invid staden, på Siperholmen och Pörtö; i Fredrikshamn.

Senecio L.

Jacobæa L. i Kymmene enl. af Forselles i M. F.

silvaticus L. h. o. d. i hafstrakten.

vulgaris L. m. a.

Gnaphalium L.

uliginosum L. a.

silvaticum L. t. a.

Antennaria Brown.

dioica L. m. a.

Filago L.

montana L. h. o. d. ymnig.

Inula L.

salicina L. h. o. d. i skärgården; i Mäntsälä enl. K. Nordenskiöld.

---

*) Emedan alla uppgifter från Orihmattila grunda sig på den sid. 2 omnämda vext-förteckningen, utelemnas för korthetens skuld i det följande denna citation.

**) Härmed menas öfverallt i det följande Borgå socken, såvida icke något skildt dervid omnämnes.

Aster L.

tripolium L. t. a. i hafstrakten.

Erigeron L.

acre L. t. a.

Solidago L.

virgaurea L. a.

Tussilago L.

farfara L. h. o. d.

Centaurea L.

scabiosa L. m. r. vid Borgå stad på en äng nedanför Borgbacken.

(*phrygia* L. var.) *austriaca* Willd. r. i Borgå vid Monnby; i Mäntsälä enl. Nordenskiöld i M. Anat.; Mörskom; Orihmattila; Pyttis vid Stor-Abborfors; på Hogland vid Pohjakylä.

jacea L. t. a. i södra, men mera sällsynt i norra delen.

cyanus L. a.

Carduus L.

nutans L. på Fredrikshamns vallar enl. C. Ehrström i M. F.

crispus L. r. i Borgå; på Svartholm vid Lovisa enl. G. J. Strömborg; i Pyttis vid Kyrkobyn.

Cirsium Scop.

lanceolatum L. a.

palustre L. m. a.

arvense Curt. a.

— var. *horridum* W. et Gr. vid Borgå stad på Hammars; i Strömfors på Sandholmen nedanför Abborfors.

— var. *ferox* Hn. (*maritimum* Fr.) vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.

heterophyllum L. a. i norra, h. o. d. i södra delen.

Lappa T.

Lappa tomentosa Schkhr. m. a.
minor Lam. t. a.
Sonchus L.
arvensis L. t. a.
— var. *lævipes* Koch. („pedunculis involucrisque glabris“), i Strömfors och Orihmattila.
— var. *maritima* t. a. i hafstrakten.
oleraceus L. a.
asper Vill. a.
Lactuca L.
muralis Don. h. o. d. i lundar längs kusten t. ex. i Borgå; i Strömfors; på Hogland öfverallt.
Lapsana L.
communis L. m. a.
Tragopogon L.
pratense L. r. i Borgå stad; i Lappträsk vid Lomnäs; i Lovisa, Anjala, Orihmattila.
Scorzonera L.
humilis L. på Hogland vid Lounakylä.
Crepis L.
paludosa (L.) Mönch. t. r. i Borgå, Orihmattila, Sippola, Hogland.
tectorum L. a.
Hieracium L.
pilosella L. a.
auricula L. a. *)

---

*) Från Krogsnäs i Borgå och från Broby i Pyttis socken har jag exemplar af ett Hieracium, som till alla delar öfverensstämma med *H. fuscum* Vill. Fr. S. V. Sc. p. 529 och H. N. XIII n:o 7. Jag har likväl tvekat att upptaga denna art som Finsk, emedan, då den i Norrige förekommer på en höjd af omkring 4000 f., den härstädes skulle vexa på låglandet. Jag har härigenom blott velat fästa våra botanisters uppmärksamhet vid denna intressanta vextform.

Hieracium suecicum Fr. i Borgå flerest. t. ex. vid Krogsnäs, Orrby, på Sundö; vid Anjala fall; vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F. — Af denna art har jag anträffat former med både sterila och blombärande stoloner, med nedtill vanligen mörkröda stjelkar; bladen undertill längs nerven och kanten ofta gleshåriga.

pratense Tausch. invid Anjala fall.

collinum Fr. t. a.

prœaltum Vill. i Borgå vid Laha enl. H. Nervander; på Hogland vid Lounakylä.

glomeratum Fröl. et Fr. t. a.

cymosum L. Fr. i Borgå vid Laha enl. H. Nervander; i Sippola kapell nära kyrkan.

murorom L. Fr. t. a.

cæsium Fr. i Borgå vid Laha enl. H. Nervander i Flora Helsingforsiensis; i Sippola kpll.

vulgatum Fr. a.

rigidum Hn. Fr. S. V. Sc. p. 546 n:o 37 på torra sandbackar nära kyrkan på Hogland. — På afstånd icke olik en robust form af *H. umbellatum* öfverensstämmer den närmast med *H. rigidum microcephalum* H. N. V. n:o 1, men har en resligare (ungef. 1 ½ aln hög) och fastare vext, större blomster, en mycket grenig och bladig vippa med utdragna, trådfina grenar långt ned på stjelken, på båda sidor gröna, nästan glatta, blott på midten strödt glandelhåriga, smalt lansettlika holkfjäll och likformiga, bredt lansettlika, till midten groftandade blad.

umbellatum L. a. — i hafstrakten vanligen nedliggande och smalbladig.

Taraxacum L.

officinale Web. a.

Leontodon L.

Leontodon hastilis L. i Borgå vid Laha och Koppsby i Borgnäs kapell enl. K. Nordenskiöld.
  autumnalis L. m. a.

Hypochæris L.
  maculata L. t. a. i norra, h. o. d. i södra delen.

Fam. II. *Dipsaceæ* Juss.

Knautia L. Coult.
  arvensis L. i södra delen a.

Succisa Mönch.
  pratensis K. a. isynnerhet i norra delen.

Fam. III. *Valerianeæ* Fr.

Viburnum L.
  opulus L. t. a.

Valeriana L.
  officinalis L. a.

Fam. IV. *Rubiaceæ* Juss.

Galium L.
  boreale L. a.
  triflorum Michx. m. r. i Strömfors vid Bullers; i Pyttis vid Tuuskas på Mogenpörtö.
  verum L. a.
  uliginosum L. a.
  palustre L. a.
  trifidum L. h. o. d.
  aparine L. var. *infestum* W. et K. m. a.

Asperula L.
  odorata L. m. r. på nordöstra sidan af Wakterpää-holme nära Bullers i Strömfors skärgård.

Fam. V. *Caprifoliaceæ* Juss.

Lonicera L.

xylosteum L. t. a.

Linnæa L.

borealis L. a.

Cl. II. Annulifloræ.

Fam. VI. *Campanulaceæ* Juss.

Campanula L.

glomerata L. t. a. — saknas dock i hafstrakten utom på Hogland, der den enl. E. Nylander förekommer.

cervicaria L. i norra delen mera sparsamt.

rapunculoides L. r. på Hogland i Pohjakylä; i Artsjö på Kinttula troligen förvildad.

rotundifolia L. a. var. *albiflora* h. o. d.

persicifolia L. h. o. d.

patula L. a.

Jasione L.

montana L. m. r. i Mörskom på Lökberget invid Labbom och på Palo-kallio vid Grefnäs; i Sippola på ett berg bredvid vägen mellan Wiala och Liikala gästgifverier.

Fam. VII. *Lobeliaceæ* Juss.

Lobelia L.

Dortmanna L. h. o. d.

Fam. VIII. *Convolvulaceæ* Juss.

Convolvulus L.

arvensis L. på Kotka; i Walkiala enl. E. Winter i M. Anat.

Cuscuta L.

europæa L. t. a.

Fam. IX. *Borragineæ* Juss.

Symphytum L.

Symphytum officinale L. numera vexande vild i ett potatesland invid apotheks-trädgården i Borgå-stad *).

Anchusa L.

officinalis L. m. r. på Hogland i Pohjakylä.

arvensis M. Bieb. t. r. t. ex. i Borgå; i Liljendahls kpl. under Perno; i Strömfors vid Bullers; på Hogland t. a.

Myosotis L.

palustris L. a.

lingulata Schltz. t. a.

arvensis L. a.

stricta Link. t. a.

Lithospermum L.

arvense L. a.

Pulmonaria L.

officinalis L. h. o. d.

Echium L.

vulgare L. m. r. på Hogland invid kyrkan i Pohjakylä.

Cynoglossum L.

officinale L. m. r. i Borgå: på domkyrko-planen, vid Borgåmalm, vid Haikko enl. L. M. Runeberg.

Echinospermum Sw.

lappula L. m. r. på Fredrikshamns vallar, på Hogland vid Pohjakylä.

Asperugo L.

procumbens L. r. i Fredrikshamn, på Kotka, Svartholm enl. G. R. Björkstén.

Fam. X. *Labiatæ* Juss.

Mentha L.

arvensis L. a.

---

*) Denna vext har hittills icke blifvit annorstädes anmärkt i Finland.

Lycopus L.

europæus L. h. o. d.

Thymus L.

serpyllum L. t. r. t. ex. i Borgå vid Källsund på Kråkö; Orihmattila mellan Pakkas och Käkelä; på Kotka och Hogland.

Calamintha Mönch.

acinos L. t. r. t. ex. i Borgå på Borgbacken, Korssund, vid Laha enl. K. Nordenskiöld; Mörskom på Nybroberget; Wekkelax vid Kannusjärvi; på Hogland.

Clinopodium L.

vulgare L. r. i Borgå vid Kardrag, vid Walkijärwi i Askola kpl. och Ruokijärwi i Borgnäs kpl.

Scutellaria L.

galericulata L. a.

hastifolia L. m. r. i Borgå på Äggskär (Norrholmen) *).

Prunella L.

vulgaris L. m. a.

Nepeta L.

Cataria L. r. i Borgå-stad vid domproste-gården; vid Strömfors bruk. — Troligen på båda ställen förvildad.

Glechoma L.

hederacea L. r. på stenrös kring Borgå-stad ymnig; i Lappträsk äfven t. a.

Dracocephalum L.

thymiflorum L. på en åker vid Anjala gård **).

---

*) Denna art förekommer troligen längs hela södra kusten af Finland, ty den har äfven blifvit observerad på Åland, i Egentliga Finland och vid Wiborg.

**) Under vår förut omnämde resa sågo vi derstädes blott trenne exemplar, som troligen med kultur-vexter öfverkommit från Ryssland. Enligt Nyman p. a. st. sid. 99 förekommer den inom Europa blott i mellersta Sverige samt i södra och mellersta Ryssland. Inom vårt land har den dessutom anmärkts vid Kexholm och Willmanstrand.

Betonica L.

officinalis L. i Walkiala enl. E. Winter*).

Stachys L.

sylvatica L. i norra delen h. o. d.

palustris L. a.

Leonurus L.

cardiaca L. m. r. i Borgå enl. E. V. Niklander; i Lappträsk i Kyrkobyn.

Galeopsis L.

ladanum L. t. a.

versicolor Curt. a.

tetrahit L. m. a.

Lamium L.

album L. t. r. t. ex. kring Borgå-stad, Lovisa, vid Kymmene kyrka, Fredrikshamn, i Orihmattila.

purpureum L. a.

amplexicaule L. r. på Hogland vid Pohjakylä; i Artsjö på Kinttula; Orihmattila på Hillsdal.

Ajuga L.

pyramidalis L. r. kring Borgå-stad ymnig; i Elimä socken vid vägen mellan Pokkar och Elimä gästgifverier.

Fam. XI. *Menyantheæ* Mart.

Menyanthes L.

trifoliata L. a.

Fam. XII. *Polemoniaceæ* Juss.

Polemonium L.

coeruleum L. i Orihmattila vid Käkelä.

---

*) Denna art är hittills icke annorstädes anmärkt inom vårt land.

Cl. III. Tubifloræ.

Fam. XIII. *Oleineæ* LK.

Fraxinus L.

excelsior L. r. i Strömfors på Högnäs, Wyskö, Reimars; i Pyttis på Byön; på Hogland vid Lounakylä.

Fam. XIV. *Gentianeæ* Juss.

Gentiana L.

campestris L. a.

amarella L. i Orihmattila enl. E. Sivén i M. Anat.

Erythræa Rich.

linarifolia Pers. (*litoralis* Fr.) a. i hafstrakten.

— var. *minor*. i Pyttis vid Hinkaböhle; i Borgå på Sundö.

pulchella Fr. nära Fredrikshamn på Stammö enl. E. Nylander i M. F.

Fam. XV. *Solanaceæ* Juss.

Solanum L.

nigrum L. t. r. t. ex. i Borgå-stad; Lovisa enl. G. R. Björkstén; Hogland i Pohjakylä; Orihmattila vid Sommarnäs.

dulcamara L. a.

Hyoscyamus L.

niger L. t. a. på odlade ställen.

Fam. XVI. *Personatæ* Linn.

Verbascum L.

Thapsus L. t. a.

nigrum. L. t. r. t. ex. i Borgå-stad och vid Dreggsby; Perno vid Bergby enl. J. E. Strömborg; i Wekkelax vid Myllykylä.

Scrophularia L.

nodosa L. t. a.

Linaria Mill.

Linaria vulgaris Mill. h. o. d.
minor L. i Mäntsälä på Frugård enl. K. Nordenskiöld.

Veronica L.
longifolia L. a.
officinalis L. a.
chamædrys L. a.
Beccabunga L. i diken i och omkring Borgå-stad ymnig.
scutellata L. a.
— var. *villosa* t. a. på uttorkade, leriga ställen.
serpyllifolia L. a.
arvensis L. t. a.
verna L. a.

Limosella L.
aquatica L. t. a.

Odontites Pers.
rubra P. a.
litoralis Fr. r. i Borgå skär på Älskholmarne, i Strömfors skärgård, på Haapasaari.

Euphrasia L.
officinalis L. a.
gracilis Fr. i Borgå vid Laha enl. H. Nervander i Flora Helsingforsiensis. Additament. p. 209.

Rhinanthus L.
major Ehrh. a.
minor Ehrh. a.

Pedicularis L.
palustris L. a.
sceptrum Carolinum L. t. r. t. ex. i Orihmattila, Mäntsälä enl. K. Nordenskiöld, Mörskom, Elimä, Sippola, Borgå vid Laha enl. H. Nervander.

Melampyrum L.

Melampyrum pratense L. a.
silvaticum L. a.

Fam. XVII. *Lentibularieæ* Rich.

Utricularia L.
vulgaris L. h. o. d. isynnerhet i norra delen.
intermedia Hayn. t. a.
minor L. t. r. t. ex. i Borgå, Perno, Artsjö, Lappträsk, Elimä, Strömfors.

Fam. XVIII. *Primulaceæ* Juss.

Lysimachia L.
vulgaris L. a.
thyrsiflora L. a.
Trientalis L.
europæa L. a.
Glaux L.
maritima L. m. a. i hafstrakten.
Samolus L.
Valerandi L. m. r. i Borgå vid Tirmo-Westervik, på Björnholmen i Sundö-sundet; i Perno skär vid Horslök; i Strömfors vid Bullers enl. G. J. Strömborg *).
Primula L.
officinalis Jacq. r. i Lovisa enl. G. R. Björkstén; i Mäntsälä vid Frugård enl. K. Nordenskiöld; i Orihmattila vid Sommarnäs.

Fam. XIX. *Plantagineæ* Juss.

Plantago L.
major L. m. a.

---

*) Denna art blef af honom derstädes för första gången upptäckt i Finland om sommaren 1852.

Plantago media L. r. i Lovisa enl. G. R. Björkstén; på Kotka; i Fredrikshamn.

lanceolata L. t. r. i Borgå flerest.; på Hogland; i Wekkelax.

maritima L. m. a. i hafstrakten.

— var. *dentata* i Strömfors vid Bullers enl. G. J. Strömborg.

Fam. XX. *Plumbagineæ* Juss.

Armeria Mill.

elongata Hoffm. vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.

Ser. II. Thalamifloræ.

Cl. IV. Discifloræ.

Fam. XXI. *Frangulaceæ* Endl.

Rhamnus L.

frangula L. a.

Fam. XXII. *Corneæ* DC.

Cornus L.

suecica L. a. längs kusten.

Fam. XXIII. *Umbelliferæ* Juss.

Conium L.

maculatum L. på åkerrenar vid och inom Borgå-stad *); i Perno vid Härkäpää och vid Säfträsk gästgifveri i Liljendahls kapell.

Anthriscus Hoffm.

silvestris L. a.

Heracleum L.

---

*) Härstädes — ehuru icke förut observerad — förekom den i ymnighet sommaren 1857 och blef troligen införd från Ryssland (med Hvete?).

Heracleum sibiricum L. h. o. d. såsom i Borgå, Elimä, Pyttis, Kymmene.

Archangelica Hoffm.

litoralis Fr. t. a. i hafstrakten.

Angelica L.

silvestris L. a.

Peucedanum L. Koch.

palustre Koch. a.

Selinum L. Koch.

carvifolia L. längs kusten t. a.; i Mörskom och Artsjö sparsamt.

Cicuta L.

virosa L. a

Aegopodium L.

podagraria L. a.

Carum L.

carvi L. a.

Pimpinella L.

saxifraga L. a.

Fam. XXIV. *Acerineæ* DC.

Acer L.

platanoides L. h. o. d. i kusttrakten.

Cl. V. Sertifloræ.

Fam. XXV. *Nymphæaceæ* DC.

Nymphæa L.

alba L. a.

Nuphar Sm.

luteum L. a.

Fam. XXVI. *Ranunculaceæ* Juss.

Ranunculus L.

Ranunculus polyanthemos L. h. o. d. såsom i Borgå, Lappträsk, Mörskom, Elimä, Sippola.

repens L. a.

acris L. a.

— var. *nothus* Læst. i Borgå på Lill-Krogsnäs.

auricomus L. a.

lingua L. h. o. d.

flammula L. a.

reptans L. a.

Batrachium Wimm.

sceleratum L. a.

marinum Fr. a. i hafsvatten.

trichophyllum Chaix. i Strömfors i det smala sundet, som åtskiljer Wakterpää från Gäddbergs-ö; i Pyttis i vikbottnet vid Hinkaböhle*) — alldeles öfverensstämmande med fig. 2357 i Fl. D. och den dervid åtföljande diagnosen om — såsom den derstädes kallas — *Ran. aqvat.* var. *phellandrifolia* Schum.: „foliis omnibus immersis, capillaceo-multifidis, petalis minimis, *staminibus 6—10*, uniserialibus“.

heterophyllum Hoffm. i Kymmene-elf ymnig.

Ficaria Dill.

ranunculoides Mönch. h. o. d. i vestra regionen ss. i Borgå, Lappträsk, Elimä, Orihmattila.

Myosurus L.

minimus L. a.

Thalictrum L.

flavum L. sparsammare i södra än i norra delen.

---

*) I Perno skärgård vid Dödmansholmen såg jag 1857 i Augusti ett Batrachium flytande på vattnet, som jag skulle vilja hänföra till denna art; jag är dock osäker, emedan alla exemplaren voro sterila; vattnet var här ungefär lika saltigt som på de tvenne föregående ställena.

Anemone L.

nemorosa L. a.

ranunculoides L. r. i Borgå vid Dreggsby enl. E. Sivén, vid Karsby enl. E. V. Niklander och i Borgnäs kpl vid Laha enl. K. Nordenskiöld; i Lappträsk vid bäcken nedanför Lomnäs.

hepatica L. t. a. likväl icke observerad i Elimä och Sippola.

Pulsatilla Mill.

vernalis L. r. i Orihmattila på Tönnö-mo och Ämmänäyrä; i Iittis längs åsen; Walkiala enl. E. V. Niklander.

Caltha L.

palustris L. a.

Trollius L.

europæus L. h. o. d. isynnerhet i vestra regionen.

Aquilegia L.

vulgaris L. i Borgå vid Karsby enl. E. V. Niklander; Artsjö vid Kinttula.

Delphinium L.

consolida L. i Strömfors på Bullers och på Lovisa varf enl. G. R. Björkstén; på Hogland och Haapasaari.

Actæa L.

spicata L. h. o. d.

Fam. XXVII. *Papaveraceæ* Juss.

Chelidonium L.

majus L. t. a.

Fam. XXVIII. *Fumariaceæ* DC.

Corydalis Pers.

solida Sm. h. o. d. i södra delen af Borgå och Perno; vid Fredrikshamn enl. M. F. — troligen längs hela kusten.

Fumaria L.
    officinalis L. a.

Fam. XXIX. *Cruciferæ* Juss.

Bunias L.
    orientalis L. t. r. t. ex. i Borgå på Pörtö; Perno på Sondarö enl. G. R. Björkstén; Strömfors på Bullers; Hogland; Haapasaari; vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.
Raphanus L.
    raphanistrum L. t. a.
Cakile Tournef.
    maritima L. t. r. ss. i Borgå, Strömfors och Pyttis skärgård; på Hogland och Haapasaari.
Brassica L.
    campestris L. t. a.
Sinapis L.
    arvensis L. r. Strömfors på Bullers; Kotka; Hogland vid Pohjakylä.
    — var. *ambigua* Reich. i Strömfors på Bullers; Hogland.
    alba L. r. Borgå på Pörtö; Strömfors på Bullers; Hogland.
Erysimum L.
    hieracifolium L. h. o. d. i hafstrakten.
    cheiranthoides L. a.
Sisymbrium L.
    officinale Scop. (L.) a.
    Sophia L. a.
Cardamine L.
    amara L. t. a.
    pratensis L. a.
    parviflora L. på Borgå-stads barlast-plats, Hammars; på stranden af Härkäpää-viken i Perno skärgård.
Arabis L.

Arabis suecica Fr. a.
Thaliana L. t. a.
Turritis L.
glabra L. t. a.
Barbarea Br.
stricta Fr. a.
Nasturtium Br.
silvestre L. på Hammars, Borgå-stads barlast-plats.
palustre Leyss. a.
Isatis L.
tinctoria L. m. r. Borgå på Äggskär och Glosholm; Hogland vid Pohjakylä; på Haapasaari enl. Ruprecht a. st. sid. 22.
Neslia DC.
paniculata L. i Strömfors på Bullers; Hogland vid Pohjakylä.
Lepidium L.
ruderale L. a.
Capsella L.
bursa-pastoris Mönch. m. a.
Thlaspi L.
arvense L. a.
Camelina Cr.
silvestris Fr. Mant. III pag. 68 på Hogland i ett potatisland i Pohjakylä.
foetida Fr. a.
Farsetia Br.
incana L. i Fredrikshamn och på Kotka.
Cochlearia L.
danica L. i Borgå på Äggskär (sydvestra holmen).
Draba L.
verna L. a.

Draba nemorosa L. r. Borgå på Borgbacken, Sandnäs och Kardrag; på Kotka och i Fredrikshamn.

Subularia L.

aqvatica L. h. o. d.

Fam. XXX. *Balsamineæ* DC.

Impatiens L.

noli tangere L. h. o. d.

Cl. VI. Columnifloræ.

Fam. XXXI. *Tiliaceæ* Juss.

Tilia L.

parvifolia Ehrh. h. o. d.

Fam. XXXII. *Malvaceæ* Juss.

Malva L.

borealis Wallm. h. o. d. på odlade ställen längs kusten.

Fam. XXXIII. *Gruinales* Linn.

Geranium L.

sanguineum L. på Pörtö ytterst i Borgå skärgård *).

silvaticum L. a.

bohemicum L. t. r. i Borgå, Perno, Lappträsk med Artsjö, Mörskom.

Robertianum L. a. likväl icke observerad i Wekkelax med Sippola kpl.

Erodium Heret.

cicutarium L. h. o. d.

Oxalis L.

acetosella L. m. a.

Fam. XXXIV. *Hypericineæ* DC.

Hypericum L.

---

*) För närvarande dess östligaste gräns i Finland.

***Hypericum** quadrangulum* L. a.
perforatum L. h. o. d.

Fam. XXXV. *Violarieæ* DC.

Viola L.
tricolor L. m. var. *arvensis* a.
canina L. a.
arenaria L. t. r. ss. i Borgå; Lovisa enl. G. R. Björkstén; Mäntsälä enl. K. Nordenskiöld; Orihmattila; Hogland enl. E. Nylander.
silvatica Fr. t. a.
mirabilis L. h. o. d. isynnerhet i norra delen.
umbrosa Fr. m. r. i Sippola vid en bäck, som infaller i Suurjärwi.
epipsila Ledeb. h. o. d. ss. i Mäntsälä enl. K. Nordenskiöld; Mörskom; Artsjö; Orihmattila enl. E. Sivén i M. Anat.
palustris L. a.

Fam. XXXVI. *Droseraceæ* DC.

Parnassia L.
palustris L. t. a.
Drosera L.
rotundifolia L. a.
longifolia L. t. a.
intermedia Hayn. r. i Perno på Reuso-mossen; på Hogland på de kärriga träskstränderna ymnig.

Fam. XXXVII. *Silenaceæ* Braun.

Silene L.
inflata Sm. a.
maritima With. h. o. d. i hafstrakten.
nutans L. r. vid Borgå-stad och vid Skafvarböle; i Pyttis vid Wastila by; på Hogland vid Pohjakylä ymnig.

Silene viscosa Pers. m. r. i Borgå skärgård på Tunn-, Glos- och Sandholmarne.

rupestris L. h. o. d. i synnerhet i östra och bergiga regionen.

Melandrium Röhl.

vespertinum Sibth. t. r. i Mörskom, Strömfors, Hogland; h. o. d. i östra och bergiga regionen.

diurnum Sibth. t. a. längs kusten.

— var. *carneum* i Borgå på Pörtö och i Strömfors på Sandholmen.

Viscaria Röhl.

purpurea Wimm. a. — „flore albo“ i Wekkelax vid Kannusjärwi.

alpina L. t. r. i vestra delen ss. i Borgå skär på Pellinge enl. Linné *); i Mäntsälä nära gränsen till Borgå enl. K. Nordenskiöld; i Mörskom, Artsjö och Anjala; sedermera t. a. i hela bergiga regionen ända ned till Haapasaari och Hogland.

Lychnis L.

flos cuculi L. a.

Agrostemma L.

githago L. h. o. d.

Dianthus L.

arenarius L. i Walkiala enl. Th. Simming.

deltoides L. a.

— var. *glaucus* Sm. i Strömfors vid Storby.

Gypsophila L.

muralis L. m. r. i Mörskom i Kyrkobyn och Labbom; i Orihmattila på landsvägen nära Hillsdal.

---

*) «Flora Suecica» Stockholm 1755 pag. 156: «eadem (Lychnis alp.) lecta est in Pellinge Finlandiæ D. D. Strandberg».

Fam. XXXVIII. *Alsinaceæ* Bartl.

Malachium Fr.

aqvaticum L. på Hammars, Borgå-stads barlast-plats, enl. J. E. Strömborg.

Stellaria L.

nemorum L. h. o. d.

media With. m. a.

holostea L. h. o. d. längs kusten.

palustris Retz. var. *glauca* With. t. a.

graminea L. a.

uliginosa Murr. i Borgå och i Orihmattila.

longifolia Fr. h. o. d.

Cerastium L.

vulgatum L. a.

semidecandrum L. r. i Strömfors på Bullers, Österby och Löfö; Hogland på Pohja-korkia.

Arenaria L.

trinervia L. a.

serpyllifolia L. t. a.

Halianthus Fr.

peploides L. h. o. d. i hafstrakten.

Sagina L. Fenzl.

nodosa L. t. a. i hafstrakten.

procumbens L. m. a.

Spergula L.

arvensis L. m. a.

pentandra L. a. på torra skogsberg.

Lepigonum Fr.

rubrum L. a.

salinum Pressl. Fries Mant. III pag. 34 a. i hafstrakten. — Hos alla de former häraf, jag varit i tillfälle att undersöka, hafva fröen saknat hinnkant.

Fam. XXXIX. *Elatineæ* Juss.

Elatine L.

alsinastrum L. h. o. d. såsom i Mörskom, Artsjö, Lappträsk, Perno, norra delen af Strömfors och Pyttis.

hydropiper L. h. o. d. dock sällsyntare än följande.

triandra Schkhr. h. o. d.

Ser. III. Calycifloræ.

Cl. VII. Faucifloræ.

Fam. XL. *Ribesiaceæ* Reich.

Ribes L.

nigrum L. t. a. vid skogsbäckar.

rubrum L. t. a. på ängsbackar med löfskog.

alpinum L. a. likväl icke observerad i Artsjö, Elimä och Sippola.

Fam. XLI. *Saxifrageæ* Juss.

Saxifraga L.

granulata L. i Borgå skärgård på Sundö och Delholmen.

Chrysosplenium L.

alternifolium L. h. o. d.

Fam. XLII. *Crassulaceæ* Juss.

Sedum L.

telephium L. a.

acre L. a.

annuum L. h. o. d.

Bulliarda Dec.

aqvatica L. h. o. d. på leriga stränder.

— var. *prostrata* stor, grenig, nedliggande — vid Seitlax i Borgå.

Fam. XLIII. *Lythrarieæ* Juss.

Lythrum L.

salicaria L. t. a.

Peplis L.

portula L. h. o. d.

Fam. XLIV. *Onagrarieæ* Juss.

Chamænerion Scop.

angustifolium L. a.

Epilobium L.

montanum L. t. a.

palustre L. a.

Circæa L.

alpina L. h. o. d.

Fam. XLV. *Halorageæ* Br.

Myriophyllum L.

spicatum L. t. a.

alterniflorum Dec. t. a. i söttvatten.

Hippuris L.

vulgaris L. t. a.

— var. *fluitans* Liljebl. i Borgå i en bäck vid Ebbo.

— var. *maritima* Hell. h. o. d. i Borgå och Perno skärgård; vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.

Cl. VIII. Rosifloræ.

Fam. XLVI. *Pomaceæ* Linn.

Pyrus L.

malus L. m. r. i Pyttis skärgård på Tuuskas-holmen.

Sorbus L.

aucuparia L. a.

Cotoneaster Med.

vulgaris Lindl. h. o. d. i hafstrakten.

Fam. XLVII. *Senticosæ* Linn.

Rosa L.

canina L. t. a. i södra delen.
dumetorum Thuill. t. a. i skärgården.
cinnamomea L. i norra delen a., i södra h. o. d.

Alchemilla L.

vulgaris L. a.

Rubus L.

idæus L. a.
saxatilis L. a.
arcticus L. a. — bär blommor men icke frukt i södra delen af Borgå.
chamæmorus L. a.

Fragaria L.

vesca L. a.

Comarum L.

palustre L. m. a.

Potentilla L.

anserina L. m. a.
norvegica L. t. a.
argentea L. a.
tormentilla Scop. a.
alpestris Hall. i Borgå och Artsjö t. a.; r. i Mörskom, Elimä och Lappträsk; i Orihmattila.

Geum L.

urbanum L. r. i Borgå på Tunnholmen, Äggskär och Törtö; Strömfors på Bullers; Hogland vid Pohjakylä.
rivale L. a.

Spiræa L.

ulmaria L. a.

Fam. XLVIII. *Drupaceæ* Linn.

Cerasus Tourn.

padus L. a.

Fam. XLIX. *Papilionaceæ* Linn.

Lathyrus L.

silvestris L. r. i Borgå vid Kardrag och i Askola kpl; Mäntsälä enl. K. Nordenskiöld; Orihmattila; Elimä vid Rattula by; Hogland enl. E. Nylander i M. F.

maritimus Fr. r. i Borgå på Siperholms-örn, Glosholm och Äggskär; Strömfors på Wyskö; Hogland vid Pohjakylä.

palustris L. h. o. d. längs kusten; i Anjala kpl. vid Junkkarinjärwi.

pratensis L. a.

Orobus L.

vernus L. t. a.

Vicia L.

silvatica L. t. a.

hirsuta Koch. a.

tetrasperma Lois. t. r. ss. i Borgå på Delholmen och vid Hofvarböhle; i Mörskom, Orihmattila, Strömfors vid Reimars.

cracca L. m. a.

sepium L. t. a.

sativa L. r. i Strömfors skärgård; Kymmene enl. J. Björkstén; Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.

angustifolia Roth. i södra delen t. a., i norra mer r.

Lotus L.

corniculatus L. i Perno vid Forsby enl. J. E. Strömborg; i Mäntsälä enl. K. Nordenskiöld.

— var. *crassifolius* t. a. i hafstrakten.

Medicago L.

lupulina L. i Borgå på Hammars enl. J. E. Strömborg.

Melilotus Tournef.

Melilotus alba Lam. r. i Strömfors på Bullers och Löfö; Pyttis på Hinkaböhle-ön (l. Byön) enl. G. R. Björkstén; Hogland — kanske till en del förvildad.

officinalis W. var. ***macrorrhiza*** Pers. på Brädholmen, Lovisa stads varf, enl. G. R. Björkstén i ofvannämda (se not. sid. 22) reseberättelse af E. Nylander — sannolikt införd med barlast.

Trifolium L.

pratense L. a.

medium L. h. o. d.

arvense L. m. r. i Borgå på Hammars enl. J. E. Strömborg; på Hogland enl. E. Nylander.

hybridum L. t. a.

repens L. m. a.

spadiceum L. a.

agrarium L. r. i Mäntsälä på Frugård enl. K. Nordenskiöld, i Orihmattila vid Sommarnäs.

Anthyllis L.

vulneraria L. „nära Borgå“ enl. M. F.

Cl. IX. Centrifloræ.

Fam. L. *Ericineæ* Juss.

Vaccinium L.

uliginosum L. a.

myrtillus L. m. a.

vitis idæa L. m. a.

Oxycoccus Pers.

palustris Pers. a.

microcarpus Turcz. Rupr. l. c. p. 56 och Fl. Kar. p. 190 t. a. — förekommer likväl icke på kärren i hafstrakten.

Arctostaphylos Adans.

officinalis Wimm. t. a.

Andromeda L.

polifolia L. a.

calyculata L. r. i vestra delen ss. i Mörskom vid Sywäjärwi och i Anjala kpl. vid Junkkarinjärwi; sedermera t. a. i norra Pyttis och i hela bergiga regionen.

Calluna Salisb.

vulgaris L. m. a.

Ledum L.

palustre L. a.

Chimaphila Nuttall.

umbellata L. t. r. ss. i Borgå vid Krogsnäs, Seitlax och Kardrag; Perno vid Påhlböhle gård enl. G. R. Björkstén; Pyttis vid Hinkaböhle; Mörskom vid Labbom; Orihmattila på Mustakorpi backe.

uniflora L. h. o. d.

Pyrola L.

rotundifolia L. a.

chlorantha Sw. h. o. d.

media Sw. t. r. ss. i Borgå vid Weckjärwi, Seitlax och vid „Kalkbrottet“ nära gränsen till Perno; Mörskom vid Labbom; Orihmattila; i Pyttis flerst.; vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.

minor L. t. a.

secunda L. a.

Monotropa L.

hypopithys L. t. r. ss. i Borgå vid Krogsnäs och Weckjärwi; Perno vid Reuso; Mörskom vid Labbom; Hogland vid Pohjakylä.

Fam. LI. *Empetreæ* Nuttall.

Empetrum L.

nigrum L. a.

Fam. LII. *Euphorbiaceæ* Juss.

Euphorbia L.

palustris L. m. r. i Borgå på en liten holme invid Ängsholmen i Pellinge skär; i Strömfors och Pyttis skärgård flerst. ymnig.

peplus L. i Mäntsälä på Frugård enl. K. Nordenskiöld.

Fam. LIII. *Portulacaceæ* Juss.

Montia L.

fontana L. h. o. d.

Fam. LIV. *Paronychiaceæ* DC.

Herniaria L.

glabra L. vid Fredrikshamn på Tammio (Stamö) enl. E. Nylander i M. F.

Scleranthus L.

annuus L. m. a.

Fam. LV. *Polygoneæ* Juss.

Polygonum L.

viviparum L. längs kusten mera r., men norrut t. a.

amphibium L. h. o. d.

— var. *terrestre* h. o. d.

lapathifolium L. med f. *pallidum* With. och *nodosum* Fr. Mant. II pag. 24, 25 a.

persicaria L. på gatorne i Borgå stad.

* *minus* Fr. Mant. II p. 28 H. N. IV n:o 75 i Borgå vid Sondby och Lill-Pellinge; i Perno skärgård; i Pyttis vid Hinkaböhle.

mite Schrank. förekommer under följ. former:

* *longifolium* Fr. Mant. II p. 30 på Haapasaari (Aspö).

* *laxiflorum* Weihe. Fr. Mant. II p. 31 i Strömfors nedan-

för Abborfors i skugga vid ett mycket fuktigt potatisland.

* *strictum* f. *pusillum* All. Fr. h. o. d. på dyiga kärrängar och i hafstrakten på svart dy efter uttorkade kärrpölar.

hydropiper L. a.

aviculare L. m. a.

convolvulus L. t. a.

dumetorum L. h. o. d.

Rumex L.

hippolapathum Fr. t. r. ss. i Borgå på Äggskär; Perno på Rödsunds holmarne; i Strömfors; vid Fredrikshamn enl. Fl. Kar.

domesticus Hn. a.

crispus L. t. a.

acetosa L. a.

acetosella L. a.

Ser. IV. Incompletæ.

Cl. X. Bracteifloræ.

Fam. LVI. *Thymeleæ* Juss.

Daphne L.

mezereum L. h. o. d.

Fam. LVII. *Urticaceæ* Juss.

Humulus L.

lupulus L. r. i Borgå på Tunnholmen; Artsjö vid Kinttula och Hietana; Strömfors flerst.

Urtica L.

urens L. m. a.

dioica L. m. a.

Fam. LVIII. *Chenopodiaceæ* Juss.

Atriplex L.

hastata L. var. *salina* Koch. h. o. d. i hafstrakten.

patula L. t. a. — i hafstrakten förekommer den vanligen under följande tvenne former: antingen upprät *(salina-erecta)*, låg (2—6 t. hög), grågrön, med aflångt eggrunda, något köttiga blad, ett och annat bland dessa med en framåt rigtad tand vid basen; eller ock nedliggande *(salina-prostrata)*, vanligen rödfärgad, bladen som hos föregående, men smalare och mycket köttigare. — Den förra formen trifves helst i gäslera, den sednare i sand.

litoralis L. r. i Borgå på Äggskär, Glosholm och Pörtö; Hogland vid Pohjakylä; på Haapasaari.

Blitum L.

virgatum L. m. r. i Lappträsk på Marieberg vid kyrkan; Strömfors vid Kulla.

rubrum Reich. på Borgå gator; i Orihmattila vid Sommarnäs.

glaucum Koch. i Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.

Chenopodium L.

urbicum L. i Borgå på gatorne; i Mörskom; på Haapasaari.

album L. m. a.

polyspermum L. m. r. i Liljendahls kapell under Perno vid Kuuskoski.

Salsola L.

kali L. t. r. ss. i Borgå på Glos- och Tunnholmen; Perno på Sondarö; Strömfors på Bullers; Pyttis på Byön; vid Fredrikshamn enl. E. Nylander; Hogland isynnerhet på östra sidan.

Cl. XI. Julifloræ.

Fam. LIX. *Cupuliferæ* Rich.

Quercus L.

Quercus robur L. r. i Borgå på den s. k. Ekudden, som skjuter ut i Stensböhle-fjärden, på Kråkö och Wirvik.

Corylus L.

avellana L. r. i Borgå vid Weckjärwi, vid Karsby enl. E. V. Niklander och i Borgnäs kpl. enl. K. Nordenskiöld; Kymmene vid det s. k. Munkfisket; i Strömfors vid Skogby enl. G. R. Björkstén.

Fam. LX. *Salicineæ* Rich.

Populus L.

tremula L. a.

Salix L.

pentandra L. t. a.

Lapponum L. h. o. d. isynnerhet i norra delen.

caprea L. a.

cinerea L. a.

aurita L. a.

depressa L. t. a.

nigricans Sm. m. a.

myrtilloides L. h. o. d. i norra och mellersta delen.

repens L. i Mörskom på kärrängarne vid Labbomträsk.

rosmarinifolia L. t. a.

Fam. LXI. *Betulineæ* Rich.

Betula L.

verrucosa Ehrh. a.

glutinosa Wallr. a.

nana L. t. a. i norra delen.

Alnus L.

glutinosa Willd. a.

incana W. a.

Fam. LXII. *Myriceæ* Linn.

Myrica L.

gale L. i Borgå på Pörtö; i Pyttis och Strömfors skärgård t. a.; i Wekkelax vid Kautiaisjärwi.

Fam. LXIII. *Coniferæ* Juss.

Pinus L.

silvestris L. m. a.

Abies L.

excelsa Dec. m. a.

— var. *viminalis* — ett enda träd på Stor-Krogsnäs på Wässö-landet i Borgå skärgård.

Juniperus L.

communis L. m. a.

Fam. LXIV. *Equisetaceæ* DC.

Equisetum L.

arvense L.

silvaticum L. a.

pratense Ehrh. t. a.

palustre L. a.

fluviatile L. a.

limosum L. h. o. d.

hiemale L. r. i Orihmattila på mon mellan Pakkas och Käkelä; i Artsjö vid Kinttula; i Anjala vid Junkkarin-kylä.

Cl. XII. Nudifloræ.

Fam. LXV. *Callitrichineæ* Link.

Callitriche L.

verna L. m. a.

— var. *maxima* och *minima* h. o. d.

autumnalis L. r. i Borgå vid Hammars och vid utloppet af Borgå-å; i Lappträsk i Norrby; i Perno vid Fallholmen; i Pyttis vid Hinkaböhle.

Fam. LXVI. *Ceratophylleæ* DC.

Ceratophyllum L.

demersum L. m. r. i Strömfors i det mycket smala sundet mellan Wakterpää och Gäddbergs öar — härstädes saknande frukt.

Fam. LXVII. *Characeæ* Rich.

Nitella Ag.

? *hyalina* Dec.: *subcæspitosa, tenax; caule erecto, ramoso; verticillis multi-radiatis, superioribus glomeratis; radiis patentibus, minoribus fasciculatis, simplicibus vel duplicato-divisis, majoribus 6—8, duplicato-, rarius triplicato-divisis; cruribus primæ divisuræ 5—7, secundæ 3—5 et tertiæ 2—3, præsertim ad divisuras 2:di et 3:tii ordinis fructiferis; terminalibus cylindricis, acuminatis, exsiccatis sublanceolatis, mucrone diametro radii æquali, articulatim inserto munitis, infra apicem continuis; nuculis geminatis infra antheridium solitarium, subglobosis, 7—9-striatis; coronula truncata. Monoica.*

I Borgå skärgård i Skafvarböhle-viken på sandbotten i ungefär en aln djupt, n. alldeles sött vatten.

2—4 tum hög, temligen seg, glänsande, något mörkgrön; de nedre kransarne åtskilda, de öfre tätt närmade. — Liknar till habitus vissa former af *N. gracilis* Sm., men skiljer sig från denna genom under spetsen oledade toppstycken, mångstråliga kransar, vanl. 8-strimmade, parvisa nötter m. fl. karakterer. — Ehuru den ofvananförda diagnosen närmast öfverensstämmer med *N. hyalina* Dec. i „Försök till en systematisk uppställning af fam. Characeæ“ Joh. Wallman sid. 244, vågar jag likväl icke ännu med bestämdhet afgöra, om den hör hit. Vore detta fallet, så skulle denna art (N. hyalina), som i Europa förekommer i Schweitz (Lausanne), Frankrike (Provence) och Spanien, vara ny för Skandinaviens flora.

Nitella Stenhammariana Wallm. anf. st. s. 271 i Strömfors skärgård på Löfö vid stranden på sandbotten i temligen saltigt vatten.

Chara L.

baltica Fr.[*] Wallm. anf. st. s. 313 bland *Ch. tomentosa* i Perno på Sarfsalö utanför Fårudden — något styf och upprät, gråaktig, ehuru äfven med intensivt gröna grenar.

tomentosa L. t. a. i vikar af saltsjön.

aspera Willd. med f. *strigosa-maritima* Wallm. a. i saltsjön. — var. *strigosa-stagnalis* Wallm. tillika med *Ch. tomentosa* betäckande ett mycket litet träsk — som under högt vattenstånd tyckes stå i gemenskap med hafvet — på den s. k. Träskholmen vid Kardrag i Borgå skärgård. — Häribland fann jag dock former, som nästan alldeles saknade taggar.

— var. *aculeolata* Wallm. h. o. d.

fragilis * *capillacea* Wallm. anf. st. s. 330 i Strömfors vid Bullers i en pöl ej långt från hafsstranden.

Monocotyledoneæ.

Cl. XIII. Fructifloræ.

Fam. LXVIII. *Orchideæ* Juss.

Orchis L.

maculata L. med var. *angustifolia* a.

---

[*] Under sistförflutna sommar (1857) för första gången anmärkt Finland.

Gymnadenia R. Br.

conopsea L. t. r. ss. i Borgå, Orihmattila, Mörskom och Sippola.

Plantanthera Rich.

bifolia L. t. a.

Goodyera R. Br.

repens L. t. r. ss. i Borgå, Mäntsälä enl. K. Nordenskiöld, Mörskom, Lappträsk, Strömfors och Pyttis.

Epipactis Rich.

latifolia L. r. i Strömfors vid Reimars.

Listera R. Br.

ovata L. r. i Borgå vid Långviken; Elimä vid Kouwola; i Strömfors på Kortö.

cordata L. h. o. d.

Malaxis Sw.

monophyllos L. m. r. i Mörskom vid Labbom-by enl. J. E. Strömborg.

paludosa L. r. i Borgå vid Orrby och Skafvarböhle; i Perno på Reuso-mossen; i Strömfors på Bullers-hemängen; på Hogland vid Ruoholahen-järwi.

Corallorhiza Hall.

innata R. Br. h. o. d.

Fam. LXIX. *Irideæ* Juss.

Iris L.

pseud-acorus L. t. a.

Fam. LXX. *Hydrocharideæ* Juss.

Hydrocharis L.

morsus ranæ L. r. i Borgå med Askola kpl., i Strömfors, Lappträsk och Anjala.

Fam. LXXI. *Najadeæ* Lnk.

Najas L.

marina L. r. i Borgå skär i den s. k. Fladan; i Perno i hafsvikar vid Härkäpää och Rödsund; i Pyttis i viken vid Hinkaböhle.

fragilis Rostk. et Schm. — Emedan denna art ännu icke är omnämd i någon Skandinavisk flora, anser jag det ej vara öfverflödigt att här lemna en kort beskrifning: *Stjelken nästan upprät, från basen dikotomiskt förgrenad; bladen 3 i krans, smalt jemnbreda, något tillbakaböjda, längs hela brädden glest uddtandade, nedtill med nästan runda, i toppen tvärhuggna och hårlikt tandade slidor; fröet trindt, n. cylindriskt, obetydligt afsmalnande mot spetsen och basen; frögömmet i toppen utdraget till ett långt, i spetsen tvåklufvet spröt; sambyggare.*

Syn. *Caulinia fragilis* Willd. Mémoires de l' Academie des Sciences de Berlin 1798 p. 88 t. I f. 2. *C. fragilis* Grenier et Godron, Flore de France. T. III. Paris 1855—56. p. 322. *Najas minor* All. Koch. Synopsis Fl. Germ. et Helv. ed. II p. 783.

6—12 tum hög, mörkgrön, spröd; bladen tre i krans — upptill genom de från bladvecken utgående grenarnes nedre blad till utseendet flere knippvis — stundom blott två motsatta; han- och honblommor sitta hopgyttrade i bladvecken; de förra utgöras af en ståndare inom ett rörformigt, midtpå något utvidgadt, i spetsen öppet och (3-) tandadt hylle; knappen elliptisk, enl. Grenier *enrummig och utan valvler,* fästad på en kort och tjock sträng — hvarföre äfven denna art i Flore de France skiljes från slägtet Najas, som har ståndarknappen *fyrkantig, fyrrummig och öppnande sig med 4 valvler,* samt föres till slägtet Caulinia; frukten nästan dylik som hos föregående. — Lika späd som *N. flexilis* Rostk. skiljer den sig från denna genom mörkare färg, smalare, tillbakaböjda blad, som längs hela brädden äro försedda med gröfre tänder, men utmärker sig framför allt genom sin bräcklighet, som är så stor, att man vid insamlingen, äfven med iakttagande af den största försigtighet, högst sällan lyckas erhålla något helt exemplar.

Vexer i ymnighet invid Borgå stad i stillastående, icke fullt en aln djupt vatten, betäckande bottnet i en bugt af Borgå-å, den s. k. Maren, strax nedanför Borgbacken. — Sätter rikligt frukt i Aug.-Sept.; enårig.

För öfrigt förekommer den i större delen af Europa ss. i Lombardiet, Österrike, Ungern, Schweitz, Frankrike, Belgien, Holland, Tyskland och Lithauen.

Cl. XIV. Liliifloræ.

Fam. LXXII. *Liliaceæ* Juss.

Allium L.

oleraceum L. i Borgå i Borgnäs kpl vid Laha enl. Mag. H. Nervander.

sibiricum L. r. i Mörskom på Lökberget; Artsjö på Laukkakallio; Wekkelax på Siliäkallio.

— var. *schoenoprasoides* Fr. a. i skärgården.

Gagea Salisb.

lutea L. m. r. vid Karsby i Borgå.

minima L. i Borgå, Orihmattila, Artsjö, vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F. — troligen flerst.

Convallaria L.

majalis L. a.

polygonatum L. t. a.

multiflora L. r. i Borgå på Tunnholmen, Äggskär och Pörtö; Pyttis på Tuuskas holmen; Kymmene vid Munkfisket.

Majanthemum DC.

bifolium L. a.

Paris L.
  quadrifolia L. t. a.

Fam. LXXIII. *Alismaceæ* DC.

Butomus L.
  umbellatus L. t. r. ss. i Borgå, Perno vid Bergby, Mäntsälä enl. Stud. K. Nordenskiöld, Mörskom, Artsjö, Strömfors, vid Fredrikshamn enl. Fl. K. p. 154.

Alisma L.
  plantago L. a.
    — var. *graminifolia* i Pyttis i viken utanför Hinkaböhle.

Sagittaria L.
  sagittifolia L. t. a.

Scheuchzeria L.
  palustris L. h. o. d.

Triglochin L.
  palustre L. a.
  maritimum L. a. i hafstrakten.

Fam. LXXIV. *Juncaceæ* DC.

Juncus L.
  conglomeratus L. h. o. d.
  effusus L. t. a.
  filiformis L. a.
  articulatus L. a.
  alpinus Vill. i Borgå på Pörtö, vid Illby-träsk och Walkijärwi.
  supinus Mönch. i Strömfors i Särkijärwi; Hogland i Lounajärwi.
    — var. *fluitans* i Strömfors i Pettjärwi.
  compressus Jacq. h. o. d. i hafstrakten.
  Gerardi Lois. a. i hafstrakten.
  bufonius L. m. a.

Juncus stygius L. r. i Borgå vid Orrby, vid Pimijärwi nära Karsby; Strömfors på Kortö; Wekkelax vid Kannusjärwi.

Luzula DC.

pilosa L. a.

multiflora Ehrh. a.

campestris L. t. a.

Cl. XV. Spadicifloræ.

Fam. LXXV. *Aroideæ* Juss.

Calla L.

palustris L. a.

Lemna L.

minor L. m. a.

trisulca L. t. r. ss. i Borgå, Lappträsk, Strömfors, på Kotka.

Fam. LXXVI. *Potamogetoneæ* Reich.

Potamogeton L.

natans L. a.

rufescens Schrad. h. o. d.

lucens L. i utloppet af Borgå-å; Mörskom i Labbom-träsk.

gramineus L. h. o. d.

— var. *heterophyllus* Schreb. i Borgå vid Laha enl. D:r N. A. Nordenskiöld; i Strömfors vid Svenskby.

perfoliatus L. m. a.

pusillus L. t. a.

pectinatus L. a. i hafstrakten.

marinus L. h. o. d. i skärgårdens vikar.

Zannichellia L.

polycarpa Nolte. h. o. d. i skärgården.

pedicellata Fr. Mant. I p. 18 H. N. III n:o 66 tillsamman med föregående uppkastad på stranden af Sundö i Borgå skärgård.

Fam. LXXVII. *Typhaceæ* Juss.

Typha L.

latifolia L. h. o. d. i hafstrakten.

angustifolia L. h. o. d.

Sparganium L.

ramosum Huds. h. o. d. ss. i Borgå, Lovisa, Mörskom, Artsjö.

simplex Huds. t. a.

minimum Fr. a.

natans L. åtminstone i Borgå och Artsjö.

Fam. LXXVIII. *Cyperaceæ* Juss.

Rhynchospora Vahl.

alba L. h. o. d. ymnig.

Blysmus Panz.

rufus Huds. r. i Strömfors på Löfö; på Hogland enl. Med. Kand. E. Nylander.

Scirpus L.

silvaticus L. t. a.

maritimus L. h. o. d. i hafstrakten.

lacustris L. a.

— var. *glaucus* Sm. h. o. d. i hafstrakten.

cæspitosus L. r. i Sippola kpl på Karhusuo; Wekkelax vid Kannusjärwi; Pyttis på Äggmossen; på Hogland vid foten af Haukkawuori.

palustris L. a.

uniglumis Lk. i skärgården a.

pauciflorus Lightf. h. o. d. ss. i Borgå, Strömfors vid Bullers, Pyttis vid Hinkaböhle, på Hogland.

acicularis L. a.

Eriophorum L.

angustifolium Roth. a.

Eriophorum gracile Koch. h. o. d.
vaginatum L. a.
alpinum L. h. o. d. ymnig.

Carex L.
pseudo-cyperus L. m. r. i Pyttis vid Kymmene-elfs utlopp ur Tammijärwi nära Simons torp.
riparia Curt. *) tillsamman med föregående.
vesicaria L. a.
ampullacea Good. a.
filiformis L. h. o. d.
hirta L. m. r. i Borgå på Hammars enl. Mag. J. E. Strömborg; vid Lovisa på exercisplanen **).
flava L. med var. *humilis* h. o. d. ss. i Mörskom, Artsjö, Strömfors, Sippola, på Hogland.
Oederi Retz. t. a.
digitata L. a.
ericetorum Poll. i Orihmattila vid Ämmänäyrä och Tönnö.
pilulifera L. i Borgå h. o. d.; på Hogland.
globularis L. a.
pallescens L. a.
panicea L. t. a.
sparsiflora Steudel. h. o. d.
limosa L. a.
irrigua Sm. t. a.
Buxbaumii Wbg. r. på stränderna af Kymmene-elf ss. på Klåsarö i Pyttis och Kortö i Strömfors.
stricta Good. t. a.
cæspitosa L. a.

---

*) Denna utmärkta starrart är dessutom sedd i Asikkala i Tavastland, der den togs af framl. Kand. E. V. Niklander vid Rauwala år 1854 i en bäck äfvenledes nära Kymmene-elf vexande tillsamman med föregående.

**) Förut derstädes tagen af Med. Kand. G. R. Björkstén.

Carex acuta L. t. a.

— var. *personata* Fr. Nov. Ed. II p. 281 H. N. VIII n:o 75 i Kymmene.

tricostata Fr. i Kymmene-elf enl. Fr. Nylander i Specileg. Cent. II p. 20.

aquatilis Whlbg. h. o. d.

vulgaris Fr. m. a.

— f. *valde stolonifera*, som omtalas i Fl. Fagervikiensis E. Hisinger p. 50 — på Hammars nära Borgå stad på sandstrand.

canescens L. m. a.

stellulata Good. a.

loliacea L. h. o. d.

tenella Schkhr. h. o. d.

elongata L. t. a.

glareosa Whlbg. i Borgå på Sundö; på Hoglands östra kust enl. Med. Kand. E. Nylander i M. F.

norvegica Willd. i Borgå på Träskholmen, Äggskär, Pörtö; på Hogland enl. Fl. K. p. 192.

leporina L. a.

teretiuscula Good. h. o. d.

muricata L. t. r. ss. i Borgå, Mörskom, Lovisa, Strömfors vid Storby.

chordorrhiza Ehrh. a.

dioica L. i Sippola kpl nära Kyrkobyn; på Hogland.

pauciflora Lightf. a.

Cl. XVI. Glumifloræ.

Fam. LXXIX. *Gramineæ* Juss.

Triticum L.

repens L. a.

caninum Schreb. h. o. d.

Elymus L.

Elymus arenarius L. t. a. i hafstrakten.

Lolium L.

linicola Sonder. i Mörskom och Strömfors — troligen mera utspridd.

perenne L. r. i Lovisa på exercisplanen; på Hogland i Pohjakylä.

Brachypodium P. Beauv.

pinnatum L. r. i Borgå vid Walkijärwi nära Karsby; i Orihmattila vid Käkelä enl. Westfelt i M. Anat.

Cynosurus L.

cristatus L. i Borgå på Hammars enl. Mag. J. E. Strömborg i M. Anat.

Dactylis L.

glomerata L. t. a.

Festuca L.

arundinacea Schreb. i skärgården t. a.

pratensis Huds. a.

— var. *loliacea* h. o. d.

rubra L. a.

ovina L. a.

Bromus L.

secalinus L. t. r. ss. i Borgå, Strömfors, Artsjö, Sippola, på Haapasaari och Hogland.

arvensis L. på Hogland i Pohjakylä.

Poa L.

pratensis L. a.

(*sudetica* *) *remota* Fr. r. i Borgå på Sundö, Strömfors vid Tessiö och Pettjärwi; i Sippola vid Kyrkobyn.

trivialis L. a.

serotina Ehrh. t. a.

nemoralis L. t. a.

annua L. m. a.

Glyceria R. Br.

fluitans R. Br. a.

aquatica Whlbg. i Strömfors vid Kymmene-elfs utlopp nedanför Abborfors.

remota Fr. i Strömfors på Wakterpää-ö i en bäckdal vid Österby.

distans Wbg. i Perno vid Härkäpää; på Hogland vid Pohjakylä.

Enodium Gaud.

coeruleum L. h. o. d.

Fluminia Fr.

arundinacea Liljebl. i Kymmene-elf ymnig.

Triodia R. Br.

decumbens L. h. o. d. längs kusten; på Hogland och Haapasaari.

Aira L.

caespitosa L. a.

flexuosa L. t. a.

Avena L.

strigosa Schreb. på hafveråkrar vid Hummelsund i Borgå.

elatior L. på Haapasaari enl. Ruprecht l. c. p. 23.

pubescens L. i Borgå-skärgård flerst.; i Strömfors på Ängsholmen; Hogland vid Pohjakylä.

Holcus L.

lanatus L. i Borgå vid Weckjärwi — ett enda exemplar.

Melica L.

nutans L. a.

Phragmites Trin.

communis Trin. m. a.

Calamagrostis Roth.

epigejos L. a.

lanceolata Roth. t. a.

Calamagrostis phragmitoides Hn. h. o. d.
neglecta Ehrh. t. a.
silvatica Schrad. a.
Agrostis L.
spica venti L. a.
stolonifera L. t. a.
— var. *lævigata* Blytt. i Borgå på Siperholmen och Äggskär.
vulgaris With. a.
canina L. a.
Cinna Linn.
pendula Trin. (*Blyttia suaveolens* Fr.) H. N. VII n:o 87 i Pyttis på Mogenpörtö — isynnerhet ymnig kring ett utfäldt kärr öster om Tuuskas hemman.
Milium L.
effusum L. längs kusten t. a.; i Lappträsk och Sippola r.
Alopecurus L.
pratensis L. i sydligaste delen af Borgå; vid Kymmenefästning; på Hogland.
nigricans Horn. Anders. Skandinaviens Gramineer sid. 114 H. N. IV n:o 94 på Pörtö ytterst i Borgå skärgård. — Mycket väl skild från alla former af *A. pratensis* genom en starkt blågrön färg, uppsvällda slidor, korta blad, inneslutet borst m. m.
geniculatus L. a.
fulvus Sm. t. a.
Phleum L.
pratense L. a.
Digraphis Trin.
arundinacea L. t. a.
Hierochloa Gmel.
australis Schrad. t. r. ss. i Borgå; Mäntsälä enl. Stud. K. Nor-

denskiöld; Orihmattila enl. Kand. E. V. Niklander i M. Anat.; i Mörskom, Lappträsk och Artsjö (t. a.), Elimä, på Hogland enl. M. Kand. E. Nylander.

borealis Schr. h. o. d. ss. i Borgå, Perno, Lovisa, Anjala; i Orihmattila och Walkiala enl. Kand. E. V. Niklander; vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.

Anthoxanthum L.

odoratum L. a.

Nardus L.

stricta L. a.

Nemeæ.

Heteronemeæ.

Cl. XVII. Filices.

Fam. LXXX. *Polypodiaceæ* R. Br.

Polypodium L.

vulgare L. a.

phegopteris L. a.

dryopteris L. a.

Woodsia R. Br.

ilvensis L. t. a.

Aspidium Sw.

thelypteris L. r. i Borgå på Sundö, och vid Jordansböhleträsk (Kuokjärwi); i Mörskom vid Labbom och Sywäjärwi; i Strömfors vid Labbom-träsk och vid Bullers.

filix mas L. t. a.

cristatum L. r. i Mörskom, Artsjö, Sippola vid Kyrkobyn, Wekkelax vid Kannusjärwi.

spinulosum Sw. m. a.

Cystopteris Bernh.

fragilis L. t. a.

Asplenium L.

filix femina L. a.

trichomanes L. t. r. ss. i Borgå vid Korssund och Jordansböhle; i Mörskom på Nybroberget; i Lappträsk vid Porlom; på Hogland t. a.

septentrionale Sw. r. i Borgå vid utloppet af Borgå-å, vid Korssund, i Pellinge skärgård; i Mörskom på Lökberget; vid Fredrikshamn enl. D:r Qvist i M. F.; på Hogland ymnig.

Pteris L.

aquilina L. m. a.

Struthiopteris Willd.

germanica Willd. h. o. d.

Fam. LXXXI. *Ophioglosseæ* R. Br.

Botrychium Sw.

lunaria L. i Borgå på Sundö och vid Borgå-malm; i Orihmattila vid Käkelä och Pakkas.

matricarioides Willd. i Borgå vid Krogsnäs enl. Stud. L. M. Runeberg; i Orihmattila vid Ämmänäyrä.

Ophioglossum L.

vulgatum L. i Borgå på Lindörn nära Stor-Krogsnäs i Haikko-fjärden enl. Stud. L. M. Runeberg.

Fam. LXXXII. *Marsileaceæ* R. Br.

Isoëtes L.

lacustris L. h. o. d.

Fam. LXXXIII. *Lycopodiaceæ* Sw.

Lycopodium L.

complanatum L. h. o. d.
clavatum L. a.
annotinum L. a.
selago L. t. a.
inundatum L. m. r. i Borgå vid Sondby träsk.

BERÄTTELSE

öfver

EN NATURHISTORISK RESA I KARELEN,

företagen på Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica
bekostnad

af

J. J. Chydenius och J. E. Furuhjelm.

Den 2 Juni 1856 begåfvo vi oss i sällskap med Stud. F. Lindberg från Helsingfors och ankommo den 8 till Kexholm, der vi, enligt vår reseplan, skulle begynna våra exkursioner. I Kexholm tillbragtes 10 dagar, under hvilken tid vi dagligen gjorde exkursioner i stadens grannskap, dervid ofta åtföljde af Stadsläkaren derstädes J. M. J. af Tengström, som på det mest välvilliga sätt, genom sina vidsträckta naturhistoriska studier och sin kännedom af trakterna understödde oss i våra förehafvanden.

Den 17 lemnade vi Kexholm och ankommo den 22 till Sordavala, efter att på de mellanliggande dagarne hafva uppehållit oss i trakterna kring Kronoborg och Tervus. Sedan vi derefter gjort några utflygter i stadens närmaste omgifningar, begåfvo vi oss till det derifrån $1\frac{1}{2}$ mil belägna Kirjavalaks, der vi sedan under hela den återstående delen af sommaren hade vårt hufvudqvarter, och derifrån vi gjorde utfärder åt flere håll. Den första af dessa företogs till Impilaks och derifrån upp till Suistamo, Leppälaks och Ruskiala, och en annan sedan till Sordavala och Walamo.

På Walamos herrliga holmar uppehöllo vi oss en vecka i medlet af Juli. Efter återkomsten derifrån gjordes en exkursion omkring Ladogans nordligaste del, hvarunder vi färdades till största delen båtledes genom Impilaks till Pitkäranta och derifrån genom Salmis ända till närheten af Olonetska gränsen. På återfärden derifrån besökte vi de vid Salmis kust belägna stora öarna Lungula, Mantschinsaari och Uksalonpää samt återvände genom Impilaks tillbaka till grannskapet af Sordavala, dit vi ankommo de första dagarne af Augusti. Den nästa exkursionen gjordes till Ruskiala och fortsattes ända upp till Tohmajärvi. Efter återkomsten derifrån begåfvo vi oss i medlet af Augusti åter till Walamo och tillbragte der en vecka, återvände sedan till Kirjavalaks samt begåfvo oss, efter att ännu hafva der tillbragt några dagar, på hemväg den 28 i samma månad.

Då vi sålunda nu redogjort för den yttre gången af vår resa, vilja vi först försöka att lemna en kort karakteristik öfver de trakter vi besökt, för att sedan gå till redogörelse för vår egentliga verksamhet under dessa färder.

Trakten omkring nordliga delen af Ladoga torde vara en af de skarpast begränsade och egendomligaste uti vårt land. Nejden omkring Kexholm öfverensstämmer visserligen ännu till största delen, hvad beträffar vegetationens och landets fysionomi, med hela det sydliga Karelen och angränsande delar af Savolaks; med det undantag likväl, att holmarne i Wuoksen genom sin lummighet och rikedom på löfträd (björk, al, asp och lind) gifva vissa delar af densamma ett vida mer inbjudande och rikt utseende än största delen af det landskap företer, hvilket man genomreser, då man beger sig från trakterna af Willmanstrand och Wiborg uppåt i nordostlig riktning.

Men det är äfven först några mil norr om Kexholm, som det egendomliga landskap, vi här ofvan antydt, egentligen tager sin början. Man inträder nemligen här uti den snart sagdt enda finska trakt, som med helst något skäl kunde kallas ett bergland. Tre till fyra hundra fot höga berg omvexla här med djupa dalar, i hvars botten alltid finnes någon liten sjö, eller der någon å eller bäck söker sitt utlopp i Ladogans djupt mellan bergen inträngande vikar. Men det som kanske mera än allt annat bidrager att skilja detta landskap från andra i vårt land, är den skoglöshet som der råder. Bergens toppar och sidor äro så godt som alldeles kala eller ock betäckta af en låg busk- eller löfskogs-vegetation. I dälderna höja sig träden något mera och man träffar der ofta ganska täta och temligen vidsträckta skogsdungar, bestående af björk, vide-arter och lönn, samt al närmast stränderna, då deremot barrträd ofta på långa sträckor kunna sägas höra till sällsyntheterna. Till egendomligheterna af denna vegetations fysionomi bidraga vidare äfven på ett ganska vigtigt sätt några andra växter. I främsta rummet bland dessa bör nämnas *Aconitum lycoctonum*, som finnes här i ofantlig mängd och med sin resliga blomspira och sina stora blad ger det hela i ofvannämnda löfskogsdalar ett ovanligt yppigt utseende, samt *Glyceria aquatica* Whlnb., hvilken i nästan lika hög grad väcker den från södra Finland kommande botanistens uppmärksamhet och som här utgör strändernas prydnad, i det den tillsammans med den äfven för östra Finland egendomliga *Fluminia arundinacea Fr.* i långa sträckor omger dem med en krans af yppig grönska. Denna sålunda i dess mest allmänna drag beskrifna egendomliga natur, har ganska skarpt markerade gränser. Den begynner, som sagdt, med Kronoborg och bildar sedan ett bälte kring den nordliga Ladogans kust, omfattande Jaakkimvaara, Sordavala och Impilaks socknar. Sedan man genomvandrat dessa och hunnit till trakten af Pitkäranta, frapperas ögat af den plötsliga förändring, som här inträder i landets och naturens utseende. Bergen upphöra nu med ens och man inträder uti en låg, sandig mo-trakt, som med sina kala, sandiga stränder omärkligt sluttar emot Ladogans vida yta. Vegetationen är tillika helt och hållet förändrad. Lönnen finnes ej mera, tall och gran äro de öfvervägande trädslagen. Man söker förgäfves *Aconitum* samt några andra växter, t. ex. *Actæa spicata, Saxifraga cæspitosa* och *nivalis, Carlina, Echinospermum, Lathyrus sylvestris* m. fl., som utmärka den förut besökta bergstrakten och vid hvilka man der vant sig. Denna nya nejd, till hvilken man nu är förflyttad, utgöres af Salmis socken. Likasom på våra moar annorstädes, saknas äfven här anmärkningsvärda växter. Enskilda undantag finnas dock. Så t. ex. funno vi uti de halft uttorkade sunden emellan de ofvannämnde öarne några bland de bästa växter vi påträffat, såsom den intressanta *Carex cyperoides L.*, förut ej inom Skandinavien funnen annorstädes än i Danmark, samt *Oenanthe phellandrium, Galium trifidum* m. fl., men dessa bidraga på intet sätt att gifva någon i ögonen fallande prägel åt vegetationens allmänna fysionomi härstädes.

Nästan lika tvärt, som emot nämnde håll (åt Salmis), upphör den egendomliga, den nordliga Ladoga-kusten karakteriserande bergsnaturen äfven emot norr. I nordliga delen af Ruskiala och Pelgjärvi upphöra bergena och med dem den egendomliga vegetationen och i Tohmajärvi har landet redan helt och hållet antagit det vanliga finska landskaps-utseendet.

Vi skola nu redogöra för hvad vi uti dessa trakter insamlat. Af de växter vi tagit bifoga vi en förteckning på dem, som för Karelen äro nya eller hvars utbredning inom detta landskap ej varit känd för de orter vi besökt, samt dessutom en förteckning öfver de vexter vi observerade i blomning vid hvarje olika tid och på de skilda lokalerna. Vi hafva ansett att en sådan förteckning öfver blomningstiden kunde vara af något intresse, då uti *Flora Karelica* ingen blomningstid för växterna är uppgifven, ehuru den vi lemna naturligtvis ej fullt kan tillfredsställa fordringarne på sådana förteckningar i allmänhet, då uppgifterna äro samlade under en enda sommar samt under jemn rörelse från en ort till en annan.

Vi bifoga dessutom en förteckning öfver de under resan tagna högre Lepidoptera. Hvad beträffar den Mollusksamling vi gjort, kommer derom att redogöras uti en af Edwin Nylander författad afhandling, som skall införas i detta häfte af Sällskapets Notiser. Prof. W. Nylander har meddelat ett bidrag till den Kryptogamiska floran samt tillika en redogörelse öfver D:r Appelbergs och Pippings samlingar af Hymenoptera och Diptera ifrån Ladoga-trakterna.

Då ett af ändamålen med vår resa var att undersöka och samla fiskar i de trakter vi besökte, så vilja vi nu med några ord nämna om hvad vi kunnat i denna väg uträtta. Redan tidigt insågo vi det svåra uti att åstadkomma något betydligare resultat åt detta håll under en resa, med den utrustning vi hade. Den största svårigheten, som dervid möter är att man måste föra med sig så svårt transportabla saker, som sprit och glaskäril, hvilka dock ofta, om man lyckas få dem helbregda fram, ej passa för de exemplar man önskade sig. En annan omständighet är att man ofta vid ett fiskläge får uppehålla sig långa tider utan att dock erhålla något af intresse, hvarigenom man ledsnar vid det hela. Lägger man härtill den icke ovigtiga omständigheten att dessa långa gagnlösa dröjsmål vid fiskställena i de flesta fall skulle hindrat oss att med helst någon framgång verkställa andra zoologiska och botaniska insamlingar, så inser man hvarföre vi redan tidigt måste slå ur hågen mera fullständiga fisksamlingar och besluta att till största delen inskränka oss till att samla alla upplysningar om fiskar och fiskerier vi kunde erhålla. Derföre kunna vi ej heller nu lemna någon förteckning öfver fiskarne, utan endast här meddela några spridda notiser om Ladogans fiskar och fiskerier, hvilka dock möjligen torde vara af nytta för kommande undersökningar i ämnet.

De största fiskerier vid Ladoga bedrifvas vid Kexholm, på Walamo och på Mantschinsaari i Salmis.

Vid det Kexholmska fiskläget fångas den mesta lax i Ladoga, ja kanske i hela vårt land. Laxen tages här i not och dessa redskap äro här af kanske de ansenligaste dimensioner, som någonstädes i vårt land begagnas. Den största vi sågo uppgafs vara 700 famnar lång och 7 famnar djup samt sköttes af 13 personer. Men utom med denna, drogs här med en mängd mindre notar och fortsättes dermed från tidigt om våren till Peter Paulitiden i medlet af Juli, under hvilken tid laxen stiger upp i Wuoksen, vid hvars mynning nämnde fiskläge är beläget. Då vi besökte detsamma fick man endast lax, hvilken man skilde i tvenne sorter, *musta lohi* och *valkea lohi*. Vi förskaffade oss exemplar af begge och undersökte dem för att möjligen utreda om de kunde vara skilda species. Nilssons beskrifning på *Salmo salar* slår visserligen öfverhufvudtaget in på dem begge; dock ej alla karakterer. Plogbenets byggnad och de svarta fläckarnes läge och mängd likna snarare denne författares *Salmo eriox,* dock kunna vi ej med säkerhet säga till hvilkendera de böra hänföras. Hvad åter beträffar de begge skilda sorterna som nämndes, så öfverensstämma de i mycket, såsom just i ofvanantydde skiljaktigheter från *Salmo salar,* dock erbjuda de äfven sinsemellan så stora olikheter i yttre form och färg samt lefnadssätt, att man vore frestad tro dem utgöra skilda arter. Allmänt uppgifves att den svarta laxen, som om våren äfven af några kallas grå *(harmaja lohi**)), uppgår i Wuoksen och leker der i Oktober månad, samt sedan nedvräkes fjellös och svart utför strömmarne, då deremot den hvita laxen aldrig, enligt uppgift, leker i Wuoksen utan i Ladogan. Äfven i smaken göres stor skillnad emellan dem. Af begge sorterna, fångade i samma varp, anses den svarta så ojemförligt mycket sämre att man knappast vill äta den. Man har framkastat den hypothesen, att skilnaden dem emellan skulle ligga deri att de vore samma art i olika ålder. Detta anse vi dock föga troligt, emedan man träffar begge i alla grader af storlek. Intet kunde inhemtas om dessa laxars vistelseort under vintern. En del menade att de till vintern gå ned till hafvet genom Neva; andra åter att de öfvervintrade i Ladoga.

---

*) Benämnd vid Taipale *Harmikki* (karakteriserad af folket med uttrycket „vähän koukkunen“); „koukku-lohi“ är synonymt med *Musta-lohi;* om *Walkia-lohi* sades „ala-leuka ei koukkunen, pää pienempi.“ Enligt W. Nylanders anteckningar.

Af andra fiskar, som fås här må nämnas sik, af hvilken vi undersökte flere och funno dem vara här likasom på alla andra ställen i Ladogan, der vi undersökte dem, *Coregonus oxyrhynchus* var. *marœna,* då deremot den andra af Nilsson upptagna varieteteten icke anträffades.

Stör *(Acipenser sturio)* fås här då och då, och föres alltid lefvande till Petersburg.

Om braxen *(Abramis brama)* och dess lek erhöllos i Kexholms trakten följande underrättelser. Den tages mest i ryssjor och säges stiga upp i grundare vatten tre gångor under sommaren för att leka. Först tidigt om våren då den kallas *touku-lahna* och säges denna vara den största; sednare vid enbuskens blomningstid, då den kallas *kesä- (kehnä?-) lahna,* samt slutligen vid rågblomningstiden då den kallas *he'elmä lahna* och är denna den minsta af alla.

Den i början nämnde, andra exkursionen till Walamo, i medlet af Augusti, företogs hufvudsakligen för fiskeriernas skull. De voro nu äfven i full verksamhet.

På Walamo finnas fyra större fisklägen, der omkring 40 personer dagligen äro sysselsatte med fiske för klostrets räkning. Man fångade nu mest mujkor *(Coregonus albula)* med not, samt sik, lax och rödingar med långref. Vid mujknotarne var föga att uträtta. Man fick der nästan uteslutande mujkor.

Bland dem förekom dock äfven nors *(Osmerus eperlanus)* i ymnighet (den är äfven annars allmän i Ladoga), samt *elrizor (Leuciscus phoxinus,* på finska *ranta-lakko* eller *maikko)* och då och då några exemplar af *Cottus gobio,* den enda *Cottus* som finnes i Ladoga. Förgäfves sökte vi här efter den från Ladogan uppgifne *Coregonus clupeoides.* Fiskarene uppgåfvo dock att en fisk, som mycket liknade mujkan, men vore bredare och kortare och som de kallade *korpsärki* eller *korpinen,* samt äfven *molkki,* skulle förekomma här men endast ganska sparsamt. Denna tyckes vara densamma som W. Nylander uti *Flora Karelica* säger att han hört beskrifvas under namn af *korpus* och hvilken han tror vara den verkliga *Coregonus clupeoides.*

I sammanhang härmed omnämndes äfven en annan fisk, som skulle likna braxen, men vara mera hoptryckt och kallas *miekka-kala* eller *sulhava.* Man sade att den stundom fås vid de yttre skären i Ladoga och i Hympäläjärvi vid Sordavala. Det är troligen den från dessa trakter till Sällskapet insända *Abràmis cultratus.*

Vid långrefvarne försökte vi inhemta allt hvad vi kunde om *Rödingarne,* som i Ladogan temmeligen allmänt förekomma under namn af *nieriä.* Fiskarene åtskilja här öfverallt tvenne slag nieriä, af hvilka den ena kallas företrädesvis *nieriä* *) har mörkare och tätare röda fläckar samt är mycket större än den andra. Den fångas vanligen på långref på mera grundt vatten, eller ock om hösten, då dess lektid inträffar, med stora ryssjor. Den andra åter benämnes *Pehuli* eller *Jaama-nieriä* *), är mycket ljus, nästan hvit till färgen, mycket mindre till storleken och fångas på djupt vatten, isynnerhet der bottnen är mjuk. Angående dennes lektid kunde vi ej erhålla några säkra uppgifter. Den af Nilssons rödingar med hvilka dessa begge bäst öfverensstämma är *Salmo salvellinus L.* och anmärkningsvärdt är att han äfven upptager tvenne varieteter som i Wettern förekomma tillsammans, neml. *Livré-Rödingen* och *Blank-Rödingen,* hvilka såväl till skilnad i färg som till lefnadssätt tyckas vara analoga med de begge i Ladoga förekommande slagen af nieriä. Dock förete dessa

---

*) *Ranta-nieriäinen* eller *Pinta-nieriäinen* äro de motsvarande namnen i trakten af Kexholm. Den andra formen *(Pehuli)* deremot benämnes derstädes *Kuoppa-nieriäinen* eller *Pohja-nieriäinen.* Enligt W. Nylanders anteckningar.

Ladoga-rödingar så stora skiljaktigheter ifrån dem i Wettern, att det nästan är omöjligt att med bestämdhet föra dem till *S. salvellinus.* Så är t. ex. hos den egentliga *nieriä* färgen ej brandgul såsom hos Nilssons livré-röding, samt efter mätningar som vi gjort, är pannan mycket bredare, bröstfenorna sträcka sig på långt när ej så långt och ryggfenans längd är större än hos *S. salvellinus.* Likaså afviker äfven den andra nieriä. Hvad beträffar fenstrålarnas och tändernas antal så öfverensstämma de deremot ganska väl med Nilssons beskrifning. Om nu dessa begge rödingar äro en sjelfständig art, eller böra betraktas såsom tvenne arter, eller endast såsom varieteter, detta är allt frågor, som först efter längre fortsatta undersökningar kunna besvaras. Antager man Nilssons åsigt att egentligen alla rödingar äro ett species och att alla de, som af honom upptages såsom skilda, endast utgöra olika varieteter, hvars egendomligheter betingas af det vatten i hvilket de lefva, så anse vi det alldeles ej omöjligt att Ladogan har sin egen form likasom Wettern har sin, och att deraf tvenne modifikationer, analoga med de i Wettern, äfven här förekomma.

Utom de hittills nämnde lax-fiskarna finnes ännu i Ladoga *taimen,* som i Salmis kallas *torpu* och som tyckes vara Nilssons *Salmo trutta.* Den förekommer dock sparsamt och vi hade tillfälle att se den endast vid Mantschinsaari.

Harr *(Thymallus vulgaris)* förekommer allmänt såväl uti Ladogan som äfven uti dit utfallande floder och åar. I de sednare finnes äfven ganska allmänt foreller *(Salmo fario,* på finska *lohin-poika* eller *lohin-torpu).*

Ganska litet hafva vi vidare att tillfoga rörande Ladogans fiskar. De i Finland vanliga mört-fiskarne samt aborre, gädda o. s. v., finnas der likaså allmänt. Sarfven *(Leuciscus erytrophthalmus)* tyckes dock vara mera sällsynt i fall den alls förekommer. Vi sågo den aldrig. Lake (*Lota vulgaris,* på finska *ma'c)* fås ganska allmänt på långref och med not.

Ännu må tilläggas att *Tinca vulgaris* förekommer i träskena kring Kexholm och i Kronoborg, samt *Cyprinus carassius* och *C. gibelio,* finnas uti flera insjöar i Sordavala-trakten samt *Petromyzon fluviatile* uti några åar t. ex. den vid Pitkäranta.

Sedan vi sålunda gjort reda för det vi i fiskväg inhemtat vilja vi nu bifoga de ofvannämnde förteckningarne, till hvilkas uppgörande vi hafva erhållit värderika bidrag af de i dem uppgifna personer.

Växter, funna i Karelen och som antingen ej äro upptagna uti FLORA KARELICA *) eller hvars utbredning i nämnde arbete ofullständigt uppgifves.

I. — FANEROGAMER.

Achillea ptarmica L. — Walkeala, enligt Prof. Arppe.

Inula salicina L. — Leppälaks (E. W. Niklander), Walamo enl. D:r Tapenius.

Eupatorium cannabinum L. — Nära Sordavala, Kiides (H. Backman).

Lactuca muralis Don. — Pötsevaara nära Kirjavalaks. Blommar i medlet af Augusti.

Hieracium fuscum Vill. — Salmis, i slutet af Juli.

Valerianella olitoria Mönch. — Nära Sordavala vid Otsois by enl. Apothekaren Relander.

Galium trifidum L. — Salmis (Lungula), Kirjavalaks, Ruskiala marmorbrott.- Blommar i slutet af Juli och början af Augusti. — I Puhois (Arppe).

Jasione montana L. — Inom Wiborgs socken (Th. Simming).

---

*) W. Nylander, *Collectanea in Floram Karelicam,* i *Notiser ur Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica Förhandlingar,* H. 2, p. 109—201 (1852).

Campanula rapunculoides L. — Kiides, Kesälaks (Arppe).

Campanula cervicaria L. — Allmän i Impilaks och Pitkäranta skärgård. Bl. i medlet af Juli.

Campanula latifolia L. — Kirjavalaks.

Lobelia Dortmanna L. — Ganska allmän i Impilaks och Sordavala samt enl. af Tengström vid Kexholm. Bl. i slutet af Juli.

Asperugo procumbens L. — Kiides, enligt Prof. Arppe.

Lycopus europæus L. — Kiides (E. Winter).

Stachys sylvatica L. — Tohmajärvi, enligt Prof. Arppe.

Dracocephalum Rhuysciana L. — Flerstädes på holmarne vid Sordavala och i Impilaks. Bl. i medlet af Juli. — Pelgjärvi (E. Arppe).

Glechoma hederaceum L. — Allmän i trakterna kring Kronoborg. Bl. i medlet af Juni.

Scutellaria hastifolia L. — I Wiborgs skärgård (J. Krohn).

Hyoscyamus niger L. — Walkeala (E. Winter).

Verbascum, sp. ignota.*) — Kirjavalaks.

Odontites rubra Pers. — Allmän kring Sordavala och på Walamo. Bl. i sednare hälften af Augusti. — Puhois (Arppe).

---

*) "Från Kirjavalaks har af Stud. Backman ett Verbascum blifvit till Finska Museum inlemnadt, som närmast öfverensstämmer med *V. gnaphalodes* M. a Bieb., Ledeb. *Fl. Ross.* Vol. III, p. 198, men då blott ett enda exemplar är förhanden är det svårt att med bestämdhet afgöra, till hvilken art det bör hänföras. För närmare efterforsknings skull torde det dock löna mödan att i korthet beskrifva detsamma:

Stjelken enkel jemte bladens undre sida starkt gråluden; bladen icke nedlöpande, ofvantill med sparsammare stjernludd, äggrunda, spetsade, helbräddade, oskaftade, de öfre omfattande; blomsamlingen axformig, blommorna (stora såsom hos *V. thapsus*) i tätt närmade gyttringar, nästan oskaftade, blomfodret starkt gråludet, klufvet nedom midten i 5 lancettlika flikar, kronan inuti glatt, de kortare ståndarsträngarne hvitludna, de längre glatta, knopparne alla njurlika icke nedlöpande på strängarne. Af en fots höjd, växande på fuktig mark." Th. Sælan.

Veronica anagallis L. Wiborg, på fuktiga ställen på vallarne (Th. Simming).

Veronica scutellata L. var. *villosa* — Salmis.

Primula officinalis Jacq. — Pelgjärvi (Arppe).

Plantago media L. — Kexholm. Bl. i medlet af Juni. I Kiides enligt Prof. Arppe.

Cornus suecica L. — Kihtelysvaara, Pielis (E. Winter).

Oenanthe phellandrium L. — Salmis (Lungula). Bl. i sednare hälften af Juli.

Sium latifolium L. — Allmän längs hela nordliga kusten af Ladogan.

Nuphar pumilum DC. — Kikkalampi nära Kirjavalaks. Bl. i början af Augusti.

Nymphæa alba L. var. *minor* — I Wärtsilä å i Tohmajärvi. Bl. i början af Augusti.

Ranunculus lingua L. — Kiides (Arppe).

Aquilegia vulgaris L. — Impilaks (F. E. Hartman), Uguniemi (E. W. Niklander). Sannolikt förvildad.

Sisymbrium sophia L. — Tohmajärvi (F. E. Hartman).

Polygala vulgaris L. — Allmän i norra Impilaks och Suistamo; förekommer deremot ej annorstädes utan *P. uliginosa* är den allmännaste i de öfriga trakterna. Bl. i början af Juli.

Impatiens noli tangere L. — Salmis (Uusikylä). Bl. i slutet af Juli. — Nära Sordavala (Arppe).

Geranium Robertianum L. — Kexholm (Hevossaari).

Geranium bohemicum. — Kirjavalaks (H. Backman).

Geranium pusillum. — Wärtsilä i Tohmajärvi (H. Backman).

Linum catharticum L. — Kirjavalaks. Bl. i början af Juli, vid Kexholm enl. af Tengström.

Cerastium vulgatum L. var. *alpinum.* — Impilaks. Bl. i början af Juli.

Saxifraga hirculus L. — Tohmajärvi (H. Backman, F. E. Hartman).

Saxifraga cæspitosa L. — Allmän i Kronoborg och kring Sordavala.

Saxifraga nivalis L. — Impilaks, Kirjavalaks Walamo.

Saxifraga adscendens L. — Invid vägen emellan Leskela såg och Joensuu by i Sordavala socken, der den växte på bergssluttningen.

Peplis portula L. — Leskelä ymnigt. Bl. i slutet af Augusti.

Oenothera biennis L. — På ett odladt ställe i Puhois (Arppe).

Pyrus malus L. — Kexholm (Tervola) och enligt Relander vid Sordavala (Rautakangas). Bl. i början af Juni.

Geum urbanum L. — Kirjavalaks (på flere ställen), Leskelä. Bl. i början af Juli. — Kiides, Tohmajärvi (F. E. Hartman).

Rosa canina L., Fr. (*nitida*). — Helylä på Hakasaari (H. Backman).

Vicia sylvatica L. — Kiides (Arppe).

Lathyrus palustris L. — Pitkäranta (på holmarne). Bl. i medlet af Juli. *L. sylvestris* förekommer äfven i Ruskiala.

Lathyrus maritimus Big. — Impilaks (Suusalmi) Den 20 Juli ännu ej i blom.

Lotus corniculatus L. — Pitkäranta (på holmarne). Bl. i sednare hälften af Juli.

Oxytropis campestris DC. — Kiides (Muljala) (E. Winter.)

Astragalus alpinus L. — Hammaslaks by i Tohmajärvi (F. E. Hartman).

Oxycoccus microcarpus Rupr. *Fl. Petrop.* p. 56. — Pitkäranta. Bl. i sednare hälften af Juli.

Chimaphila umbellata (L.) — Haapasalmi i Bräkylä (F. E. Hartman).

Pyrola media L. — Kirjavalaks, Impilaks (Suusalmi). Bl. i medlet af Juli.

Euphorbia esula L. — Mohla (Bernh. Paldani).

Euphorbia helioscopia L. — Sordavala (Liikala by). Bl. i medlet af Augusti. — Nära Wiborg (J. H. E. Nervander).

Montia fontana L. var. *rivularis*. — Kirjavalaks (H. Backman).

Polygonum dumetorum L. — Leskelä (Joensuu). Bl. i medl. af Augusti.

Humulus lupulus L. — Kexholm, Kronoborg, Mantschinsaari i Salmis.

Atriplex patula L. — Walamo och Sordavala, allmän.

Chenopodium glaucum L. — Sordavala.

Chenopodium urbicum L. — Sordavala.

Chenopodium polyspermum L. — Sordavala (E. Winter).

Epipactis latifolia Sw. — Allmän kring norra Ladogan: Kirjavalaks, Pitkäranta, Walamo etc. Bl. i sednare hälften af Juli. — Kiides (E. Winter).

Malaxis monophyllos Sw. — Ruskiala (vid marmorbrottet). Bl. i början af Juli. — Kiides (Arppe).

Listera cordata Br. — Tohmajärvi (F. E. Hartman).

Neottia nidus avis Rchnb. — Walamo. Bl. i medlet af Juli.

Goodyera repens Br. — Kirjavalaks. Bl. i slutet af Augusti. — Kihtelysvaara (F. E. Hartman).

Stratiotes aloides L. — Enligt af Tengström vid Kexholm.

Iris pseudacorus L. — Kiides, Bräkylä, Libelits (E. Winter).

Butomus umbellatus L. — Impilaks, — Sordavala enligt Tapenius. Bl. i slutet af Juli.

Typha latifolia L. — Walamo vid tegelbruket.

Rhynchospora fusca Vahl. — Uguniemi (E. W. Niklander). Den i *Flora Karelica* p. 156 från samma lokal upptagna *Schœnus ferrugineus* har af Niklander, oaktadt noggrann undersökning, ej blifvit påträffad.

Carex hirta L. — Kirjavalaks, emellan stenarne vid åns utlopp.

Carex paradoxa Good. — Kirjavalaks.

Carex cyperoides L. *) — Salmis (Lungula), Impilaks vid åns utlopp.

---

*) "Småax vid basen hankönade, ofvantill honblommande, sammangyttrade till ett klotrundt hufvud, omgifvet af ett förlängdt trebladigt svepe;

Carex vulpina L. — Walamo, Haukkajärvi nära Kirjavalaks.
Brachypodium pinnatum P. B. — Kiides (Arppe).
Setaria viridis P. B. — Sakkola (E. W. Niklander).
Hierochloa australis R. et Sch. — Kexholm.

II. — KRYPTOGAMER. *)

I. — Ormbunkar.

Asplenium ruta muraria L. — Vid Jänisjärvi, Korkianiemi (H. Backman).

Botrychium rutaceum Sw., Hrtm. *Sk. Fl.* ed. 7, p. 312. — Koivikko i mellersta Karelen (H. Backman).

II. — Mossor.

Bryum cochlearifolium Hrtm. (Br. capillare var. cochlearifolium Schmp. *Br. Eur.* t. 29, var.). Nära Kirjavalaks. **)

Bryum pallescens Schwgr., Brid. — I Sordavala-trakten.
Bryum annotinum L. — I trakten af Petrosavodsk.
Bryum pallens Schwgr. — Wiborg.
Bryum inclinatum Sw. — Wiborg, Walamo.

---

frögömmen med 2 märken, lancettlika, afsmalnande till ett mycket långt tvåspetsadt och skarpsågadt spröt, å ömse sidor kullriga, af samma längd som de af en sträf borst spetsade fjällen." Andersson *Skandinaviens Cyperacéer*, p. 57.

De af oss tagna exemplaren öfverensstämma till största delen med denna beskrifning, men hafva kortare foderfjäll och axhufvudena äro rent gröna och ej bruna såsom Andersson uppgifver.

*) Dessa anmärkningar och tillägg till Kryptogamerna äro meddelade af prof. W. Nylander. Exemplaren till de i detta tillägg omnämnda arterna förvaras i Finska Museum.

**) Forma concinna magis julacea quam in Moug. *St. Vog.* 1217 nimis ad typum *capillaris* accedente.

Bryum turbinatum H. — Kirjavalaks *), Impilaks, Walamo.

Bryum cernuum Schmp. — I ryska Karelen. *Br. bimum* äfven derstädes.

Dicranum Schraderi W. M. — Uguniemi (Simming). Äfven vid Kem (J. Angström och Fr. Nylander, 1843).

Weissia denticulata Schwgr. — En mil ifrån Lahenpohja-gästgifveri, emellan Willmanstrand och Sordavala (J. Ångström och Fr. Nylander).

Grimmia ovata W. M. — Finnes äfven på klippor i trakten af Wiborg.

Neckera pennata Dill. — Wiborg på sten och på asp.

Hypnum protuberans Brid. — Wiborg, på sten i en alskog nära Kaislaks. Bestämd af Schimper.

Sphagnœcetes communis var. *macrior* Nees. — Wiborg, på ruttna stubbar i kärr.

Jungermannia intermedia Lndnb. — Kaislaks nära Wiborg.

Jungermannia albescens Hook. — Impilaks (Raukkiivaara).

Jungermannia acuta Lndnb. (ex ipso). — Kenjärvi vid Onega.

Jungermannia divaricata Sm. — Nära Sordavala.

Lophocolea minor Nees. — Kenjärvi vid Onega. Bestämd af Lindenberg.

III. — Alger.

Conferva œgagropila L. — Koivisto (Edwin Nylander).

IV. — Lafvar.

„*Parmelia detonsa* Fr. (ex ipso)“, i *Fl. Karel.* p. 174, är ingalunda den rätta *Physcia detonsa,* utan en *Ph. muscigena* (Whlnb.) öfvergående i *Ph. pulverulenta.*

---

*) Supra truncos putridos in paludosis foliis angustioribus, lanceolato-acuminatis apice tenuiter serrulatis nervo haud excurrente (nec hic semper excurrit in typo Schimperiano).

Nephromium lævigatum Nyl. *Enum. génér.* p. 101 (*Nephroma lævigata* Ach. *Syn.* p. 242) förekommer på Walamo sparsammare än *N. tomentosum* Nyl. ibid. (*Peltigera tomentosa* Hffm. *Fl. Germ.* p. 108), den förra endast steril, den sednare med frukt. Båda dessa arter upptagas i *Fl. Karel.* p. 173 under det kollectiva namnet *Nephroma resupinatum.*

Pannaria microphylla Mass., Nyl. *Chil.* p. 150, *Prodr.* p. 68. Detta namn bör införas i stället för „*Biatora triptophylla*" i *Fl. Karel.* p. 177.

Pannaria triptophylla var. *nigra* (Ach.). — På Walamo och troligen flerstädes.

Pannaria prætermissa Nyl., n. sp. Thallus luridus vel cervinus, vel lurido-fuscescens, microlepideus, e squamulis consistens imbricato-congestis, mediocribus, crassiusculis, crenulatis, margine plerumque ascendente sæpius obsolete cæsioalbido-suffuso, infra albidis, centralibus magis congestis minoribus et granulato-crenulatis, interdum (iis in centro) fere granuliformibus, magis evolutus pulvinato-acervulatus.

Supra muscos (ut *Pterogonium filiforme* et *Zygodon lapponicum*) insulæ Walamo. Sterilis. Legimus eam J. Chydenius et ipse; ille quoque ad Kirjavalaks.

Affinis est terrestri *Pannariæ leucostictæ* Tuck., in America septentrionali frequenti, sed thallo vegetiore magis cartilagineo plerumque pulvinato-congesto et muscos incrustante forte specie distincta. Latitudo thalli 3—4 centimetrorum. Variat (tamquam var. *conoplea rubiginosæ*) thallo pro maxima parte granuloso. Affinis quoque *microphyllæ.*

Stereocaulon coralloides Fr. sällsynt på Walamo (J. Chydenius).

Lecanora ferruginea var. *fuscoatra* Bayrh. — Hogland, på porfyr (Edwin Nylander). Denna ö torde dock (såsom af mag. Sælàn antages) böra räknas till Nyland.

Lecanora mniaræa Ach. *Syn.* p. 339. — Kirjavalaks, på ett högt berg vid Haukkajärvi, jemte *L. cerina* var. *stillicidiorum* Schær. (J. Chydenius).

Lecanora cinerea var. *subcretacea* Nyl. thallo albo (lacteo) sat tenui areolato-rimuloso, epithallo subfarinaceo (detrito pallescente), apotheciis urceolato-concavis nigris minoribus. — Ad saxa granitosa friabilia in Walamo.

Pertusaria leioplaca Schær. förekommer i den nordliga Ladogaregionen på al jemte *Graphis scripta* Ach. Den förra kallas oriktigt i *Fl. Karel.* p. 180 „*Pertusaria Sommerfeltii*“, den sednare „*Opegrapha scripta.*“

Lecidea luteola Ach. samt dess varietet *endoleuca* Nyl. i *Bot. Notis.* 1853, p. 198, *Chil.* p. 162, *Prodr.* p. 114, på yngre aspar. Walamo (J. Chydenius).

Lecidea resinæ Fr., Nyl. *Prodr.* p. 117. — Walamo, på kådig tallbark. I Karelen finnes sannolikt också den till samma afdelning *(thecis polysporis)* af slägtet *Lecidea* hörande *L. improvisa* Nyl.

Lecidea vernalis var. *muscorum* (Schær.) Nyl. *Prodr.* p. 107. — Walamo (J. Chydenius), på mossa, liknande till det yttre *L. sanguineo atra.* Den har äfven blifvit funnen af J. Chydenius på bark („*L. dolosa*“ Fr. *L. S. exs.* 217). Namnet *dolosa* vore måhända lämpligare för denna varietet, än „*muscorum.*“

Lecidea vernalis var. *denigrata* (Fr.) på Hogland (Edwin Nylander), på ruttet träd.

Lecidea coarctata (Ach.), thallo tenui granuloso-leproso cinerascente. — Hogland på porfyr (Edwin Nylander).

Lecidea lenticularis Ach. — Hogland på porfyr (Edwin Nylander).

Lecidea confluens Schær. — Walamo.

Lecidea affinis Schær. *Enum.* p. 132, *L. Helv.* 629. — Vid Onega, på klippor af Rogosa-bergen. Är endast en varietet af *L. sanguinaria* (finnes äfven på bark på Åland, der den tagits af Edwin Nylander, enligt Sällskapets samling). Sporerna äro ensamme i hvarje *theca* och mäta i längd omkr. 0,065, i bredd omkr. 0,024 af en millimeter.

Lecidea scabrosa Ach. är den som upptages i *Fl. Karel.* p. 199 under namnet „*L. citrinella.*" Den växer äfven på det der citerade stället (Hogland) uppå thallus af *Bæomyces rufus.*

Opegrapha vulgata Ach. samt *Arthonia astroidea* Ach. äro af Edwin Nylander tagna på björk uppå Hogland. — *Arthonia mediella* Nyl. torde äfven ej saknas i Karelen, men den har ännu ej der blifvit anmärkt.

Verrucaria umbrina var. *clopima* (Whlnb.) växer ymnigt på Walamo uppå stenar vid stränderna. — *Endoc. pusillum Fl. Karel.* är *Verrucaria pallida* (Ach.) och *V. rupestris Fl. Karel.* är *V. pyrenophora* Ach. — *V. margacea* Whlnb. bör tilläggas; den förekommer på skiffer nära Kirjavalaks.

Leptogium lacerum. Den under detta namn i *Fl. Karel.* p. 181 anförda *Leptogium* omfattar äfven *L. scotinum* Fr. och *L. albociliatum* Desmaz. (på Walamo). — *L. lacerum* var. *tenuissimum* l. c. är *L. spongiosum* (Sm.).

För att gifva en öfversigt af hvad man nu känner om Karelens flora, meddela vi följande statistiska tabell öfver vegetationen i detta landskap. Den första kolumnen i densamma upptager antalet af de till hvarje familj hörande arter, hvilka förekomma allmänt inom hela Karelen, den andra kolumnen åter antalet af dem som förekomma endast här och der, spridda, samt den tredje antalet af dem som kunna räknas till sällsyntheter för landskapet i dess helhet. I den femte kolumnen upptages summan af alla till familjen hörande arter. — Af högsta intresse vore det att kunna anställa en säker jemförelse emellan vegetationen uti den af oss besökta, skarpt markerade Ladoga-trakten och vegetationen i hela Karelen. För detta ändamål borde en likartad tabell för Ladoga-trakten uppgöras, men då insamlingarne derifrån ännu ej äro så fullständiga, att man med säkerhet kunde säga hvilka växter der saknas, så har detta ej kunnat ske. Vi hafva i stället uti denna tabell infört den fjerde kolumnen, hvilken upptager antalet af de arter inom hvarje familj, som allmänt förekomma i ofvannämde Ladoga-nejd. På detta sätt kan åtminstone till någon del den påpekade jemförelsen verkställas. Hvad beträffar växternas afdelning uti klasser så hafva vi härvid följt den uppställning som af prof. W. Nylander blifvit uppgjord för Finska Museum.

	Karelen Allmän.	Karelen Spridd.	Karelen Rar.	L. trakt. Allmän.	Karelen Summa
Class. I. **Monocotyledoneæ**					
Gramineæ	29	8	15	31	52
Cyperaceæ	34	10	19	34	63
Typhaceæ	3	1	2	3	6
Potamogetoneæ	5	4	3	5	12
Aroideæ	2	—	2	2	4
Juncaceæ	7	3	4	7	14
Alismaceæ	4	1	1	4	6
Liliaceæ	4	1	2	4	7
Hydrocharideæ	—	1	1	1	2
Irideæ	—	1	1	—	2
Orchideæ	3	2	11	6	16
	91	32	61	97	184
Class. II. **Dicotyledoneæ**					
Synanthereæ	30	17	26	35	73
Dipsaceæ	1	1	—	1	2
Valerianeæ	—	2	1	—	3
Rubiaceæ	5	1	2	5	8
Caprifoliaceæ	1	1	1	2	3

	Karelen Allmän.	Karelen Spridd.	Karelen Rar.	L. trakt. Allmän.	Karelen Summa
Campanulaceæ	4	—	5	7	9
Lobeliaceæ	—	—	1	1	1
Convolvulaceæ	—	—	2	—	2
Boragineæ	4	1	8	5	13
Labiatæ	10	2	8	14	20
Menyantheæ	1	—	—	1	1
Polemoniaceæ	—	1	—	—	1
Oleineæ	—	—	1	—	1
Gentianeæ	—	1	3	—	4
Solanaceæ	—	2	—	—	2
Personatæ	15	5	4	15	24
Lentibularieæ	—	1	3	—	4
Primulaceæ	3	2	1	4	6
Plantagineæ	1	3	—	1	4
Frangulaceæ	1	—	—	1	1
Corneæ	—	1	—	—	1
Umbelliferæ	7	1	6	9	14
Acerineæ	—	1	—	1	1
Nymphæaceæ	2	—	1	2	3
Ranunculaceæ	11	7	4	13	22
Papaveraceæ	—	1	—	—	1
Cruciferæ	10	10	6	10	26
Polygaleæ	—	1	1	1	2
Balsamineæ	—	—	1	—	1
Tiliaceæ	—	1	1	1	2
Malvaceæ	—	1	—	—	1
Gruinales	2	3	4	3	9
Hypericineæ	1	—	—	1	1
Violarieæ	4	2	2	4	8
Droseraceæ	3	—	—	3	3

	Karelen Allmän.	Karelen Spridd.	Karelen Rar.	L. trakt. Allmän.	Karelen Summa
Silenaceæ	5	3	8	6	16
Alsinaceæ	8	7	4	10	19
Elatineæ	—	1	1	—	2
Ribesieæ	—	3	—	—	3
Saxifrageæ	—	1	4	2	5
Crassulaceæ	2	—	1	2	3
Lythrarieæ	—	2	—	—	2
Onagrarieæ	3	1	1	3	5
Halorhageæ	2	1	2	2	5
Pomaceæ	1	—	2	1	3
Senticosæ	15	1	4	16	20
Drupaceæ	1	—	—	1	1
Papilionaceæ	5	9	10	7	24
Ericineæ	12	1	5	12	18
Empetreæ	1	—	—	1	1
Euphorbiaceæ	—	—	3	—	3
Portulaceæ	—	—	1	—	1
Paronychieæ	1	—	1	1	2
Polygoneæ	7	2	5	7	14
Thymeleæ	1	—	—	1	1
Ulmaceæ	—	—	2	—	2
Urticeæ	2	1	—	3	3
Chenopodiaceæ	1	1	5	1	7
Cupuliferæ	—	—	2	—	2
Salicineæ	7	1	5	6	13
Betulineæ	5	—	1	5	6
Myricaceæ	—	—	1	—	1
Callitrichineæ	1	1	—	1	2
Ceratophylleæ	—	—	1	—	1
	195	105	161	227	462

	Karelen Allmän.	Karelen Spridd.	Karelen Rar.	L. trakt. Allmän.	Karelen Summa
Class. III. **Gymnospermeæ**					
Coniferæ	3	—	—	3	3
Class. IV. **Filices**	16	6	15	18	37
Class. V. **Musci**	76	43	102	90	221
Class. VI. **Lichenes**	50	43	103	60	196

Förteckning öfver växternas blomningstid i de trakter vi besökte.

Emellan den 8 och 17 Juni observerades följande arter i blomm eller just utsprickande, uti trakten af Kexholm: Matricaria inodora L., Antennaria dioica Gaertn., Taraxacum officinale Web., Tussilago farfara L. (vid Imatra den 7 delvis utblommad), Lonicera xylosteum L., Myosotis arvensis L., Menyanthes trifoliata L., Veronica verna L., V. arvensis L., V. serpyllifolia och V. chamædrys L., (den sednaste redan här och der utblommad), Melampyrum nemorosum L., (den 11 i full knopp, slog ut dagarne derefter), Trientalis europæa L., Plantago media L., Ranunculus sceleratus L., R. polyanthemos L., R. acris och R. auricomus L., Anemone nemorosa L., (redan till största delen utblommad), Caltha palustris L., Trollius europæus L., (redan de föregående dagarne under resan allm. i blom), Chelidonium majus L., Cardamine pratensis L., Capsella bursa pastoris L. (delvis utblommad), Draba nemorosa L. och D. verna (hvardera till största delen utblommade), Geranium sylvaticum L., Oxalis acetosella L., Viola tricolor L., V. canina L., V. sylvatica Fr., V. palustris L. (slutade nästan alla att blomma under denna period), Stellaria holostea L., Cerastium vulgatum L., Arenaria trinervia L., Pyrus malus L., Rubus chamæmorus L. (nästan utblommad), Fragaria vesca L., Comarum palustre L., Potentilla tormentilla Scop., Orobus vernus L. (till största delen utblommad), Vaccinium uliginosum L. (för det mesta ännu i knopp), Andromeda polifolia L. (slog ut under slutet af denna tid), Andromeda calyculata L. (till största delen utblommad), Pyrola rotundifolia L. (i full knopp), Scleranthus annuus L., Salix pentandra L., S. nigricans L., S. depressa L., S. caprea L., Betula nana L., B. verrucosa L., B. glutinosa Wallr. (alla dessa Salix- och Betula-arter till största delen utblommade), Callitriche verna L., Convallaria majalis L., C. polygonatum L. (slog just ut), Majanthenum bifolium DC. (likaså), Luzula campestris DC., L. multiflora Lej. och dess form pallescens samt L. pilosa Willd (alla mer eller mindre utblommade), Eriophorum angustifolium Roth, E. vaginatum L. (alla utblommade), C. digitata L. (med utbildad frukt), C. vulgaris Fr. och C. canescens L. (delvis redan med frukt men mest blommande), Anthoxanthum odoratum L., Melica nutans L., Hierochloa australis R. S.

Emellan den 17 och slutet af Juni observerades i trakterna emellan Kexholm och Sordavala, samt i den sednare stadens omgifningar följande växter i blom. Hieracium vulgatum Fr., H. paludosum L., H. auricula och H. pilosella L., Leontodon hispidum L., Lithospermum arvense L., Glechoma hederaceum L. (i full blomning, ymnigt i Kronoborg), Calamintha acinos Clairv., Rhinanthus major Ehrh. och R. minor Ehrh., Pedicularis palustris L., Primula officinalis Jacq. (till största delen utblommad), Ranunculus repens L. och R. reptans L., Thalictrum flavum L. (till stor del utblommad), Aconitum lycoctonum L. och Actæa spicata L. (slogo just ut midsommartiden i Sordavalatrakten), Cardamine amara L., Barbarea stricta Fr., Turritis glabra L., Polygala uliginosa Rchnb., Stellaria nemorum L. och S. palustris Retz., Arenaria serpyllifolia L., Ribes alpinum L., Saxifraga cæspitosa L. och S. nivalis (begges blomning slutade temligen allmänt under denna tid), Rosa karelica Fr., Potentilla norvegica L., Geum urbanum L., Lathyrus pratensis L., Vicia sæpium L., Trifolium pratense L., T. hybridum L., T. repens L. och T. spadiceum (dessa Trifolia började mot slutet af denna period att blomma), Sagina procumbens, Orchis maculata L., Gymnadenia conopsea Br., Plathantera bifolia Sw., Listera ovata Br., Corallorhiza innata Br. (alla dessa Orchideer slogo ut under slutet af denna period och fortforo att blomma under hela den följande).

Utaf Carices funnos i slutet af denna tid temmeligen allmänt med utbildade frön C. vesicaria, C. pallescens, C. flava, C. irrigua, C. panicea samt trol. flere andra, hvilka dock, emedan de förekomma mindre spridda, ej kunde samtidigt observeras, utan togos efterhand, de flesta under nästa period.

Från början till medlet af Juli i trakterna omkring Ladogas norra kust och på Walamo. Anthemis tinctoria L., Tanacetum vulgare L., Senecio vulgaris L., Filago montana L., Centaurea cyanus L. (redan i början af denna period i full blomma), C. scabiosa, C. jacea och C. phrygia anträffades först mot slutet och stodo i full blomma under nästa period), Cirsium heterophyllym All., Mulgedium sibiricum Less., Sonchus oleraceus L., Lapsana communis L., Hieracium umbellatum L., H. vulgatum Fr., H. murorum L., Fr., H. cymosum Fr., Hypochæris maculata L., Viburnum opulus., Galium boreale L., G. mollugo L., G. palustre L., Campanula rotundifolia och C. patula (dessa Campanulæ började nu allmänt att blomma äfvensom C. glomerata L. och C. persicifolia L.), Myosotis lingulata Schultz., Echinospermum deflexum Lehm., Mentha arvensis L., Thymus serpyllum L., Scutellaria galericulata L., Clinopodium vulgare L., Prunella vulgaris L., Stachys palustris L. och St. sylvatica L. (började att blomma mot slutet af denna och fortforo under hela nästa period), Polemonium cœruleum L. (i början af perioden), Gentiana amarella L. (började blomma i slutet af denna och anträffades i blom under den nästa på några ställen), Solanum dulcamara L., Hyoscyamus niger L., Verbascum thapsus L., Scrophularia nodosa L., Linaria vulgaris Mill. (blommade allm. under denna och den följ.), Lysimachia vulgaris L., Naumburgia thyrsiflora L., Plantago lanceolota L. (redan omkr. den 10 till största delen utblommad), Heracleum sibiricum L., Nuphar luteum Sm., Fumaria officinalis L., Erysimum hieracifolium L., Nasturtium palustre DC., Polygala vulgaris L. (i Impilaks och Suistamo tillsammans med den äfven nu allmänt blommande P. uliginosa), Linum catharticum L., Parnassia palustris L., Silene inflata Sm., Melandrium vespertinum Fr., Viscaria purpurea Wimm., Lychnis flos cuculi L., Stellaria palustris Rchnb. och S. uliginosa Murr., Cerastium alpinum L., Sagina nodosa Fenzl, Spergula arvensis L., Lepigonum rubrum Fr., Sedum telephium L. och S. acre L., Lythrum salicaria L., Epilobium angustifolium L., E. montanum L. och E. palustre L., Cotoneaster vulgaris Lindl., Rosa cinnamomea L., Lathyrus platyphyllos Retz., Vicia sylvatica L., Pyrola minor L., P. secunda L. och P. media L., Malaxis monophyllos Sw., Neottia nidus avis L., Iris pseudacorus L., Allium oleraceum L. (anträffades endast på Walamo och blommade ej ännu den 15 Juli), Triglochin palustre L.

Alla Juncaceæ blommade under denna period. Alla Carices hade satt frö och de flesta Gramineæ blommade.

Under sednare hälften af Juli anträffades i samma nejder: Artemisia vulgaris L., Picris hieracioides L., Crepis biennis L., Hieracium crocatum Fr., H. prenanthoides Fr. och H. cæsium Fr., Galium trifidum L., Campanula cervicaria, C. trachelium L., C. rapunculoides L. och C. persicifolia (dessa Campanulæ slogo ut i början och blommade under hela denna period), Lobelia Dortmanna L., (blommade under slutet af denna och början af nästa), Cuscuta europæa L. (likaså), Dracocephalum Ruyschiana L., Utricularia vulgaris L. och U. intermedia Hayn. (i slutet af denna och början af nästa), Levisticum officinale K., Peucedanum palustre K., Oenanthe phellandrium L., Cicuta virosa L., Sium latifolium L., Nymphæa alba L. och Nuphar pumilum DC. (i slutet af denna och början af nästa period), Impatiens noli tangere L. (mot slutet), Geranium palustre L., Erodium cicutarium l'Hér., Drosera longifolia L. och D. rotundifolia L., Myriophyllum alternifolium DC., Lathyrus palustris L. och L. maritimus Big. (den sednare ej ännu den 22 i blom), Lotus corniculatus L., Trifolium agrarium L. (började redan och fortfor under hela den nästa perioden), Oxycoccos microcarpus Rupr. (omkr. den 22 till stor del utblommad), Montia fontana L., Polygonum amphibium, P. convolvulus L. och P. dumetorum L. (började mot slutet af denna och fortsatte under nästa period), Epipactis latifolia Sw., Butomus umbellatus L., Sagittaria sagittifolia L., Potamogeton natans, P. rufescens Schrad., P. gramineus och P. perfoliatus.

Sparganium simplex Huds., S. natans och S. minimum L. satte frukt under denna tid.

Under Augusti månad observerades: Bidens tripartita L., Gnaphalium uliginosum och G. sylvaticum L., Carlina vulgaris L., Lactuca muralis L., Leontodon autumnale L., Origanum vulgare L., Odontites rubra (omkring medlet af Augusti), Ranunculus lingua L. (likaså), Elatine hydropiper L. (likaså), Peplis portula L. (likaså), Agrimonia pilosa Ledeb. (i början af månaden), Euphorbia helioscopia (i medlet deraf), Atriplex patula, Blitum glaucum K. och Chenopodium urbicum (i slutet af Aug.), Typha latifolia L.

Ehuru blomningstiden för de flesta gräs infaller i förra hälften af Juli, så göra dock några härifrån märkbara undantag; så t. ex. Glyceria aquatica Whlnb. och Fluminia arundinacea Fr., hvilka ännu ej under de första dagarne af Augusti blommade.

Förteckning öfver Dagfjärilar, tagna i Ladoga-trakten. *)

Cœnonympha pamphilus L.; *C. davus* Fabr.; *C. iphis* W. V. (Walamo, Sordavala och Impilaks).

Paragra hiera Hübn.; *P. mœra* L.; *P. egeria* L. (Walamo).

Aphantopus hyperanthus L.

Epinephele eudora Ochsh. (Två exemplar tagna i Impilaks, af denna inom Skandinavien ej funna fjäril.)

Erebia ligea L.

Limenitis populi L. (Walamo, Pelgjärvi).

Melitœa maturna L. (Kirjavalaks); *M. athalia* Esp. och var. *b* Wllngr.

Argynnis selene Fabr.; *A. thore* Hübn. (ett enda exemplar, taget i Sordavala); *A. euphrosyne* L.; *A. ino* Esp.; *A. latonia* L.; *A. niobe* L. (endast var. *b* Wllngr.); *A. adippe* L. (tagen af prof. Pipping **)); *A. aglaja* L.; *A. paphia* L. (Walamo).

Vanessa antiopa L. (tagen af prof. Pipping**)); *V. urticœ* L.

Colias palœno L.

Goniopteryx rhamni L. (af prof. Pipping **)).

Leucophasia sinapis L.

Anthocharis cardamines L.

Pieris napi L.

Doritis mnemosyne L. (ett enda exemplar); *D. apollo* L.

Papilio machaon L.

Thecla rubi L.

Polyommatus chryseis Fabr.; *P. virgaureœ* L.; *P. phlœas* L. och var *b* Wllngr.

Lycœna battus W. V. (det rödgula tvärbandet i utkanten på

---

*) De under resan tagna fjärilarne äro i Finska Musei samlingar insatte och bestämde af A. J. Malmgren. Vid förteckningens uppgörande äro samma system och samma slägtbenämningar använda som de, hvilka begagnas i *Lepidoptera Scandinaviœ*, *Rhopalocera*, af H. D. J. Wallengren.

**) Förvaras i Finska Musei samlingar.

bakvingarnes undre sida ganska otydligt); *L. argus* L.; *L. optilete* Esp.; *L. agestis* W. V.; *L. eumedon* Esp.; *L. Donzelii* Boisd.; *L. alexis* W. V.; *L. icarius* Esp.; *L. cyllarus* Esp. *); *L. acis* Ochsh.

Heteropterus sylvius Knock; *H. paniscus* Esp.

Hesperia lineola Scrib. (tagen af prof. Pipping); *H. sylvanus* Esp.

Syrichtus serratulæ Ramb. (af prof. Pipping); *S. malvæ* L.

Af Nattfjärilar togos under resan följande:**) *Sphinx galii; Sphinx elpenor; Macroglossa fusiformis, M. bombyliformis; Zygæna lonicerœ, Z. scabiosœ, Z. trifolii; Aglaope statices; Hepialus velleda* och *H. hectus; Liparis salicis; Chelonia caja, Ch. plantaginis, Ch. fuliginosa* (Pipping), *Ch. russula, Ch. menthastri* och *Ch. lubricipeda; Noctua augur* och *N. nigrum; Hadena genistæ* och *H. dentina; Mamestra pisi, M. oleracea* och *M. brassicæ; Xylina rectilinea* och *X. perspicillaris; Plusia bractea, Pl. jota* och *Pl. interrogationis; Gasteropacha rubi* och *G. potatoria; Philea irrorea* och *Ph. eborina; Lithosia complana* och *L. luteola; Abrostola aselepiadis; Heliothis dipsacea; Erastria unca; Euclidia glyphiea* och *E. mi; Leucania comma; Calpe libatrix.*

Följande **Hymenoptera** och **Diptera** hafva blifvit insamlade af G. Appelberg och W. Pipping i Ladoga-trakterna, som

---

*) Wallengrens beskrifning på *L. cyllarus* Esp. slår föröfrigt in på de exemplar vi uppfört under detta namn, utom deri att våra exemplar hafva *ludna* ögon, hvaremot de svenska uppgifvas hafva dem nakna. Vid jemförelse med exemplar från Tyskland uppställda i Universitetets museum, befunnos dock äfven dessa hafva ludna ögon, hvarföre vi ej tveka att föra de Karelska exemplaren till den uppgifna arten.

**) Benämningarne sådana de äro i *Die Schmetterlinge von Europa* von Fr. Treitschke.

af dem under sommaren 1841 undersöktes på Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica bekostnad. D:r Appelberg sysselsatte sig dervid mera speciellt med Hymenoptera, och aflidne Prof. Pipping företrädesvis med Diptera.

Endast de arter upptagas här, som ej i andra arbeten blifvit angifna såsom förekommande i Karelen.

I. — Hymenoptera.

I Mohla, omkring den 21—22 Maj: *Pompilus viaticus* var. *c* och *d* Dhlb., *Phyllotoma conformis, Sphex viatica* L., *Pimpla stercorator* Fbr., *P. examinator* Grv.

I Walkjärvi, ifrån den 23 Maj till den 3 Juni: *Lophyrus juniperinus, Phyllotoma ephippium, Hylotoma ustulata, Vespa vulgaris* L., *Eumenes coarctata* Fbr., *Crabro lapponicus* Zett., *Cr. carbonarius* Dhlb., *Cr. vagus* Fbr., *Cr. lapponicus* Zett., *Pimpla graminella, pictipes* Grv., *arctica* Zett., *Tryphon rutilator* var. 10 Grv., *Platygaster bifracticornis* Zett., *Rhyssa curvipes* Grv., *Ichneumon compunctatorius* Grv., *Microgaster deprimator* Zett., *Campoplex mixtus* Grv., *Chrysis ignita, Cimbex lucorum* Kl., *C. femorata* Dhlb.

I Rautus, ifrån den 5 till den 18 Juni: *Tenthredo marginella, T. livida* L., *T. 5-cincta, T. maura, Athalia rosæ* (Fbr.) *Philanthus quadrifasciatus, Ph. ornatus, Pompilus rufipes* var. *b* Dhlb., *Crabro borealis* Zett., *Cr. patellatus* Fbr., *Eumenes* (affinis zonali Pz.), *Odynerus bifasciatus* Billb., *Pimpla varicornis* Fbr., *P. arctica* Zett., *Glypta mensurator* Grv., *Mesoleptus lætus, M. sponsorius* Grv., *Tryphon brunneiventris, Tr. rutilator, Ichneumon sarcitorius, I. vadatorius* Grv., *I. luctatorius, I. pallipes* Grv., *Fœnus assectator, Codrus pallipes* Jur. (C. niger Zett.), *Torymus viridissimus* var. *b* Zett.

I Walkeala, den 16 och 17 Juni: *Vespa norvegica, V. saxonica* Fbr., *Gorytes campestris* Fbr., *Psen* n. sp., *Exetastes lævigator, Tenthredo septentrionalis, T. rufiventris* Zett.

I Rautus, Sumbula, den 18 och 19 Juni: *Xiphydria camelus, Phyllotoma spinosa, Sphex sabulosa, Pompilus fuscus, niger, P. fumipennis* Dhlb., *Nysson spinosus* Ltr., *Crabro cribrarius, Cr. vagus, Ceropales maculata, Exetastes fornicator, Ichneumon extensorius* Grv., *I. vaginatorius, I. raptorius, I. umbraculosus* Grv., *I. fossorius, Tryphon marginatorius, Fœnus jaculator, Vespa media* DG., *V. borealis* Zett. *), *Eumenes coarctata* Fbr.

I Sakkola, den 26 och 27 Juni: *Oxybelus uniglumis, Chrysis integra, lucidula, Panzeri, Sphex campestris, Pimpla examinator, Ichneumon culpator, Exetastes lævigator, Phyllotoma ovata.*

I Rautus, Sumbula, den 28—30 Juni: *Campoplex pugillator* Grv., *Chelonus oculatus* Nees., *Ch. fasciatus* Dhlb. (*Sv. V. Ak. H.* 1832), *Ch. inanitus* Nees.

I Sakkola, d. 1—11 Juli: *Tenthredo livida* Zett., *Pompilus exaltatus, Gorytes quadrifasciatus, Psen equestre, Ps. atratum, Larra lunata* Dhlb., *L. pinguis* Zett., *L. gibba* Dhlb., *Crabro ænescens* Dhlb. var., *Cr. pterotus* Pnz., *Philanthus arenarius, Ph. labiatus, Trypoxylon figulus, Tryphon zonarius, Ichneumon luctatorius, I. deliratorius, I. pistorius* Grv. var., *Campoplex pugillator, Ephialtes mediator* Grv., *Pimpla scanica* Grv., *Hoplismenus perniciosus* var., *Helcon ruspator* Nees., *Perilampus lævifrons* Dalm., *Chrysis regia* Fbr., *Chr. Panzeri, Chr. ænea.*

I Pyhäjärvi, d. 13 Juli: *Tryphon elongator* Grv., *Ichneumon sugillatorius* Grv. var.

I Räisälä, d. 14 juli: *Odynerus parietum* Fbr., *Cleonymus*

---

*) *V. borealis* Zett. är endast en varietet af *V. norvegica.* Jag har funnit dem i samma bo.

bimaculatus Nees., *Mesoleptus melanocephalus* Grv., *M. fortipes* Grv., *Glypta ceratites* Grv., *Exetastes nigripes* Grv.

I Sordavala, d. 19—20 Juli: *Crabro dimidiatus* Fabr. var., *Passalœcus monilicornis* Dhlb.

I Kirjavalaks, d. 27—28 Juli: *Tryphon elongatus* var., *Eurytoma Abrotani* Illig. var., *Perilampus lævifrons, Eumenes* n. sp., *Crabro borealis.*

I Ruskiala, d. 30 Juli: *Pimpla turionella* Grv., *Chelonus nigritulus* Dhlb. var. b., *Vespa rufa*, *Phyllotoma puella* Fall. (Sel. flavens Dhlb.).

I Uguniemi, d. 2—14 Augusti: *Tenthredo septentrionalis*, *Phyllotoma spinarum* (Ath. Leach.), *Orthocentrus* n. sp., *Campoplex mixtus* Grv., *Anomalon flaveolatum* Grv., *A. tenuicorne* Grv., *A. amictum* Grv., *Paniscus glaucopterus* Grv., *Pimpla stercorator, P. mandibularis* Grv. var., *Pezomachus agilis* Grv., *Cryptus confector* Grv., *Cr. macrobatus* Grv., *Ichneumon perileucus* Grv., *I. pisorius, I. vaginatorius, Mesoleptus nemoralis, M. Typhæ* var., *Metopius necatorius, Codrus emarciator* Nees., *Agathis nigra* Nees. var., *Chalcis xanthostigma* Dlm., *Crabro subpunctatus, Pompilus niger, P.* n. sp., *Larra pectinipes* Dhlb., *Mimesa lutaria.*

I Kesälaks, d. 16 Augusti: *Sirex juvencus* L.

I Kerimäki, d. 18 Augusti: *Belyta boleti* Nees., *Ichneumon* n. sp. *) — Flera nya arter hafva dessutom blifvit tagna af D:r Appelberg.

---

*) Af de Hymenoptera jag sjelf tagit i Karelen må här tilläggas följande arter: *Pompilus trivialis, Miscophus niger* Dhlb., *Nysson interruptus, Hoplisus quadrifasciatus, Lindenius albilabris, Crabro dimidiatus, Cimbex obscura* Fbr., *C. fasciata* Fbr., *Tenthredo viridis, Lyda sylvatica* Fall., *Selandria ephippium* Hart., *Hylotoma atrata* Kl., *H. violacea* Kl., *Codrus campanulator* Nees., *Eucoila foveator* Dhlb.

W. Nylander.

II. — Diptera.

De uppställas i systematisk ordning och ej efter lokalerna, hvilka äro desamma som de för Hymenoptera upptagna. Nomenklaturen är den, som begagnas i Zetterstedts *Diptera Skandinaviæ*, hvarföre författarenamnen för hvarje art kunnat utelemnas.

Laphria gibbosa, flava.

Asilus germanicus, æstivus, forcipula, atricapillus, variabilis.

Dasypogon cinctus, luteicornis.

Dioctria œlandica, flavipes, rufipes, Reinhardi, fuscipennis.

Leptogaster tipuloides.

Bombylius major, minimus.

Phthiria pulicaria.

Tabanus tropicus, bromius, plebejus.

Hæmatopota pluvialis.

Chrysops cœcutiens, relictus, sepulchralis.

Anthrax sinuata, maura, capucina Meig., circumdata.

Thereva nobilitata, plebeja, anilis, annulata.

Leptis scolopacea, maculata, lineola.

Chrysopila luteola.

Atherix crassicornis.

Stratiomys viridula, microleon.

Nemotelus nigrinus.

Sargus cuprarius.

Callomyza leptiformis, elegans.

Hydrophorus muralis, bipunctatus, notatus, inæquipalpis.

Dolichopus plumipes, brevipennis, longicornis, pennitarsis, notabilis, simplex, Stægeri, tibialis, planitarsis Fall., picipes, Stenhammari, pennatus, scambus, pulicarius, angustifrons, quadrifasciatus.

Chrysotus gramineus, viridulus, læsus.

Rhaphium uliginosum, longicorne.

Cyrtoma spuria.

Empis borealis, livida, ignota, stercorea, pennipes, ventralis, pennaria, vernalis, volucris.

Pachymeria nitida.

Hybos funebris, vitripennis, flavipes, fumipennis.

Ocydromia rufipes.

Hemerodromia raptoria.

Tachypeza albitarsis, nervosa.

Tachydromia candicans (& var. b), flavipalpis, agilis.

Hilara lurida, interstincta, pilipes, chorica, nitidula, gallica, quadri-vittata, fuscipes.

Rhamphomyza plumipes, spinipes, sulcata, vesiculosa, æthiops, sciarina, tenuirostris, variabilis, nigripennis.

Baccha elongata.

Ascia dispar, bifasciata, quadri-punctata.

Syritta pipiens.

Xylota femorata, pigra, ignava, nemorum, cœruleiventris, bifasciata et confinis (= ♂♀).

Milesia apiformis.

Microdon apiformis (a & b), mutabilis.

Chrysotoxum fasciolatum, vernale, arcuatum, bicinctum.

Helophilus pendulus, lineatus, transfugus.

Syrphus intricarius, anthophorinus, flavocinctus, piceus, arbustorum (= nemorum), tenax, cryptarum, tristis (= sepulchralis *D. Sc.*), florens.

Volucella plumata (& varr. hæmorrhoidalis, bombylans), pellucens.

Sericomyia lapponum.

Scæva alneti, syrphoides, ribesii, grossulariæ, annulipes, tricincta, lineola, lunulata, corollæ, lunigera, glauca, umbellatarum, mellina (& varr. b, c), angustata, scalaris, clypeata, podagrata, peltata, manicata, albimana, guttata, Ocymi.

Sphærophoria picta, menthastri, melissæ, tæniata.

Pelecocera scævoides.

Eristalis lucorum, ruficornis, præcox, gigantea, fraterna, vernalis, pygmæa, mutabilis, latifrons, pubera, flavimana, Schmidtii.

Chrysogaster chalybeatus, viduata, metallicus, geniculatus, elegans.

Pipiza noctiluca, quadri-maculata, anthracina, varipes.

Paragus bicolor, tibialis (et varr.), albifrons.

Eumerus strigatus.

Oestrus bovis.

Gastrus equi.

Conops quadri-fasciata.

Myopa ferruginea, buccata, dorsalis, pallipes.

Zodion cinereum et notatum (= ♂♀).

Prosena siberita.

Stomoxys stimulans, calcitrans.

Siphona geniculata.

Phasia muscaria, flavipennis.

Wahlbergia melanura.

Gymnosoma rotundata.

Cistogaster globosus.

Scopolia carbonaria.

Ocyptera cylindrica, brassicaria, interrupta.

Phania thoracica.

Echinomyia grossa, ferina, Marklini, fera, magnicornis.

Tachina hæmorrhoidalis (& var.), compta, consobrina, truncata, quadri-pustulata, excavata, intermedia, vulgaris, affinis, larvarum, longicornis, plebeja, albisquama, lateralis, campestris, mutabilis, leucocephala, viridis.

Gonia capitata, fasciata.

Miltogramma œstracea, imberbis, conica.

Dexia ferina, carinifrons.

Sarcophaga carnaria, striata, agricola, affinis, lineata, hæmorrhoa, hæmatodes, mortuorum, alpina, vespillo.

Lucilia cæsar, fulgida, cornicina, splendida.

Pyrellia cadaverina, serena, cyanicolor.

Musca erythrocephala, Grœnlandica, sordida.

Mesembrina meridiana, mystacea.

Cyrtoneura hortorum, tempestiva, cæsia, pascuorum, maculata.

Lispa uliginosa.

Drymeia hamata.

Aricia lardaria, albolineata, incana, obscurata, serva, dispar, variabilis, umbratica, nigritella, duplicata, duplaris, carbonella, ambigna, variata, flavipennis, dentipes, meteorica, irritans, fuscipennis, obscuripennis, didyma, occulta, semicinerea, myopina, innocens, decolor, mœrens, cuneicornis, striolata, obscura, candens, pluvialis, serena, radicum, lugubrina, lepida, aërea, cinerella, humerella, parva.

Anthomyza vagans, tincta, anceps, depuncta, conica, strigosa, coronata, pagana, coarctata, pallipalpis, lacteipennis, intermedia, pedella, decipiens, sexnotata, flavipes, mollicula, bicolor.

Sapromyza præusta, affinis, rorida, setiventris.

Lonchæa vaginalis, laticornis var.

Lauxania cylindricornis, Elisæ, lupulina.

Palloptera usta, unicolor.

Sepsis punctum, cynipsea, Falleni, lucida, ciliata, Leachi, cylindrica.

Tephritis Leontodontis, tessellata, elongata, conura, parietina, Arnicæ, florescentiæ, Tussilaginis, Zoë.

Ortalis crassipennis, vibrans.

Tetanops myopina.

Sepedon sphegeus.

Tetanocera chærophylli, reticulata, pratorum, obliterata, nemorum, umbrarum, arrogans, elata, sylvatica.

Sciomyza affinis, nana.

Cordylura ciliata, pubera, geniculata, hircus, tarsea, tibiella, punctipes, flavipes, Kunzei, rufimana.

Scatomyza scybalaria, lutaria, spurca, inquinata, stercoraria, merdaria.

Ochthiphila littorella, geniculata, aridella.

Notiphila annulipes, tarsata, griseola, ænescens, concolor.

Ephydra stagnalis, argyrostoma, riparia, aquila.

Ochthera mantis.

Calobata cothurnata, petronella.

Loxocera ichneumonea, fulviventris.

Scatophaga rufa, Rosæ, nigra, buccata var., limbatella var.

Helomyza pallida, præusta, flava.

Copromyza equina, subsultans, geniculata.

Limosina fontinalis, pygmæa.

Piophila varipes.

Diastata nebulosa, obscurella.

Drosophila graminum.

Stegana nigra.

Platycephala planifrons.

Meromyza pratorum, saltatrix.

Oscinis nasuta, scalaris, Cereris, approximatinervis, sulcella (pedibus obscuris), Frit, maura, messoria.

Madiza oscinina, palposa.

Agromyza æneiventris, nigripes, luctuosa, flaveola.

Anthophilina pallida, gracilis.

Heteroneura geomyzina, albimana var.

Lonchoptera trilineata, cinerella.

Phytomyza lateralis, affinis, geniculata.

Trineura rufipes, velutina, aterrima, lutea.

Pedicia (Tipula) rivosa.

Tipula gigantea etc.

I denna samling förefinnas dessutom flera obeskrifna arter af slägtena *Pipunculus*, *Eristalis*, *Aricia* m. m.*)

---

*) Äfven i denna Ordning kan jag här tillägga några arter ur mina egna i Ladoga-trakterna gjorda samlingar: *Tabanus* borealis, *Thereva* vetula, *Psilocephala* imberbis, *Empis* tessellata, *Rhaphium* elegantulum, *Dolichopus* flavellus, *Stachynia* punctata, *Pipunculus* campestris, nigritulus, *Scæva* mellina (var. pedioribus anterioribus totis flavis), tæniata, vittigera, *Eristalis* rostrata, *Chrysogaster* nobilis, *Pipiza* Ratzeburgi, *Phasia* thoracica, *Phania* curvicauda, *Tachina* vivida, ruficauda, tremula, tibialis, pumicata, *Miltogramma* heteroneura, *Dexia* volvulus, *Musca* tachinoides, melanoptera, *Aricia* longipes, antiqua, *Anthomyza* alma, *Sapromyza* sex-punctata, sexnotata, subfasciata, *Lauxania* longipennis, *Tephritis* irrorata, argyrocephala, Arctii, Artemisiæ, Absinthii, stylata, conjuncta, *Ortalis* Cerasi, *Tetanocera* lineata, *Sciomyza* pallida, pallidiventris, *Cordylura* sponsa, *Ephydra* Stenhammari, *Helomyza* atricornis, *Piophila* nigriceps, *Asteia* concinna, *Meromyza* nigriventris, *Oscinis* pusilla, geminata, hypostigma, *Agromyza* reptans, *Phytomyza* obscurella, *Ctenophora* nigricornis, *Limnobia* punctata, elegans, *Tipula* pratensis, crocata etc. W. Nylander.

ANALYSES MYCOLOGICÆ.

Scripsit

William Nylander.

In nulla classe vegetabilium ordo systematicus naturalis hodie magis desideratur quam in Fungis. Videndi ratio, quæ hucusque in studio eorum viguit, subversa fuit disquisitionibus recentissimis et mutata, confusiones demonstrantibus determinationum anteriorum necessitatemque methodi novi. Hæc vero, quoad expositionem Fungorum systematicam, vix invenienda sit antequam in rebus eo pertinentibus physiologicis anatomicisque certiores adtingantur cognitiones. Cel. Tulasne in hoc sensu plurima fecit. Sperandum, ut laboribus junctis mycologorum hodiernorum prodeat revisio systematica classis fungorum atque certior et acuratior methodus. Sperandum quoque, ut revisio futura suscipiatur animo ad reducendas distinctiones simplicioresque reddendas promptiore, quam animo opposito.

Analysibus præsertim attentis pleniores in hoc capite cognitiones adsequimur. Spernendæ igitur non sint analyses sequentes fungorum quorumdam in viciniis Helsingforsiæ autumno 1858 observatorum. In Agaricinis diligenter examinavi tramam lamellarum, in cujus fabrica diversa in stirpibus diversis optima dispositionis systematicæ fundamenta quærenda habeo. Novæ dein quædam species breviter describentur.

Doleo me nunc figuras addere non potuisse, at occasione proxima tales offerre forte liceat.

In nominandis speciebus plerumque sequor Fries, *Systema Mycologicum.*

1. **Agaricus (Amanita) mappa** Willd. Sporæ sunt sphæroideæ, diam. 0,007—9 millim., episporio interdum extus inæquali vel subexasperato. Trama lamellarum formata e cellulis longis fere in filamentis crassis junctis, versus basidia in cellulas breviores oblongo-rotundatas abeuntibus. — In *A. muscario* sporæ ellipsoideæ, long. 0,011—12 millim., crass. 0,008—9 millim.

2. **Agaricus (Trichol.) saponaceus** Fr. Trama lamellarum dense contexta e filamentis articulatis mediocris crassitiei et satis parallelis. Sporæ parvæ globuloso-ellipsoideæ, long. 0,005 millim., crassit vix 0,004 millim. Forma coloris albido-saponacei et odoris peculiaris subsaponacei, ad radices populi in Sörnäs, m. octobri. Stipes interdum medio vel inferius saltem anguste cavus. — In *A. portentoso* Fr. sporæ sæpius nonnihil longiores. — In *A. personato* Fr., in nemorosis m. octobri obvio, sporæ long. 0,011 millim., crass. 0,006 millim. — In *A. rutilante* Schæff. trama fere ut in *A. fasciculari*, sporæ incolores globuloso-ellipsoideæ (sæpe nonnihil irregulares), long. 0,007—8 millim., crass. 0,006—7 millim.

3. **Agaricus (Naucoria) escharoides** Fr. Trama ei omnino est alia quam in *A. tenero*. E cellulis inæqualiter cylindricis consistit apicibus filamentose junctis (in *A. tenero* e cellulis subglobulosis). — Similis plane hæc textura adest in *A. crustuliniformi* Fr. *Epicr.* p. 180, qui obvenit in muscosis sylvarum et cui pileus viscosus sæpe fulvescens vel subaurantiacus (centro intensius), stipes flavidus basi nonnihil bulbosus, altit. 3-uncialis (latit. fere pilei æqualis), lamellæ pallide ochraceæ; sporæ flavo-ochraceæ ellipsoideæ, long. 0,012, crass. 0,007 millim. Sapor amaricans, odor nauseosus.

4. **Agaricus lentus** Pers., Fr. *Epicr.* p. 184, in sylva abietina. Totus argillaceo-albus, lamellis concoloribus, demum argillaceo-ochraceis, altit. 2—3-pollicaris, pileo latit. 1,5—2 pollicum et paullo ultra. Pellicula viscosa elementa filamentosa continet tenuia (crass. 0,0025—0,005 millim.), passim articulata. Trama prope ut in *A. fasciculari*. Sporæ (sub microscopio) incolores vel leviter lutescentes ellipsoideæ, long. 0,007 millim., crass. 0,004 millim. Stipes fibrillosus et sæpius fibrilloso-squamosus.

5. **Agaricus (Pleurotus) ostreatus** Jacq. Trama lamellaris e filamentis sat tenuibus parce articulatis contexta. — In *A. porrigente* Pers. hæc similiter e filamentis constituta est articulatis sat tenuibus (basidiis angustioribus), sporæ lutescentes breviter ellipsoideæ majusculæ, long. 0,007—8 millim., crass. 0,006 millim. — In *A. serotino* Pers. filamenta tramæ crass. circa 0,004 millim. et sat crebre articulata. — In *A. saligno* Pers. hæc filamenta articulata flexuosa et nonnihil inæqualia (crass. circa 0,008 millim.), sporæ oblongæ vel cylindraceo-oblongæ, long. 0,014—15 millim., crass. 0,004—0,0045 millim.; apud formam totam albidam vel albo-flavidum, stipite excentrico solido tenaci albo-villoso-tomentoso, ad truncos alnorum vetustorum, odore vix ullo vel leviter grato.

6. **Agaricus (Hypholoma) fascicularis** Huds. Sporæ parvæ nigrescentes ellipsoideæ, long. 0,006—7 millim., crass. 0,004 millim. Velum telam araneosam simulans e filamentis compositum crass. circa 0,004 millim. sæpius parce articulatis et in quoque articulo altero latere tuberculum offerentibus. Trama fere sicut in *A. mappa* (1).

7. **Agaricus (Hygrophorus) hypotheius** Fr. Trama lamellaris fere ut in præcedente. Sporæ incolores ellipsoideæ, long. 0,008—9 millim., crass. 0,0045 millim. — In *A. conico* Scop. trama dense filamentosa, filamentorum articulis longissime distantibus vel raris. — In *A. coccineo* Wulf. lamellæ crassæ trama fere ut in *A. bulboso* Sow., sed forte filamentis magis inæqualibus articulisque nonnihil brevioribus. — In *A. pratensi* Pers. hæc textura fere eadem, basidia articulata, filamenta quoque tramæ lamellaris articulata, sed articulis brevioribus quam in *A. bulboso.*

8. **Agaricus (Clitocybe) infundibuliformis** Schæff., Fr. *Epicr.* p. 68. Trama lamellarum, prope ut in *A. campestri,* filamentis articulatis (crass. 0,006—7 millim.) sat parallele dispositis. — In *A. laccato* Scop. vix aliter quam in *A. putillo* Fr. (10).

9. **Agaricus (Collybia) dryophilus** Bull. Trama hæc fere ut in *A. conico* e filamentis parce articulatis constituta. Sporæ parvæ. — In *A. galericulato* trama subsimilis. — In *A. velutipede* Curt., proxime ut in *A. fœnisecii* Pers., cellulis filamentosis inæqualibus et sæpe crassis composita; sporæ incolores oblongo-ellipsoideæ, long. 0,008—0,010 millim., crass. 0,0045 millim.

10 **Agaricus (Marasmius) putillus** Fr. Trama lamellaris fere ut in *A. fœnisecii* Pers., sed desioris texturæ. Sporæ unicolores breviter ellipsoideæ, long. 0,009 millim., crass. 0,006—7 millim. — In *A. oreade* Bolt. trama lamellaris contexta e filamentis dense implexis cylindraceis, cellulis compositis elongatis enæqualiter crassis (crass. circa 0,005—7 millim.), similiter ac in *A. scorodonio* Fr.

11. **Agaricus (Mycena) corticola** Bull. (ad alnos fine autumni rarus). Trama lamellarum cellulis laxe componitur majusculis oblongis, rarius apice articulatim junctis; basidia his cellulis sæpius paullo angustiora spiculis sporiferis firmis (solito crassioribus); sporæ subglobosæ diam. 0,009—0,010 millim. — In *A. alcalino* Fr. trama hæc formatur e cellulis magnis oblongis plerumque liberis. — In *A. rosello* Fr. idem observatur. — In *A. umbellifero* L. filamentis articulatis composita est trama lamellaris.

12. **Agaricus (Psathyra) callosus** Fr. Trama in medio e filamentis mediocriter crassis, exterius e basibus basidiorum breviter articulatis constituta est, similiter fere ac in *A. campestri*.

13. **Agaricus (Gomphus) glutinosus** Schæff. et var. **roseus** Fr. Trama lamellarum ex elementis elongatis vel filamentosis laxe componitur. Sporæ minime sunt biloculares, ut dicitur in Fr. *S. V. Sc.* p. 306, sed simplices oblongo-fusiformes nigricantes, long. 0,018—23 millim., crass. 0,006, intus granulosæ.

14. **Agaricus (Coprinus) atramentarius** Bull. Tramam lamellarum satis tenuem habet medio e filamentis, utrinque exterius ex elementis oblongo-cylindraceis (aliis brevioribus, aliis longioribus, et sæpe altero apice angustioribus), basidiis subglobosis.*) Sporæ parvæ fuscæ ellipsoideæ vel fere fusiformi-ellipsoideæ.

15. **Agaricus (Russula) integer** L. (Fr. *Epicr.* p. 360). Tota trama lamellarum e cellulis composita est globulosis, aliis majoribus, aliis minoribus, liberis, licet contiguis et lacunas angustas in angulis inter se sæpissime relinquentibus. Sporæ sphæricæ episporio rugoso exasperatæ, diam. 0,006—8 millim.

16. **Agaricus (Paxillus) involutus** Batsch. Trama lamellaris e filamentis laxe implexis constituitur; basidia mediocria supra crassiora; sporæ luteæ vel luteo-rufescentes ellipsoideæ, variabiles, long. 0,008—0,016 millim., crass. 0,008 millim.

17. **Merulius crispus** Pers., ad ramos dejectos sorbi m. octobri. Sporæ basidiis tenellis (crass. 0,0035 millim.) infixæ, cylindraceo-oblongæ, pauxillum sæpius curvulæ, long. 0,004 millim., crass. 0,001 millim., spiculo angustissimo insidentes. Plicæ hymenii cæsio-albi crebræ, undulatæ, acutiores profundioresque quam in *M. niveo.* Mollis est et aridus in vivo. Nihil analytice commune habet cum *Cantharellis,* quibus ille ducitur a cel. Fries.

18. **Merulius niveus** Fr. Pileus mollis resupinato-reflexus, superne dilute ochraceo-pallescens, bis aut ter zonatus, marginem versus albescens vel albus, ipso margine saltem innato-villoso; hymenium album crebre intricato-plicatum, plicis rugiformibus sinuosis prominentibus; sporæ tenellæ oblongo-cylindraceæ vix 0,003 millim. longiores. Imbricato-gregarius plerumque. Pilei latitudo sæpe pollicaris et ultra. Ad alnos putrescentes fine autumni.

19. **Thelephora lævis** Pers. Sporæ ellipsoideæ minutæ, long. 0,045 millim., crass. 0,003 millim., basidia parum modo crassiora. — In *Th. incarnata* Pers. sporæ cylindraceo-oblongæ (sæpe obsolete curvatæ), long. 0,012, crass. 0,0045 millim.; in strato basidiorum immersi vel sub iis adsunt cellulæ majores demum pyriformes, granulis repletæ, quasi thecæ polysporæ. — In *Th. salicina* Fr. sporæ oblongæ vel cylindraceo-oblongæ, long.

---

*) Apud Fries *Epicr.* p. 241 et 600 tramam Coprinis *nullam* esse statuitur.

circa 0,016, crass. 0,005 millim., sæpe curvatulæ; extus ea in vivo est albo-pruinosa vel albo-floccosa. — In *Th. undulata* Fr. *El.* 1, p. 164, pileus nonnihil concentrice plicato-inæqualis, zonis fuscescentibus angustis 2—3 sæpe visibilibus; sporæ parvæ oblongæ, long. 0,005 millim., crass. 0,0025 millim.

20. **Pistillaria ovata** (Pers.) Fr. Sporæ incolores ellipsoideæ, long. 0,007—8, crass. 0,0035 millim. Nec clava, nec stipes intus cavi (Fr. *S. M.* 1, p. 497), sed ambo e filamentis firme adglutinatis tenuibus longitudinalibus (crass. 0,0035 millim.), super quibus basidia solita, in clava dense horizontaliter disposita. Specimina visa altit. 1,5—4 millim., supra folia populi, salicum etc. delapsa, m. octobri.

21. **Nidularia confluens** Fr. Peridia globulos formant diam. 5—10 millim. alba vel albida flocoso-tomentosa, sporangia ochracea compressiuscula (margine obtuso), diam. fere 0,75 vel vix 1 millim. adtingentia; sporæ 4 basidio cuique infixæ, incolores, breviter ellipsoideæ, long. 0,009, crass. 0,006 millim. Gregaria, passim peridiis contiguis, supra terram et ligna vetusta dejecta ad littus maris, m. octobri.

22. **Patellaria spermatiospora**, n. sp. Stroma tenuissimun nigrum stratum subleprosum, torulinum formans (an proprium?); patellæ atræ mediocres (latit. 0,7—1 millim.), planæ, opacæ, margine tenui aut demum vix ullo, intus medio cinerascentes; sporæ innumeræ in quavis theca oblongo-cylindracea, spermatiiformes, cylindraceæ, rectæ, long. 0,0035—0,004, crass. vix ultra 0,001 millim., paraphyses sat graciles haud confertæ granuloso-inspersæ. Gelatina hymenea iodo lutescens. — Ad corticem populi emortuæ m. octobri.

23. **Sphæria erythrinella**, n. sp. Stroma nullum proprium; perithecia simplicia parasitantia in thallo *Peltigeræ caninæ*, innata, erumpentia, carneo-coccinea, ostiolo papillatim prominulo, sat conferta, minuta (latit. fere 0,25 millim.), epithecio demum punctiformi obscuro; sporæ 8:næ incolores oblongæ simplices, long. 0,021—24, crass. 0,008 millim., thecæ angustæ (ni fallor apice apertæ), paraphyses nullæ. Mense novembri. Thallus Peltigeræ stellatim circa quodvis apothecium disruptum; lichenem hunc necare videtur parasita. Comparetur *Sph. affinis* Grev., ei vero sporæ 3-septatæ etc. (cf. Born. *Epheb. pub.* p. 11).

24) **Sphæria violacea** Fr. *S. M.* 2, p. 441. Sporæ 8:næ in thecis cylindraceis incolores oblongæ, long. 0,007, crass. 0,003 millim., demum sicut cirrhi albi protrusæ, paraphyses nullæ. *Aethalium violaceum* (Pers., Aeth. septicum var. Fr. *S. M.* 3, p. 93) nonnisi stroma sit proprium hujus Sphæriæ. Ad lignum truncorum pini, m. octobri.

25. **Trichia purpurascens**, n. sp. Peridium et stipes concolora rubricosa vel obscure purpureo-rubra, opaca, stipes firmulus mediocris, exsiccatus striato-rugosus, altit. fere sacculi peridialis superne varie (ramose) disrumpentis; sporæ globulosæ, diam. 1,010—11 millim., et elateres (medio) crass. 0,005 millim. massam ochraceam formantes. Ad ligna abietina. Affinis est vel subsimilis *Trichiæ fallaci*, sed dehiscentia peridii alia et color alius (exsiccatique sat bene persistens). Gregaria, simplex.

26. **Physarum utriculare** (Bull., forma subsessilis peridio subgloboso, altit. 1 millim., e nigro nitido dein albido (albocinereo), sporis nigro-violaceis (sub microscopio) sphæricis, diam. 0,010—11 millim., filamentis capillitii rigidiusculis tenuibus valde raris. Dicatur var. *melaleucum*. Ad corticem pini putrescentis (versus terram), m. octobri.

27. **Isaria epiphylla** Pers. Sat dense gregaria, simplex, stipes altit. circa 2 millim. vel nonnihil ultra, cylindracee totus anguste clavatus, basi attenuatus, quasi puberulus (sub lente), pube sursum vergente; stipes hic cellulis filamentosis compositus, utrinque dense emittens sterigmata acicularia, proferentia apice singula spermatium oblongo-cylindricum, long. 0,005—6, crass. 0,0015 millim. Supra stipitem et pileum *Agarici galericulati* emortui, m. octobri. Stipites apicem versus interdum obsolete curvatuli, nec basi connati (nisi rarissime) in nostra forma. Nihil simile habet cum Nees. *Syst.* f. 78, de qua loquitur Sommerfelt (*Lapp.* p. 248).

28. **Collarium flavum** Fr. *S. M.* p. 449, var. **aurantiacum** mihi. Tubercula formans depressiuscula (latit. 1—2 millim.) difformia, coloris aurantiaci, e sporis composita (sub microscopio hyalinis) ellipsoideis, long. 0,005—10, crass. 0,003—5 millim. Supra carnem coctam, quam invadentes conspiciuntur mucedines, ut tubercula filamentis mucedineis albis hinc inde cinguntur. Convenit cum descriptione l. c., sed color aurantiacus, nec simpliciter flavus.

29. **Eurotium creatinum**, n. sp. Flocci albi tenuiter effusi, parum articulati vel sæpe spatio longo inarticulati (crass. circa 0,022 millim.), peridia primo alba, dein nigricantia et nigra, parva, (latit. 0,2—0,3 millim.), sporis repleta sphæricis incoloribus (diam. 0,010—15 millim.). Supra carnem eandem ad præcedens.

BIDRAG

TILL

FINLANDS MALAKOZOOLOGI

AF

A. Edwin Nylander.

I.

Sedan jag jemte d:r A. E. Nordenskiöld utarbetat en fauna öfver Finlands Mollusker *), hafva fortsatta studier och undersökningar af vårt lands Malakozoologi satt mig i tillfälle att göra åtskilliga tillägg och rättelser till detta arbete. Dertill har isynnerhet bidragit en, år 1856 af mig tillsamman med magister M. Gadd, företagen naturhistorisk resa till Lappmarken och Ishafs-kusten samt en uti hufvudsakligen annat ändamål år 1857 genom hela den nybyggande delen af Finska Lappmarken. Under dessa resor har jag varit i tillfälle att närmare undersöka de nordligaste trakterna af vårt faungebiet och kan sålunda nu äfven bestämdare, än förut, angifva den geografiska utbredningen för åtskilliga Mollusk-arter. Under en af Sällskapet pro Fauna & Flora Fennica sommaren 1856 bekostad exkursion till östra Karelen hafva magistrarne J. J. Chydenius och J. E. Furuhjelm samlat många vigtiga upplysningar uti ifrågavarande ämne. Dessutom står jag i förbindelse hos några andra för saken intresserade, hvilka lemnat mig sina samlingar till genomgående och sålunda förskaffat mig notiser, hvilka hvarochen på sitt ställe blifva omnämnda.

I det följande vill jag, med iakttagande af samma ordning som uti *Finlands Mollusker,* anföra de arter, vid hvilka jag haft något att tillägga eller anmärka. Några för vår Fauna förut ej kända arter är jag äfven i tillfälle att upptaga, såsom *Helix harpa* Say, *Pupa arctica* Wallenb., *Planorbis leucostomus* Mich., *Pl. fontanus* Mont., hvarigenom antalet af i Finland hittills funna Mollusk-arter stiger till 86.

---

*) *Finlands Mollusker* beskrifna af A. E. Nordenskiöld och A. E. Nylander, Helsingfors 1856.

Slutligen har jag ansett det ej sakna allt intresse att meddela en särskild öfversigt af alla de Landt- och Sötvattens-mollusker, hvilka hafva sin geografiska utbredning öfver vår Faunas hela område och sålunda förekomma såväl uti södra Finland som uti de nordligaste trakterna af Lappmarken.

ARION Ferr.

A. ater L. Samma var. δ, hvilken förut af mig blifvit tagen på Åland, har J. J. Chydenius funnit i Karelen vid Kirjavalaks och Kexholm.

A. fasciatus Nilss. Fanns talrikt i Kittilä-Lappmark och benämndes derstädes Tahkomato samt förekom lika allmänt ännu vid Ishafvets kust vid Peisen i ryska Lappmarken och Neiden i Ost-Finmarken.

LIMAX L.

L. agrestis L. Förekommer i Lappmarken med föregående art och kallas i Kittilä Etana.

VITRINA Drap.

V. pellucida Müll. Uti Enari-Lappmark samlade jag denna art under förmultnande löf vid stränderna af Repojoki och Patsjoki samt uti Kuolajärvi-Lappmark. I dessa nordliga trakter uppträder den dock högst sparsamt, men snäckskalen uppnå likväl samma storlek, som uti södra Finland.

SUCCINEA Drap.

S. putris L. Uti Kittilä och Enari-Lappmarker (tillochmed vid Patsjoki) fanns ganska allmänt, på gräsbevuxna stränder vid vattenbrynet, en mindre form af denna art.

Var β *Finl. Moll.*, på Walamo (stud. A. Nordmann).

S. Pfeifferi Rossm. Exemplar, öfverensstämmande med beskrifningen på denna art äger jag från Wasa af magister J. Ch. E. Chydenius.

HELIX L.

H. fulva Drap. Lika allmän och uppnående samma utveckling uti Lappmarken och vid Ishafskusten, som uti södra Finland.

Helix aculeata Müll. har felaktigt blifvit upptagen bland Finlands Mollusker och bör derföre utgå (tillsvidare åtminstone); jag har nemligen genom meddelande af exemplar till granskning af professor S. Lovén blifvit förvissad om att den uti detta arbete såsom *Helix aculeata* upptagna arten är *H. harpa* Say, hvarå L. Pfeiffer lemnar följande diagnos: „*Bulimus harpa Say? Testa subperforata, conico-ovata, tenuissima, subtiliter striata, distanter plicata, pellucida, olivascenticornea, spira conica, obtusiuscula; anfr. 4 convexi, ultimus rotundatus, spira paulo brevior; columella subrecedens; apertura lunato-ovalis; peristomium simplex, rectum, margine columellari superne breviter reflexo. Long.* $5^1/_2$, *diam. 2 mill. m. Ap.* $1^2/_3$ *mill. longa,* $1^1/_4$ *lata.*“ L. Pfeiffer *Monographia Heliceorum viventium* I, p. 150.

De finska exemplaren öfverensstämma ej till alla delar med denna diagnos, hvarföre jag här vill lemna en närmare beskrifning af dessa.

Skalet nästan genomborradt, utdraget äggformigt, grönaktigt hornfärgadt eller gulbrunt, matt, temmeligen tunnt och genomskinande, på tvären otydligt finstrimmigt och försedt med framstående tvärlameller (15—25 på näst den sista vindningen); spiran konisk, mot spetsen något trubbig. Vindningarne 4—5, jemnt tilltagande i storlek, den sista upptagande två femtedelar af skalets längd. Mynningen halftäggrund; mynningsranden enkel, rak och endast vid spindeln något utåtböjd. Exemplar från Kemiträsk mäta i längd 4, bredd $2^1/_2$ millim.; Mynningens längd

$1\frac{1}{2}$, bredd 1 millim. Djuret ljusgrått, dess rygg och de långa trefvarne mörkare.

Helix harpa, som först blifvit beskrifven från Norra Amerika (Maine vid S:t Petersfloden), fanns af professor Boheman 1843 i Luleå- och 1856 i Lycksele-Lappmark. Uti Finland har jag funnit den på Åland (Kasberget i Jomala socken) och i Kemiträsk samt öfver hela Lappmarken till Ishafskusten, der den ej är synnerligen sällsynt och anträffas företrädesvis vid rötterna af Björk och Salix-arter, under förmultnande löf, isynnerhet vid vattendrag, men äfven på fjällen i björkregionen, såsom t. ex. på Luosmavaara uti Enari-Lappmark.

De Åländska exemplaren ha ytterst tunnt, genomskinligt, grönaktigt, hornfärgadt skal; vindningarna 4, den sista mycket vidgad och af samma höjd som spiran, hvarigenom snäckan får en bredt konisk form; mynningen rundad; storleken $2\frac{3}{4}$ m. m. i längd och $2\frac{1}{2}$ i bredd. De lappska exemplaren deremot hafva en mer långsträckt form, tjockare, vanligen brungult skal, vindningarne närmare 5, den sista 2 femtedelar af skalets längd, mynningen halftäggrundad samt äro af betydligare storlek. Oaktadt dessa smärre skiljaktigheter, hvilka kanske mest bero deraf att arten egentligen har centrum för sin geografiska utbredning i Lappmarken och de sydliga exemplaren derföre äro mindre utbildade, kan man ej annat än anse dessa snäckor höra till samma art. På Åland förekomma också en mängd växter, hvilka norrut återfinnas först i Lappmarken.

Helix aculeata skiljer sig från H. harpa genom mindre storlek och cilierade borst på vindningarnes tvärlameller, ehuru den till formen något öfverensstämmer med densamma.

H. arbustorum L. Uti finska Lappmarken har jag ej anträffat någon form af denna art. D:r v. Wallenberg har funnit den uti Luleå-Lappmark (*Zool. Blätt.* f. 1858, p. 90). Vid norra kusten af Ladoga fanns den ej heller af J. J. Chydenius.

H. fruticum Müll. Allmän i trakterna kring vestra och norra stranden af Ladoga enligt J. J. Chydenius.

H. strigella Drap. Har blifvit funnen vid Kexholm af J. J. Chydenius, dock mycket sparsamt.

H. hispida L. På Universitetets Anatomiska Museum förvaras exemplar af denna art tillsamman med *Helix nitida,* med påskrift „Sääksmäki på Asp, E. Niklander“; nordligare har den ej hittills blifvit anträffad.

H. ruderata Stud. Täflar både i Lappmarken och vid Ishafskusten med *Helix fulva* om att vara den allmännaste landtsnäcka samt uppnår derstädes samma storlek som vid kusterna af Finska viken.

Hvarken *H. pulchella* Müll. eller *H. costata* Müll. har jag oaktadt träget efterletande kunnat upptäcka i Lappmarken. Från Kemiträsk har jag dock exemplar af H. costata.

H. pygmæa Drap. Denna art är af J. J. Chydenius funnen i mängd i Ladogatrakten. Äfven uti Lappmarken ända upp till Ishafvet, såsom vid Peisen och Neiden vid Warangerfjord, var den ingalunda sällsynt isynnerhet bland förmultnande löf på buskbeväxta stränder af öar och på bottnet af uttorkade bäckar.

H. pura Ald. samt var. β L. Pfeiff. eller *H. viridula* Menke. förekommo båda ganska allmänt i hela finska Lappmarken.

H. nitida Müll. Kexholm, J. J. Chydenius. I Lappmarken har jag ej funnit denna art.

ACHATINA Lam.

A. lubrica Müll. Tagen vid Wasa af J. Ch. E. Chydenius och af mig nordligast uti Kemiträsk och Kuolajärvi-Lappmark. Exemplaren från sistnämnda ort äro ganska stora (7 millim. i längd och $2\frac{1}{2}$ i bredd) och skilja sig i intet afseende från de uti södra Finland samlade. Öfverallt tyckas tvenne former af denna art förekomma tillsamman, nemligen en långsträckt samt en kortare och mer bukig.

CLAUSILIA Drap.

Cl. laminata Mont. och **Cl. plicatula** Drap. Af dessa begge arter äro mycket vackra exemplar samlade kring norra kusten af Ladoga af J. J. Chydenius; den sednare funnen äfven uti Wihtis.

Den uti *Finl. Mollusker* pag. 35 omtalade Clausilia-form är troligen *Clausilia dubia* Schmidt. Af slägtet Clausilia har jag ej uti de nordliga delarna af landet funnit någon enda art, ehuru närstående genera såsom Helix, Achatina och Pupa ännu i Lappmarken hafva sina representanter.

PUPA Drap.

P. edentula Drap. Förekom sällsynt uti Enari-Lappmark. Från norra Ladoga-trakten är denna art af J. J. Chydenius hemtad i mängd; deribland finnas åtskilliga exemplar som öfverensstämma med *P. columella* Benz. och anses af flera författare som en egen art (så t. ex. af v. Wallenberg, som tagit den uti Luleå-Lappmark, l. c. p. 102), hvilken skulle utmärka sig genom vindningarnas antal 7, 8, skalets cylindriska form, något uppblåst sista vindning. Hos oss förekommer både den äggrunda och cylindriska formen tillsamman.

P. arctica v. Wallenberg, *Malakozoolog. Blätter* f. 1858, pp. 32 och 99, Taf. I, fig. 3 a, b, c, 4.

Denna för Finland nya Pupa-art, förut funnen af v. Wallenberg i Luleå-Lappmark, tyckes hafva en vidsträckt utbredning uti de nordligaste trakterna af vår faunas område; ty jag har samlat den uti Enari-Lappmark vid Patsjoki bland förmultnande löf, på stranden vid Ramatti vattenfall samt på bottnet af en uttorkad fjellbäck bland löf af *Salix lanata*, vid Ishafskusten i Peisen i ryska Lappmarken; äfven från Kemiträsk har jag, dock blott ett exemplar af densamma.

För att underlätta igenkännandet af denna snäcka vill jag här lemna en beskrifning deraf. Skalet högervridet, trångt nafladt, äggformigt, svagt tvärstrimmadt, något glänsande och genomskinande. Vindningarna 5—5$^1/_2$, den sista ansvälld, upptagande två femtedelar af skalets längd, mot mynningen omkring nafveln trubbigt vinklad. Mynningen halfrund, något sned, uti yttre kanten svagt tilltryckt, försedd med trenne tänder, af hvilka en sitter på spindeln, en på hvälfningen af sista vindningen och en uti gomen, mynningskanten inuti hvitbelagd och något förtjockad, vid nafveln något utåtböjd. Skalets längd 2$^1/_2$ och bredd 1$^1/_2$ millim. — v. Wallenberg uppgifver att gomtanden ofta saknas; på de exemplar från Lappmarken jag äger finnes den mycket tydlig, dessa hafva äfven mynningen invändigt hvitbelaggd, men på exemplaret från Kemiträsk saknas den, troligen emedan skalet är ungt och outbildadt.

Pupa arctica tyckes vara en för norden egendomlig art och står bland i Finland förekommande samslägtingar närmast Pupa pygmæa, men skiljer sig från denna genom skalets äggrunda form och storlek samt mynningens beskaffenhet, som hos den sednare är 4—5-tandad, af hvilka en tand är belägen på hvälfningen af sista vindningen, tvenne på spindeln och tvenne i gomen *); dimensionerna på skalet äro hos båda ungefär lika, ehuru P. pygmæa sällan uppnår den hos P. arctica vanliga storleken.

Från Luleå-Lappmark anför v. Wallenberg äfven en tredje Pupa-art nemligen *P. Shuttleworthiana* Charpant. (synonym med

---

*) Vid beskrifningen af *P. pygmæa* i *Finl. Moll.* hafva svåra tryckfel insmygit sig t. o. m. bland Rättelserna, der det står $^1/_2$ millim. i stället för 1$^1/_2$.

P. pygmæa P. L. Pfeiff. var. *alpestris* Forb. & Hanl.), hvilken står nära *P. pygmæa.* Jag har väl från södra Finland exemplar närmande sig denna, men ej från de nordliga trakterna. För att närmare fästa uppmärksamheten på denna art vill jag här intaga v. Wallenbergs diagnos: „*T. dextrorsa, profunde rimata, ovato-oblonga, striatula, nitida, pellucida, lutescente cornea; spira sensim attenuata, obtusa; anfr.* $5\frac{1}{2}$ *convexiusculi, ultimus antice compressus,* $\frac{1}{3}$ *altitudinis vix æquans, ascendens; apertura obliqua, oblique pyriformis, quadridentata, dente 1 compresso intrante in pariete aperturali, columellari 1 acuto, palatalibus 2 lamelliformibus (superiore minore); perist. album, connexum, margine dextro subsinuato, brevissime expanso, columellari paulo latiore patente.* — Alt. 2,2; diam. 1,2 millim. „l. c. p. 101.

P. pygmæa Drap. Tagen i Strömfors af mag. Th. Sælán.

P. pusilla Müll. Funnen i Ladoga-trakten och vid Imatra af J. J. Chydenius och vid Borgå af Th. Sælán.

AURICULA Drap.

A. minima Müll. Af lektor Arrhenius funnen i Pargas och i Borgå skärgård af Th. Sælán.

AMPHIPEPLEA Nilss.

A. glutinosa Müll. äger i vårt land en vidsträckt utbredning och har blifvit tagen vid norra kusten af Ladoga af J. J. Chydenius, i Sääksmäki af E. V. Niklander (Anat. Mus.), i Kajana, Hyrynsalmi och Kiando af stud. Malmgren. På Riksmuseum i Stockholm förvaras exemplar tagna i Kuusamo af W. Nylander. Exemplaren från trakten af Kajana äro synnerligen stora och utbildade; de mäta i längd 16 och i bredd 12 millim.

LYMNÆUS Drap.

L. stagnalis L. Förekommer allmän i hela Lappmarken, dock företrädesvis var. β *Finl. Moll.* i de nordligaste trakterna; ännu uti Enari-Lappmark tycktes denna art uppnå nästan samma dimensioner, som uti de sydliga delarna af landet.

L. auricularius Drap. Vackert utbildade exemplar af denna snäcka, samlade uti Sääksmäki och Uguniemi af E. V. Niklander förvaras på Universitetets Anatomiska Museum. Walamo J. J. Chydenius.

L. ovatus Drap. Temmeligen allmän i södra delen af Lappmarken.

L. vulgaris Pfeiff. Är den Lymnæus-art, hvilken anträffas ymnigast uti stillastående vatten vid kusten af Ishafvet (åtminstone den del deraf som kan räknas till Finska faunans område) och finnes öfver hela Lappmarken mycket talrikare än föregående, hvilket förhållande är alldeles motsatt mot hvad v. Middendorff uti sin *Sib. Reise* angifver för norra Ryssland.

L. pereger Drap. Sääksmäki, E. V. Niklander (Anat. Mus.)

L. palustris Pfeiff. Allmän i östra Karelen enligt J. J. Chydenius. Stora och vackra exemplar deraf samlade jag i Enariträsk, så att denna art är utbredd och allmän i hela vårt land.

L. minutus Pfeiff. Uti uttorkade pölar under förmultnande löf fanns denna af mig 1856 vid kanten af Warangerfjord i Neiden och förekommer således från Finska viken till Ishafvet.

PLANORBIS Müll.

Pl. corneus L. Enligt J. J. Chydenius allmän uti Ladoga och kringliggande insjöar och åar.

Pl. spirorbis L. Tagen i Pargas af A. E. Nordenskiöld.

Pl. leucostomus Mich. Har hos oss förut blifvit förbisedd ehuru den förekommer öfver hela landet, ty jag har samlat exemplar deraf såväl uti sydligaste Finland som uti Lappmarken i Kuolajärvi; J. J. Chydenius, i Ladoga-trakten. — Skalet hos denna art är platt och lågt, dess öfre yta något konkav, den undre platt, hornfärgadt-rödbrunt, otydligt finstrimmadt, något glänsande. Vindningarna 5—6, småningom tilltagande i storlek, den sista vinklad, mynningen aflångt rundad, uti yttre kanten vinklad, inuti något hvitbelaggd. Våra exemplar ha i diameter 5 och i höjd 1 millim. — *Pl. leucostomus* närmar sig å ena sidan Pl. vortex och å den andra Pl. spirorbis. Unga exemplar af den sistnämnda äro mycket liknande, men dock alltid plattare och hafva undre ytan jemn, den sista vindningen skarpare vinklad och tillfölje deraf mindre hvälfd än hos Pl. leucostomus. Hos Pl. spirorbis åter är sista vindningen trind och ej vinklad; likväl öfverensstämma våra exemplar med denna deruti att denna vindning vidgar sig betydligt mot mynningen.

Pl. contortus L. Förekommer uti Enari-Lappmark ända upp vid Patsjoki.

Pl. vortex L. I Ladogatrakten vid Kexholm och i Kronoborg, J. J. Chydenius.

Pl. marginatus Drap. Walamo, Arthur Nordmann; Enontekis-Lappmark, F. W. Mäklin.

Pl. albus Müll. Öfver hela landet ända upp till kusten af Ishafvet den allmännaste Planorbis-art. Djuret gråaktigt, foten och trefvarne ljusare, hufvudet och ryggen svartgrå.

Pl. nautileus L. Sordavala, H. J. Holmberg; Ruskiala, J. J. Chydenius; Nuottasaari vid Uleåborg.

Pl. complanatus Drap. (*Pl. fontanus* Mont. enl. Rossm.). Förekommer äfven i vårt land, åtminstone uti södra och östra delarne deraf (Sordavala J. J. Chydenius).

För denna arts igenkännande vill jag nämna följande karakterer: Skalet mycket tillplattadt, gulaktigt-hornfärgadt, tunnt, genomskinligt, dess öfre yta svagt konvex, den undre plattadt konvex, i midten naflad. Vindningarna 4, den sista dubbelt så bred som de öfriga tillsamman, uti yttre kanten skarpt vinklad; mynningen spetsigt hjertformig, dess öfre kant något framskjutande. — *Pl. complanatus* öfverensstämmer i afseende på storleken med Pl. nitidus, men hos denna sednare har skalet mer hvälfd öfre yta, den undre platt, större glans och den sista vindningen inuti af tvärlameller afdelad likasom uti skilda rum, hvilket alldeles icke är fallet hos den förra; derföre skiljas dessa begge arter bestämdt och utan svårighet från hvarandra.

VALVATA Müll.

V. piscinalis Müll. Uti Lappmarken anträffades denna art sparsamt i Sodankylä i Iesiö-elf bland Myriophyllum.

V. depressa Pfeiff. Fanns af mig 1856 uti en bäck vid Joenjoki i Enari-Lappmark och 1857 uti Muonio-elf straxt vid Muonionniska kyrka. Exemplaren från begge dessa fyndorter utmärka sig genom alldeles tillplattad spira, mycket vid nafvel och en särdeles vacker tvärstrimmighet, hvarigenom skalet får en egen silkesglans. Skalets diameter $5\frac{1}{3}$ och höjd 2 millim. Djuret ljusgrått.

PALUDINA Lam.

P. Listeri Forb. & Hanl. Oaktadt denna art är mycket allmän uti trakterna af Ladoga, så har den ännu ej blifvit funnen annorstädes i Finland. — Genom upplysningar och exemplar meddelade af J. J. Chydenius är jag i tillfälle att här göra några tillägg till beskrifningen af *P. Listeri.* Denna art föder i likhet med *P. vivipara* lefvande ungar. Uti den utvidgade äggledaren finner man 1—3 med skal försedda embryoner, utom en mängd ägg i olika utvecklingsgrader. Uti ett äggbärande individ af 30 millim. i längd och 25 i bredd, var den till födsel färdiga ungen

7 millim. bred och 6 millim. lång. Skalet hos densamma ytterst tunnt och genomskinligt, utan nafvel, ljusgrönaktigt-hornfärgadt; med 2—3 ljusbruna längsband, öfverdraget af en tunn epidermis, på hvilken finnas 3—4 skarpa och fina längsgående, med långa cilier försedda ränder eller veck; emellan dessa skönjas finare strimmor, besatta med mycket korta hår. Vindningarna 3½, upptill vinklade, den sista ofantligt stor, nästan dubbelt så bred som de öfriga tillsamman; spiran kort och skarpt spetsad. Mynningen mycket stor och upptagande ¾ af skalets hela höjd. I den mon skalen tillväxa och bli äldre afnötes epidermis och de skarpa ränderna derå försvinna, så att man på större exemplar endast på den sednast tillväxta delen af sista vindningen ser epidermis med bibehållna korthåriga längsstrimmor. På skalen hos äldre exemplar finner man deremot fina tvärstrimmor, hvilka saknas hos ungarna. — Djurets hufvud, mantel, trefvare och fot brunsvarta med gula punkter, hvilka på foten sitta mycket tätt.

Af *Paludina vivipara* har jag ej sett något Finskt exemplar, den torde ej heller förekomma på vestra eller norra stranden af Ladoga, der endast P. Listeri anträffas.

P. impura Pfeiff. Den nordligaste för denna art kända fyndort i vårt land är Sääksmäki, der den blifvit tagen af E. V. Niklander (Anat. Mus.).

ANCYLUS Geoffr.

A. fluviatilis Müll. Flerstädes i Wuoksen, såsom vid Imatra och Kexholm, J. J. Chydenius.

CYCLAS Lam.

C. cornea L. Allmän i åar och insjöar uti hela Lappmarken.

C. calyculata Drap. Ruskiala, J. J. Chydenius.

PISIDIUM Pfeiff.

P. fontinale Drap. Förekommer flerstädes i stillastående vatten i Enari-Lappmark. Kajana, stud. Malmgren.

P. obtusale Pfeiff. Tagen vid Kajana af stud. Malmgren. Från Lappmarken har jag hemfört några egendomliga Pisidium-former, hvilka jag dock ännu ej varit i tillfälle att noggrannt bestämma, och kan derföre här nu ej lemna behörigt besked om dem.

UNIO Retz.

U. margaritifer Retz. Finnes ymnigt på sina ställen äfven i de nordligaste trakterna af Lappmarken såsom i Luttojoki och Näytämänjoki, hvilka båda falla ut i Ishafvet.

ANODONTA Lam.

A. anatina L. Uti Kuusamo och Kuolajärvi-Lappmark här och der i mängd. — Från Walamo har J. J. Chydenius hemfört exemplar hvilka närma sig *A. ponderosa* Pfeiff.

A. cygnea L. *) På Universitetets Anat. Mus. förvaras exemplar, samlade af E. V. Niklander i Uskela, hvilka mäta i längd 100—116, bredd 57—61 och tjocklek 31—48 millim. Smärre exemplar af denna form från Ladoga af J. J. Chydenius.

MYA L.

M. arenaria L. Vackra och stora exemplar med djur, hafva blifvit tagna vid utloppet af Aura-å och genom lektor Arrhenius till Universitetets Zoologiska Museum insända; dessa hafva i längd 60, bredd 33 och tjocklek 20 millim.

---

*) På pl. VII af *Finl. Moll.* hafva numrorna på figurerna af A. cygnea och A. cellensis blifvit omvexlade.

Öfversigt af de Landt- och Sötvattens-Mollusker, hvilka hafva sin geografiska utbredning öfver den Finska Faunans hela område.

ARION Fer.

A. fasciatus Nilss.

LIMAX L.

L. agrestis L.

VITRINA Drap.

V. pellucida Müll.

SUCCINEA Drap.

S. putris L.

HELIX L.

H. fulva Drap.
H. harpa Say. (Åland—Ishafvet.)
H. ruderata Stud.
H. pygmæa Drap.
H. pura Ald. och
var. *viridula* Menke.

ACHATINA Lam.

A. lubrica Müll.

PUPA Drap.

P. edentula Drap.

LYMNÆUS Lam.

L. stagnalis L.
L. ovatus Drap.
L. vulgaris Pfeiff.
L. palustris Pfeiff.
L. minutus Pfeiff.

PLANORBIS Müll.

Pl. contortus L.
Pl. marginatus Drap.
Pl. albus Müll.

VALVATA Müll.

V. piscinalis Müll.
V. depressa Pfeiff.

CYCLAS Lam.

C. cornea L.

PISIDIUM Pfeiff.

P. fontinale Drap.

UNIO Retz.

U. margaritifer Retz.

ANODONTA Lam.

A. anatina L.

Häraf finna vi att en tredjedel af hela antalet af för Finlands fauna kända Landt- och Sötvattens-Mollusker äro gemensamma för alla delar af dess område. Uti norden uppträda få egendomliga former, och faunan derstädes utmärker sig mest genom sin fattigdom samt derigenom att artantalet aftager. Slägtena Clausilia, Balea, Auricula, Paludina och Ancylus hafva ej mera norr om Torneå några representanter. Deremot finnas af slägtena Helix, Lymnæus och Planorbis i högsta norden de flesta olika former, ehuru dock alla dessa äro gemensamma äfven för det öfriga Finland. Pupa och troligen äfven Pisidium äro de enda genera, hvilka hos oss i högsta norden uppträda med egendomliga arter.

GEOMETRIDÆ, CRAMBIDÆ ET PYRALIDÆ

FAUNÆ FENNICÆ.

Enumerat

J. M. J. af Tengström.

GEOMETRIDÆ.

I. — DENDROMETRIDÆ HSch.

GEOMETRA Tr.

1. G. papilionaria L. p. fr.
2. G. smaragdaria Esp. p.
3. G. viridaria H. p.
4. G. chloroticaria HSch. 362.
5. G. putataria L. fr.
6. G. æruginaria *W. V.* p. fr.

ACIDALIA HSch.

7. A. amataria L. r.
8. A. vibicaria L.
9. A. straminaria Tr.
10. A. aversaria L. fr.
11. A. suffusaria Tr. r.
12. A. ossearia *W. V.* p.
13. A. pallidaria *W. V.* fr.
14. A. perochraria FR., *ochrearia* Zett. *Ins. Lapp.*
15. A. commutaria Tr. fr.
16. A. rubricaria H.
17. A. remutaria H. r.
18. A. sylvestraria Borkh.
19. A. mutataria Tr. p.
20. A. immoraria L. fr.
21. A. auroraria H.
22. A. emarginaria L. p.

ZONOSOMA Led.

23. Z. pendularia L. fr.
24. Z. orbicularia H.

BOLETOBIA Boisd.

25. B. fuliginaria F., *carbonaria* *W. V.*, H. f. 151, 548, 549.

METROCAMPA Latr.

26. M. fasciaria L. p.

EUGONIA Hübn.

27. E. alniaria L.

---

4) Willmanstrand, Prof. Nordmann. — 8) Rimito, Caloander. — 6) Ruokolaks d. 10 Julii. — 15) Usque ad Sotkamo, Prof. Nordmann. — 16) Wiborg, Prof. W. Nylander. — 18) Kexholm, versus fin. mensis Junii, rarius. — 19) Helsingfors, Julio. — 21) Ad Kexholm, semel d. 7 Julii. — 24) Sordavala, Prof. Nordmann. — 25) Helsingfors rarius. — 27) Helsingfors, autumno; Kexholm.

CROCALLIS Tr.

28. Cr. elinguaria L. p.

ODONTOPERA Steph.

29. O. dentaria Steph. p. fr.

SELENIA Hübn.

30. S. lunaria *W. V.*
31. S. illunaria *W. V.* r.

EPIONE Dup.

32. E. advenaria Esp.
33. E. parallellaria *W. V.* fr.
34. E. apiciaria *W. V.* r.

MACARIA Curt.

35. M. notataria L. p. fr.
36. M. alternaria H. r.
37. M. signaria H.
38. M. lituraria H. fr.

VENILIA Dup.

39. V. macularia L.

RUMIA Dup.

40. V. cratægaria L. fr.

EURYMENE Dup.

41. E. dolabraria L.

HYPOPLECTIS Hübn.

42. H. adspersaria H.

PLOSERIA Boisd.

43. Pl. diversaria *W. V. pulverata* Thnb. Zett.

HIBERNIA Latr.

44. H. defoliaria L.

SCORIA Steph.

45. Sc. dealbaria L.

ANGERONA Dup.

46. A. prunaria L. p.

ZERENE Tr.

47. Z. melanaria L. r.
48. Z. grossularia L. fr.
49. Z. marginaria L. frequentiss.

NUMERIA Boisd.

50. N. pulveraria L. fr.

---

30) Helsingfors, rarius. — 32) Ad Kexholm frequens medio Junii. — 37) Kexholm, rarius. — 39) Walamo in medio Junii, Prof. Nordmann. — 41) Helsingforsiæ et Aboæ rarissime. — 42) Ineunte mense Junio prope Kexholm frequentius. Est *sylvanaria* HSch. 431. — 43) In parœcia Parikkala, semel d. 9 Maji in pineto. — 44) Ad Helsingforsiam, d. 21 Octobr., Prof. Nordmann. — 45) Rarius, Sordavala, Prof. Nordmann; G:la Carleby, D:r Hellström.

GNOPHOS Tr.

51. Gn. dilucidaria H. p.
52. Gn. obscuraria H. r.
53. Gn. obfuscaria H. 344.

BOARMIA Tr.

54. B. cinctaria *W. V.* p. fr.
55. B. Roboraria H.
56. B. glabraria H.
57. B. repandaria H. fr.
58. B. crepuscularia *W. V.* fr.
59. B. punctularia H. fr.

FIDONIA Tr.

60. F. pusaria L. frequentiss.
61. F. exanthemaria H. id.
62. F. loricaria Eversm. (*vinctaria*, Lien. et Zell.) rarius.
63. F. wawaria H. fr.
64. F. brunnearia Thnb., *pinetaria* H. 130, *flammataria* Zett., p. fr.
65. F. clathraria L. p.
66. F. piniaria L. fr.
67. F. fuliginaria L. sec. Zell. (*carbonaria* L. sec. HSch., *picearia* H.) r.
68. F. atomaria L. frequentiss.

AMPHIDASIS Tr.

69. A. Lapponaria Boisd., *pomonaria* L.
70. A. hirtaria L. p.
71. A. betularia L. p.

PSODOS Tr.

72. Ps. venetaria H., *fuscaria* Zett.
73. Ps. trepidaria H.

II. — PHYTOMETRIDÆ.

LYTHRIA Hübn.

74. L. purpuraria L. fr.

HYDRELIA Hübn.

75. H. lutearia *W. V.* fr.
76. H. hepararia H., *strigata* Thnb., p.

EUPITHECIA Curt.

77. E. centaureraria *W. V.* fr.
78. E. linariaria *W. V.*
79. E. hospitaria Tr.
80. E. sobrinaria H. p.

---

53) Tammerfors, D:r C. Lundahl. — 55) Kronoborg, d. 21 Juni 1856, J. J. Chydenius. Differt a *crepuscularia* mox antennis maris pectinatis apice longe denudato. — 56) Aboæ, Caloander. — 69) Torneå, sec. Herrich-Schæffer. — 72) Lapponia, sec. Herrich-Schæffer. — 73) Rarissima, Helsingfors, olim. — 78) Ad Kexholm in *Linaria vulgari* d. 7 Julii. — 79) In sylva abiet. prope Kexholm medio mensis Maji.

81. E. obrutaria FR.
82. E. succenturiaria L. fr.
83. E. austeraria Tisch. fr.
83. E. satyraria H. p.
84. E. arceutharia Freyer. p.
85. E. absinthiaria L. p.
86. E. castigaria H. p. fr.
87. E. indigaria H. p.
88. E. pygmæaria HSch.
89. E. Begrandaria Boisd.
90. E. pusillaria *W. V.* p.
91. E. inturbaria H.
92. E. rectangularia L. fr.
93. E. debiliaria H. r.
94. E. pimpinellaria H. 455.
95. E. strobilaria Borkh. p.
96. E. togaria H.

LARENTIA HSch.

97. L. sparsaria H.
98. L. dubitaria L.
99. L. bilinearia L. fr.
100. L. undularia L. fr.
101. L. lapidaria H.
102. L. rubidaria *W. V.*
103. L. turbaria H.
104. L. ocellaria H. p.
105. L. ligustraria *W. V.* p.
106. L. quadrifasciaria L. fr.
107. L. ferrugaria L. fr.
108. L. sinuaria *W. V.* fr.
109. L. unangularia Wood. r.
110. L. rivaria H. r.
111. L. alchemillaria H. ffr.
112. L. montanaria *W. V.* id.
113. L. scabraria H., *didymata* Thnb., fr.
114. L. blandiaria *W. V.*
115. L fluctuaria L. fr.
116. L. albicillaria L. p. fr.
117. L. rubiginaria *W. V.* p. fr.
118. L. hastaria L. fr.
119. L. tristaria L. fr.
120. L. luctuaria *W. V.* r.
121. L. albularia *W. V.* ffr.
122. L. rivularia *W. V.* id.
123. L. dilutaria *W. V.*, H. 188.
124. L. cæsiaria *W. V.* fr.

---

81) Die 29 Junii ad Kexholm. — 83) Ad Helsingfors et Uleåborg. — 88) Ad Uleåborg d. 27 Junii, W. Nylander. — 89) Frequens, boream versus usque ad Pielis, Prof. Nordmann. Est *valerianata* Auct., Zell. — 91) Ad Helsingforsiam d. 1 Aug, — 94) Ad Helsingfors, d. 4 Julii 1848, W. Nylander. — 96) Rarior, ad Helsingfors; Tammerfors, D:r C. Lundahl. — 97) Helsingfors. — 98) Helsingfors primo vere rara. — 101) Tammerfors, D:r C. Lundahl. — 102) Aboæ, Caloander. — 103) In Tavastia. — 114) Prope Kexholm in medio mens. Junii. — 123) Lapponia, D:r Blank.

125. L. plagiaria L.
126. L. paludaria Thnb.
127. L. chenopodiaria L. fr.
128. L. mensuraria *W. V.* fr.
129. L. cervinaria *W. V.*
130. L. miaria *W. V., virid.* L., p.
131. L. vespertaria L.
132. L. impluviaria *W. V.* ffr.
133. L. ribesiaria Boisd., *prunata* L., fr.
134. L. psittacaria *W. V., coraciata* H.
135. L. fulvaria *W. V., cuspidata* Thnb.
136. L. popularia L. fr.
137. L. pyraliaria L. r.
138. L. achatinaria H. p.
139. L. russaria *W. V.* fr.
140. L. serraria Lien. et Zell.
141. L. ruptaria H. fr.
142. L. variaria *W. V.* fr.
143. L. juniperaria L. p.
144. L. tersaria *W. V.* p.

CHIMATOBIA Steph.

145. Ch. brumaria L. fr.

LOBOPHORA Curt.

146. L. lobularia H. fr.
147. L. hexapteraria *W. V.* p.
148. L. sexalaria Borkh. p.

CHESIAS Tr.

149. Ch. chærophyllaria L. fr.

CRAMBIDÆ.

CATACLYSTA Hübn.

1. C. lemnalis L. p.

NYMPHULA Hübn.

2. N. stratiotalis *W. V.*
3. N. potamogalis L. fr.
4. N. nymphæalis L. id.

ENDOTRICHA Zell.

5. E. flammealis *W. V.*

HERCYNA Tr.

6. H. atralis H.

---

125) Karelia merid., D:r W. Pipping. — 126) In Finlandia boreali passim. — 129) Helsingforsiæ in horto bot. in Malvæ et Lavateræ spp. versus finem mensis Aug. — 131) Tammerforsiæ, D:r C. Lundahl. — 135) Helsingforsiæ, D:r F. W. Mäklin. — 140) Pargas. — 146) Usque ad finem mensis Octobr. volitat.

2) In sacello Kaukola, d. 20 Julii. — 5) Ad Kexholm rarissime. — 6) In Lapponia et Livonia sec. Herrich-Schæffer.

7. H. rupicolalis H., *holosericealis* H., p.

BOTYS Ltr., HSch.

8. B. anguinalis H.
9. B. cingulalis L.
10. B. octomaculalis L. p. fr.
11. B. punicealis *W. V.* ffr.
12. B. purpuralis L. fr.
13. B. cespitalis *W. V.*
14. B. sanguinalis L.
15. B. literalis *W. V.* p.
16. B. urticalis L. fr.
17. B. terrealis Tr.
18. B. fuscalis *W. V.* fr.
19. B. hyalinalis H. r.
20. B. pandalis H. fr.
21. B. verticalis L.
22. B. margaritalis *W. V.* fr.
23. B. sticticalis L. fr.
24. B. forficalis L. r.
25. B. palealis *W. V.*
26. B. elutalis *W. V.*, *albidalis* H. f. 118, r.
27. B. prunalis *W. V.* fr.
28. B. pascualis Lien.
29. B. olivalis *W. V.*
30. B. nycthemeralis H.

EUDOREA Curt.

31. E. centuriella *W. V.* r.
32. E. dubitalis H. p.
33. E. ambigualis Tr. p.
34. E. mercurella L. r.
35. E. cratægella H. fr.
36. E. sudetica Z. p. fr.
37. E. borealis Tngstr.

CHILO Zinck.

38. Ch. mucronellus Scop. r.
39. Ch. forficellus Thnb. r.

CRAMBUS Fabr.

40. Cr. hamellus Thnb. p.
41. Cr. pascuellus L. frequentiss.
42. Cr. dumetellus H. r.
43. Cr. pratorum F., *pratellus* Tr. in Tngstr. *Bidr.*, ffr.

---

7) E Tohmajärvi et Sotkamo exx. reportavit Prof. Nordmann. — 8) Semel ad Kexholm sub solstitio æstivali. — 9) Helsingforsiæ aut Aboæ olim. — 13) Helsingforsiæ, W. Nylander. — 14) Prope Kexholm in campis arenosis frequenter ineunte mense Julio. — 17) Kexholm. — 21) G:la Carleby, D:r F. Hellström. — 25) G:la Carleby, D:r F. Hellström. — 28) Kexholm, initio mens. Aug.; Tohmajärvi, Prof. Nordmann. — 29) Walamo, Prof. W. Nylander. — 30) Hogland et Limingo, Edwin Nylander; Pielis, Prof. Nordmann. — 32) Kexholm initio Julii. — 34) Kexholm, Helsingforsiæ, in Julio et Aug. — 38) Karelia merid., Prof. W. Nylander; Aboæ.

44. Cr. alienellus Zinck. r.
45. Cr. ericellus Tr. r.
46. Cr. Heringiellus HSch. f. 142.
47. Cr. inquinatellus *W. V.* fr.
48. Cr. culmellus L. frequentiss.
49. Cr. falsellus *W. V.* fr.
50. Cr. hortuellus H. frequentiss.
51. Cr. contaminellus H. p.
52. Cr. Lienigiellus Zell., *truncatellus* Zett. *Ins. Lapp.*
53. Cr. margaritellus H. p. r.
54. Cr. conchellus *W. V.*, H. f. 38 (falso *pinetellus* Clerck. in Tngstr. *Bidr.*), r.
55. Cr. myellus H. p.
56. Cr. tristellus *W. V.* fr.
57. Cr. pratellus L., *selacellus* Tr. in Tngstr. *Bidr.*, fr.
58. Cr. luteellus *W. V.*
59. Cr. perlellus Scop. fr.

PEMPELIA H., Zell.

60. P. betulæ Göze. r.
61. P. subornatella Dup., Zell., r.
62. P. ornatella *W. V.*
63. P. fæcella Tr. p.
64. P. carbonariella FR. p. fr.
65. P. palumbella *W. V.* p. fr.

NEPHOPTERYX Hübn.

66. N. abietella *W. V.*
67. N. rhenella Zinck. p.

HYPOCHALCIA H., Zell.

68. H. ahenella *W. V.*

MYELOIS H., Zell.

69. M. advenella Zinck. p.

CRYPTOBLABES Zell.

70. Cr. rutilella Z. var. p.

HOMŒOSOMA Curt.

71. H. tetricella *W. V.*, *chrysorhœella* Zinck., r.
72. H. cribrum *W. V.* r.
73. H. nebulella *W. V.* p.

---

46) Ad Helsingforsiam in ericeto d. 5 Aug. — 52) E Pielis et Sotkamo reportavit, Prof. Nordmann. — 58) Ad Kexholm, Julio. — 62) Ad Kexholm sæpe invente mense Julio, in sepulcreto. — 63) Kexholm d. 29 Junii. — 66) Tammerfors, D:r C. Lundahl. — 67) Walamo, Prof. Nordmann. — 68) Kexholm, frequ. Julio. — 69) Hogland, E. Nylander. — 70) Scilicet var. minus aut non rubro tincta; sæpius ad Kexholm medio mensis Junii. — 71) Sub hoc nomine in Tngstr. *Bidr.* p. 103. In Fennia meridionali.

ANERASTIA H., Zell.

74. A. lotella Tr. p. fr.

EPHESTIA Guené, Zell.

75. E. elutella H. fr.

APHOMIA H., Zell.

76. A. colonella L. p. fr.

PYRALIDÆ.

AGLOSSA Ltr.

1. A. pinguinalis L. fr.

ASOPIA Tr.

2. A. farinalis L. fr.
3. A. Lienigialis FR.

Enumeratione hac maxime compendiosa indicem dare volui specierum hucusque in Fennia cognitarum, ut videant Lepidopteristæ nostri quid faciendum iis restat et ut ad observationes diligentiores stimulentur. Prodromi loco paginæ, quæ præcedunt, accipiantur operis plenioris, optandumque omnia Lepidoptera faunæ fennicæ ita saltem enumerata fore, donec ea amplius exponere datum erit. Nonnisi collectionibus pluribus, quam quæ nunc adsunt, et e diversis provinciis reportatis materiæ copiosiores olim jungendæ. Exceptis speciebus tribus secundum cel. Herrich-Schæffer citatis, omnes allatas vidi. Eas tute determinatas credo, nullasque dubias hic admisi. Humanitate et benevolentia celeberrimi Zeller in his (et præcipue in Microlepidopteris) determinandis sæpe adjutus fui.

---

74) Ad Kexholm, frequentius. — 75) Kexholm. — 76) *T. sociella* L. ♂.

3) In Kuusamo eam legit D:r F. W. Mäklin.

ANMÄRKNINGAR OCH TILLÄGG

TILL

FINLANDS SMÅFJÄRIL-FAUNA

af

J. M. J. af Tengström.

Ehuru under de sednaste tolf åren jemförelsevis litet af Småfjärilar blifvit samladt, hafva dock omkring 100 för finska Faunan nya arter småningom tillkommit, hvarföre jag ansett mig icke längre böra dröja med deras publicerande, helst i sammanhang härmed tillfälle blefve att bifoga nödiga rättelser vid några förut i *Bidrag till Finlands Fjäril-Fauna* anförda arter. De der uppräknade utgjorde, med undantag af de tre första, till *Nycteolidæ* hörande, 406 arter. Då nu härtill lägges de öfriga af familjen *Crambidæ* och alla nykomlingar sedan 1847 stiger antalet af de med säkerhet numera för Finland kända Microlepidoptera (HSch.) till 538, eller af de skilda familjerna *Crambidæ* 76, *Pyralidæ* 3, *Tortricidæ* 177, *Canephoridæ* 1, *Tineidæ* 259, *Pterophoridæ* 17 och *Micropterygidæ* 5. *) Denna indelning är efter det af D:r Herrich-Schäffer, uti hans vigtiga arbete *Systematische Bearbeitung der Schmetterlinge von Europa*, B. IV, V, införda system, hvilket jag äfven, afvikande från det förut begagnade *Treitschke-Zellerska*, vid nedskrifvandet af dessa Tillägg troget följt, anseende detsamma, ehuru konstgjordt och mindre naturligt, dock vara det mest användbara vid bestämmandet af en obekant fjäril. För att till någon del afhjelpa den confusion, som uppstått derigenom att här ett annat system med en mängd nya och omkastade genera blifvit begagnadt, har jag för de tal-

---

*) Ändelsen *-idæ* för alla dessa familjer har jag ansett böra föredragas såsom riktigare framför de af Herrich-Schäffer begagnade *-ides* och *-ina*.

rikare *Tortricidæ* och *Tineidæ* bifogat ett alphabetiskt art-register, med hänvisning till Herrich-Schäffers Genera. Uti detta är tillika för hvarje art, der det ej annorstädes redan skett, någon god figur citerad och äfven med cursiv stil de vigtigaste synonymer upptagna, isynnerhet de af svenska Entomologer begagnade, så vidt dessa äro kända.

Genom införande af korta beskrifningar har jag tillåtit mig en annan afvikelse, som visserligen inkräktat mycket af det knappa utrymme, inom hvilket denna uppsatts är hänvisad, men som jag likväl ansett nödvändig, dels för att, om också i möjligaste korthet, rättfärdiga namngifningen, dels för att gifva nybörjaren någon vink och ledning vid bestämmandet af dessa oftast svårt åtskiljbara insekter. Härvid har jag så mycket som möjligt, ehuru i svensk drägt, sökt bibehålla den af Herrich-Schäffer begagnade terminologi. De få skiljaktigheter som dock förekomma, äro alla på sina ställen lätt förklarliga.

De några få införda anteckningar från Stockholmska Museum äro redan 1848 af mig derstädes gjorda, så att högst osäkert är om de samma arter numera efter tio år torde återfinnas uppställda under dessa namn, men det då observerade torde dock i sin mån bidraga till utredandet af den mer eller mindre osäkra Synonymiken.

Hvad slutligen utbredningen inom landet af de förut i *Bidragen* uppräknade arter beträffar, vore numera mycket att tillägga, men utrymmet förbjuder det här, hvarföre jag endast vid några arter, i sammanhang med någon annan notis, berört densamma.

TORTRICIDÆ.

TERAS Tr., HSch.

T. Lipsiana Tr., *Logiana* L. in Mus. Holm.

Teras lucidana (Tr.) Tngstr. *Bidr.* p. 94 är endast en varietet af *lipsiana* med något mörkare, utdragen costalfläck. Zetterstedt har möjligtvis haft en dylik form för sig, då han till sin *logiana* hänfört *tristana* H. f. 50.

T. scabrana *W. V.*, HSch. f. 10, 13, *sparsana* Tr.

I Hiitola har jag en gång i början af Maj funnit en särdeles tydlig öfvergångsform från den i *Bidr.* p. 93 beskrifna enfärgadt mörkgråa och svartstreckade varieteten, der både det mörkt rödbruna rotfältet och den stora costalfläcken samt den sneda, ljusa bindan äro synliga, men derjemte de kolsvarta med roströdt infattade långstrecken på midten skarpt markerade. I Stockholmska Musei Samling stod *scabrana W. V.* uppställd under namn af *torquana* Zett. Beskrifningen i *Ins. Lapp.* p. 989 öfverensstämmer dock icke, då costalranden enligt denna skall vara urnypt, liksom hos *effractana* H.

T. contaminana H. f. 142, Dup. t. 244, f. 10, *cinereana* Zett. in Mus. Holm.

LOXOTÆNIA Curtis, HSch.

L. Walkerana Curt., HSch. f. 33, *prodromana* H., Zell.!

Könen betydligt olika. Hannen är utmärkt genom de dubbelt kamtandade antennerna. På de mörkt askgråa framvingarna äro rotfältet, en sned binda och en långt emot analvinkeln spetsigt utdragen costalfläck bruna med inströdda roströda fjäll. Snedbindan åt hvardera sidan och costalfläcken inåt, ljusare och skarpt begränsade. Fransarna öfverallt rent gråa med en svag mörkare delningslinie. Bakvingarna ofvan gråa; å undre sidan, äfvensom framvingarna, med otydliga ljusare teckningar. Hufvudet och de starkt håriga palperna svarta.

Hos Honan, som ännu torde vara föga känd, är grundfärgen å framvingarna nästan rent hvit, fint tvärstreckad af bruna och roströda fjäll. De bruna rödsprängda tvärbindorna, ställda likasom hos hannen, men mörkare och skarpare markerade samt rätlinigt begränsade (rotfältet dock mindre tydligt än hos hannen). Uti den trekantiga fläcken mot vingspetsen framlyser på sjelfva costalranden två skarpa, hvita punkter. Spetsen af de ljusgråa bakvingarna hvitfläckig. På undre sidan samma tydliga teckningar som på öfre, isynnerhet på bakvingarna, som äro öfverallt hvitbrokiga. Hufvud och palper gråa. Abdominalsegmenterna svarta, kantade med grofva och långa gråa fjäll.

Flyger midt på dagen i öppna barrskogar vid Kexholm i slutet af Maj, dock icke allmän.

TORTRIX Wood., HSch.

T. viridana L.
Tohmajärvi, Nordmann.

T. flavana H. f. 258, *palleana* Tr., Tngstr. *Bidr.* p. 158.

Grundfärgen är smutsigt citrongul. Bakvingarna ofvan brungrå med hvita fransar, hvilket hufvudsakligen skiljer den från *palleana,* hos hvilken de äro hvita och endast mot roten något gråaktiga.

Kort efter midsommarn har jag tagit den på Walamo i en gräsrik skogstrakt.

T. rusticana Tr., *stramineana* Zett. in Mus. Holm.

ABLABIA Steph. (Tortrix Tr.).

A. Gouana L.
Muonio, Mäklin.

A. pratana Tr., *boreana* Zett. in Mus. Holm.

COCHYLIS Tr., HSch.

C. Baumanniana F., *Hartmanniana* H. f. 146.

Skiljer sig från den närstående *Kuhlweiniana* FR. (*triangulana* Tr.) genom den afbrutna bindan före midten samt den obestämda och sargade costalfläcken, hvilka icke, såsom hos *Kuhlweiniana* vid analvinkeln äro förenade. Är dessutom något större.

Förekommer allmänt i södra Karelen hela Juni månad och i början af Juli. Vid Kexholm ganska allmän; Rautus, prof. W. Nylander; Willmanstrand och Walamo, Nordmann.

C. rubigana Tr.
Muonio, Mäklin.

PŒCILOCHROMA Wood.

P. parmatana H. f. 253, 254, FR. t. 1—4, *Pædisca Solandriana* L., Tngstr. *Bidr.* p. 85, *Grapholitha trapezana* Zett. *Ins. Lapp.* p. 986.

EUCHROMIA Steph.

E. rosaceana Schläg., *Tortr. rosetana* var. *erythrana* Tngstr. *Bidr.* p. 75.

Den rosenröda något i lacka stötande färgen skiljer den hufvudsakligast från *rosetana*. Äfven är den något större.

E. maurana Tr., *grossana* Thnb. in Mus Holm.

E. terreana Tr., *favillaceana* H. f. 255, *rusticana* H. f. 102.

Ljust askgrå, hufvudet och costalranden, som hos hannen är uppåt omslagen, ljusast, gulaktiga.

Vid Helsingfors i Juni allmän, W. Nylander.

DITULA Wood. (Pædisca Tr.).

D. ophthalmicana Tr., *maculana* Fbr. in Mus. Holm.

D. corticana Tr., *Isertana* Fbr. in Mus. Holm.

COCCYX Tr.

C. rufimitrana FR., HSch. f. 139.

Storleken af *arbutana*. Rödbrun med gulaktigt hufvud. Vingroten och en snedstreckad ryggrandsfläck mer gråaktiga; spegeln otydligt tätt svartstreckad, omgifven af något violettglänsande blylinier, af hvilka den främre är bredare och utgår från tredje paret af costalhakorna.

Engång vid Kexholm. Tiden oanmärkt.

C. turionana Tr., H. 220, 221.

C. turionana i *Bidr.* p. 79 är *arbutana* Tr., H. f. 195.

Vid Kexholm icke sällsynt i slutet af Maj; Hogland, Edwin Nylander.

C. pudendana FR., HSch. 149, 150, *pinivorana* Zell.!

Mycket lik *turionana*. Grundfärgen är brunaktigt tegelröd, täckt endast med några få knippvis sammanställda gråa tvärlinier som sammanflyta på ryggranden. Hos *turionana* är grundfärgen, isynnerhet mot vingroten, knappt märkbar för de många gråa tvärbindorna.

Sciurana Tngstr. *Bidr.* p. 158 är möjligtvis endast en nordlig form af denna.

Vid Helsingfors i medlet af Juli.

C. Fischerana Tr., HSch. f. 314, *Cochylis reliquana* Tr., Tngstr. *Bidr.* p. 96.

Rar vid Kexholm i en skuggrik löfskog.

PENTHINA Tr.

P. dimidiana Sod., Tr., HSch. 164, 165, *atropunctana* Zett. *Ins. Lapp.* p. 977 (sec. HSch.).

Vid Kexholm allmän i hela Juni; Hogland och Tavastland, Edwin Nylander.

P. lediana L., *roscomaculana* Mann. in Mus. Holm.

Herrich-Schæffer nekar identiteten af *Lienigiana* Zell. och *roseomaculana* Mann., men synes dock föra *Cochyl. Westwoodiana* Zett. till den förra. Jemf. synon i *Bidr.* p. 158.

PÆDISCA Tr.

P. similana *W. V. asseclana* H. 19, FR. t. 63 f. 3.

En stor och vackert askgrå art. Ryggrandshälften af framvingarna är nästan hvitgrå, afbruten endast af två skarpt begränsade bruna bindor, som mot costalranden småningom öfvergå i den gråa grundfärgen. De gråa bakvingarnas framkant har mot spetsen spår till en mörkare teckning.

På Walamo funnen af prof. Nordmann i medlet af Juni månad.

P. Demarniana Messing., HSch. f. 232.

Betydligt mindre än *scutulana WV.*, som den står närmast och något liknar samt från hvilken den skiljer sig genom hvita palper och hufvud, och mörkare, gråa fransar på bakvingarna. Den trekantiga ryggrandsfläcken och den njurformiga spegeln fortsätta sig, dock mindre rent hvita, afsmalnande mot costalranden. Ryggrandsfläcken är temmeligen tydligt delad af ett, stundom två, mörka streck. Spegeln, som har ingen infattning af bly eller silfver, är något förorenad af strödda gråa fjäll. Rotfältet, en sned binda emellan spegeln och ryggrandsfläcken, samt sjelfva vingspetsen äro brungråa med inströdda rostgula fjäll, isynnerhet mot vingspetsen. Denna är utmärkt genom fransarnas djupt svarta delningslinie, hvilken genomskäres af den hvita ocellarpunkten. Undertill äro framvingarna gråbruna med 4 tydliga hakpar, deras fransar i roten skarpt hvita; bakvingarna under ljust askgråa med hvitblått skimmer. Hos de tre följande arter är spegeln infattad i bly och icke så hvit.

Vid Kexholm sällsynt i Juli.

P. ravulana HSch. f. 143.

Brungrå, mindre och trubbvingad, med en framtill tydligt begränsad hvitgrå ryggrandsfläck, som är genomskuren af ett par gråa strimmor. Spegeln saknar de svarta strecken och är omgifven af svagt blyglänsande linier.

Herrich-Schäffers beskrifning passar så till vida ej in, att uti spegeln finnes några otydliga streck. Fjerde och femte hakparen fortsätta sig med hvitaktiga fjäll, ehuru mindre tydligt, ända till spegeln. Framvingarnas fransar äro enfärgade, mörkgråa, något glänsande med mörkare ändhälft, icke ljusare vid analvinkeln, och hafva en skarp svart brämlinie, men ingen delningslinie; bakvingarnas äro ljusgråa med en tydlig delningslinie. Såväl costal- som brämranden äro starkt afrundade, hvarigenom hela fjäriln får ett egendomligt, knubbigt utseende. Undre sidan af alla vingarna är ljusare brungrå, liksom nätådrad af ljust askgråa tvärstreck.

Walamo i medlet af Juni, prof. Nordmann.

P. Cirsiana Zell., HSch. f. 225, *Brunnichiana (W. V.)* Tngstr. *Bidr.* p. 85.

Är större och mer svartbrun än följande med hvitare och bakåt mindre skarpt begränsad ryggrandsfläck. Uti den bruna grunden på framvingarna äro endast rostgula fjäll inströdda, i synnerhet emot vingspetsen, icke hvita och gråa, såsom hos *Brunnichiana*, utom kring spegelns blylinier isynnerhet bakåt, der infattningen är mer hvit och endast ett helt smalt blystreck finnes. De svarta strecken i spegeln likna mer grofva punkter. Costalhakorna äro jemnstora och vackert parvis ställda på lika afstånd från hvarandra, undantagande 5:te och 6:te paren, som stå nära tillsamman. Emot vingspetsen är spegeln begränsad af ett bredt, rent svart snedstreck, som äfven finnes hos *Brunnichiana*, men mycket smalt. Bakvingarna äro nästan ännu mörkare bruna än hos nyssnämnde.

P. Brunnichiana L., H. 21, FR. t. 65 f. 1.

Utom i hvad ofvan anmärktes skiljer sig denna från *cirsiana* genom spegeln, som på hvardera sidan är infattad af lika breda blylinier och i sin midt har tre fina, svarta streck. Äfven äro de från costalhakorna utgående blylinierna tydligare och ryggrandsfläcken svagt gulaktigt hvit, såsom hos *scutulana*. Costalhakorna äro icke så jemnstora och vackert ordnade, 2:dra och 3:dje paren små och mindre tydligt dubbla.

Vid Kexholm har jag en gång i medlet af Juni funnit den talrik, flygande i en gräsrik ängsbacke.

SEMASIA Steph. (Grapholitha Tr.).

S. citrana H. f. 185, Dup. t. 257.

Svafvelgul med grågröna teckningar. Spegeln högst otydligt streckad. Hannens analtoffs något mörkare gul.

Ganska allmän vid Kexholm i början af Juli.

S. cœcimaculana H. f. 27, Dup. t. 249, *Kollariana* Mann., HSch. f. 295.

Större och ännu mer långsträckt än *Hohenwartiana*, grågul eller blekt gulbrun, mot vingroten hvitspränklad. Spegeln är egendomlig, hvitgrå utan metallglänsande infattning, med ett litet i krok böjdt bihang, som utgår från den främre vinkeln åt midten af vingen. Uti sjelfva spegeln, vid den före midten af vingen temmeligen tvärt afskurna kanten, finnes två svagt antydda svarta punkter. Rothälften af framvingarnas fransar är vackert askgrå genom tätt om hvarandra blandade svarta och hvita fjäll; ändhälften af desamma är gulaktig liksom hufvudet. Det snedt afrundade rotfältet bakåt och spegelns begränsning framåt och utåt mörkare än grunden.

Vid Helsingfors sällsynt.

S. aspidiscana H. f. 256, *Dahlbomiana* Zett. in Mus. Holm.

Är allmän vid Kexholm i sednare hälften af Juni.

GRAPHOLITHA Tr., HSch.

Gr. Daldorfiana Fabr., *Rhediana* Tr., Zett. l. c. in *obs.*, *aurana* H. f. 22.

Mindre än *albersana*. Framvingarna kanelbruna, ändtredjedelen öfvergående i orange och oregelbundet streckad med svaga guldlinier, som sträcka sig mot analvinkeln. Brämlinien rent svart, isynnerhet mot vingspetsen skarpt markerad.

På Åland tagen af N. Lund. — F. M.

Gr. plumbatana Zell., HSch. 321.

Mörkgråbrun med breda, starkt violettglänsande blystreck, som utgå från de enkla costalhakorna.

Åbo, prof. Sahlberg.

Gr. blepharana Khlw., HSch. 197, 198, *Zachana* Tr., Tngstr. *Bidr.* p. 90.

Gr. tenebrosana FR., HSch. f. 292.

Större än *blepharana*. Framvingarna bruna, mot roten mera gråaktigt mattglänsande, med gråa glänsande fransar, som hafva en skarp svart, vid ögonpunkten under spetsen, icke afbruten delningslinie. Costalrandshakorna tydligt markerade; från den första vertikala, enkla och den fjerde sneda, dubbla gå violettglänsande blylinier som mötas vid ögonpunkten; från 6:te paret går en bred blylinie parallelt med den från 4:de paret och omsluter den svartstreckade spegeln. Dessa spegelstreck fortsätta sig utom den yttre blybegränsningen, hvarigenom 4 svarta punkter uppstå emellan denna och brämlinien. Bakvingarnas fransar hvita.

Tagen vid Helsingfors.

Gr. nebritana Tr., HSch. f. 234.

Något större än *tenebrosana*, från hvilken den hufvudsakligast skiljer sig genom den gulbruna grundfärgen, som emot vingspetsen genom de tätt stående gula fjällen blir nästan orangeglänsande. Spegeln har 5 svarta punkter och guldgul begränsning. Costalrandshakorna 10, sträcka sig betydligt längre mot vingroten och äro fina samt alla parvis ställda. Den hvita ocellarpunkten under spetsen är tydlig och afbryter fransarnas delningslinie.

Sällsynt vid Kexholm i Juli.

Gr. acuminatana Schläg., HSch. f. 282, *nigricana* F., *Germarana* Tr., Zett. l. c. in *obs.*

Står mycket nära *plumbagana*, men grundfärgen på de mera spetsiga framvingarna är mörkt rödbrun, icke blekt grågul, såsom hos denna. De små kanelfärgade fjällen glesa. Ryggrandsfläcken svagt antydd, grå, med tre otydliga mörkare streck. De sidenglänsande mörkgråa fransarna äro genomskurna af en skarp och tydlig hvit delningslinie och hafva intet spår af ögonpunkt. Långsmed brämranden finnes på rena exemplar en serie af 6 skarpt markerade svarta punkter och emellan blylinierna fina svarta streck, af hvilka det första framför spetsen i vinkeln, som formeras af 1:sta och 2:dra blylinien är kort, nästan vertikalt ställdt; de följande äro längre och löpa parallelt med och emellan 2—3 och 3—4, följande deras krökningar. Af de hvita, mindre tydliga costalrandshakorna äro 3, 5, 6 dubbla, men blifva genast gråa och fortsätta sig såsom blylinier, hvilka dock endast på friska och oskadda exemplar äro rätt tydliga.

Vid Kexholm icke sällsynt i Juli. Äfven vid Åbo och Helsingfors.

Gr. plumbagana Tr., HSch. 289, Dup. t. 66, *salicetana* (Prittw.) Tngstr. *Bidr.* p. 161.

Gr. agilana Tngstr. *Bidr.* p. 90.

Denna lilla vecklare är en ibland de allmännaste och såsom det tyckes, äfven vida utbredd i landet. I Nyland och hela södra Karelen har jag anträffat den öfverallt i mängd; på Åland är den tagen af Lund. Jag hade derföre länge härunder misstänkt någon förut känd art, men då jag icke lyckats återfinna den hos *Herrich-Schäffer* och H:r *Stainton* äfven nyligen förklarat den för ny, torde arträttigheten dock vara bekräftad.

Den ofullständiga och till en del oriktiga beskrifningen i *Bidragen* föranleder mig att här göra några rättelser och tillägg. Oriktig är beskrifningen så till vida, att ingen teckning uti spegeln finnes, hvarföre det, i stället för: »*speculum 4-punctatum*«, bör heta: *speculum innotatum.* Ty de 3 till 4 svarta punkterna, hvarpå det falska uttrycket syftar, stå icke uti spegeln, utan emellan denna och brämlinien och äro sålunda: *puncta antelimbalia.*

Bäst låter den förlikna sig med små exemplar af *plumbagana,* men är dock alltid mindre än dessa, med mörkare grundfärg, som i synnerhet mot vingroten ofta är något hvitsprängd. Ryggrandsfläcken är äfven hvitare och tydligare, dock icke skarpt begränsad och liksom förorenad af en mängd, oftast i två linier ställda, gråa fjell. Af costalrandshakorna äro 1, 2, 3 enkla, 4 och 5 dubbla. Det 5:te paret är hos hannen knappast märkbart, emedan det förtäckes af den vid roten omslagna yttersta costalrandskanten. Från 4:de paret utgår den längsta violettglänsande blylinien, som, sedan den delat sig framför spegeln, omfattar och bildar denna. Blylinierna äro endast hos färska och rena exemplar rätt tydliga. De starkt sidenglänsande fransarna alldeles lika, som hos *plumbagana;* brämlinien äfven här under spetsen inskuren och afbruten af ocellarpunkten.

Gr. corollana Fröhl., HSch. f. 235.

Lätt igenkännelig genom den hvitaktiga af tre gråa linier delade ryggrandsfläcken, som, sedan den tillsammans med dessa delningslinier på midten af vingen brutit sig uti en nästan rät vinkel, fortlöper ända till costalranden, der den sammanflyter med 5:te och 6:te hakparen. Den egendomliga spegeln är trekantig med den öppna basen mot costalranden, på längden streckad af 5 svarta linier, af hvilka hvarannan (1, 3, 5) är gröfre. Inåt är spegeln begränsad af en blylinie, som i rak riktning emot analvinkeln utgår från tredje hakparet. Den inre haken af 1:sta paret är förlängd och sammanhänger med ocellarpunkten, afskärande sålunda vingspetsen. Bakvingarna rent hvita, endast brämkanten brun.

Engång vid Kexholm i början af Juni.

Gr. aureolana Tngstr., *Bidr.* p. 89.

Står kanske närmare *composana* F. (*Gundiana* Tr.) än *Coronillana* Z. Den mjölkhvita ryggrandsfläcken är tydligt tvådelad af en bredare mörk linie, men hvardera af dessa delar hafva dessutom en otydligt finare delningslinie, så att hela fläcken hos skarpt tecknade exemplar torde visa sig fyradelad, likasom hos *composana*. Mest utmärkande äro de två parallela, vertikalt stående blylinierna på spegelns plats, hvilka sträcka sig till midten af vingen och mötas af, men icke äro förenade med tvenne dylika, något snedt ställda, från 2:dra och 3:dje costalhakorna. Dessa äro alla rent hvita, icke såsom hos *composana* stötande i gult; de fyra första enkla, de sednare tydligt parvis ställda. Vid analvinkeln, hvarest de två vertikala blylinierna utgå, finnes två hvita punkter i fransarna och på brämkanten strödda enskildta hvita fjäll framför den liksom i punkter upplösta, brämlinien. Fransarna äro gråa, undertill icke så mörkt violettskimrande, som hos *composana;* bakvingarna ända till spetsen hvita med grönblå anstrykning. Hufvudet enfärgadt grått, pannan icke ljusare. Palperna askgråa.

Gr. Orobana Tr. (HSch. f. 288), *arcigera* Tngstr. *Bidr.* p. 160.

Finska exemplar från olika trakter (Uleåborg, Sotkamo, Hogland och Walamo), hafva alla utan undantag ryggrandsfläcken odelad, rent hvit och de flesta en ocellarpunkt. Dessutom öfverensstämma costalhakorna icke fullkomligt med Herrich-Schäffers beskrifning så till vida att 3:dje och 4:de oftast äro sammanflutna till en enda, hvarigenom de violetta glanslinierna icke tyckas utgå från 5:te och 8:de, utan från 4:de och 7:de. Men detta är endast skenbart, ty hos några äro 3 och 4 tydligt åtskilda och bilda sålunda 2:dra paret. De följande äro alla parvis ställda. Dessa skiljaktigheter oaktadt torde dock *arcigera,* vår Finska form, icke utgöra en skild art.

Gr. populana F., *ephippana* H. 246.

Framvingarna skönt mörkt kastaniebruna, mot roten gråaktiga, något glänsande, med en trekantig hvitgul fläck, på midten af ryggranden, som på sjelfva vingkanten har en eller två svarta punkter. Mot spetsen blir grundfärgen ställvis nästan förtäckt af rostgula fjäll, hvilka isynnerhet äro tätt samlade emellan de första paren af costalrandshakorna och framför den svarta skarpa brämlinien; uti den kolsvarta spegeln bilda de 3 gula streck. Sjelfva spegeln är omfattad af två starkt violettglänsande blylinier, som utgå från costalhakorna.

Fjäriln är sällsynt vid Kexholm i början af Juli, men larfven deremot allmän på videarter i Juni.

Gr. motacillana Tr., HSch. f. 268, *ovulana* Tngstr. *Bidr.* p. 160.?

Ett exemplar från Walamo, taget i medlet af Juni af prof. Nordmann är större än *populana*, nästan rent svart med mörblåa tvärlinier och en bred afrundad hvit ryggrandsfläck, liknande ett på längden klufvet ägg. Costalhakorna små och otydliga.

Stragulana Tngstr., *Bidr.* p. 160 torde väl knappast vara en stor form af denna. Utom genom sin betydligare storlek (17 millim. emellan vingspetsarna) skiljer den sig genom ryggrandsfläcken, som bakåt är utdragen i en skarp spets, då den hos *motacillana* är afrundad och småningom afsmalnande mot analvinkeln. Framåt är denna fläck här ej heller afrundad, utan bildar nästan en rät vinkel och färgen är ej så rent hvit som hos *motacill.* Hufvudet är ock mera gråbrunt, icke blåsvart. En hona har jag engång tagit på björk vid Kexholm i början af Juni.

Ovulana är jag ej för det närvarande i tillfälle att jemföra, men tror dock med temmelig säkerhet att den och *motacillana* skola utgöra en och samma art.

Gr. alpinana Tr., HSch. f. 155, 156.

-Mycket lik *petiverana*, men i allmänhet något större och med mera öfverallt gula framvingar. Den gula ryggrandsfläcken äfven något bredare och mindre tydligt begränsad. Costalhakorna flere och mindre samt tydligt parvis ställda. Punkterna framför brämlinien 3, mindre och runda. Blylinierna äfven otydligare. Bakvingarnes fransar ljusare.

Temmeligen allmän vid Helsingfors i Juli.

Gr. excœcana FR., HSch. f. 363, *cruciana* L., Zett., Tngstr. *Bidr.* p. 77.

Under namn af *excœcana* FR. har jag till påseende erhållit af prof. Bonsdorff en hona, tagen i Åbotrakten och bestämd af prof. Bohemann i Stockholm. Den skiljer sig vid första påseendet mycket från *augustana* H., isynnerhet derigenom att i stället för den bakre ljusa snedbindan, som hos *augustana* är utdragen ända till analvinkeln, här endast en blek fläck framför vingspetsen vid costalranden är synlig, hvarigenom det ljust kanelbruna ändfältet och det likafärgade mellanfältet sammanflyta vid analvinkeln, bildande dessa sålunda, då vingarna äro i hvila, med motsvarande teckning på andra vingen ett rödbrunt X på ljus grund, hvaraf Linnés namn *cruciana*. Dessutom förefinnes knappast spår till silfverbegränsning å dessa rödbruna fält. Men oaktadt dessa afvikelser är jag fullt öfvertygad om att denna endast är en varietet af *augustana* H. Jag äger nemligen så tydliga öfvergångsformer af denna sistnämnde, uppdragna från larfver på vide, att jag åtminstone icke kan åtskilja detta exemplar.

Gr. cosmophorana Tr., *Dalecarliana* Zett. in Mus. Holm. et sec. HSch.

SYNDEMIS H., HSch.

S. vacciniana Tisch., HSch. f. 206 (*Coccyx* Tr.).

Mycket mindre än *ericetana*, med hvilken den har närmaste likhet. Rotfältet, en sned binda öfver midten och spetsen af framvingarna äro bruna, mellanrummen gråa starkt blyglänsande. Rotfältets gräns afrundad. Den smala snedbindan framträder utåt med ett svagare utskott; begränsningen inåt är obestämdare. Mot spetsen 4 hvita dubbelhakor, af hvilka de två första äro större och renare hvita.

Vid Kexholm i en sumpig trakt temmeligen allmän flygande kring *Vaccinium uliginosum* i medlet af Juni.

S. nemorivaga Tngstr. *Bidr.* p. 88.

Står kanske närmast *ericetana*, från hvilken den hufvudsakligast skiljer sig genom en hvitare och bredare, nästan trekantig, ryggrandsfläck, och ett i skarpare vinkel utskjutande rotfält. Första hakparet är äfven mycket större och längre, så att den yttre haken sammanhänger med ocellarpunkten.

Med *nitidulana* Lien. et Zell., HSch. f. 397 har denna art äfven stor likhet, men den utmärkande ryggrandsfläcken, skiljer den bland annat äfven från denna.

S. cuphana Tr. (*Sciaphila*), HSch. f. 134, 135; ♀ *Eana strigulosana* Zett. in Mus. Holm.

Könen alldeles olika både till vingform, storlek, färg och teckning. Hannen har storlek af *Phoxopt. unguicana*, hvilken den också vid flyktigt påseende något liknar. Grundfärgen är ljust askgrå med svaga och obestämda mörkare, olivebruna teckningar; endast costalranden emellan de glest ställda 4 första hakparen är mörkare, nästan svart. Uti skuggfläcken i spegeln finnes ofta 4 svarta punkter, ställda i en med brämranden parallel linie; 5:te och 6:te hakparen, som stå alldeles tillsamman, äro mycket små och fortsätta sig såsom otydliga gråa våglinier tvärs öfver hela vingen; 4:de och 5:te paren äro skilda genom den smala snedbindan, som på midten är bruten och utåt bildar en mörkare utskjutande spets. Honan är betydligt mindre, ljust gulgrå, eller hvitgrå, med tydligare svartbruna teckningar å de särdeles smala framvingarna. Den märkbart framstående vingspetsen och det oregelbundet begränsade rotfältet äro egentligen de enda gemensamma kännetecken för hvardera.

Allmän på strandängar vid Kexholm i medlet af Juni.

S. quadrana HSch. f. 137, 256.

Lättast igenkänd genom de två svagt antydda bindorna, hvilka endast mot ryggranden äro mörkare (och ofta på längden svart streckade), hvarigenom liksom två bruna fläckar uppstå på den blekt gulgråa grunden. Den första dubbla costalhaken är äfven mycket utmärkande, i det att den såsom en ljusare, något krökt linie fortsätter sig ända till analvinkeln.

Vid Kexholm förekommer den mera sparsamt i yngre och öppen blandskog hela Maj månad.

STEGANOPTYCHA Steph. (Grapholitha Tr.).

S. campoliliana Tr., HSch. f. 269, *lætana* F. ex Mus. Holm. (Herrich-Schäffer förer *lætana* F. till *harpana* H.).

S. siliceana H. f. 196, *petrana* H. f. 210, *nisellana* L. ex Mus. Holm. (Enligt Herrich-Schäffer är *nisella* L. *lundana* Fabr. [badiana Tr.]).

St. rhododendrana Mann.

var. *fascia obliqua late albo interrupta.*

En hona från prof. Bonsdorffs Saml. är något större än *Coccyx nanana* Tr., brun och hvitbrokig med hufvudet och palperna, thorax och skullertäckarna grågula. Rotfältet af framvingarna är innerst hvitaktigt, bakåt mörkbrunt, afrundadt och skarpt begränsadt, för öfrigt brunfläckigt och streckadt. Det nästföljande hvita finstreckade medianfältet, en fortsättning af 5:te och 6:te hakparen, är smalt och sammanhänger, afbrytande den bruna snedbindan, med det hvita i änd-tredjedelen, som är på samma vis streckadt af fina bruna tvärlinier. Af hela snedbindan återstår sålunda endast en fyrkantig fläck vid costalranden, emellan 4:de och 5:te hakparen, och en trekantig, framåt mindre skarpt begränsad fläck vid analvinkeln. Vingspetsen och brämranden är mörkast, svartbruna. Andra och tredje hakparen äro sammanflutna till enkla hakor. Ocellarpunkten särdeles tydlig, afbrytande den skarpa svarta delningslinien och utlöpande i fransarna. Bakvingarna brungråa med något ljusare fransar.

PHOXOPTERYX Tr.

Ph. comptana Fröhl., HSch. f. 318.

Mindre än *badiana* och af alla närstående minst brokig. Den ljust kanelbruna rotfläcken är bakåt begränsad af en nästan jemnbred hvit och grå, smal binda, som utgår vid costalranden nära roten och vid analvinkeln starkt kröker sig kring spegeln.

Vid Sordavala tagen i medlet af Juni af prof. Nordmann.

Ph. fluctigerana FR., HSch. f. 319.

Står närmast och liknar *uncana*, men skiljer sig genom hvitgrå costalrand, isynnerhet främre hälften, hvilken gråa färg öfvergår på midten af vingen till rent brun, icke rödbrun, såsom hos *uncana*. Hela ryggranden är i ett sammanhang hvitgrå och genom en fin hvit våglinie skarpt afskild från den mörkbruna midten, som bildar en stor buckla framför en liten gulbrun, oval fläck i det gråa vid analvinkeln.

Sällsynt vid Helsingfors i medlet af Juni.

CANEPHORIDÆ HSch.

EPICNOPTERYX Hübn. (Psyche Ochs. et al.).

E. nitidella Hübn., Zell.!

De half tum långa med strå och barr på längden beklädda säckarna finner man allmänt vid Helsingfors i Juni. De vinglösa honorna, som framkomma i Juli, lemna icke mynningen af säcken. Hannen har jag icke anträffat.

TINEIDÆ Zell.

SCARDIA Tr. (Euplocamus Ltr., Zell.).

S. polypori Esp., *Boletella* F., Zett. l. c. in *obs.*, H. f. 18.

Skiljer sig från *choragella* genom en betydligare storlek och en bred, ljusare rygg- och brämrand på framvingarna.

Vid Helsingfors tagen af prof. Nordmann.

LAMPRONIA Steph.

L. luzella Hübn. f. 430, HSch. f. 631.

Icke större än *redimitella* Z., från hvilken den skiljer sig genom violettbrunt hufvud och palper (likfärgade med framvingarna), en mer sned rotbinda och en i två motfläckar upplöst tvärbinda, straxt bakom midten, såsom hos *capitella* L. Den gula färgen på dessa är äfven något mörkare. Fransarnas hvita spetsar på framvingarna upphöra mot analvinkeln. Likasom stundom hos *redimitella* förekommer äfven af denna individer med en liten gul punkt bakom costalrandsfläcken, HSch. f. 630 och 404 (*adversella* FR.).

I Finska Museum finnes ett exemplar taget i Sotkamo af kandid. Edwin Nylander.

L. variella F., *rubiella* Bjerkand. ex Mus. Holm.

Är äfven allmän vid Kexholm i början af Juli; Hogland, kand. E. Nylander; Taipalsaari d:r Mäklin.

INCURVARIA Haw.

I. fuscatella Tngstr. *Bidr.* p. 162.

Vingformen är densamma som hos *Zinckenii* Z. *(masculella W. V.)*, men den starkt glänsande grundfärgen är mer gråbrun, icke stötande i grönt och hela fjäriln betydligt större (18 millim. emellan de utspända vingspetsarna). Bakvingarna äro knappt märkbart ljusare än framvingarna, äfvenså starkt glänsande och försedda med fjäll, icke hår. Hufvudhåren blekt smutsgula. Labialpalperna stora och starkt böjda i krok mot hvarandra; maxillarpalperna deremot mycket korta, utstående åt sidorna, alla bruna, likasom antennerna. Exemplaret, från Uleåborg, är en hona.

I. rupella *W. V.*, HSch. f. 288, 289, *capitella* Tr. (non Linn.), *Næzeniana* Thnb.

Äfven från östra delarna af landet; Rautus den 12 Juli, prof. W. Nylander; Sordavala i slutet af Juni, prof. Nordmann.

TINEA L.

T. fulvimitrella Sod., HSch. f. 283, *Bohemannella* Zett. in Mus. Holm.

Åland, Lund; Tammerfors, D:r C. Lundahl; Orimattila D:r F. Mäklin.

T. picarella H. f. 219, HSch. 282, *non Linn.* sec. Zell. in litt., Zett.

Hvitgrå med tre skarpa långstreck, af hvilka ett krokigt från midten af vingen utlöper mot spetsen; de två andra från vingroten, det yttre kortare och rakt långsmed costalranden, det inre längre, vågformigt böjdt närmare ryggranden. Uti fransarna en delningslinie och en af vingnerfverna afbruten brämlinie.

Vid Tammerfors tagen af d:r Lundahl.

T. infimella Heyd., HSch. 284.

Det enda exemplar jag sett är taget vid Willmanstrand af prof. Nordmann och skiljer sig från *granella* hufvudsakligast genom en mörkare, skarp färgteckning, gula hufvudhår och en betydligare storlek. Ungefär på midten af costalranden finnes en tydligare trekantig hvit fläck med mörkare begränsning.

T. corticella Tngstr. *Bidr.* p. 110. An *ignicomella* HSch. V, p. 74.?

Herrich-Schäffer hänför *corticella* till sin *ignicomella,* men fig. 279 öfverensstämmer icke, då deremot f. 276 (*confusella* FR.), oberäknadt de hvita hufvudhåren, som den skall hafva, företer en ganska god bild af denna.

NEMOPHORA Hübn. (Nematopogon Zell.)

N. pilulellus H. f. 409 ♀, SHch. f. 215.

Mindre än *Pilella,* mer askgrå och obestämdt groft nätådrad (reticulerad) med en tydlig mörkare centralfläck vid vingbrottet.

Pilulella Tngstr. *Bidr.* p. 116, från Uleåborg, är troligen *Panzerella* F. ♀, HSch. f. 216.

Allmän vid Kexholm i skogar i sednare hälften af Maj.

MONOPIS Hübn.

M. rusticella H. var. *spilotella* (Tngstr. *Bidr.* p. 109).

Föres äfven Herrich-Schäffer till *rusticella.* Af ett enda exemplar, som jag äger, kan jag ej närmare afgöra i saken.

SOLENOBIA Dup., Zell. in *Linn. Ent.* VII, p. 332.

S. pineti Zell. l. c. p. 344.

Så vidt jag af tvenne dåliga exemplar kan bedömma är den, under namn af *clathrella* Tr., i *Bidr.* p. 107 upptagne art temmeligen säkert *Pineti* Z.

ÆCHMIA Tr.

Æ. Haworthana Steph., Staint.!, *zonella* Zett., Tngstr. *Bidr.* p. 135.

ADELA Ltr., Zell. Linn. VIII.

A. fibulella *W. V.*, HSch. f. 236., Zell.!

Den minsta arten i slägtet. Hufvudhåren kolsvarta. Framvingarna brunaktigt guldglänsande med en hvitgul medianbinda, som icke når costalranden. De tjocka trådformiga antennerna äro något längre än framvingarna och blifva mot den fina spetsen blekare, hvitaktiga.

I södra Karelen funnen af prof. W. Nylander.

A. cuprella *W. V.*, HSch. f. 219, *crinitella* Zett. (♀), *æneella* Zett. (♂).

Något större än *Lampros Exlebeniella* Z., med hvilken äfven honan har någon likhet. Dennas hufvud är orangegulhårigt, hannens deremot beklädt med kolsvarta långa hår. Framvingarna guldglänsande, mot costal- och brämranden med svag, rödaktig kopparglans. Hannens antenner äro mycket långa, särdeles fina, hvitaktiga, obetydligt förtjockade mot roten, hvarest de äro tydligt mörkringlade. Hos honan äro de mycket kortare, något längre än framvingarna, med endast yttersta spetsen hvit. Thorax är hos hannen svart, hårigt, hos honan glatt, guldglänsande liksom framvingarna.

I Hiitola tagen i början af Juni af prof. Nordmann.

PLUTELLA Schr.

Pl. bicingulata Zell.!, *Schmalzella* Zett. *Ins. Lapp.* p. 1001. *horticola* Tngstr. *Bidr.* p. 117.

Att sluta af tvenne genom prof. Zeller från fru Lienig erhållna exemplar af *bicingulata* är *horticola* intet annat, än just denna. Beskrifningen på *Schmalzella* öfverensstämmer i det väsentliga med ett särdeles vackert exemplar från Muonio, taget af D:r F. Mäklin. HSch. f. 379 är dålig och lemnar ingen trogen bild af denna.

OCHSENHEIMERIA Hübn.

O. taurella *W. V.*, HSch. f. 248.

Den största arten i slägtet med långa gulbruna hufvudhår. En hona i Finska Museum, tagen af N. Lund i Pargas, är något förflugen och skiljer sig obetydligt från tvenne Tyska exemplar från Prof. Zeller, men intet tvifvel torde dock förefinnas att den icke vore *taurella*, då de hufvudsakliga olikheterna, såsom mer enfärgadt blekgråa framvingar utan tvärfläckar och en mindre, glesare hufvudtofs, äfven kunna tillskrifvas afnötning. De hvita bakvingarna med mörka, brunaktiga kanter och fransar äro jemte storleken dock så utmärkande för *taurella* att ingen annan art kan komma i fråga.

O. hirculella Tngstr. *Bidr.* p. 113.

En hona från Åbo-trakten (?) är under namn af *vacculella* Heyd. mig tillsänd af prof. Bondsdorff. Men oberäknadt att framvingarna äro krithvita, hafva antennerna på midten grofva, svarta fjäll och bakvingarna äro bruna, i viss riktning starkt rödaktigt kopparglänsande, endast innersta roten hvitaktig och fransarna gråbruna med en skarp hvitaktig brämlinie; hvilket allt icke passar in på *vacculella* Heyd.

Hela fjäriln är hvit med undantag endast af de bruna bakvingarna, de gråbruna fransarna på framvingarna och mycket glest inströdda enskilda bruna fjäll på desamma. Hvarje segment af abdomen har inåt en grå begränsning. De alldeles enfärgade svagt hvitgula hufvudhåren äro icke så långa och yfviga såsom hos *taurella.* Palperna likafärgade med hufvudhåren, deras längsta fjäll utåt med fina svarta spetsar. Tarserna grå- och hvitringlade.

SEMIOSCOPIS Hübn.

S. avellanella H. f. 27 ♀, HSch. f. 333 ♂.

Framvingarna askgråa ställvis med svag brunaktig anstrykning. Från roten utgår ett svart grenigt långsstreck, före midten står en punkt och bakom midten, vid $^2/_3$, en liten skarp halfmåne af samma färg.

Vid Helsingfors i slutet af Maj, kandid. Edwin Nylander. Tammerfors, d:r C. Lundahl.

DEPRESSARIA Haw., Zell. *Linn. Ent.* T. IX.

D. capreolella Zell.!, *depressella* HSch. f. 452.

En af de minsta i slägtet. Framvingarna smutsgråa med svag brunaktig anstrykning och enskildta inströdda svarta fjäll. Före midten två snedt öfver hvarandra ställda svarta och uti en mörkare skuggfläck bakom densamma två efter hvarandra ställda hvita punkter. Alla dessa punkter, i synnerhet de hvita, äro endast tydliga på friska och oskadda exemplar.

Hufvudet med palperna, thorax och roten af framvingarna äro stundom betydligt ljusare, gulaktiga. En dylik hanne finnes i Finska Musei Samling, tagen i Nyland af mag. Sælan.

Vid Kexholm förekommer den ganska allmänt i medlet af Maj, men mest i förflugna exemplar.

D. laterella *W. V.*, Zell.!, *heracliella* H. f. 417.

Storlek och teckning af *arenella*, men de svarta punkterna äfvensom den mörka skuggfläcken emellan dessa på midten af framvingarna äro mindre tydligt markerade. Grundfärgen på dessa är blekt tegelröd, beströdd med mörkare punkter och otydliga skuggfläckar.

En något mindre och blekare hona, än Tyska exemplar från prof. Zeller, äger jag från Tammerfors, tagen af D:r Lundahl.

D. subpropinquella Staint., Zell.!

En vid Kexholm på senhösten tagen hona är återsänd från prof. Zeller under detta namn. Den skiljer sig från den föregående genom en blekare gulgrå grundfärg och ytterst fina och otydliga gråaktiga teckningar. Skuggfläcken på midten emellan de typiska punkterna är isynnerhet ganska svagt antydd. Framvingarna äro äfven mera sträckta och vingspetsen mindre trubbig.

D. heracleella DG., HSch. f. 445, *Hæmylis umbellella* Zett. *Ins. Lapp.* sec. Zeller.

I Kexholm särdeles allmän om våren från slutet af April tillsamman med *applana*. Larfven i alla trädgårdar på *Pastinaca sativa*.

Störst af alla, brungrå med svarta markerade brämpunkter och på midten af vingen streck, hvilka från den i spetsig vinkel krökta, ljusa tvärstrimman convergera mot vingroten.

D. chærophylli Zell.!, HSch. f. 441.

Storleken af *nervosa* Haw. (Daucella W.V.), hvilken den äfven står mycket nära. Hufvudet, thorax och framvingarna äro rödbruna med öfvervägande rödaktig anstrykning, isynnerhet hufvudet och costaltrakten vid vingroten, der färgen framträder renast. För öfrigt är den öfverallt, särdeles emot vingspetsen, och till största delen emellan vingnerfverna förtäckt af korta svarta och hvita fjäll. Sista leden af palperna svart, endast yttersta spetsen hvitaktig.

Vid Kexholm har jag en gång tidigt om våren funnit ett öfvervintradt exemplar.

D. pimpinellæ Zell.!, HSch. f. 439.

Förekommer i trakten af Kexholm ganska allmänt på *Pimpinella saxifraga.* Anmärkningsvärdt är att jag här i norden anträffat fullvuxna larfver i medlet af Juli och erhållit af dem fjärilar i början af Augusti, då Zeller deremot uppger Augusti och September såsom tiden för larftillståndet för det betydligt sydligare Glogau.

Fjäriln, som är mindre än *applana* är lätt igenkännelig genom sina mörkt lefverbruna framvingar, som långsmed costalranden äro rent brunröda. Kanterna framför fransarna på bakvingarna äro svarta, betydligt mörkare än hos andra arter.

LAMPROS Tr.

L. tinctella H.

Enfärgad, blekt grågul med något ljusare hufvud och palper. Antennerna mörkt ringlade.

En hona i prof. Bonsdorffs samling.

L. simileIla FR., Zell.!, HSch. 416.

Mycket lik *sulphurella,* men mindre och med mörkare brunaktig grundfärg och tydligare begränsade, något mindre, rent svafvelgula fläckar. Brämranden och de med grunden lika färgade fransarna hafva inga eller högst få inströdda gula fjäll, utom en i fransarna öfvergående punkt vid analvinkeln.

En ren och vacker hanne i Finska Mus. från Sotkamo, tagen af E. Nylander. Från Kexholm har jag två mindre bestämdt tecknade.

RHINOSIA Tr.

Rh. scabrella L., HSch. f. 620.

Hvitgrå med mörkare vingnerfver, på ryggrandshälften skönt kastaniebruna, sjelfva kanten der mörkast, nästan djup-svart.

Vid Tammerfors äro några exemplar tagna af d:r C. Lundahl.

Rh. costella F., H. f. 107, Dup. t. 293 f. 7, *fissella* var. e. *Bidr.* p. 118.

Upptages af Herich-Schäffer, såsom det tyckes med skäl, såsom egen art.

SOPHRONIA Hübn.

S. humerella *W. V.*, HSch. f. 372.

Lätt igenkännelig genom ett hvitt streck, som utgår från vingroten och till nära hälften af vingen tätt följer costalranden, men der lemnar den och upphör i en spets. Mot vingspetsen finnes äfven en i spetsig vinkel bruten, hvit tvärlinie, med vinkeln emot brämranden, förtäckt af fina stålgråa fjäll. Framför ett kolsvart streck i sjelfva vingspetsen stå två mindre, bakåt rigtade hakor. Grundfärgen är olivebrun, bakåt mer gulbrun.

Förekommer årligen vid Kexholm i början af Juli tillsamman med *Botys sanguinalis* på sandfält, der *Thymus serpyllum* växer, på hvilken larfven lefver.

GELECHIA Hübn., Zell.

G. blandella FR., HSch. f. 503.

En ibland de minsta i slägtet, hvitaktig, gråsprängd med svag gulgrå anstrykning framför den breda, mjölkhvita tvärbindan före spetsen. Utmärkande är en sned svart binda närmare roten, hvilken dock icke räcker ända till ryggranden, och ett kort, longitudinelt i hake mot ryggranden böjdt kolsvart streck straxt bakom midten.

Vid Kexholm i medlet af Maj på en rågåker.

G. triparella Mtzn., HSch. f. 482, *paripunctella* Thnb.

Allmän vid Kexholm i björkskog; nordligast från Paldamo, tagen af prof. Nordmann.

G. velocella Tisch., *affiniella* Zett. in Mus. Holm.

G. cinerosella Tngstr. *Bidr.* p. 128 och **serrulatella** Tngstr. *Bidr.* p. 129 torde väl utgöra en och samma art, i hvilket fall det förstnämnda namnet bör föredragas, emedan de från hvarandra mot spetsen tandlikt utstående antennlederna (hvaraf namnet *serrulatella*) är ett för flere närstående arter gemensamt kännemärke.

G. lentiginosella Tisch., FR. t. 80, f. 3, Staint.!

De särdeles breda framvingarna äro till grunden gråsvarta med tätt ställda ljusröda fjäll vid costalranden och på tvärbindan. Midten af vingen har mera gulaktiga fjäll.

Ett exemplar, taget vid Kexholm är bestämdt af Hr Stainton.

G. boreella Dgl., Staint.!

Funnen af prof. W. Nylander vid Helsingfors (?).

G. leucomelanella Zell.!, HSch. f. 473.

Föga större än *pictella*, svartbrun med två rent hvita band, på 1/4 och 3/4, och en af bruna fjäll förorenad hvit fläck på midten af framvingarna. Af banden är det inre bredare mot ryggranden, hvilken det icke fullt når; det yttre består af de två sammanhängande motfläckarna framför vingspetsen. Pannan och palpernas insidor äro äfven hvita, den förra svagt perlemo-glänsande.

Vid Helsingfors, tagen den 15 Juli.

G. Kiningerella Mann., HSch. f. 471.

Större än den föregående och ljusare, brunaktig med mer inströdda hvita fjäll, isynnerhet mot de groffjälliga, skäckiga fransarna, hvilkas yttersta spetsar endast äro rent hvita. Från costalranden nära roten utgår ett mycket smalt, mjölkhvitt band, som når ryggranden ungefär på dess midt. Motfläckarna äro äfven mjölkhvita och nästan förenade till ett något snedt band, dock står ryggrandsfläcken icke så snedt, som Herrich-Schäffers figur utvisar. Emellan dessa sålunda bildade band finnes på midten af vingen en grupp hvita fjäll, som bilda en otydlig och obestämd fläck. Pannan och palpernas mellanled äro smutsigt hvita.

Från Tammerfors-trakten äger jag ett exemplar taget af d:r C. Lundahl.

G. zebrella Tisch., *histrionella* H. f. 464, *virgella* Thnb. ex Mus. Holm.

Nordligast från Enari, tagen af M. Gadd och E. Nylander.

RECURVARIA Haw. (Gelechia Zell.).

R. leucatella L., H. f. 146, Zett. l. c. in *obs.*

Mörkt skiffersvart med hvitgult hufvud och palper, en mycket bred binda närmare roten af framvingarna och två motfläckar framför spetsen rent hvita. Brämranden hvitaktig, svartpunkterad. Vid innersta vingroten äfvensom på hvardera sidan om den inåt ryggranden bredare tvärbindan och straxt bakom midten stå parvis ställda punkter af kolsvarta upphöjda fjäll, de baksta framför motfläckarna skilda genom hvita fjäll. Beskrifningen är efter ett vackert exemplar i Finska Musei Samling, taget af N. Lund på Åland.

ANACAMPSIS Curt. (Gelechia Zell.).

A. temerella Lien. et Zell.!, *pernigrella* Staint.!

Larfven på Vide allmän vid Kexholm. Fjäriln framkommer i slutet af Juli. Ögonen på den lefvande fjäriln äro gredelinröda, såsom hos *Pleurota bicostella* L.

A. brizella Tisch., HSch. f. 542.

Framvingarna gulaktiga med något mörkare, brunaktig costalrand, på hvilken finnes tre sneda silfverband; dessutom ett fjerde ofullständigt tvärband före spetsen på motfläckarnas plats. Under det tredje och fjerde bandet stå två svarta punkter på midten af vingen.

Sällsynt i Juli vid Kexholm.

A. dimidiella H. f. 253, Zell.!, *costiguttella* Lien. et Zell.!

Storleken af *Hermannella* F. Hufvud och thorax blekt gula, likafärgade med en i två svaga vinklar bruten längsstrimma på de bruna framvingarna, hvilken vid roten och framför analvinkeln når ryggranden och slutar på costalranden, vid $^3/_4$, framför vingspetsen, lemnande sålunda denna äfvensom den öfriga costalranden och midten af ryggranden bruna. Uti denna gula medianstrimma framlysa tre små skarpa svarta punkter, af hvilka den mellersta är minst.

Denna beskrifning framställer den vanliga typiska formen. Men varieteter förekomma, hos hvilka det gula på framvingarna blir mer eller mindre förtäckt af bruna fjäll, så att slutligen af hela den gula strimman endast en punkt på costalranden framför vingspetsen återstår. Af dessa bruna varieteter har *costiguttella* uppstått, såsom original-exemplar från fru Lienig, jemförde med flere öfvergångsformer härifrån, tydligen utvisa.

Uti södra Karelen är den ganska allmän på ängar och svedjemarker på flere ställen, i början af Juli.

EUPLEURIS Hübn. (Ypsolophus Zell.).

E. striatella *W. V.*, HSch. f. 563.

Gulgrå med två hvita längsstreck från roten, af hvilka det öfre i början är mindre tydligt och bakom midten slutar med en svart punkt, omgifvande denna; det andra går ända till analvinkeln. Ofvan och under denna punkt utgå från costal- och ryggranden två hvita streck, som i spetsig vinkel närma sig, men icke nå hvarandra under vingspetsen. Denna är utmärkt genom 2 eller 3 korta, hvita hakor på costalranden och två dylika på brämranden. En svart brämlinie framlyser emellan de yttersta hakorna på hvardera randen. Fransarna hafva mot vingspetsen tre, nedåt divergerande svarta delningslinier och en ändlinie; vid analvinkeln äro de enfärgadt gråa likasom bakvingarnas.

I Hiitola allmän på *Tanacetum* i början af Augusti; vid Helsingfors på samma växt tagen i medlet af månaden af prof. Nylander.

PARASIA Dup. (Gelechia Zell.).

P. neuropterella FR.

var. *igneella* m. in litt. miniacea flavo-maculata.

På prof. Zellers inrådan upptager jag denna endast såsom en form af *neuropterella*, ehuru de bjerta färgerna gifva den ett högst främmande utseende.

Framvingarna äro nemligen mönjeröda med skönt citrongula smärre fläckar och mörk skiffergrå costal- och brämrand samt median-nerf, som bakom mediancellen slutar tvågrenig. Denna sistnämde, som hos den vanliga formen är ljusast, gulaktig, är här röd, icke ljusare än grundfärgen för öfrigt och från densamma utgå icke några divergerande mörka nerfver mot den svarta brämranden, utan är detta mellanrum fylldt af en smal svagt böjd gul fläck, som vid analvinkeln är något utvidgad. Fransarna äro ljust rödbruna, isynnerhet mot framvingarnas spets; bakvingarnas äro något mörkare, endast å yttersta spetsen rödbruna, vid fästet bleka, hvarigenom en skarp gulaktig brämlinie uppstår. Palperna mörkt rödbruna, endast mellanledens rygg gulaktig, långhårig. Hufvudet och benen ofvan likaså bleka, halmgula. Thorax röd och gulflammigt, likasom framvingarna. — Ett par dylika fann jag i slutet af Juni i Pyhäjärvi, på Ladogas strand, flygande vid solnedgången.

CALOTRYPIS Hübn. (Chauliodus Tr.).

C. **Illigerella** H. f. 333, Staint.!

Framvingarna blekt lädergula med mörkare rostbruna molnfläckar. Två svarta medianpunkter, på $^1/_3$ och $^2/_3$, af hvilka den bakre är större och utskickar ett svart streck mot analvinkeln, hvars långa fransar der äro delade af tre svarta linier. Vingspetsen tillbakaböjd i en liten krok. På ryggrandskanten stå två svarta toffsar af gröfre fjäll.

Mera sällsynt i slutet af Juni vid Kexholm.

MOMPHA Hübn. (Elachista Tr.).

M. **sturnipennella** Tisch., *permutatella* FR., HSch. f. 969.

Storleken af *gibbiferella* med något längre och smalare framvingar. Dessa äro svartgråa med tätt insprängda hvita fjäll och två hvita tvärband, som något convergera mot ryggranden och bakåt äro skarpare begränsade med svart. Uti längsvecket i den mer blygråa rothälften, samt sedan liksom i fortsättning ända till spetsen ett djupsvart medianstreck, som afbrytes af de hvita tvärbanden. Sjelfva vingspetsen har några hvita otydliga småstreck och fransarna två svarta delningslinier, hvilka dock genom inblandade hvita fjäll icke äro rätt sammanhängande.

I Kexholm har jag engång tagit den i början af September.

COLEOPHORA Hübn., Zell. in *Linn. Ent.* IV.

C. **crocinella** Tngstr. *Bidr.* p. 140.

Den torde enligt Herr Stainton, som sett ett exemplar, icke vara annat än *serenella* Tisch. Herrich-Schäffers beskrifning (fig. 692) slår dock ej fullkomligt in. Hufvud och thorax äro hvita icke på midten gula och första antennledens skägg har längre och mer framåt rigtade fjäll än figuren utvisar. — Jag förmodar att larfven lefver på *Lotus corniculatus,* hvilken förekom på den inskränkta plats på en liten holme, der fjäriln flög.

C. incanella Tngstr. *Bidr.* p. 140.

Det enda exemplar jag äger, taget vid Kexholm i slutet af Juni, är tillsändt Herr Stainton, som förklarat arten vara för honom förut okänd.

C. pyrrhulipennella Tisch., HSch. f. 699.

Bland de mindre, såsom *cæspititiella*, med särdeles korta palper med kort ändled. Första antennleden hvitgrå, likafärgad med hufvudet, med något mörkare nära dubbelt så långt skägg. Framvingarna temmeligen breda. Den brunaktigt bronceglänsande grundfärgen är synlig ända till yttersta vingspetsen, men starkt ihopträngd af de utlöpande hvita costal- och medianlinierna. Den förra utgår från roten och upphör något utvidgad uti fransarna framför spetsen, den sednare börjar framför midten och utlöper till yttersta spetsen förenad med fransarnas hvita rotlinie. Dessutom äro rygg- och vecklinien tydliga, hvita.

I Juni tagen vid Kexholm på ljungmark.

C. ornatipennella H. f. 199, HSch. f. 712, Zell.!

Stor med mycket blekgula hvitstreckade framvingar, hvilkas spets är något uppåt- och tillbakaböjd. Första antennleden har ett långt gult skägg.

I början af Juli tagen af prof. W. Nylander i Rautus på sveder, beväxta med ung björk.

C. cæspititiella Zell.!, Staint.!, HSch. f. 877, 879.

Är en ibland de allmännaste i början af Juli på sanka ängar, hvarest larfven enligt Herrich-Schäffer lefver på blomgyttringen af *Juncus conglomeratus*. Färska och oskadade stycken äro smutsigt ljust grågula, glänsande med något upphöjda, ljusare vingnerfver, emellan hvilka grundfärgen emot vingspetsen mörkare framsticker. Costalranden är renare hvit. Antennerna ofvan hvita, undertill visa de en egendomlig ingröpt svart aflång punkt vid roten af hvarje led; framtill äro de tydligt halfringlade.

C. murinipennella FR., Staint.!

Står mycket nära *cæspititiella*, är något mindre och förekommer en månad tidigare. De hvita vingnerfverna stå på en renare askgrå, icke gulaktig, starkt glänsande grund.

I saknad af något säkert och godt exemplar kan jag icke lemna någon närmare beskrifning. Ett exemplar från Kexholm är bestämdt af Herr Stainton.

C. **therinella** Zell., Tngstr. *Bidr.* p. 141.

Grundfärgen är icke så mörkt brunrödgul, som Herrich-Schäffers fig. 888 utvisar. Äfvenså är rygglinien hvitare och medianlinien betydligt finare samt börjar icke så nära roten. Palpernas ändled är äfven något kortare, knappast hälften så lång, som den långa mellanleden. Otvifvelaktigt hör dock vår Finska form till denna art, som lättast igenkännes på den, af ett mörkt streck i sjelfva verket, i två lika delar klufna vecklinien och genom de med ett fint längsstreck nära medianlinien förenade 4 snedlinierna, af hvilka dock den yttersta i sjelfva vingspetsen är mindre tydlig.

C. **lineatella** Tngstr. *Bidr.* p. 141.

Nästan af den förras storlek. Grundfärgen på framvingarna blekgul. Från *ramosella* Z. skiljer den sig genom den icke delade costallinien, hvarigenom snedstrecken icke sinsemellan mot costalranden annorlunda äro förenade, än att de utlöpa i costalfransarnas rotlinie. Från *succursella* HSch. åter genom den föga förtjockade första antennleden, som är dubbelt så lång som tjock, samt den fullkomliga frånvaron af svarta punkter på framvingarna.

C. **dianthi** HSch.

En vacker ♀ från Kexholm öfverensstämmer så fullkomligt med Herrich-Schäffers beskrifning på *dianthi*, att jag under detta namn anför densamma.

Framvingarna äro ockergula med svag rödaktig anstrykning och glest strödda svarta punkter, isynnerhet samlade på veck- och medianlinien, samt på den gula grunden emellan de tre snedlinierna. Alla de hvita linierna äro särdeles tydliga. Af dessa utlöpa rygg- och costallinien äfvensom den lindrigt krökta medianlinien ända till vingspetsen. De tre snedlinierna nå icke costalranden, utom den sista, som tyckes öfvergå i dessas rotlinie (fortsättningen af costallinien). Det första snedstrecket är dubbelt så långt som de öfriga, lindrigt böjdt och utgår från vingroten. Costalfransarnas spets och rot hvita, roten dock renare. Alla öfriga fransar rent gråa utan märkbar rödaktig anstrykning. Antennerna ofvan rent hvita, framtill och under tydligt svartringlade, 1:sta leden temmeligen kort, föga utsvälld, ofvan hvit, under grå, likasom palperna. Dessas ändled obetydligt längre än mellanledens brungråa skägg. Midten af pannan och hjessan brungrå. Skullertäckarna inåt rent hvita. Thorax ljusare grått

C. **millefolii** Zell., HSch. f. 897.

Storleken af *cæspititiella*, men med bredare framvingar. De hvita linierna äro skarpa äfvensom den svarta punkteringen på dessa. Både roten och spetsen af costalfransarna temmeligen rent hvita. Palperna äro utmärkande för denna derigenom att mellanledens skägg är lika långt, som den korta ändleden. Antennerna tydligt svart- och hvitringlade. Grundfärgen på framvingarna varierar mörkare och ljusare gulbrun.

De kännspaka små hvitulliga larfsäckarna har jag engång i början af Juni funnit i mängd vid Nystad på *Achillœa millefolium*.

Den under namn af *gnaphalii* Zell. i *Bidr.*, p. 142, anförde ♂ från Helsingfors är *millefolii* Zell.

C. **flavaginella** Lien. et Zell.!

En ♀ från Helsingforstrakten kan jag ej skilja från *flavaginella*, af hvilken jag äger 8 temmeligen väl conserverade exemplar från fru Lienigs Samling (N:o »165« på gul etiquette). De likna något *punctipennella* Nyl., isynnerhet förflugna stycken, och öfverenskomma äfven till storleken, men rena och oskadda exemplar hafva icke punkter, utan endast mörkare skuggstreck emellan de ljusare vingnerfverna. Glestströdda punkter förekomma endast på tre något förflugna och defecta stycken. Grundfärgen är blekt smutsgul, med svag ockergul anstrykning. Antennerna hos alla temmeligen skarpt svart och hvitringlade. Längden emellan de utspända framvingarna är 10—12 millim. — Honan (3 goda exemplar) skiljer sig i intet från hannen och skägget på mellanleden af palperna är äfvenså långt, som hos hannen. På ett exemplar är äggläggarn utstående och väl synlig — jemför *Linn. Ent.* IV p. 353. — På en af dessa honor är på samma nål stucken en mörkt askgrå, rågkornlik, mera kort och tjock larfsäck med kullrig, slät och enfärgad rygg, undertill och på sidorna streckad med 6 tydliga brunröda längslinier. Främre delen af säcken är mörkare och mynningen vettar starkt nedåt. Den treklufna breda analändan är icke ljusare än den öfriga bakhälften. Längden af hela säcken är knappast 7 millim.

Herrich-Schäffer är böjd för att anse *flavaginella* Lien. och *versurella* Zell. identiska med *annulatella* Nyl., men af dessa är åtminstone den förstnämnde alldeles bestämdt en *skild* art.

C. punctipennella Nyl. in Tngstr. *Bidr.*, p. 142.

Rena och oskadda exemplar öfverensstämma fullkomligt med Herrich-Schäffers beskrifning och fig. 903 af *motacillella* FR.

C. striatipennella Nyl. l. c. torde vara identisk med *murinipennella* FR.

TINAGMA Zell.

T. perdicella Tisch., FR. t. 83, f. 2 a B—E.

Framvingarna mörkt brungråa med insprängda hvita fjäll, som stå tätast, bildande en bred binda på midten och äfven äro inströdda i fransarna. Vingspetsen och rothälften äro närmast intill den ljusa, framtill skarpare begränsade bindan betydligt brunare, hvarigenom likasom två mörkare band uppstå på hvardera sidan om densamma.

Tillsamman med följande engång i början af Juli vid Kexholm.

T. transversella Zell.!, FR. t. 84, f. 1 a B—E.

Honan är mörk, grönaktigt guldglänsande med ett smalt, framåt purpurbrunt begränsadt hvitt tvärband bakom midten af framvingarna. Dessas yttersta spets, jemte rotdelen af fransarna är fint hvitprickad af skönt ordnade fjäll.

Hannen, af hvilken jag ej äger något exemplar, skall vara mycket olik honan och bland annat sakna det hvita tvärbandet.

Flyger tillsamman med *Pempelia ornatella* i början af Juli på *Thymus serpyllum* vid Kexholm, men är mera sällsynt.

LYONETIA Hübn., Zell. in *Linn. Ent.* III.

L. Clerckella L., Staint.!, HSch. f. 856.

Silfverhvit, glänsande med en aflång mörkt guldgul fläck på midten af framvingarna och en annan dylik vid analvinkeln, från hvilken fläck 4 fina gulbruna streck utlöpa mot costalranden. Sjelfva vingspetsen har en utstående svart stjert.

Vid Helsingfors tagen af prof. W. Nylander.

L. prunifoliella H. f. 191, HSch. f. 855, Zell.!

Lik föregående men något större och mer svarttecknad. I midten af vingspetsen finnes ett guldgult längsstreck, från hvilket 4—5 brunaktiga streck utgå mot costalranden och två mörkare, fläck-lika mot ryggranden. På midten af denna, dock närmare 1:sta tredjedelen, stå två svarta punkter nära hvarandra, hvilka dock ofta äro otydliga. Vingspetsen stjertad likasom hos föregående.

Icke sällsynt vid Kexholm i slutet af Juni.

SCHRECKENSTEINIA Hübn.

Schr. festaliella H. f. 449, 270, Zell.!

De smala långsträckta framvingarna äro gråa, något metallglänsande med mörkare brunaktiga vingkanter, veck- och median-linie. Den sednare, sedan den vid vingbrottet blifvit förtjockad till en fläck-lik punkt, utlöper till costalranden tätt framför vingspetsen. På det ena exemplaret utgå från denna punkt tre tydliga, divergerande mörka skuggstreck mot spetsen, två mot costalranden och en mot brämranden. Vid denna kunna äfven början till två andra dylika streck urskiljas. På det andra exemplaret är den gråa färgen särdeles ljus, nästan hvitaktig, på hvardera sidan om medianstrecket, i synnerhet mot vingspetsen. Hufvudet och thorax hafva åtsittande korta, mycket starkt blyglänsande fjäll med svag grönaktig anlöpning.

Vid Helsingfors, på Degerö, tagen den 25 Maj af prof. W. Nylander. Äfven i Jämsä funnen af kandid. Edwin Nylander.

PRAYS Hübn.

Pr. Curtisellus Donov., Staint., *cænobitella* H. f. 309.

Krithvit med en stor, nästan trekantig svartbrun fläck på midten af costalranden och två dylika mindre mer irreguliera, på brämranden. Bakvingarna, likasom abdomen bruna.

Ett exemplar, taget på Hogland af kandid. Edwin Nylander.*) — F. M.

---

*) Formæ ex Hogland descriptionem pleniorem hic addere liceat.

Caput thorax et alæ anticæ alba, palpi articulo 2:do pro maxima parte et 3:tio extus basi late umbrino-fuscis, antennæ umbrino-fuscæ in-

ŒCOPHORA Latr.

Oe. Esperella H. f. 255, Zell.!

Störst i slägtet, mörkgrön och metallglänsande. Framvingarna mot spetsen kring kanterna med rödaktig kopparglans. Bakvingarna svartbruna.

Vid Sordavala tagen af kandid. J. J. Chydenius. — F. M.

ARGYRESTHIA Hübn.

A. ephippella F., *pruniella* Zell.!, Zett., HSch f. 652.

Mindre än *conjugella* med snöhvita hufvudhår, thorax och ryggrand å framvingarna. Den sistnämnde mot analvinkeln något gulaktig och på midten afbruten af en mörk brungul, fyrkantig fläck, som sedan, bakåt skarpare begränsad, snedt öfver vingen bandlikt fortlöper till det fjerde gula costalstrecket framför vingspetsen. Den öfriga färgade delen af vingytan är icke genom en mörkare längsstrimma afskild från den hvita ryggranden, utan öfverallt jemt violett och ljusgul spräcklig eller fläckad.

Föga utbredd och icke allmän i Finland. Tammerfors, d:r C. Lundahl; Åland, Lund. — F. M.

A. rufella Tngstr. *Bidr.* p. 111, HSch. f. 923.

På det enda exemplar (en ♀ fr. Uleåborg), som jag äger, finnes ej minsta spår af svarta fjäll i vingvecket, men främre hälften af den yttersta costalranden är mörk af fina svartgråa fjäll.

---

fra annulis subargenteis sat visibilibus; alæ anticæ macula magna costali maximam partem earum longitudinis occupante triangulari (angulo obtuso apiculato versus marginem interiorem verso, apiculo 0,5 millim. ante eundem sito) et maculis binis aliis minoribus subconfluentibus apicis (altera apicali, altera anali, ambabus subbilobis) umbrinis, punctis obsoletis 2 vel 3 ejusdem coloris ad basin earumdem, ubi macula costalis nebulose ipsam radicem adtingit; alæ posticæ totæ, anticæ infra et abdomen supra umbrina, corpus ceteroquin infra cum pedibus album, tibiis et tarsis fusco-annulatis. Longit. alæ ant. 7 millim. Hæ quoque dici possunt umbrinæ vitta latiuscula alba arcuata, curvatura marginem internum a basi usque prope angulum analem tangente. W. Nylander.

SWAMMERDAMMIA Hübn.

Sw. nubeculella Tngstr. *Bidr.* p. 112.

Herr Stainton, som sett arten, vill icke skilja den från *heroldella* FR. (*cæsiella* H. f. 360, HSch. f. 326), till hvilken den äfven torde höra, ehuru thorax med skullertäckarna och ryggranden endast äro obetydligt ljusare än framvingarnas grundfärg, men ingalunda hvita. Från *cerasiella* FR., HSch. f. 328, skiljer den sig genom betydligt ljusare färg och de icke koppargläusande fransarna. Den sneda svarta fläcken från midten af ryggranden, äfvensom en punkt vid analvinkeln äro mörkare och skarpare markerade, den sednare dock endast tydlig på aldeles oskadda exemplar.

BATRACHEDRA Zell.

B. pinicolella Zell.!, HSch. f. 996.

Betydligt mindre än *turdipennella* och smutsigt hvitgul. De smala nästan jembreda framvingarna äro blekgula, tätt beströdda med helt små violettgråa punkter, synnerhet tätt samlade på costalranden och mot vingspetsen, samt två större punkter vid $^1/_3$ och $^3/_4$. På ett exemplar, som blifvit bestämdt af prof. Zeller, saknas fullkomligt dessa två punkter.

En gång vid Kexholm i skog i början af Juli.

COSMOPTERYX Hübn.

C. Druryella Zell.!, (*non Anglor.* teste cel. Staint. in litt.), *Zieglerella* H. f. 306, *Freyella* Tngstr. in litt.

På midten af de smala och spetsiga svarta framvingarna står en orangegul tvärbinda, som vid ryggranden är smalare och på hvardera sidan infattad af guldglänsande, något i grönt stötande band. Herrich Schäffer fig. 999 öfverensstämmer icke, men i saknad af något godt exemplar kan jag ej närmare beskrifva denna.

Rar vid Kexholm i början af Juli på gräsrika ängar.

GRACILARIA Haw.

Gr. falconipennella H. f. 317, HSch. f. 727, Zell.!

Storleken af *populetorum,* men med något smalare framvingar. Grundfärgen på dessa är hvitgrå, tätt insprängd med rostbruna fjäll och några större dylika obestämda fläckar, som framför midten lemna likasom en trekantig fläck synlig af grudfärgen. Rygg- och costalranden ljusast med en rad små svarta punkter. På den sednare upphöra dessa mot spetsen och ersättas af en par eller tre något större rostbruna, mindre tydliga fläckar. Den trekantiga fläcken är ljusast vid ryggranden och endast mot roten skarpt begränsad af den stora rent brunröda rotfläcken. Palperna ofvan och inåt ljusare, ändleden brun med yttersta spetsen hvit. Sidorna, äfvensom de groffransade låren och skenbenen, äro skönt, mörkt brunröda. Fransarna hvitgråa med ändhälften af hvarje led ofvan svartfläckig.

I Finska Museum förvaras en hona, tagen på Åland af N. Lund.

Gr. populetorum Zell.!, HSch. f. 726.

Enfärgade blekt gulgråa varieteter, nästan utan spår af den typiska punkteringen (en svart punkt vid costalranden, ställd i triangelform med två dylika i vingvecket) äro i tiden mig tillsända från Tammerfors af aflidne d:r C. Lundahl.

Gr. suberinella Tngstr. *Bidr.* p. 145, som jag icke lyckast återfinna, är möjligtvis äfven en varietet af denna.

EUPSILOPTERYX HSch.

E. phasianipennella H., Zell.!

Framvingarna gråbruna, föga glänsande med 4 turvis ställda, svart infattade, blekt smutsgula fläckar på rygg- och costaländerna, af hvilka den andra på ryggranden är störst. I sjelfva vingspetsen dessutom tre till fyra mindre, hvitaktiga på brämranden, hvilka öfvergå i fransarna. — HSch. fig. 739 hör väl hit, ehuru de hvita strecken eller fläckarna i vingspetsen ej äro anmärkta.

Vid Kexhom icke sällsynt mot slutet af Maj på broddåkrar.

E. quadruplella Zell., HSch. f. 736.

Skiljer sig från föregående, hvilken den står mycket nära, genom mörkare skönt violett-bruna framvingar och skarpt markerade, rent gula fläckar, hvilka äfven äro 4, svart infattade och alternerande. Antennernas yttersta spetsar äro hvitaktiga.

På en åkerlinda tagen i början af Juli vid Kexholm.

E. ononidis Zell.!, HSch. f. 735, *moniliella* Tngstr. *Bidr.* p. 147.

ORNIX Tr.

O. torquillella Zell.!

En ♂ från Helsingfors är något mindre men i öfrigt öfverensstämmande med två original-exemplar från prof. Zeller. Från *scoticella* Staint. kan jag ej skilja den på annat än de finare och mer snedt ställda costalhakorna.

O. meleagripennella (Tr.) Tngstr. *Bidr.* p. 145 är *torquillella* Z.

O. canella Tngstr. mscr. Minor, capite, thorace, radice et margine interno alarum anticarum albidis, alis anticis (albo-cinereis) hamulis costalibus longis.

Tre exemplar, troligen densamma art som Herrich-Schäffer omnämner under *torquillella* såsom härstammande från Zürich, har jag från Kexholm, tagna i medlet af Juni. Dessa äro betydligt mindre än *torquillella* med ljusare, gråhvita framvingar och långa costalhakor. Nästan rent hvita äro hufvudet, thorax, roten och ryggranden af framvingarna. De svarta strecken i vingvecket tydliga och skarpa, på ett exemplar liksom ett i tre längsfläckar afbrutet, af hvilka den främsta, närmast roten, är minst, punktlik. De två andra stå nära hvarandra och äro bakåt skarpt begränsade af små, rent hvita fläckar. Hufvudhåren äro rent hvita, icke gulaktiga vid roten och emellan antennerna står likasom ett tvärband af svartgrâa längre fjäll, icke såsom hos *torquillella* och *scoticella* delade i två långa sidotoffsar. — Till denna art tror jag att äfven en ♀ i Finska Museum, tagen af Edwin Nylander på Hogland, hörer.

O. guttiferella Zell., HSch. f. 723.

Lätt igenkänd på de nästan trekantiga silfverfläckarna, som stå på ränderna af de skönt mörkbruna något guldskimrande framvingarna. Af dessa fläckar stå 3 på ryggranden, den första innerst vid roten och den 3:dje vid analvinkeln helt små, och 3 på costalranden, af hvilka åter den 1:sta vanligtvis sammanhänger med den mellersta från motsatta sidan till ett snedt band. Dessutom finnes ofta två små silfverhakor på costalranden framför yttersta vingspetsen. Hufvudhåren äro gula, vid antennfästena brunaktiga. Palperna enfärgade, blekgula.

I Kexholm årligen i trädgårdar på äppelträn i Juni; äfven ifrån Willmanstrand, prof. Nordmann.

PŒCILOPTILIA Hübn. (Elachista Staint.).

P. zonariella (Z.) Tngstr. *Bidr.* p. 150, *bisulcella* Z. in *Ent. Zeit.* 1850, p. 203.

P. exactella HSch. f. 960.

Liten, ungefär $^1/_4$ mindre än *pullicomella*, med jembreda och smala skarpt tecknade svart och hvita framvingar. Endast rotfältet af dessa är mörkgrått, likafärgadt med thorax och hufvudet ofvan. Den sneda hvita bindan framför midten är åt roten otydligt begränsad genom inblandade gråa fjäll, bakåt deremot skarpt af det svarta medianfältet, som vid ryggranden, genom den hvita bindans sneda ställning, är betydligt smalare. Två rent hvita fläckar bakom midten stå midt emot och föga afskilda från hvarandra. Yttersta vingspetsens fransar bilda en hvitaktig fläck, genomskuren af den skarpa delningslinien.

Troligen är *Gregsoni* Staint. n:o 18*) samma insekt, ehuru det tydligen ljusare rotfältet, hvilket Herrich-Schäffer tyckes anse utmärkande för *exactella* och som icke för *Gregsoni* anmärkes, talar deremot.

P. pullicomella Zell.!, HSch. f. 947, *furvicomella* HSch. f. 945.

Bland närstående störst. Framvingarna breda, starkt afrundade vid brämranden, mörkt gråbruna med ett svagt böjdt band vid $^1/_3$, två motfläckar vid $^2/_3$ och ett längre stycke af fransarna vid vingspetsen smutsigt hvita. Costalfläcken står med spetsen rigtad något bakom analfläcken. Thorax lika färgadt med framvingarna. Hufvudet ljusare, betäckt med gråa fjäll. Öfverensstämmer till det minsta med ett exemplar, taget af mig vid Glogau i slutet af Maj och bestämdt af prof. Zeller.

Jag fann den på Walamo i slutet af Juni, flygande i solskenet midt på dagen i högt gräs.

P. obscurella Staint.! l. c. n:o 26, *salicis* Tngstr. *Bidr.* p. 149.

P. Gleichenella (F.) Staint.! l. c. n:o 6, *trifasciella* Nyl. in Tngstr. *Bidr.* p. 148.

---

*) *Synopsis of the Genus Elachista* by H. T. Stainton in *Trans. Ent. Soc.* Vol. IV, N. S., Part. VIII.

P. magnificella (FR.) Tngstr. *Bidr.* p. 147, Staint.!, n:o 4, *geminatella* HSch. f. 1015, *regificella* Sirc. sec. Staint.

Genom godhetsfullt af herr Stainton mig tillställda exemplar af de tre sistnämnde arterna har jag blifvit försatt i tillfälle att anföra och bekräfta dessa synonymer.

LITHOCOLLETIS Hübn.

L. alniella Tisch., HSch. f. 761, *Rajella* (L). Zell.!

Öfverallt allmän på *Alnus glutinosa*. Under regnväder finner man den i mängd sittande på läsidan af stammen nära marken. Den förekommer äfven i norra Finland, såsom i Sotkamo, tagen af kandid. Edwin Nylander, och ett exemplar från Uleåborg, taget af W. Nylander, har prof. Zeller återsändt under namn af *Rajella* L. — F. M.

L. tristrigella Haw., Staint.!, HSch. f. 794.

Icke större än *Kleemannella* med obetydligt ljusare, men af inströdda svarta fjäll, i synnerhet mot spetsen, mer förorenad grundfärg på framvingarna. De två första silfverhvita banden äro temmeligen raka, men af dessa är det andra något snedt ställdt, hvarigenom mellanrummet vid ryggranden är något smalare; det tredje är bildadt af två fina motfläckar på $^3/_4$ och lindrigt brutet.

Ett exemplar, taget vid Kexholm, är bestämdt af herr Stainton.

L. Fröhlichiella Zell., HSch. f. 793.

Stor, såsom *emberizæpennella* och något lik denna, men mörkare och renare gul samt saknande det lilla silfverlängsstrecket vid vingroten. De hvita silfverbanden och motfläckarna äro särdeles rena och skarpa. Pannan glänsande snöhvit, hufvudtofsen hvitgul.

Ett exemplar från Åland, taget af Lund (F. M.), skiljer sig från HSch. figur så till vida, att uti spetsen på costalranden två små hvita streck äro synliga och, midt emot det främre af dessa, ett dylikt på brämranden; äfven bilda de svarta fjällen i spetsen icke en så vidt utbredd fläck, som denna figur utvisar.

I Kexholm har jag tagit den i Juni. På Hogland, Edwin Nylander. — F. M.

L. Kleemannella F., HSch. f. 791.

Mindre än föregående med nästan dylik grundfärg och teckning. Två tvärband och mot spetsen två costalstreck samt en större fläck vid analvinkeln och en mindre på brämranden, midt emot den bakre costalfläcken, äro silfverhvita och skarpa. De svarta fjällen i spetsen bilda endast en rund punkt. Thorax och innersta roten af framvingarna grönaktigt metallglänsande, likaså den något ljusare hvitgråa pannan. Hufvudhåren höggula. Antennerna svarta med yttersta spetsen hvit.

Mot slutet af Maj mera sällsynt vid Kexholm på *Alnus glutinosa.*

L. Stettinella Nic.?

Den enda skiljaktighet från *Stettinella* är ett svagt antyddt långsstreck vid roten samt inga stålblåa fjäll framför fransarna. Storleken och grundfärgen af *ulminella,* men med mera silfverfläckar på framvingarna och saknande den svarta rotfläcken. Utom de två raka tvärbanden finnes tre costalfläckar och två dylika på brämranden, af hvilka den vid analvinkeln är större. De svarta fjällen i vingspetsen bilda en liten rund fläck. Thorax är likafärgadt med framvingarna. Hufvudtofsen rent svart. Pannan silfverhvit, glänsande. Antennerna svarta med hvita spetsar.

Vid Helsingfors är den tagen den 27 Juni af W. Nylander.

L. tremulæ Zell.!

Ett exemplar i F. M. från Åland, taget af Lund, har jag antecknat såsom noga öfverenstämmande med original-exemplar från prof. Zeller. — HSch. f. 810, 811, hafva mycket för ljus grundfärg och hvita fläckar vid vingroten, hvarigenom de skilja sig från *tremulæ* Z.

BUCCULATRIX Zell.

B. cristatella FR., Zell.!, HSch. f. 846.

Något mindre än *nigricomella,* likaledes enfärgad, starkt glänsande, men grå och med brun hufvudtofs och mindre rent hvita och i ögonen fallande ögontäckare. Yttersta kanten af ryggranden vid analvinkeln visar sig på ett exemplar (från Tammerfors) ljusare grå, nästan hvitaktig. Tungan osynlig, inrullad och mycket kort, men finnes dock, likasom rudimentära palper, hos denna äfvensom hos flere andra arter i detta slägte.

En gång vid Kexholm i Juni; Tammerfors d:r C. Lundahl.

Närmast *cristatella* står *concolorella* Nyl., som från denna hufvusakligast skiljer sig genom ljusare, nästan gulgrå hufvudtofs. Tungan är på de två exemplar jag äger mera tydlig och större.

B. maritima Staint.!

En mycket varierande art. I slutet af Juni fann jag på Ladogas strand i Pyhäjärvi en temmeligen enfärgad form med blekt ockergula framvingar med högst otydliga, fördrifna ljusare fläckar och utan punkter, eller med högst svaga spår deraf. Ett exemplar af denna form, som jag tror, har prof. Zeller sett och benämndt *profugella* Zell.

En annan form, tagen vid Helsingfors af W. Nylander, är bestämd af herr Stainton.

CEMIOSTOMA Zell.

C. susinella Heyd., Staint.!, Zell.!

Snöhvit med 6 fina svarta costalstreck på bakre hälften och spetsen af vingen. De två främsta paren bilda begränsningen till två blekgula smala band, af hvika det bakre står i förening med den likaledes gula smala infattningen af den starkt blyglänsande, framåt och bakåt svartkantade spegelfläcken. Hos *spartifoliella* når det främsta gula bandet endast midten af vingen.

Spartifoliella Tngstr. *Bidr.* p. 159 är *susinella* Heyd.

Allmän i slutet af Juni vid Kexholm på *Sorbus aucuparia.*

C. scitella Mtzn., HSch. 873.

Obetydligt större än *susinella* med något bredare i blygrått stötande, icke rent hvita framvingar. Costalstrecken äro här 8, det gula något mörkare och mer utbredt i omkretsen af den violett skimrande spegelfläcken. Dennas svarta begränsning framåt och bakåt är bredare och består af djup-svarta gröfre fjäll.

Förekommer äfven på Rönn temligen allmänt vid Kexholm på samma tid.

OPOSTEGA Zell.

O. crepusculella FR., Zell.!, HSch. f. 869.

Hvit, glänsande med en mycket liten skarp svart punkt i yttersta vingspetsen, en otydligt begränsad smutsgul fläck på midten af costalranden och en svagare antydd på ryggranden framför analvinkeln. Vingspetsen har äfven tvenne dylika gula streck, som i spetsig vinkel förena sig framför den svarta punkten. Från denna liksom utgå strålformigt tre starkt divergerande delningslinier i fransarna.

Vid Kexholm sällsynt i Juli.

PTEROPHORIDÆ.

OXYPTILUS Zell.

O. trichodactylus H. f. 18, HSch. f. 13, Zell.!

Förekommer ehuru sällsynt äfven vid Kexholm, hvarifrån jag äger ett större och ett mindre exemplar. Den är den största i slägtet med de tydligaste kännemärken. Grundfärgen är rödaktigt kanelbrun, nästan densamma som hos den mindre och allmänna *hieracii*. Brämrandsfransarna å den främre fliken af framvingarna nästan ännu renare hvita än på bakfliken, afskiljda från de gråbruna i sjelfva inskärningen af en svartbrun tofs; hvardera fliken har en skarp svart brämlinie. Den mellersta tredjedelen af bakvingarnas 3:dje flik är rent hvit; den sista tredjedelen, undantagande den hvitaktiga yttersta spetsen, har åt hvarera sidan grofva svarta fjäll, af hvilka de på främre randen äro något kortare, men sträcka sig längre fram mot midten.

O. ericetorum Zell.!, f. 15.

Näst *trichodactylus* renast tecknad, men betydligt mindre, såsom *pilosellæ*. Från *hieracii* skiljer den sig, utom på storleken, genom brämrandsfransarna på framvingarnas flikar, i synnerhet den främres, hvilka hafva mer och renare hvitt i roten. Spetsen af bakvingarnas tredje flik har högst litet hvitt och de svarta fjällen sträcka sig icke så långt framåt.

— Ett exemplar från Kexholm öfverensstämmer fullkomligt med ett Tyskt, erhållet af prof. Zeller.

O. Hieracii Zell.!, HSch. f. 14.

Står såväl i anseende till storleken, som bredden af framvingarnas flikar midt emellan *trichodactylus* och *pilosellæ*. Grundfärgen är mycket renare rödbrun än den sednares, föga mörkare än hos den förre. Främre flikens bräm på framvingarna har hos den vanliga formen knappast spår af inblandadt hvitt och den innersta smala rotlinien i brämet på bakfliken är mer gulaktig, icke så rent hvit såsom hos *ericetorum*. De svarta fjällen på tredje fliken af bakvingarna äro framtill öfverallt lika korta, på bakkanten blifva de från spetsen småningom längre tills de, hvitt begränsade tvärt upphöra vid $^2/_3$. Ifrån puppor, tagna vid Kexholm på Hieracium umbellatum, har jag äfven erhållit två små, skarpt tecknade exemplar, hvilka svårligen kunna skiljas ifrån *ericetorum*. Äfven främre fliken af framvingarna hos dessa har uti brämet mera och renare hvitt.

Förekommer vid Kexholm ganska allmänt. Fullvuxna larfver jemte puppor finner man i slutet af Juni i blomvippan af *Hieracium umbellatum*, men endast en på hvarje stånd.

O. pilosellæ Zell., HSch. f. 16

Grundfärgen är mer mörkt gulbrun och teckningarna svaga och fördrifna, hvarigenom den vid första påseendet, äfvensom genom sin mindre storlek, genast skiljer sig från den föregående. Den främre af framvingens flikar har framför spetsen knappast spår af hvitt i det svartbruna brämet, den bakre derstädes endast en svag hvitaktig rotlinie.

O. obscurus Zell., HSch. f. 17.

Denna, som har något kortare vingar än *pilosellæ*, är bland dessa närstående mörkast brun med breda och tydliga, nästan tvära hvita streck öfver framvingarnas flikar. Costalfransarna å den främre af dessa äro rent hvita, likaså en del af den bakres, närmast analvinkeln. Hela costalranden ända till nära det främre, bredare hvita tvärstrecket på framfliken är insprängd med svarta och hvita fjäll. Äfven sjelfva vingytan har glest inströdda hvita fjäll. Jag äger ett exemplar från Tavastland och ett ifrån Kexholm.

PTEROPHORUS Zell.

Pt. mictodactylus *W. V.*, HSch. f. 24., Zell.!

Större än *fuscus.* Midten af framvingarna hvit- eller ask-grå, ryggrandshälften mer gulgrå och costalranden mörk, enfärgadt gråbrun. Uti framvingarnas framflik ett bredt svart längsstreck, omgifvet af den ljusa hvitgrå grunden.

Midsommartiden har jag en gång tagit den på Walamo. Larfven lefver på *Saxifraga granulata.*

Pt. serotinus Zell.

Mindre än *fuscus,* med mörkt gulgrå, icke rödbrun grundfärg, som mot costalranden är något mörkare. Punktfläcken framför inskärningen på framvingarna är icke dubbel, såsom hos *fuscus.* Framflikens fransar, utom costalfransarna, som ej hafva minsta spår af hvitt, äro i roten hvitaktiga endast afbrutna af den vanliga svarta punkten framför spetsen. De 3 svarta punkterna i brämet af bakfliken äro fördrifvna, nästan sammanflytande, eller liksom förenade af en mörk linie.

Ett rent exemplar från Helsingfors i prof. Nylanders samling. Från Kexholm äger jag två mer förflugna stycken tagna i början af Augusti.

Pt. tephradactylus H., Zell.!, HSch. f. 28.

Framvingarna bengula öfverallt beströdda med små svarta atomer, men äfven mera hopade, bildande liksom 4 längstreck, af hvilka de två mellersta blifva något förtjockade och concentrera sig framför inskärningen till två otydliga små fläckar, eller långdragna punkter. På framfliken stå i yttersta spetsen 1, på brämranden 1 och på costalranden 2, fina svarta streck; på bakfliken finnes på brämranden 3 dylika. Äfven spetsarna af bakvingarnas främre flikar sluta liksom med en svart punkt.

Mot slutet af Juli är den tagen vid Uleåborg och i Södra Karelen af prof. W. Nylander.

INDEX

Tortricidarum et Tineidarum Faunæ Fennicæ.

I significat: *Bidrag till Finlands Fjäril-Fauna.*
II significat: *Anmärkningar och Tillägg till Finlands Småfjäril-Fauna.*

Ubi figuræ intra parenthesi citatantur, sub nomine alio apud auctorem earum occurrunt. Addere hic fere superfluum est, Cf. significare conferatur.

A.

Abildgaardana F., H. 55. Teras. . . . . I p. 94.
absinthiana H. 34. Semasia. . . . . . . I p. 86.
achatana H. 49, (Uddmanniana L.),
acuminatana Schläg. Grapholitha. . . . II p. 166.
acutana Tr., HSch. 179, 180. Penthina. I p. 71.
adjunctana Tr., FR. t. 9, f. 1. Loxotænia. I p. 74.
adversella FR., HSch. 404. (luzella H.).
æneella Zett. Cf. cuprella *W. V.* ♂.
affiniella Zett. Cf. velocella Tisch.
agilana Tngstr. Grapholitha. . . . . . . I p. 90. II p. 167.
alacella FR., Z., HSch. 485. Gelechia. . I p. 127.
albersana H., HSch. 154. Grapholitha. I p. 86.
albidella Nyl., I p. 150. Cf. rhynchosporella Staint.
albifrontella H. Pœciloptilia. . . . . . . I p. 148.
alburnella Tisch., HSch. 489, 490. Gelechia. I p. 131.

alcyonipennella Koll., HSch. 664. Coleophora. . . . . I p. 144.
aleella F., (H. 151). Gelechia. . . . . . I p. 131.
alniella Tisch. Lithocolletis. . . . . . . I p. 153. II p. 195.
alpinana Tr. Grapholitha. . . . . II p. 167.
Alstrœmerella L. *(-ana)*, (H. 82). Depressaria. . . . . I p. 123.
alternalis Tr. (Fabriciana L.).
alternella H. 151 (aleella F.).
ambiguana Fröhl. (HSch. 65, 66). Cochylis. . . . . I p. 96.
ameriana L., FR. t. 43, f. 2, t. 44, f. 1. Loxotænia. . . . . I p. 73.
augustana Tr., *cruentana* Fröhl.
angustipennella Tr., H. 197, (pedella L.).
annulatella Nyl., HSch. 901. Coleophora. I p. 143.
applanella F. *(-ana)*, (H. 419). Depressaria. . . . . I p. 123.
aquana H. 17, *roborana* Tr.
arbutana H. Coccyx. . . . . I p. 79, n:o 5, II p. 162.
arcigera Tngstr. Cf. orobana Tr.
arcuana L., H. 33. Roxana. . . . . . . I p. 82.
ardeliella H. 437, (cinerella L.).
arenella *W. V.* (H. 97). Depressaria. . I p. 122.
argentella L., Zell., (piniariella Zell.).
argentipedella Zell., HSch. 834. Nepticula. I p. 152.
argillaceana Zett. Cf. viburnana F. ♂.
argyropeza Zell., HSch. 838, 839. Nepticula. . . . . I p. 152.
artemisiana Zell., HSch. 184. Sericoris . . . . I p. 72, 156.
asperana Tr., HSch. 2, 3. Teras. . I p. 84, 159.

asperella L., H. 101, 329. Rhinosia. . I p. 119.
aspidiscana Tr. Semasia. . . . . I p. 86, II p. 165.
asseclana H. 19 (similana *W. V.*).
atriplicella FR. t. 78. Gelechia. . . . . I p. 127.
atropunctana Zett. (dimidiana Sod.)
augustana H. 205, HSch. 362. Grapholitha. Cf. etiam cruciana L. I p. 77, n:o 25.
aurana H. (Daldorfiana F.).
aureolana Tngstr. Grapholitha. . . . . . I p. 89, II p. 168.
avellanella H. Semioscopis. . . . . . . II p. 177.

B.

badiana Tr., (Lundana F.).
badiana H. 147, (rubigana Tr.)
Baumanniana F. Cochylis. . . . . II p. 161.
Bergmanniana L., H. 340 (137). Argyrotosa. . . . . I p. 78.
betulinella Tr., H. 448. (lacteella *W. V.*).
bicinctana Tngstr. Sericoris. . . . . . . I p. 157.
bicingulata Zell. Plutella. . . . . . I p. 117, n:o 1, II p. 176.
bicostella L., H. 115. Pleurota. . . . . I p. 119.
binotella Thnb. Cf. Mouffetella Zell.
bipunctana F., HSch. 230. Sericoris. I p. 81, n:o 10.
biselliella Hummel, HSch. 280. Tineola. . . . . I p. 111, n:o 14.
bistictella Tngstr. Pæciloptilia. . . . . . . I p. 149.
bisulcella Zell., HSch. 939, (zonariella Tngstr.).
Bjerkandrana Thnb., F. (vibrana Tr.).
Blanchardella Zell. Cf. sorbifoliella Frey.
blandella FR. Gelechia. . . . . II p. 180.

blepharana Khlw., HSch. 197, 198. Grapholitha. . . . . I p. 90, n:o 22, II p. 165.

Bohemanella Zett. (fulvimitrella Sod.).

Boisduvaliana Dup., HSch. 344. Roxana. I p. 83.

boletella F., H. 18, (Polypori Esp.).

Boleti F., Zell. (choragella *W. V.*).

boreana Zett. Cf. pratana Tr.

boreella Staint. Gelechia. . . . . II p. 181.

boscana F. Teras. . . . . I p. 95.

brizella Tisch. Anacampsis. . . . . II p. 182.

Brocheella H. 362. Argyrestia . . . . . I p. 138.

Brunnichiana HSch. Pædisca. . . . . . . II p. 164.

Brunnichiana (W. V.) Tngstr. (circiana Zell.) I p. 85.

C.

cæsiella H. Swammerdammia. . I p. 112, n:o 18, II p. 191.

cæspitana Tr., H. 244, 245. Sericoris. I p. 80.

cæspititiella Zell. Coleophora. . . . . . . I p. 142, II p. 185.

campoliliana Tr. Steganoptycha. . . . . I p. 87, II p. 171.

canella Tngstr. Ornix. . . . . II p. 193.

capitella L., HSch. 293. Incurvaria. . . I p. 107.

capitella Tr. (rupella *W. V.*).

capreana Tr., H. 250, HSch. 182. Penthina. I p. 70.

capreolella Zell. Depressaria. . . . . . . II p. 177.

cariosella Zell. (H. 171). Röslerstammia. I p. 134.

caudana (F.) Zett. (effractana H.).

Chærophylli Zell. Depressaria. . . . . . II p. 178.

characterella *W. V.*, (H. 80). Depressaria. I p. 123.

characterella H. 26 (Steinkellneriana *W. V.*).

Charpentierana H. (bipunctana F.). . . . . I p. 81.

chenopodiella H. 320 (218, 174). Oecophora. . . . . I p. 121.

choragella *W. V.* (HSch. 314). Scardia. I p. 117.
cicutella Tr., H. 419 (applana F.).
cinctella Zell., HSch. 944. Pæciloptilia. I p. 150.
cinctella H. 142, Zett. Cf. vorsicella Scop.
cinereana Zett. (contaminana H.).
cinerella L. (H. 437). Anacampsis. . . I p. 125.
cinerosella Tngstr. Gelechia. . . . . . . I p. 129. II p. 180.
ciniflonella Lien. et Zell., HSch. 234. Depressaria. . . . . I p. 123.
cinnamomea Zell., HSch. 415. Lampros. I p. 120.
circulella Zett. (vetulella Zett.).
cirsiana Zell. Pædisca. . . . . I p. 85, II p. 164.
citrana H. Semasia. . . . . II p. 164.
clathrella Tngstr. Cf. pineti Zell. . . . . I p. 107.
Clausthaliana Ratzeb., HSch. 131. Coccyx. I p. 78.
Clerckella L. Lyonetia. . . . . II p. 188.
cæcimaculana H. Semasia. . . . . II p. 165.
cognatella Tr., H. 391, 392 (Evonymi Zell.).
comitana Tr. (H. 72). Coccyx. . . . . . I p. 79.
complanella H. 428, HSch. 862. Tischeria. I p. 154.
compositana F., H. 42, HSch. 281. Grapholitha. . . . . I p. 89, n:o 19.
comptana Fröhl. Phoxopteryx. . . . . . II p. 172.
conchana Tr., H. 106. Sericoris. . . . I p. 80.
concolorella Nyl. Bucculatrix. . . . . . I p. 151. II p. 197.
coniferana Saxes., HSch. 322. Grapholitha. I p. 89.
conjugella Zell., HSch. 647. Argyresthia. I p. 136.
conscriptella H. 283. Chelaria. . . . . . I p. 134.
conspersella Tngstr. Tinea (?) . . . . I p. 112.
consimilana Tr., HSch. 54, 247. Loxotænia. I p. 74.

contaminana H., Tr. Teras. . . . . I p. 93, II p. 159.
conturbatella H. 450. Mompha. . . . . . I p. 147.
cœnobitella H. (Curtisellus Donov.).
coracipennella H., HSch. 671. Coleophora. I p. 143.
corollana H. Grapholitha. . . . . II p. 167.
corticana Tr. Ditula. . . . . I p. 85, II p. 161.
corticella Tngstr. Tinea. . . . . I p. 110, II p. 175.
corylana F., H. 115. Loxotænia. . . . . I p. 74.
corylana H. 53 (Lundana F.).
cosmophorana Tr., HSch. 325. Grapholitha. . . . . I p. 88, II p. 170.
costella F., H. 107. Rhinosia. . . . . . II p. 180.
costiguttella Lien. (dimidiella H.).
Cramerella F., HSch. 764. Lithocolletis. I p. 153.
Cratægi Zell., HSch. 856. Bucculatrix. I p. 152.
crenana Tr., H. 242 (monachana FR.).
crepusculella FR. Opostega. . . . . . . II p. 198.
cretaceana H. 318. Pœcilochroma. . . I p. 73.
crinella Tr. (bisselliella Hummel).
crinitella Zett. Cf. cuprella F. ♀.
cristatella FR. Bucculatrix. . . . . . . II p. 196.
crocinella Tngstr. Coleophora. . . . . . I p. 140, II p. 184.
cruciana L. (HSch. 363). Grapholitha. (I p. 77), II p. 170.
cruciferarum Zell. (H. 119). Plutella. . . I p. 118.
cruentana Fröhl., HSch. 94. Cochylis. . . . . I p. 96, n:o 5.
cuphana Tr. Syndemis. . . . . II p. 171.
cuprella *W. V.* Adela. . . . . II p. 176.
Curtisellus Donov. Prays. . . . . II p. 189.
cuspidana Tr., H. 238. Phoxopteryx. . I p. 161.
cynosbana Tr. (tripunctana F.).

D.

Dahlbomiana Zett. Cf. aspidiscana Tr.
Daldorfiana F. Grapholitha. . . . . . II p. 165.
Dalecarliana Guen. Cf. Lediana L.
Dalecarliana Zett. Cf. cosmophorana Tr.
daucella *W. V.* (nervosa Haw.).
dealbana Fröhl., FR. t. 22 f. 1. Penthina. . . . . I p. 72, n:o 10.
deauratella Lien. et Zell., HSch. 664. Coleophora. . . . . I p. 139.
decorana H. 265 (siliceana Tr.).
decorana Zett. (diana H.).
decussana Zett. (lacunana *W. V.*).
De Geerella L., FR. t. 66, 67, 1. Adela. I p. 117.
Demarniana Messing. Pædisca. . . . . . II p. 163.
dentana H. 4, 5 (Fabriciana L.).
derasana Tr., H. 206. Phoxopteryx. . . I p. 92.
diana H. 274 *(Tortr.)*, HSch. 257—261 *(Tin.)*. Simæthis. . . . . I p. 97.
dianthi HSch. Coleophora. . . . . II p. 186.
dilectella Zell., HSch. 638. Argyresthia. I p. 137.
dimidiana Sod., Tr., HSch. 164, 165. Penthina. . . . . I p. 71, II p. 162.
dimidiella *W. V.* Anacampsis. . . . . . II p. 182.
disertana FR., HSch. 213—215 (palustrana Lien.).
disparella Tngstr. Oecophora. . . . . . I p. 121.
distinctella Zell., FR. t. 80, f. 2. Gelechia. I p. 129.
dodecella L., HSch. 501. Gelechia. . . . I p. 130.
dorsana F. (Jungiana L.).
dorsivittana Zell., HSch. Steganoptycha. I p. 92.
Druryella F. Zell. Cosmopteryx. . . . . II p. 191.

dubitana Tr., H. 71. Cochylis. . . . . . I p. 96
duplicana Zett. Cf. interruptana Kuhlw.

E.

effractana H. 175. Teras. . . . . I p. 93.
Ekebladella Bjerk. (complanella H.).
electella FR., Zell., HSch. 504. Gelechia. I p. 126.
elongella L. (H. 196). Gracilaria. . . . I p. 144.
elongella H. 174 (chenopodiella H.).
elutana Dup. (acutana Tr.).
emberizæpennella Bouché, HSch. 799. Lithocolletis. . . . . I p. 153.
ephippana H. 246 (populana F.).
ephippella F. Argyresthia. . . . . II p. 190.
equitella Scop., FR. t. 82, f. 2. Æchmia. I p. 135.
equitella Tr. (thrasonella Scop.).
ericetana Zell., HSch. 136. Syndemis. . . . . I p. 87, n:o 12.
ericinella Zell., HSch. 540. Anacampsis. I p. 133.
Erxlebeniella F., HSch. 355. Lampros. I p. 134.
erythrana Tngstr. (rosaceana Schläg.).
Esperella H. Oecophora. . . . . II p. 190.
euratella Tisch., HSch. 493. Gelechia. . . . . I p. 130, n:o 27.
evonymella H. 88 (Padi Zell.).
Evonymi Zell. (H. 391, 392). Hyponomeuta. I p. 122.
exactella HSch. Pœciloptilia. . . . . . . II p. 194.
excœcana FR. (cruciana L.).

F.

Fabriciana L. (H. 4, 5, 273 *[Tortr.]*). Simæthis. . . . . I p. 97.

Fabriciana H. 149. (Smeathmanniana F.).
falcana H. 78 (unguicana Tr.).
falconipennella H. Gracilaria. . . . . . II p. 191.
farinatella Zell., FR. t. 74, f. 4. Cedestis. I p. 139.
fasciolana H. 260 (striana Tr.).
favillaceana H. 62. Teras. . . . . I p. 95.
favillaceana H. 255 (terreana Tr.).
ferrugana *W. V.*, Tr., FR. t. 23—25. Teras. I p. 94.
ferrugana H. 56. (ministrana L.).
ferrugella W. V. (flammella H.).
festaliella H. Schreckensteinia. . . . . II p. 189.
festivella *W. V.*, H. 249. Tebenna. . . I p. 146.
fibulella *W. V.* Adela. . . . . II p. 187.
Fischerana Tr. Coccyx. . . . . . . I p. 96, n:o 7, II p. 162.
fissella H. 108, 363, HSch. 376. Rhinosia. I p. 118.
flammella H. (160). Anacampsis. I p. 125, n:o 4.
flammeolana Tngstr. Cochylis. . . . . . I p. 161.
flavaginella Lien. et Zell. Coleophora. . I p. 143, II p. 187.
flavana H. Tortrix . . . . I p. 158, n:o 17, II p. 160.
flavella H. 97. Depressaria. . . I p. 122, n:o 1,
flavifrontella *W. V.*, H. 126. Lampros. I p. 121.
flavipalpella Nyl. Gelechia. . . . . I p. 127.
flexulana Dup. (ericetana Zell.).
fluctigerana FR. Phoxopteryx. . . . . . II p. 172.
fœneana L. (H. 40). Grapholitha. . . . I p. 85.
formosella H. 160 (flammella H.).
fractella HSch. 1013, 1014 (Gleichenella F.).
Franckella H. 379. Gracilaria. . . . . . I p. 144.
frangulæ Göze (FR. t. 7). Bucculatrix. I p. 152.
Frœhlichiella Zell. Lithocolletis. . . . . II p. 195.
frutetana H. 293, 294. Steganoptycha. I p. 84.
fulviguttella FR. Lampros. . . . . I p. 122.

fulvimitrella Sod. Tinea. . . . . I p. 109, n:o 6, II p. 174.
fundella FR. t. 15, f. 4. Cf. retinella Zell.
fungella Thnb. (choragella *W. V.*).
fuscatella Tngstr. Incurvaria. . . . . . . I p. 162, II p. 174.

G.

gallinella Tisch., HSch. 585. Gelechia. I p. 125.
gelatana L. *(-ella)*, H. 266. Exapata.
geminana Zett. Cf. coniferana Saxes.
geminatella HSch. 1015 (magnificella Tngstr.).
Germarana Tr., HSch. 282 (acuminatana Schläg.).
gibbiferella Zell., HSch. 971. Mompha. . I p. 147.
Gleichenella F., Staint. Pœciloptilia. I p. 148, n:o 9, II p. 194.
Gnaphalii (Z.) Tngstr. (millefolii Zell.). . . I p. 142.
gnomana L., FR. t. 10, f. 1. Loxotænia. I p. 74.
Gœdartella L., H. 133. Argyresthia. . . I p. 138.
Gouana L. (H. 225, 226). Ablabia. . . I p. 76.
granella L., H. 165, HSch 285. Tinea. . I p. 110.
Grœndaliana Thnb. Cf. tesserana Tr.
grossana Thnb. Cf. maurana Tr.
Grotiana F., Tr., FR. t. 11 f. 1. Loxotænia. . . . . I p. 75.
Gundiana Tr. (compositana F.).
guttiferella Zell. Ornix. . . . . II p. 193.
Gyllenhaliana Thnb. Cf. cruciana L.
Gysseleniella Khlw., FR. t. 74 f. 3. Cedestis. I p. 138.

H.

hamana L., H. 139. Xanthosetia. . . . I p. 75.
harpana H. 77. Phoxopteryx. . . . . . I p. 91.

harpella W. V., H. 110 (xylostella L.).
Hartmanniana H. 146 (Baumanniana F.).
Haworthella Stph. *(-ana)*. Æchmia. . . I p. 135, II p. 175.
heparana DG., Tr., H. 116. Loxotænia. I p. 74.
hepatariella Zell., HSch. 436. Depressaria. I p. 123.
heracleella DG. *(-eana)*. Depressaria. . I p. 124, II p. 178.
heracleella Zett. (applanella F.).
heracliella H. 417 (laterella *W. V.*).
Hercyniana Tr. (Clausthaliana Ratzeb.).
heroldella FR. (cæsiella H.).
Hermannella F. (H. 401, 402). Anacampsis. . . . . I p. 133.
hilaripennella Tr. (Franckella H.).
hirculella Tngstr. Ochsenheimeria. . . I p. 113, II p. 177.
histrionella H. 464 (zebrella Tr.).
Hoffmanseggana H. 150. Argyrotosa. . I p. 78.
Hohenwarthiana Tr., HSch. 296. Semasia. I p. 86.
Holmiana L., H. 39. Argyrotosa. . . . I p. 78.
horticola Tngstr. Cf. bicingulata Z.
humerella *W. V.* Sophronia. . . . . . . II p. 180.
hypericana Tr., H. 23. Semasia. . . . . I p. 86.

I.

idæi Zell., HSch. 921. Cyphophora. . . I p. 146.
igneella Tngstr. Cf. neuropterella FR.
ignicomella HSch. 279? Cf. corticella Tngstr.
Illigerella H. Calotrypis . . . . II p. 184.
illuminatella FR., HSch. 658. Argyresthia. I p. 139.
imella H. 347, HSch. 323. Blabophanes. I p. 108.
immundana Tisch. Steganoptycha. . . . I p. 84.
impurella FR. t. 48, f. 3? Cf. sordidatella Tngstr.

inauratella Tngstr. Argyresthia. . . . . I p. 137.
incanella Tngstr. Coleophora. . . . . . . I p. 140, II p. 185.
infimella Heyd. Tinea. . . . . II p. 174.
inspersella H., HSch. 982. Œcophora. I p. 121.
interruptana Khlw., HSch. 280. Grapholitha. . . . . I p. 159.
Isertana F. Cf. corticana Tr.

J.

Jungiana L. *(-ella),* Tr., (H. 35). Grapholitha. . . . . I p. 89.
juniperella L., H. 216. Hypsolopha. . . I p. 119.

K.

Kiningerella Mann. Gelechia. . . . . . II p. 181.
Kleemannella F. Lithocolletis. . . . . . II p. 196.
Kollariana Mann. (cœcimaculana H.).
Kuhlweiniana FR. t. 22 f. 3. Cochylis. . . . . I p. 77, n:o 24.

L.

lacteella *W. V.* (H 448). Endrosis. . . I p. 120.
acunana *W. V.* HSch. 338—340. Sericoris. I p. 80.
lætana F. Cf. Campoliliana Tr.
lævigana Tr., FR. t. 98 (H. 117, 118). Loxotænia. . . . . I p. 74.
lamana Zell. (scirpana Heyd.).
lanceolana H. 80, HSch. 317. Aphelia. I p. 91.
lappella L., HSch. 559. Parasia. . . . . I p. 134.
laterella *W. V.* Depressaria. . . . . . . II p. 178.
lathyrana H. 207, HSch. 265 (Schrankiana Fröhl.).

Lecheana L., H. 67. Ptycholoma. . . . I p. 76.
lediana L. Penthina. . . . . I p. 72, II p. 162.
lediana Zett. (olivana Tr.).
lentiginosella Tisch. FR. Gelechia. . . . II p. 181.
leporinana Zett. Cf. favillaceana H.
leucatella L. Recurvaria. . . . . II p. 182.
leucomelanella Zell. Gelechia. . . . . . . II p. 181.
Leuwenhœkella *W. V.*, H. 261. Pancalia. I p. 120.
Lienigiana Tisch. (lediana L.).
lineatella Tngstr. Coleophora. . . . . . I p. 141, II p. 186.
lipsiana *W. V.*, Tr. Teras. . . . . I p. 94, II p. 159.
liturella W. V. (flavella H.).
Loderana Koll., Tr., (Schrankiana Fröhl.).
Lœfflingiana L. (H. 54, 190). Argyrotosa. I p. 78.
logiana Zett. Cf. lipsiana *W. V.*
lucidana Tngstr. (lipsiana *W. V.*). . . . . . I p. 94.
lucidella Stph. Anacampsis. . . I p. 134, n:o 44.
luctificella H. 312 (lugubrella F.).
luctuella H. 144. Gelechia. . . . . I p. 131
luculella H. 397, HSch. 497. Gelechia. I p. 132.
lugubrella F. (H. 312). Gelechia. . . . I p. 131.
lunatella Zett. Cf. lugubrella F.
Lundana F. (H. 53). Phoxopteryx. I p. 92, n:o 11.
lunulana H. 35 (Jungiana Tr.).
lusciniæpennella Zell., HSch. 673? Coleophora. . . . . I p. 143.
luzella H. Lampronia. . . . . II p. 173.

M.

maculana F., Zett. Cf. ophthalmicana Tr
magnana H. 225, 226 (Gouana L.).

magnificella Tngstr. (HSch. 1015). Pœciloptilia. . . . . I p. 147, II p. 195.

Manniana Tr., FR. t. 51, f. 2, HSch. 67. Cochylis . . . , ... I p. 162.

marginepunctella Stph. (HSch. 319). Diplodoma. . . . . I p. 107, n:o 1.

maritima Staint. Bucculatrix. . . . . . II p. 197.

masculella W. V. (Zinckenii Zell.).

maurana Tr. Euchromia. . . . . I p. 75, II p. 161.

Meyrella H. 332, HSch. 662. Coleophora. I p. 139.

mediella Tr., H. 19, HSch. 314 (choragella *W. V.*).

meleagripennella (Tr.) Tngstr. (torquillella Zell.). . . . . I p. 145.

metallicana Tr., H. 68. Sericoris. . . . I p. 79.

metallicella Zell., FR. t. 84, f. 2. Heliozela. I p. 136.

metaxella H. 413. Nemophora. . . . . . I p. 116.

micana H. 28 (olivana Tr.).

micella *W. V.*, HSch. 543. Anacampsis. I p. 133.

micella Tr., H. 210 (ericinella Zell.).

Millefolii Zell. Coleophora. . . . . II p. 187.

minimella Zett. Cf. argentipedella Zell.

ministrana L. (H. 56). Lophoderus. . . I p. 75.

minorana Tr. (dealbana Fröhl.).

minutella L., H. 141. Lampros. . . . , I p. 120.

misella Zell., HSch. 277. Tinea. . . . . . I p. 111.

Mitterpacheriana F., H. 192. Phoxopteryx. I p. 92.

Mitterpacheriana Tr. (Penkleriana F.).

mixtana H. Teras. . . . . I p. 94.

Modeeriana L., Zett. Cf. ferrugana *W. V.*

monachana FR. t. 53, f. 3 (H. 242). Pædisca. . . . . I p. 83, n:o 3.

moniliella Tngstr. (Ononidis Zell.).
montana W. V., H. 37 (Petiverana L.).
motacillana Tr. Grapholitha. . . . . . . II p. 169.
motacillella FR. Coleophora. . . . . . . II p. 188.
Mouffetella Zell. in *Isis* 1839, HSch. 357. Hypatima. . . . . I p. 121.
murinella Tngstr. Coleophora. . . . . . I p. 140.
murinipennella FR. Coleophora. . . . . II p. 185.
muscosella FR., HSch. 586. Gelechia. . I p. 125.
musculana Tr., H. 98, HSch. 53. Loxotænia. . . . . I p. 83.
Mussehliana Tr., HSch. 88—90. Cochylis. I p. 161.
mygindana *W. V.*, H. 181. Sericoris. I p. 82.
myrtillana Tr., HSch. 316. Phoxopteryx. I p. 93.

N.

nævana Tr., H. 261, HSch. Steganoptycha. I p. 91.
Næzeniana Thnb., Zett. (rupella *W. V.*).
nanana Tr., HSch. 129. Coccyx. . . . . I p. 79.
nebritana Tr. Grapholitha. . . . . II p. 166.
nebulosana Zett. (metallicana Tr.).
nemorivaga Tngstr. Syndemis. . . . . . I p. 88, II p. 170.
nervosa Haw., Zell. (HSch. 443). Depressaria. . . . . I p. 124.
neuropterella FR., HSch. 556. Parasia. I p. 134, II p. 183.
nigrella H. Zell. Pœciloptilia. . . . . . . I p. 148.
nigricana F. (acuminatana Schläg.).
nigricomella Zell., HSch. 847. Bucculatrix. . . . . I p. 151.
nisellama L. Cf. siliceana Tr.
niveana F. (Treueriana H.).
notatella Tr. (euratella Tisch.).

nubeculella Tngstr. Cf. cæsiella H.
Nylandriella Zell., HSch. 927. Nepticula. I p. 152.

O.

obscurella Staint. Pœciloptilia. I p. 149, n:o 14, II p. 194.
ocellana H. 18 (tripunctana F.).
ochraceella Tngstr. Myrmecozela. . . . I p. 111.
olivana Tr., HSch. 218, 219, (H. 28). Sericoris. . . . . I p. 81.
Oehlmanniella Tr., HSch. 296, H. 184. Incurvaria. . . . . I p. 107.
Ononidis Zell. Eupsilapteryx. . I p. 147, n:o 7, II p. 192.
ophthalmicana Tr., H. 51. Ditula. . . . . I p. 85, II p. 161.
oporana L., H. 112 (piceana L. ♀).
ornatana H. 32 (Wœberiana *W. V.*).
ornatipennella H. Coleophora. . . . . . II p. 185.
orobana Tr. Grapholitha. . . I p. 160, n:o 18—19, II p. 168.
ovulana Tngstr. Cf. motacillana Tr.

P.

Pactolana Khlw., HSch. 253. Grapholitha. I p. 159.
padana Lien. et Zell., HSch. 383. Steganoptycha. . . . . I p. 87.
padella H. 393—395 (variabilis Zell.).
Padi Zell. (H. 88). Hyponomeuta. . . . I p. 122.
palleana Tr. (flavana H.) . . . . I p. 158.
pallidana HSch. 65 (ambiguana Fröhl.).
palustrana Lien. et Zell. (HSch. 213—215). Sericoris. . . . . I p. 81, 159.
Panzerella F., HSch. 216, H. 412. Cf. *pilulellus* Tngstr. . . . . I p. 116.

parenthesella L. (H. 396). Sophronia. . . . . I p. 119, n:o 1.
pariana L., Tr. *(-alis)*, H. 1, 2 *(Tortr.)*. Simæthis. . . . . I p. 97.
paripennella FR., HSch. 665. Coleophora. I p. 144.
paripunctella Thnb. Cf. triparella Mtzn.
parmatana H. Pœcilochroma. . . I p. 85, n:o 9, II p. 161.
pauperana HSch. 302 (scirpana Heyd.).
Paykulliana F. (ramana L.).
pedella L. (H. 197). Stathmopoda. . . I p. 146.
peliella Tisch., HSch. 484. Gelechia. . . I p. 127.
pellionella L., HSch. 278. Tinea. . . . . I p. 111.
Penkleriana F. Steganoptycha. . . . . . I p. 87.
Penkleriana Tr., FR. (Mitterpacheriana F.).
Penziana Tr., H. 85, HSch. 117, 118. Sciaphila. . . . . I p. 84.
perdicella Tisch. Tinagma. . . . . II p. 188.
pernigrella Staint. (temerella Lien. et Zell.).
Petiverana L. *(-ella)* (H. 37). Grapholitha. . . . . I p. 90.
petrana H. 210 (siliceana Tr.).
phasianipennella H. Eupsilapteryx. . . II p. 192.
picarella H., Zell., Zett. Tinea. . . . . . I p. 110, II p. 174.
piceana L., Tr., FR. t. 43 f. 1. Loxotænia. . . . . I p. 73.
piceana H. 72 (comitana Tr.).
pictella Zell., HSch. 545, H. 467, 468. Gelechia. . . . . I p. 133.
pilella *W. V.*, H. 235, HSch. 217. Nemophora. . . . . I p. 116.
pilulella H. Nemophora. . . . . II p. 175.
pilulella Tngstr. Cf. Panzerella F. . . . . I p. 116.

Pimpinellæ Zell. Depressaria. . . . . . I p. 123, II p. 179.
pinetana H. 57 (Zinckenana Fröhl.).
pineti Zell.? Solenobia. . . . . I p. 107, n:o 2, II p. 175.
piniariella Zell., HSch. 659, 690. Ocnerostoma. . . . . I p. 139.
pinicolana Zell., HSch. 384, 385. Ditula. I p. 87.
pinicolella Zell. Batrachedra. . . . . . . II p. 191.
pinivorana Zell. Coccyx. . . . . II p. 162.
plantariella Tngstr. Gelechia, *sp. dub.* . I p. 128.
plumbagana Tr. Grapholitha. . . . . . . I p. 161, II p. 167.
plumbana H. 54, Tr., Zett. (Lœfflingiana L.).
plumbatana Zell. Grapholitha. . . . . . II p. 165.
pollinariella Zell., HSch. 1022. Pœciloptilia. . . . . I p. 151.
Polypori Esp. Scardia. . . . . II p. 173.
pomonana L. *(-ella)*, H. 30. Carpocapsa. I p. 82.
pomonella Zell. (Sorbi Frey.).
populana F. Grapholitha. . . . . II p. 169.
populella L., FR. t. 76, 77. Anacampsis. I p. 124.
populetorum Zell. Gracilaria. . . . . . . I p. 144, II p. 192.
porphyrella Tngstr. Cf. urella Heyd.
pratana Tr. Ablabia. . . . . I p. 76, II p. 160.
prodromana H. *Raup.* (Walkerana Curt.).
proximella H. 228, HSch. 492. Gelechia. I p. 130.
pruniana Tr., H. 15. Penthina. . . . . I p. 71.
pruniella Zell. (ephippella F.).
prunifoliella H. Lyonetia. . . . . II p. 189.
pseudobombycella, H. 212, 382. Talæporia. I p. 106.
pudendana FR. (pinivorana Zell.).
puella H. 82 (Alstrœmerella L.).
pulla Tngstr. Gelechia. . . . . . . I p. 126, 162.
pullicomella Zell. Pœciloptilia. . . . . . II p. 194.

pumilana HSch. 66. (Ambiguana Fröhl.).
punctella L. (elongella L.).
punctipennella Nyl. (motacillella FR.).
pupillana L. (absinthiana H.).
purpurella Coqv. (rutilana H.).
purpurella Zett. Cf. flavipalpella Nyl.
pygmæana Tr., H. 69. Steganoptycha. I p. 79.
pygmæella H. 353, FR. t. 15, f. 1. Argyresthia. . . . . , ... I p. 138.
pyrrhulipennella Tisch. Coleophora. . . II p. 185.

Q.

quadrana H. Syndemis. . . . . II p. 171.
quadruplella Zell. Eupsilopteryx. . . . II p. 192.
quercifoliella FR., HSch. 768. Lithocolletis. . . . . I p. 253.

R.

Rajella L. Zell. (alniella Tisch.).
ramana L. *(-ella)*, H. 280, 336. Steganoptycha. . . . . I p. 72.
ramana Tr. (harpana H.).
Raschkiella Tisch., HSch. 825, 826. Tebenna. . . . . I p. 147.
Ratzeburgiana Saxes., HSch. 333. Ditula. I p. 87.
ravulana HSch. Pædisca. . . . . II p. 163.
redimitella Zell., HSch. 629. Lampronia. I p. 107.
regificella Sirc. (magnificella Tngstr.).
reliquana H. (Fischerana Tr.). . . . . . . I p. 96.
retinella Zell., (FR. t. 15, f. 4). Argyresthia. I p. 137.
rhamnifoliella Tr., FR. t. 7 (frangulæ Göze).
rhediana L. *(-ella)* (Daldorfiana F.).

rhododendrana Mann. Steganoptycha. . II p. 172.
rhombana W. V., H. 173 (viburnana F. ♀).
rhombella *W. V.,* H. 277, HSch. 477.
Gelechia. . . . . I p. 130.
rhynchosporella Staint.? Pœciloptilia. . . . . I p. 150, n:o 17.
rigaella Sod., HSch. 899. Tinea. . . . . I p. 109.
rivulana H. 184. Cf. cuphana Tr.
roborana Tr. (H. 17). Penthina. . . . . I p. 70.
rosaceana Schläg. Euchromia. I p. 75, n:o 15 *var.*, II p. 161.
rosana H. 137 (Bergmanniana L.).
roseomaculana Mann. Cf. Lediana L.
rosetana Tr., H. 130, 222. Euchromia. I p. 75.
rubellana Tr., H. 285. Cochylis. . . . . I p. 96.
rubiella Bjerk. (variella F.).
rubigana Tr. (H. 147). Cochylis. . . . I p. 96, II p. 161.
rufella Tngstr. Argyresthia. . . . . I p. 111, II p. 190.
rufimitrana FR. Coccyx. . . . . II p. 162.
rupella *W. V.* Incurvaria. . . . . I p. 198, II p. 174.
rusticana Tr. Tortrix. . . . . I p. 76, II p. 160.
rusticana H. 102 (terreana Tr.).
rusticella H. Monopis. . . . . I p. 109, II p. 175.
rutilana H. 249. Cochylis. . . . . I p. 77.

S.

salaciella Tisch. Opostega. . . . . I p. 151.
salicana L. *(-ella)*, Tr., H. 11. Penthina. I p. 70.
salicetana Prittw. (plumbagana Tr.).
salicis Tngstr. (obscurella Staint.).
saltatricella FR. t. 84, f. 3. Tinagma. . I p. 136.
scabidella Zell., HSch. 568. Gelechia. . I p. 129.
scabrana *W. V.* (H. 177). Teras. I p. 93, n:o 3, II p. 159.

scabrella L., H. 102. Rhinosia. . . . . II p. 179.
scabrosella Tngstr. Ochsenheimeria. . I p. 113.
Schalleriana Tr., H. 288, 289. Teras. . I p. 95.
Schmalzella Zett. (bicingulata Zell.).
Schrankiana Fröhl. (HSch. 265). Grapholitha. . . . . I p. 69, 160.
Schreberiana L., H. 45. Argyrotosa. . . I p. 85.
Schulziana F. (Zinckenana Fröhl.).
scintilulana H. 204 *(Tortr.)*. Choreutes. I p. 97.
scirpana Heyd., (HSch. 302). Aphelia. . I p. 91.
scitella Mtzn. Cemiostoma. . . . . II p. 197.
sciurana Tngstr. Cf. turionana H.
scutulana *W. V.*, HSch. 228. Pædisca. . I p. 85.
semicostella H. 396 (parenthesella L.).
senectella FR., Zell., HSch. 507. Gelechia. I p. 127.
serrulatella Tngstr Cf. cinerosella Tngstr.
siculana Tr., H. 79. Phoxopteryx. . . . I p. 91.
siderella Müll., Zell., HSch. 319 (marginepunctella Steph.).
signella H. 80 (characterella *W. V.*).
signipennella Tr., H. 196 (elongella L.).
siliceana Tr., H. 196, (210, 265). Steganoptycha. . . . . I p. 86, II p. 171.
similana *W. V.* Pædisca. . . . . II p. 163.
similella FR., H. 182. Lampros. . . . . II p. 179.
Smeathmanniana F., Tr., (H. 149). Cochylis. . . . . I p. 96.
Solandriana L. (parmatana H.).
Solandriana F., Tr. (Uddmanniana L.).
Sorbi Frey, HSch. 775, 776. Lithocolletis. . . . . I p. 153, n:o 1.
sorbiella Tr., FR. t. 15 f. 2. Argyresthia. I p. 138.

sordidatella Tngstr. Depressaria, *sp. dub.* I p. 124.
sororculella H. 440. Gelechia. . . . . . I p. 126.
sparsana F., Tr., Zell. (scabrana *W. V.*).
spartifoliella Tngstr. (susinella Heyd.). . . I p. 151.
spilotella Tngstr., an variet. rusticellæ H.? II p. 175.
splendana Tr., H. 31. Carpocapsa. . . I p. 82.
stagnina Zell. (lucidella Stph.).
Steinkellnerella *W. V. (-ana)* (H. 26), HSch. 335. Epigraphia. . . . . I p. 106.
Stettinella Nic.? Lithocolletis. . . . . . II p. 196.
stigmatella F. (H. 203). Gracilaria. . . I p. 144.
stipella H. 138. Anacampsis. . . . . . I p. 133.
stragulana Tngstr. Grapholitha, *sp. dub.* I p. 160, II p. 169.
stramineana Zett. Cf. rusticana Tr. ♀.
striana Tr. (H. 260). Sericoris. . . . . I p. 84.
striatella *W. V.* Eupleuris. . . . . II p. 183.
striatipennella Nyl. Coleophora. . . . . . I p. 142.
strigulosana Zett. Cf. cuphana Tr. ♀.
sturnipennella Tr. Mompha. . . . . II p. 184.
suberinella Tngstr. Gracilaria, *sp. dub.* I p. 145. II p. 192.
subpropinquella Staint. Depressaria. . . II p. 178.
sulphurella H. 150 (336). Lampros. . . I p. 120.
Sulzeriella Zell., HSch. 227. Adela. . . . I p. 117.
superbella Tisch., HSch. 546. Gelechia. I p. 133.
susinella Heyd. Cemiostoma. . . I p. 151, n:o 2, II p. 197.
Swammerdammella L., H. 127. Nemophora. I p. 116.
sylvella L., H. 420. Rhinosia. . . . . . I p. 119.
syringella F., HSch. 741. Gracilaria. . I p. 145.

T.

tapetiella L., H. 91. Tinea. . . . . I p. 110.
taurella *W. V.* Ochsenheimeria. . . . . II p. 176.

temerella Lien. et. Zell. Anacampsis. . I p. 124, II p. 182.
tenebrella H. 434, HSch. 528 ♀. Anacampsis. . . . . I p. 132.
tenebrosana FR. Grapholitha. . . . . . II p. 165.
tenebrosella FR., HSch. 528 (tenebrella H. ♀).
terreana Tr. Euchromia. . . . . II p. 161.
terrella *W. V.*, H. 170, 206. Gelechia. I p. 127.
tesserana Tr., H. 144, HSch. 327. Cochylis. . . . . I p. 77.
testaceella H. 326, Tichotripis. . . . . I p. 146.
textana H. 115 (corylana F.).
therinella Zell. Coleophora. . . . . I p. 141, II p. 186.
thrasonella Scop., FR. t. 83 f. 1, H. 223. Æchmia. . . . . I p. 135.
tibialana H. 40 (fœneana L.).
tinctella H. Lampros. . . . . II p. 179.
tineana Tr., H. 81, Phoxopteryx. . . . I p. 91,
torquatella Lien. et Zell., HSch. 413. Atemelia. . . . . I p. 121.
torquillella Zell. Ornix. . . . . . . I p. 145, n:o 1, II p. 193.
transversella Zell. Tinagma. . . . . . . II p. 188.
trapezana Zett. Cf. parmatana H.
tremulæ Zell. Lithocolletis. . . . . . . II p. 196.
Treueriana Tr., H. 100, FR. t. 2. Teras. I p. 95.
triangulana Tr. (Kuhlweiniana FR.).
trifasciana FR. (artemisiana Zell.).
trifasciella Nyl. (Gleichenella Staint.).
triparella Mtzn. Gelechia. . . . . I p. 130, II p. 180.
tripunctana F. *W. V.* (H. 18). Penthina. . . . . I p. 71, n:o 9.
triquetrana H. 280, 336 (ramana L.).
tristella Tr. H. 218 (chenopodiella H.).

tristictella Nyl. Pœciloptilia. . . . . . . I p. 148.
tristrigella Haw. Lithocolletis. . . . . . II p. 195.
truncicolella Tngstr. Tinea. . . . . I p. 108.
turdipennella Tisch. Batrachedra. . . . I p. 146.
turionana L. *(-ella)*. Coccyx. . . . . . . II p. 162.

U.

Uddmanniana L. FR. t. 91, (H. 19). Notocelia. . . . . I p. 82.
ulmifoliella H., HSch. 754. Lithocolletis. I p. 153.
umbellella Zett. (heracleella DG.).
umbrana H. 59, FR. t. 35, f. 2. Teras. I p. 94.
umbrosana Zell., HSch. 207, 208. Sericoris. . . . . I p. 80.
uncana Tr., H. 76. Phoxopteryx. . . . I p. 91.
unguicana L. *(-ella)* Tr. (H. 78). Phoxopteryx. . . . . I p. 92.
unipunctana Tngstr., *sp. dub.* . . . .
Cf. viburnana. . . . . I p. 158.
unitana H. 123 (viburnana F. ♂).
upupœpennella Tr. (stigmatella F.).
urella Heyd., HSch. 346. Ochsenheimeria. . . . . I p. 114.
urticana Tr., HSch. 209, 210. Sericoris. I p 80.
urticana H. 273 (Fabriciana L.).
ustomaculana Curt. (dorsivittana Zell.).

V.

vacciniana Tisch. Syndemis. . . . . . . II p. 170.
variabilis Zell. (H. 393, 395). Hyponomeuta. . . . . I p. 122.
variegana Tr., H. 14. Penthina. . . . . I p. 71

variella F., FR. t. 82 f. 1. Lampronia. I p. 135, II p. 173.
velocella Tisch., FR. t. 77 f. 4. Gelechia. I p. 125, II p. 180.
vetulella Zett., HSch. 311, 312. Incurvaria. . . . . I p. 107, n:o 2.
vibrana H. 202 *(Tortr.)*. Choreutes. . I p. 97.
viburnana F., HSch. 45, (H. 123). Tortrix. I p. 76.
viduana Dup. 262 (maurana Tr.).
violacea Tngstr. Gelechia. . . . . I p. 125.
virgella Thnb., Zett. Cf. zebrella Tisch.
viridana L., H. 156. Tortrix. . . . . . . I p. 76, II p. 160.
vorticella Scop., Tr. Anacampsis. . . . I p. 131.
vulgella *W. V.*, H. 346, HSch. 500. Gelechia. . . . . I p. 132.

W.

Wahlbomiana Tr., HSch. 115, 116. Sciaphila. . . . . I p. 83.
Walkerana Curt. Loxotænia. . . . . . . II p. 159.
Westwoodiana Zett. Cf. lediana L.
Wœberiana F. (H. 32). Grapholitha. . I p. 82.

X.

Xylosteana L., FR. t. 45 (excl. *e. f.*). Loxotænia. . . . . I p. 74.
Xylostella L. (H. 110). Rhinosia. I p. 119, n:o 8.
Xylostella H. 119 (Cruciferarum Zell.).

Z.

Zachana Tr., Tngstr. 1 p. 90, (blepharana Khlw.).
zebrella Tisch., Tr. (H. 464). Gelechia. I p. 130.
Zieglerella H. 306 (Druryella Zell.).

Zinckenana Tr. (H. 57). Sericoris. . . I p. 79.
Zinckenii Zell., HSch. 305—307. Incurvaria. . . . . I p. 108.
Zinckenella H. 401, 402 (Herrmannella F.).
Zœgana L., F., H. 138. Xanthosetia. . I p. 75.
zonariella Tngstr., HSch. 939. Pœciloptilia. . . . . I p. 150. II p. 194.
zonella Zett. (Haworthana Stph.).

Pterophoridæ.

17 spp. . . . . I p. 154—156, II p. 198—200.

Micropterygidæ.

5 spp. . . . . I p. 115.

AD

VEGETATIONEM LICHENOSAM

HELSINGFORSIÆ, SAVOLAXIÆ ET ALANDIÆ

ADDENDA.

Scripsit

William Nylander.

Conspectum Lichenum regionis Helsingforsiæ edidi in his *Notiser* H. 2, p. 61—76 et 198—200 (1852). Edwin Nylander similiter enumeravit Lichenes Savolaxiæ ibidem, H. 3, p. 61—76 (1857) et Alandiæ p. 77—93. Postea typos horum opusculorum et collectiones varias examinanti haud pauca mihi addenda et corrigenda obvenerunt, quæ sequentibus breviter afferre liceat. Specimina, de quibus agitur, omnia in Museo Fennico asservantur.

I. — Ad Lichenes Helsingforsiæ.

1. Collema furfurellum Nyl. — Thallus niger vel fuscoater totus tenuissime furfuraceo-granulosus effusus aut in verrucis furfuraceis parvis (latit. circa 1 millim.) dispersus, intus concolor, admixtis granis paullo majoribus convexis fertilibus; apothecia fere endocarpea vel synalissina in granulis majoribus impressa; sporæ $8^{\text{næ}}$ breviter ellipsoideæ, longit. $0{,}011$—15 millim., crassit. $0{,}008$—$0{,}011$ millim., paraphyses mediocres discretæ (crassit. fere $0{,}002$ millim.). Gelatina hymenea iodo vinose rubens.

Supra saxa granitica præsertim plana, aqua interdum suffusa, rupium ad Helsingfors, socia *Verrucariæ umbrinæ* var. *clopimæ*, sæpe late expansa.

Facile pro *Pyrenopsi* sumta, sed granula gonima moniliformi-disposita. Novæ sectionis est in genere *Collemate*. Thallus minute confuse cellulosus; granula gonima sordide glauco-virescentia sæpius 2—4 cohærentia fere ovoidea (diam. $0{,}008$—$0{,}010$ millim.) subconcreta, in cellulis non distinctis. Grana thalli apotheciifera latit. $0{,}3$—$0{,}35$ millim., apothecia ipsa latit. fere $0{,}18$ millim. Thecæ cylindraceæ vel oblongo-clavatæ (eæ et sporæ ut in Nyl. *Syn.* t. 2, f. 46 et t. 4, f. 18). Spermogonia grana thalli minora occupantia; spermatia cylindrica utroque apice leviter incrassatula, longit. 0,005 millim., crassit. 0,001 millim.; sterigmata simplicia vel subsimplicia.

2. Collema granuliforme Nyl. — Thallus fusco-niger opacus granulato-areolatus plagulas parum dilatatas formans, areolis fere granuliformibus vel subverrucosis parvis (altit. vix 0,2 millim. excedentibus); apothecia non visa.

Ad rupes graniticas humidas simul cum *Phyllisco endocarpoide* prope Helsingfors. Perperam *granuliferum* in *Herb. M. F.*

Thallus intus totus minute cellulosus, cavitatibus plerumque rotundatis, accedentibus cavitatibus aliis sat raris magnis oblongis vel rotundatis pariete crassulo circumdatis, granula gonima majuscula continentibus. Spermogonia solita in *Synalissis* vel *Pyrenopsibus*. Pertinere videtur ad stirpem *Collematis diffracti*. Vel an potius *Pyrenopsis?*

3. Collema chalazanum Ach. — Helsingfors, ad Observatorium astronomicum. Huc *Coll. crispum* var. *limosum* Nyl. *Fl. Helsingf.* p. 221.

3. Calicium paroicum Ach. — Wihtis.

4. Calicium disseminatum Fr. — Ibidem ad corticem Pini sylvestris simul cum *Cal. trichiali* var. *stemoneo* Ach.

5. Calicium melanophæum Fr. — Forma minor, ibidem ad pinos parce.

6. Pannaria microphylla Mass. — Sub nomine „Biatoræ triptophyllæ“ e Wihtis etiam hæc occurrit simul cum vera *triptophylla* (Ach.).

7. Lecanora ferruginea var. fuscoatra (Bayrh.). — Supra scopulos marinos ad Hangöudd et rupes porphyreas insulæ Hogland. Forte etiam propius ad Helsingfors sit quærenda.

8. Lecanora cinerea (L.). — Etiam supra asseres vetustos molendinæ interdum inundatos in Wihtis simul cum *Lecidea parasema* var. *enteroleuca*.

10. Lecanora subfusca var. biatorea Nyl. — Thallus evanescens, apothecia spadiceo-rufa planiuscula vel parum convexa

vix marginata (vel margine in junioribus obsoleto) fere mediocria (latit. circa 0,5 millim.); sporæ longit. 0,010—11 millim., crassit. 0,0035—0,004 millim. Gelatina hymenea iodo cœrulescens, dein obscurata.[1])

Ad ligna vetusta pinea in Wihtis.

11. Lecanora pulicaris Ach. — Ad lignum cariosum in Mjölö.

12. Lecanora varia var. alabastrina (*Lecidea alabastrina* Ach. *L. U.* p. 190, *Syn.* p. 46, pr. p.). — Thallus tenuissimus flavo-albicans, sæpe fere effusus; apothecia pallida (plerumque pallide flavida) biatorina (ita ut ad *Lecideam vernalem* facile relata sit), interdum partim olivaceo-obscurata.

Ad cortices et truncos putridos in regione Helsingforsiensi et in plurimis partibus Finlandiæ passim.

Confluit omnino cum *Lecanora symmicta* var. *concreta* Ach. hb. mscr. Nomen *symmicta* Acharii varias formas *Lecanoræ variæ* et *subfuscæ* includit.

13. Lecidea *(Gyalecta)* pallida (Pers. sub *Stict.*) Nyl. *Prodr.* p. 102. — Ad ligna pinea indurata in sylvis rarius.

14. Lecidea coarctata (Ach.) Nyl. *Prodr.* p. 112. — Ad lapides calcareos rarissime sparsos in sylva abietina ad Fredriksberg. Etiam alibi ad urbem terrestris, minus bona.

15. Lecidea intermixta (Nyl. *Chil.* 161) var. lignaria Nyl. — Thallus macula cinerascente indeterminata indicatus; apothecia parva (latit. circa 0,4 millim.) fusconigra vel fere nigra plana opaca margine tenuissimo vel evanescente, intus albida; sporæ ellipsoideæ 1-septatæ, longit. 0,012—14 millim., crassit. 0,006 millim., paraphyses sat graciles, hypothecium incolor, epithecium infuscatum (lamina scilicet tenui visum). Gelatina hymenea iodo cœrulescens, dein vinose rubens.

---

[1]) *Lecanora chondrotypa* Ach. *L. U.* p. 365, *Syn.* p. 167, est *L. subfusca* var. *albella* statu biatorino.

Supra ligna pinea vetusta in insula Mjölö.

Fere species propria; ad interim vero cum *intermixta* jungatur.

16. Lecidea vernalis var. anomala (Ach.). — Ad betulas et varias arbores et ligna passim. Var. *dolosa* (sensu Fr. *L. S. exs.* 217, non *L. E.* 337) hic quoque non deest (Cf. *Herb. M. F.* p. 88). Biatora sanguineoatra *Fl. Helsingf.* quoque *L. vernalem* obscuriorem respicit.

17. Lecidea turgidula Fr. f. erumpens Nyl. (vel *Lecidea vernalis* var. *erumpens* forte potius dicenda). — Thallus vix ullus vel macula indeterminata cinerascente indicatus; apothecia nigra erumpentia minuta (latit. circa 0,2—0,25 millim.) planiuscula opaca, fere rugulosa, immarginata, intus obscura; sporæ incolores oblongæ simplices, longit. 0.009—0,013 millim., crassit. 0,004 millim., paraphyses non discretæ, thalamium (lamina tenui visum) sordide cœrulescens, hypothecium incolor. Gelatina hymenea iodo cœrulescens.

Simul cum *Agyrio rufo* supra truncos abietinos emortuos gregarie e ligno erumpens, gregibus singulis non dilatatis et nonnihil sparsis. Ad Helsingfors.

18. Lecidea luteola var. umbrina (*Lecidea umbrina* Ach. *L. U.* p. 183, *Syn.* p. 35; *L. holomelæna* Flk. in Spreng. *S. Veg.* IV, p. 206, Schær. *Enum.* p. 134, *L. H.* 536, Nyl. *Prodr.* p. 115). — Ad sæpes ligneas prope urbem rara.

19. Lecidea erysiboides Nyl. — Thallus viridis leprosus tenuis fere indeterminatus tenuis, passim prope evanescens; apothecia testaceorufa sat parva (latit. 0,2—0,3 millim.), convexula, immarginata, opaca, intus concolora; sporæ $8^{\text{næ}}$ parvæ ovoideæ utroque apice obtusæ, superiore crassiore, uniseptatæ, longit. 0,007—0,010 millim., crassit. 0,0035—45 millim., paraphyses non discretæ, hypothecium incolor. Gelatina hymenea iodo cœrulescens, dein mox sordide vinose obscurata.

Ad truncos pini putridos prope Helsingfors.

Facie externa facile pro statu *Lecideæ vernalis* sumta (accedente ad *prasinam*), at constans; sporæ ovoideæ formæ ut in *Arthoniis* multis, quare eam separare non dubitavi. Cf. *Lecideam proximellam* vel *exilem*.

20. Lecidea improvisa Nyl. — Thallus vix ullus visus (si vestigia adsunt vastissime diffluunt); apothecia late sparsa (licet passim invicem approximata) nigra superficialia planiuscula aut convexa immarginata, sæpe inæqualia vel e binis confluentia fere mediocria (latit. circa 0,6—0,7 millim.) vel parva, intus cinerascentia; sporæ innumeræ in thecis tumentibus sphæricæ minimæ, diametri 0,002—0,0035 millim., paraphyses non discretæ, hypothecium incolor. Gelatina hymenea iodo intense cœrulescens, dein obscurata.

In Savolaxia supra sæpes ligneas (Edwin Nylander) mixtim cum *Trachylia tigillari* et ad cortices pini ibidem, ad Lauritsala etc.; dein in regione Helsingforsiensi a me lecta in Mjölö supra ligna abietina vetusta.

Extus parum notabilis et facie fere *Lecideæ vernalis* var. *anomalæ* apotheciis nigris, sed intus maxime distincta. Comparanda est *L. globulispora* Nyl. (e Freto Magellanico), sed hæc apotheciis planioribus sporis majoribus, facie prope *Lecideæ myriocarpæ*. Paraphyses non discretæ, sed tamquam canaliculi tubulosi verticales (crass. 0,001 millim.) visibiles in massa gelatinoidea sat firma thalamii, non confertæ. — Sub nomine „Lecideæ lapponicæ" hujus adest in hb. Ach. e Lapponia forma lignicola, thalli macula vel substrato ochraceo, quare ut nihil typicum exprimens hoc nomen non retinui.

21. Lecidea neglecta Nyl. — Thallus albido-cinereus crustam sat tenuem formans tenuiter granulosam, granulis subconfluentibus plagulas latitudinis pollicaris vel ultra exhibens; apothecia parva superficialia opaca planiuscula, margine obtuso aut demum deplanato vel evanescente, intus concolora nigra; sporæ $8^{\text{næ}}$ fusiformi-oblongæ vel oblongæ, longit. 0,008—0,011 millim., crassit. 0,003—4 millim., in thecis oblongis facile separandis e thalamio, paraphyses mediocres articulatæ, hypothecium fusconigrum.

Supra muscos pulvinatos minores (*Grimmias* et *Andreæas*), quos (ad saxa granitica) incrustans obducit, prope Helsingfors. Rara.

Apothecia sæpe margine rugulosa vel extus fere crenulata. „L. incrustans" Del. thallum sat similem offert.

22. L. NIGRITULA Nyl. et. L. MYRIOCARPA (DC.). — Ambæ passim in viciniis Helsingforsiensibus ad ligna vigent. Hæc haud raro supra terram (præsertim muros terra tectos).

23. L. ABIETINA Ach. — Ad corticem abietum in Mjölö et in Kyrkslätt.

24. ODONTOTREMA MINUS Nyl. — Affine et subsimile *Odontotremati phacidioidi* Nyl. in *Enum. génér. Lich.* p. 143, macula thallina sæpe valde dilatata, apotheciis minoribus (vix 0,5 millim. latioribus), sporis ellipsoideis, interdum tenuiter 3-septatis, crassioribus, longit. 0,011—15 millim., crassit. 0,006—7 millim. Paraphyses graciles. Gelatina hymenea iodo vinose rubens.

Supra lignum truncorum vetustorum dejectorum abietis ad Helsingfors, prope Fredriksberg.

25. AGYRIUM RUFUM Fr. — Ad ligna pinea vetusta indurata in sylvis passim, haud rarum.

26. PLATYGRAPHA PERICLEA (Ach.) — Ad abietes sylvæ prope Fredriksberg.

27. ARTHONIA MARMORATA (Ach.) Nyl. — Ad abietes in Mjölö. Cf. *Herb. M. F.* p. 92, ubi synonymia.

28. ARTHONIA MEDIELLA var. SAPINEA Nyl. — Vide infra p. 238.

29. ARTHONIA PUNCTIFORMIS Ach. — Ad alnos et *Vaccinium uliginosum*. Est *Nævia orbicularis* Fr. *L. S. exs.* 91.

30. VERRUCARIA TEPHROIDES var. CARTILAGINEA Nyl. *Prodr.* p. 177. — Huc Sagedia cinerea *Fl. Helsingf.* suppl. p. 220.

31. VERRUCARIA UMBRINA var. CLOPIMA Whlnb. — Supra rupes sæpe aqua suffusas ad Helsingfors sat frequens.

32. Verrucaria margacea var. mauroides (Schær. *Enum.* p. 215). — Ad lapides calcareos sylvæ pone Fredriksberg. Quoque ad Helsingfors supra tegulas lateritias, facie externa fere *Verr. nigrescentis*, at thallo minus evoluto continuo inæquali opaco, sporis longit. 0,015—16, crassit. 0,0065—0,0075 millim.

33. Verrucaria intercedens (Nyl. *Pyrenoc.* p. 33) var. æthioboloides Nyl. — Thallus cinereofuscus tenuissimus continuus vel dispersus; apothecia minuta fere ut in *V. æthiobola;* sporæ incolores fere murali-divisæ, circa longit. 0,021 millim., crassit. 0,010 millim.

Ad saxa quartzosa in Wihtis.

34. Verrucaria lectissima var. terrestris Nyl. — Thallus determinatus glaucocinereus, sat tenuis, inæqualis; apothecia fusco-pallescentia innata, parum prominula; sporæ oblongo-fusiformes, 3-septatæ, longit. 0,020—23 millim., crassit. 0,007—8 millim., paraphyses confertæ.

Supra terram macram inter *Ceratodon purpureum* plagulas latitudinis pollicaris formans, in rupibus ad Helsingfors juxta Observatorium astronomicum.

Vergit ad *Verrucariam chloroticam*, sed apothecia magis determinate pallescentia, immo pallide rufescentia.

35. Verrucaria farrea Ach. pr. p., Nyl. in *Bot. Notis.* 1853, p. 183, *Prodr.* p. 188. — Ad corticem *Salicis pentandræ* vetustæ prope Helsingfors.

36. Verrucaria oxyspora Nyl. in *Bot. Notis.* 1852, p. 179. — Ad betulas in regione Helsingforsiæ sat frequens.

Quasdam alias additiones in lichenographiam Helsingforsiensem jam ante attuli, ut supra pp. 5, 7 et in *Herb. M. F.*

Addam hoc loco *Physciam obscuram* var. *sciastram* (*Parmel. fahlunensem* var. *sciastram* Ach., Fr.) occurrere in Nylandia, Savolaxia et Alandia.

II. — Ad Lichenes Savolaxiæ.

Collectiones lichenum, de quibus enumerationem scripsit Edwin Nylander, fecerunt anno 1852 A. Chydenius et Edwin Nylander. Revisione horum lichenum sequentia adnotavi.

1. PTERYGIUM PANNARIELLUM Nyl. — Thallus obscure olivaceus vel olivacee fusco-nigricans opacus radiatus, radiis multifidis dense appositis vel fere imbricato-confertis, obsolete rugulosus, mediocris (latit. circa pollicaris vel 2 centimetr.), medio totus microphylline (subcoralline) transformatus et congestus (altit. tamen vix ultra 0,5 millim.), ibi simul facile diffracto-glebulosus; apothecia non visa.

Supra rupes graniticas Savolaxiæ simul cum *Verrucaria umbrina,* ad ripas lacuum. (Etiam in Suecia.)

Affine *Pterygio Petersii* (Tuck.), sed non centrifugum, paullo majus (fere magnitudine *Pt. centrifugi*), granuloso-corallinoideum pro maxima parte, ambitu radioso radiis angustioribus minus vel vix planis, colore totius thalli magis olivaceo. Radii apice sæpius digitati, digitis vix discretis. Non obiter visum pro *Pannaria triptophylla* var. *nigra* sumatur, cui adest linea cingens hypothallina mox eam distinguens. Textura anatomica fere ut in *Pterygiis* ceteris. *Pt. subradiatum* (Pannaria subradiata Nyl. *Prodr.* p. 68) est minus, simplicius, centrifugum (centro late evanido), laciniis non imbricatis tenuioribus magis adpressis, et ceteroquin textura laxe cellulosa. Sunt jam species hujus generis notæ: *Pt. centrifugum, Pt. Petersii, Pt. subradiatum, Pt. pannariellum, Pt. asperellum* (Ach.) et *Pt. tremniacum* (Mass.).

2. LEPTOGIUM SATURNINUM Ach. — Optimum in Mäntyharju, interdum apotheciis latit. fere 3 millim.

3. LEPTOGIUM HUMOSUM Nyl. *Syn.* p. 119, et supra p. 8. Simul cum *Collemate pulposo* f. *tenace* (Ach.) ad Nyslott.

4. CALICIUM PARIETINUM Ach. est quod sub *lenticulari* et *subtili* enumeratur. Quoque occurrit forma *minutellum* Ach. — Quod nominatum fuit „Cal. chrysocephalum" nil sistit nisi formam *Calicii phæocephali* gracilescentem thallo tenuissimo albo sublebroso vel evanescente, apotheciis stipitibus nigris gracilentis capitulis subglobosis saltem junioribus citrine pulverulentis.

5. Cladonia cariosa (Ach.) quoque obvenit et Cl. furcata var. corymbosa (Ach.) similiter ac ad Helsingfors.

6. Stereocaulon condyloideum Ach. legendum pro „St. corallino.“ — Valde frequens. Quasi intermedium inter *paschale* et *condensatum*. (Sporæ in typo hb. Ach. e Germania bacillari-fusiformes 1—3-septatæ, longit. 0,024—30, crassit. 0,0035 millim.)

7. Alectoria sarmentosa Ach. legendum pro „ochroleuca.“

8. Cetraria odontella Ach. omissa. In Ruokolaks fere transire videtur in *aculeatam*.

9. Nephromium tomentosum Hffm. et N. lævigatum (Ach.), utrumque fere æque frequens. Jam ante monui *Nephromium* genere distinctissime differre granulis gonimis (plerumque cœrulescentibus) in cellulis parenchymaticis thalli inclusis a *Nephromate* (ex. gr. *N. arctico*), cui gonidia (proprie sic dicta) discreta cellularia. Distincta sunt ut Psoromata a Pannariis.

10. Umbilicaria proboscidea DC. omissa.

11. Lecidea vernalis cum varr. *dolosa*, *turgidula* (Fr.) et *anomala* (Ach.) passim (hæc pro „Lecidea luteola var.“ legenda).

12. Lecidea petræa Flot. et L. geminata Flot. sub „L. atroalba“ latent.

13. Lecidea persimilis Nyl. — Thallus tenuis albidus vel albido-cinerascens sat minute granuloso-areolatus indeterminatus; apothecia nigra adpressa planiuscula (vel leviter convexiuscula), sat acute marginata, intus nigricantia sub epithecio cinerascentia; sporæ 8^{nae} oblongo- vel fusiformi-ellipsoideæ, demum fusco-nigrescentes, 3-septatæ, longit. 0,019—23, crassit. 0,008 millim., paraphyses non discretæ, hypothecium fusconigrum. Gelatina hymenea iodo ex intense cœruleo obscurata.

Ad ligna pinea vetusta in Ruokolaks.

Omnino recedit saltem specie a *L. alboatra*, licet prope eandem disponatur in serie systematica. Apothecia mediocria (latit. circa 0,6 millim.). Admixta crescens cum *Lecidea parasema* var. *enteroleuca*, quæ mox dignota apotheciis vix vel obsolete marginatis et intus albis vel albidis.

14. L. EUPHOREA Flk. — Quoque in Savolaxia adest.

15. L. IMPROVISA Nyl. — Rarius ad sæpes et corticem pini. — Simul animadvertatur, *L. myriocarpam* DC. ad granitum occurrere in Taipalsaari. — Sub nomine „L. parasiticæ“ receptus est l. c. p. 75 *Abrothallus parasiticus* (Sm.).

16. LECIDEA ALBOATRA var. AMBIGUA (*L. ambigua* Ach. *L. U.* p. 161, *Syn.* p. 14). — Willmanstrand, ad muros castelli.

17. PLATYGRAPHA PERICLEA (Ach.). — Wehkalahti, ad abietes. — *Arthonia astroidea* Ach. legendum pro „Opegrapha atra.“

18. ARTHONIA MEDIELLA Nyl. — Thallus indeterminatus vix ullus; apothecia late sparsa atra opaca, sat minuta (latit. circa 0,2—0,3 millim.), superficialia rotundata lecideoidea immarginata, intus concolora vel obscure cinerea; sporæ (6—8^{næ} in thecis) oblongo-ovoideæ vel fusiformi-ovoideæ, altero apice plerumque paullo crassiores, 3-septatæ, longit. 0,015—17 millim., crassit. 0,004 millim., epithecium strato granuloso nigro compositum, hypothecium fuscescens. Gelatina hymenea iodo intense vinose rubens.

Ad alnos in Savolaxia.

Facie fere *Arthoniæ patellulatæ*, sed sporis 3-septatis longiusculis mox dignota; apotheciis jam superficialibus adhuc magis differt ab *A. punctiformi*. In *A. patellulata* apothecia sæpius duplo majora, epithecium aliter constitutum pallidius (lamina tenui visum sordidum), nec granulis nigris conpositum. Spermatia tenella cylindrica recta.

A. MEDIELLA var. SAPINEA Nyl. differt a typo apotheciis latissime diffusis at plerumque sat confertis, sæpius majoribus (latit. circa 0,4 millim.), rotundatis vel rarius nonnihil oblongis, sporis longit. 0,012—17 millim., crassit. 0,004—6 millim. Gelatina hymenea iodo vinose fulvescens. — Ad corticem abietum et pinorum prope Helsingfors; ad ligna abietina in Satakunda (A. Malmgren). *Lecideæ myriocarpæ* obiter visa facie est subsimilis. Interdum loco thalli macula albida observatur. Sporæ incolores, satis variæ, simplices vel 1—3-septatæ, angustulæ. Accedit versus *Patellarias* inter Fungos.

19. VERRUCARIA EPIGÆA var. BRYINA Nyl. — Thallo albo tenui subgranuloso; supra muscos (*Ceratodon purpureum*) montis Pisanvuori.

III. — Ad Lichenes Alandiæ.

Lichenes hic memoratos collegit in Alandia anno 1853 Edwin Nylander.

1. Collema flaccidum Ach. legendum l. c. p. 79 pro „C. furvo.“ *C. furvum* minus ad mœnia arcis Raseborg (Edwin Nylander).

2. Calicium disseminatum Fr. (*C. microcephalum* var. *b* Fr. *L. E.* p. 399, *L.S. exs.* 17). — Ad corticem betularum in Bastö.

3. Calicium trichiale var. cinereum (Pers.; var. *granulato-verrucosum* Schær., Nyl. *Calic.* p. 12). — Ad corticem quercus.

4. Calicium pusillum (Ach.) Flk. — Ad corticem et lignum quercus. Sub „Calicio lenticulari“ sumtum æque ac *C. parietinum* Ach.

5. Cladonia gracilis var. aspera Flk. est addenda et *Cl. furcata* var. *corymbosa* (Ach.). „Cl. Flœrkeana“ vix differt a *macilenta*.

6. Alectoria sarmentosa Ach. etiam hic legendum pro „A. ochroleuca.“

7. Physcia stellaris var. subobscura Nyl. — Forma fere ut var. *hispida*, sed colore nonnihil fuscescente (prope ut in *obscura*), ciliis saltem pro maxima parte nigricantibus. (Dicta var. *marina* l. c. sed hoc nomen non bonum, quia etiam aliæ formæ in maritimis occurrunt).

8. Physica pulverulenta var. angustata (Ach.) sub nomine „venustæ.“ Forma in Alandia adest in *venustam* transiens, ipsam autem venustam inde non vidi.

9. Lecanora erysibe (Ach.) Nyl. *Prodr.* p. 88. — Thallus sæpius sat tenuis cinerascens (vel interdum cinereo-virescens), fere leprosus areolato-diffractus; apothecia badiorufa innata fere biatorina margine thallino parum conspicuo; sporæ ellipsoideæ

vel oblongo-ellipsoideæ sæpius et typice uni-septatæ, longit. 0,010—14 millim., crassit. 0,004 millim.

10. Lecanora subfusca var. crenulata Schær. etiam adest. [1])

11. Lecidea *(Gyalecta)* geoica Ach. legendum pro „L. foveolari." Etiam in mœnibus arcis Raseborg.

12. Lecidea Ehrhartiana Ach. — Ad corticem quercus et ligna pinea frequenter.

13. Lecidea vernalis var. montana Nyl. *Prodr.* p. 188 in Jurmo et alibi. [2]) „Var. cupreiformis" E. Nyl. l. c. p. 90 vix differt a *cuprea* Smmrf.

14. Lecidea sanguineoatra Ach. addenda. Quoque var. *fuscorubens* Nyl. in *Bot. Notis.* 1853, p. 183, ad calcem et gneissum in Alandia obveniens. — „L. viridescens" et „L. flexuosa" sunt delendæ, æque ac „L. fuscescens." — *L. luteola* offert varietates *muscorum, umbrinam* (Ach.) et *inundatam* (Fr.); *L. parasema* var. *elæochromam* (Ach.).

15. Lecidea petræa Flot., L. tenebrosa Flot., L. polycarpa Fr., L. albocœrulescens Fr. sunt addendæ. — Similiter *L. lactea* Flk., Schær. (L. ambigua Fr. *L. S. exs.* 407, Nyl. *Prodr.* p. 133).

16. Lecidea fuscoatra var. deusta Stenh. frequens in Savolaxia æque ac ad Helsingfors.

17. Lecidea Swartzioidea Nyl. — Thallus similis ac in *Lecanora glaucoma* var. *Swartzii*, hypothallo nigricante instratus

---

[1]) Obiter hic animadvertere licet, *Lecanoram psoralem* Ach. *L. U.* p. 376, *Syn.* p. 160, ex typo hb. Ach., designare statum accedentem griseum (apotheciis sat concoloribus confertis adpressis) *L. subfuscæ*, ad schistum calcareum vigentem; nec ullo modo *psoralis* ad *Placodium circinatum* pertinet. — „Lecanora rubelliana" E. Nyl. l. c. p. 88 est delenda, nec visa e Finlandia.

[2]) Ex hb. Ach. *Lecidea sabuletorum* Ach. *Syn.* p. 20 pro maxima parte hanc respicit; ejus var. *geochroa* pro maxima parte pertinet ad *L. disciformem* terrestrem. At *L. sabuletorum* Flk. in *Berl. Mag.* 1808, p. 309, est *L. vernalis* var. *muscorum* Schær., ex specim. auctoris.

ambitu tenuiter longeque sæpe radians, areolatus albus suffusus (pulvisculis subtilibus fere areolatis); apothecia pauxillum vel vix albo-suffusa mediocria marginata, intus hypothecio fusco; sporæ satis parvæ ellipsoideæ, longit. 0,012 millim., crassit. 0,006 millim. Gelatina hymenea iodo cœrulescens.

Ad saxa gneissacea insularum Alandiæ. Vix nisi varietas insignis *Lecideæ contiguæ.*

18. Lecidea contigua var. notabilis Nyl. — Thallus inæqualiter minute granulosus fere leprosus passim acervulatus (faciei fere ut in *Stereocaulo condensato*); apothecia sat magna (sæpe latit. 2 millim.) prominula planiuscula opaca (trachylioidea), margine parum vel vix distincto; sporæ mediocres ellipsoideæ.

Ad saxa granitica. Forte species distincta.

19. Lecidea alboatra var. epipolia (Ach.) ad muros. Simul var. *ambigua* (Ach., *margaritacea* Flot., non Ach.) ad saxa gneissacea.

20. L. lenticularis Ach. (chalybeia Borr.). — Supra saxa gneissacea thallo tenui umbrino continuo indeterminato.

21. Opegrapha varia Pers. *) formæ *signata* (Ach.) et *pulicaris* (Ach.). Occurrit simul ad muros ruinarum arcis Raseborg in Nylandia forma saxicola, cui interdum epithecium explanatum et nonnihil rarius flavo-suffusum; sporæ oblongo-fusiformes 5-septatæ, longit. circa 0,022 millim., crassit. 0,006 millim.

22. O. rimalis Ach. — Ad fraxinos. Simul in Alandia *O. atra* Pers. et *vulgata* Ach.; hæc quoque varietatibus *siderella*

---

*) *O. gregaria* Ach. *L. U.* p. 252, huc relata, nihil aliud sistit quam *Dichænam rugosam* fagineam dispersam. Animadvertam simul, *O. calcaream* Ach. *L. U.* p. 250, *Syn.* p. 72, pertinere ad *O. atram* Pers., Nyl. *Prodr.* p. 157 (*Chevalieri* Leight.), ex specimine anglico Turneri in hb. Ach. In Nyl. *Prodr.* l. c. relata fuit ad *O. saxatilem* DC. æque ac *O. saxicola* Ach. *Syn.* p. 71, quæ (ex hb. Ach.) non differt ab *O. rupestri* Pers. (*O. Persoonii* var. *aporea* Ach. hb. quoad specimen suecicum).

et *steriza* (simpliciuscula ad saxa gneissacea). Ad quercus *Platygrapha periclea* (Ach.)

23. A. MARMORATA (Ach.) Nyl. — Ad abietes frequens.

24. A. ASTROIDEA var. EXCIPIENDA Nyl. — Similis omnino var. *epipastæ*, sed sporis uni-septatis (longit. 0,015—17 millim., crassit. 0,006—0,0065 millim. et plerumque 6^{nis} in quaque theca). Gelatina hymenea iodo vinose rubens. — Ad corticem fraxini. Comparanda cum *A. minutula*, hæc autem mox sporis duplo minoribus diversa.

25. ENDOCARPON FLUVIATILE DC. — Quoque adest. At „E. rufescens" delendum, forte tamen olim inveniendum.

26. VERRUCARIA MARGACEA Whlnb. varr. *mauroides* (Schær.) et *æthiobola* (Ach.). — Ad saxa maritima. *V. nigrescens* Pers. solum ad lapides arenarios lecta.

27. VERRUCRAIA PYRENOPHORA var. INCAVATA Nyl. — In Alandia supra lapides calcareos. Calcivora, perithecio integro, sporis ellipsoideis uni-septatis, longit. 0,030—36 millim., crassit. 0,012—16 millim., thallo vix macula pallescente indicatus.

28. VERRUCARIA CHLOROTICA Ach. — Supra gneissum in Lemböle.

29. VERRUCARIA LECTISSIMA (Fr.). — Apothecia testaceorufa et sæpe aliis fuscescentibus vel infuscatis immixtis.

30. VERRUCARIA CINERELLA Flot., Nyl. *Prodr.* p. 190. — In Alandia ad corticem alni (?). *V. epidermidis* quoque ad Corylum.

Quærendæ sunt ad littora marina *Verrucaria mucosa* Ach., *V. ceuthocarpa* Whlnb. et *V. striatula* Whlnb.

STRÖDDA ANTECKNINGAR.

1.

Med understöd af Sällskapet gjorde D:r F. Hellström under sommaren 1845 en exkursion i mellersta Österbotten. De dervid gjorda entomologiska samlingarne kunna i någon mån representera de mest framstående dragen af Insekt-faunan inom det område, som då af D:r Hellström undersöktes, d. v. s. trakten omkring G:la Carleby. Följande utdrag ur förteckningen öfver dessa samlingar torde derföre ej sakna allt värde för dem, som intressera sig för kännedomen om den ännu så litet hos oss kända geografiska utbredningen af Insekterna.

I. — HYMENOPTERA.

Sphegidæ. [1]) — Ammophila sabulosa; Miscus campestris; Mimesa unicolor, lutaria; Trypoxylon figulus; Agenia hircana; Pompilus niger, viaticus; Miscophus concolor; Pemphredon lugubris; Passalœcus monilicornis.

Crabronidæ. — Oxybelus uniglumis; Hoplisus 4-fasciatus; Cerceris 4-fasciatus; Crabro vagus, lapponicus, cephalotes, guttatus, dimidiatus, podagricus, spinipectus.

Chrysidæ. — Chrysis ignita L.

Pteromalidæ. — Eurytoma Abrotani Illig.; Torymus bipunctatus Zett., purpurascens Nees etc.

---

[1]) Artnamnen i denna och följande grupp äro desamma som i Dahlboms *Hymenoptera europæa* (Lund, 1843—1845).

Braconidæ. — Microgaster tibialis Nees., globatus Zett., subcutaneus Zett.; Alysia mandibularis Nees.; Ischiogonus obliteratus Vesm.; Rogas marginatus Nees.; Bracon impostor Nees.; Fœnus assectator Fbr.; Chelonus annulatus Nees.; Codrus pallipes Jur.

Ichneumonidæ. [1] — Bassus rufiventris, festivus, flavo-lineatus, signatus; Lissonota bellator, impressor; Xorides collaris; Exochus frenator, mansuetor, prosopius, coronatus; Tryphon rufus, nigricollis, rutilator, elongator, gnathoxanthus; Mesoleptus Typhæ, nemoralis; Ichneumon monticola, designatorius, lineator, deceptor, culpatorius, luctatorius, castigator Fbr., extensorius L., pisorius, latrator, comitator, fabricator, gemellus, albicinctus, gracilicornis, melanogonus; Pezomachus hortensis; Hemiteles bicolorinus, cingulator; Phygadeuon fumator, profligator, plagiator, afflictor; Cryptus furcator, grisescens, migrator; Orthocentrus incisus; Campoplex difformis, pugillator, mixtus, rapax; Exetastes illusor, fornicator; Ephialtes mediator; Glypta scalaris, mensurator; Pimpla arctica Zett., stercorator, turionellæ; Odontomerus dentipes.

Tenthredinidæ. — Cimbex variabilis Kl.; Trichosoma lucorum Kl.; Tenthredo scalaris Kl., viridis L., notha Kl., livida L., atra L., balteata Kl., instabilis Kl., analis Zett., crocea Zett., æthiops Fbr., rapæ L., fulvipes Fall., equiseti Fall., agilis Hart.; Pœcilostoma guttata Dhlb.; Dolerus hæmatodes Kl., vestigialis Kl., niger Kl., gonager Kl., uliginosus Kl., eglanteriæ Kl., æneus Hart.; Nematus luridiventris Dhlb., ventralis Hart., leucotrochus Hart.; Selandria luteiventris, ephippium Kl.; Dineura De Geerii Dhlb.; Monoctenus juniperi Dhlb.; Priophorus albipes Dhlb.; Cephus pallipes Kl.; Lyda sylvatica Fall. — Dessutom några nya arter.

Siricidæ. — Sirex gigas L. och S. phantoma Fbr.

---

[1] Alla namn i denna grupp äro af Gravenhorst, då ej någon författare uppgifves.

II. — Diptera.[1])

Tabanidæ. — Tabanus ruralis, tropicus; Hæmatopota pluvialis; Chrysops relictus, sepulchralis.

Asilidæ. — Laphria flava; Dioctria Reinhardi; Asilus variabilis.

Anthracidæ. — Anthrax sinuata; Thereva anilis; Atherix griseola Meig.; Leptis scolopacea, lineola.

Empididæ. — Rhamphomyia spinipes, sulcata, spissirostris; Hilara interstincta; Cyrtoma spuria; Tachypeza albitarsis; Tachydromia calceata, nigritarsis.

Dolichopodæ. — Dolichopus pennitarsis, pulicaris; Chrysotus læsus.

Syrphidæ. — Syritta pipiens; Ascia geniculata; Sphærophoria melissæ, menthastri; Scæva mellina, peltata, scalaris, clypeata, albimana, umbellatarum, vittigera, balteata, melanostoma, manicata, tricincta, vitripennis, ribesii, lunigera, selenitica; Syrphus arbustorum, piceus, flavocinctus, intricarius, anthophorinus, floreus, cryptarum; Sericomyia lapponum; Helophilus pendulus, affinis Whlb.; Milesia apiformis, vespiformis; Xylota segnis, cœruleiventris; Helophilus lineatus; Chrysotoxum bicinctum, fasciolatum; Xylota femorata; Pipiza 4-maculata; Chrysogaster viduatus; Eristalis pubera, gigantea.

Conopsidæ. — Myopa buccata, furruginea.

Muscidæ. — Gymnosoma rotundata; Sarcophaga carnaria; Lucilia cornicina; Tachina campestris; Mesembrina meridiana; Anthomyza dispar, trilineata, scalaris, radicum, coarctata, canicularis, triquetra, variata, inanis, 6-notata, sylvestris, aërea, semicinerea, lepida, serena, pumila, contractifrons.

Sciomyzidæ. — Cordylura sponsa, pubera, rufimana; Scatomyza stercoraria, suilla.

---

[1]) Arterna äro benämnda såsom i Zetterstedts *Diptera Scandinaviæ.*

Ochthiphilidæ. — Ochthiphila aridella, juncorum.

Ephydridæ. — Notiphila griseola; Ephydra stagnalis; Ochthera mantis.

Scatomyzidæ. — Tetanocera umbrarum.

Ortalidæ. — Tephritis Leontodontis; Lonchæa vaginalis; Lauxania lupulina; Sapromyza hilarella.

Opomyzidæ. — Scatophaga nigricornis, nigra; Calobata petronella, cibaria.

Heteromyzidæ. — Helomyza serrata, rufa; Copromyza equina; Piophila atrata.

Oscinidæ. — Oscinis lineata, pusilla; Madiza glabra.

Tipulidæ (sensu latiori). — Hirtea pomonæ, ephippium; Bibio Johannis; Ceratopagon communis; Chironomus plumosus, annularis hirtulus; Culex cantans; Tipula cornicina, scripta Meig., ochracea; Limnobia 4-notata; Ctenophora bi-maculata; Sciara fuscipes. W. Nylander.

2.

Kräftan (*Astacus fluviatilis* L.) hörer till de djur hvilkas geografiska utbredning är bland de lättaste att observera. Enligt de uppgifter jag hittills kunnat erhålla i afsende å dess gräns norrut, synes denna bilda en linie gående ifrån trakten af Christinestad (Lappfjerdså) snedt genom landet till straxt söderom Sordavala i öster. Denna linie är dock ej fullkomligt rak, utan företer i de inre delarna af landet en lindrig böjning söderut. Kräftan förekommer t. ex. i Längelmäki, men trifs ej mera i Jämsä. Den nordliga gränspunkten på vestra kusten finnes således vid 62° 25′, i Längelmäki och i S:t Michel-trakten vid 61° 6′ och vid Ladoga vid 61° 7,5′. D:r Åkesson har underrättat mig om att kräftan ej förekommer i trakterna af Onega; troligt är derföre att gränsen för detta djur österom Ladoga drager sig ännu sydligare och måhända söderom Swir.

Hos oss finnas andra djur, hvilkas gränslinie norrut i stället för att sänka sig sydligare mot öster, tvärtom der höjer sig mera norrut. Det är åtminstone fallet med Gräfsvinet, som vid vestra kusten endast blifvit påträffadt i mellersta Österbotten, men i det inre af landet förekommer i Kajana-trakten (och, om jag ej minnes orätt, på ryska sidan åt Hvita Hafvet ännu längre norrut). W. Nylander.

3.

Då den i början af detta häfte införda *Öfversigten af i östra Nyland växande Kotyledoner och Ormbunkar* sistlidne vår (1858) utgafs, var jag, i brist på mera omfattande undersökningar, dels nödsakad att lemna vissa växtformer oberörda, dels förledd att låta några oriktiga uppgifter komma mig till last. Jag begagnar mig derföre nu af tillfället att lemna följande beriktiganden och tillägg. [1])

Hieracium fuscum Vill., som omnämnes i noten p. 31, är otvifvelaktigt *H. fuscum* Vill., Fr. *Spec. Hierac.* p. 18. Den skiljer sig från den närmast stående *H. auricula* L. genom renare grön färg, undertill sträfhåriga blad (enl. Fries på båda sidor) och starkt brandgula blombräm. Jag tvekade förut att upptaga denna art för finska floran, emedan den i Norge uppgifves växa vid en höjd af 1—2000 f. ö. h. (genom tryckfel är i noten höjden uppgifven till 4000 f.). [2])

„*Euphrasia gracilis* Fr.“, som p. 39 är upptagen för trakten vid Borgå, enligt *Fl. Helsingfors. addit.* p. 209 („in par. Borgoënsi ad Laha, Nervander“), bör utgå från förteckningen, emedan det exemplar som derifrån förvaras å F. M. blott utgör en enkel och spädare form af *E. officinalis* L. En dylik har jag äfven sett i Borgå vid Långvik och från Kimito (G. Selin). Den verkliga *E. gracilis* Fr. är ännu icke anmärkt i Finland.

---

[1]) Ehuruväl åtskilliga tillägg nu tillika kunde göras till Helsingforstraktens och Finlands flora, anser jag dock skäl vara att uppskjuta dermed till nästa häfte, då i sommar troligen flere nya bidrag komma att inflyta.

[2]) Denna växt finnes å F. M. dessutom från Fredrikshamn (C. Qvist) och från Salmis i Ladoga-Karelen (J. J. Chydenius).

Under „*Batrachium trichophyllum* Chaix.“ p. 43 har jag innefattat tvenne arter, af hvilka den från Strömfors utgör en egendomlig form af *B. circinatum* Fr. [1]) som jag benämnt var. *oligandrum*. Den är till alla delar mycket mindre, bladen tydligt skaftade, med oregelbunden omkrets, icke hopfallande (jemf. *Herb. Mus. Fenn.* p. 35); den från Perno i noten på samma sida omnämnda hörer sannolikt till hufvudarten; den från Pyttis är *B. confervoides* Fr.

Vid *Callitriche verna* L., Kütz., p. 61 måste jag anmärka en egendomlig varietet (var. *divaricata*), utmärkt genom en starkt blåaktig färg, och förgrening liknande den hos *C. autumnalis* L. (jemf. *Herb. Mus. Fenn.* p. 56). Den växte på hård sandbotten tillsamman med den sistnämnda, helt och hållet under vatten, vid Hinkaböle inom Pyttis socken.

Nitella hyalina DC., Al. Braun., som p. 62 är uppförd med ?, är enligt meddelande af prof. Braun rätt bestämd.

Ännu en för Skandinavien ny Nitella-art är jag i tillfälle att här anföra, neml. *N. batrachosperma* Rchnb., Al. Braun. Den öfverensstämmer i det närmaste med beskrifningen i Wallman's *Charac.* p. 256, utom att toppstyckena äro försedda med en ledfästad spets. Frukterna slutligen mörkbruna, 6-strimmade, temligen stora i förhållande till växten, som i våra exemplar är blott ½—1 tum hög (enl. Wallman „något stor, ända till 4 tum och deröfver“); den är utan tvifvel sambyggare (Wallman säger „monoica?“).

---

[1]) Samma åsigt hyses äfven af kand. C. F. Nyman, som erhållit densamma i bref.

Den växte i grundt, nästan alldeles sött vatten inom Pyttis i sällskap med Callitr. verna var. divaricata Sæl.

Närmare uppgifter rörande dessa båda anmärkningsvärda Nitella-arter lemnar följande utdrag ur ett bref af prof. Braun till W. Nylander.

Berlin, 20 Februar, 1859.

Die beiden übersendeten Characeen gehören seltenen Arten an, deren geographische Ausbreitung durch die Auffindung in Finland in merkwürdiger Weise erweitert wird. Die eine Art, welche Sie mit Nitella gracilis vergleichen, ist *Nit. hyalina* (Chara hyalina DC., mit welcher aber der Autor selbst später auch Ch. tenuissima Desv. verwechselt hat). Sie unterscheidet sich von den verwandten Arten leicht dadurch, dass zwischen den meist acht grösseren Quirlblättern noch zahlreiche (oft bis doppelt so viele) kleinere sich befinden. Der bekannteste und lange allein bekannte Fundort dieser Art ist der Genfer-See. Ich habe sie selbst in Zürich-See gefunden. Aus Italien kenne ich sie von Mantua und Pisa; ferner aus Südfrankreich und Spanien. Aus der Songarei ist sie von Ruprecht als Ch. condensata und interrupta beschrieben worden. In Deutschland ist sie noch nicht gefunden, dagegen in den Niederlanden von Dr. Spree (vergleiche Rabenhorst *Characeen Europa's* I n:o 21). Finland ist somit der nördlichste Fundort!

Die Zweite Art, welche Sie fraglich zu Nit. tenuissima ziehen, steht dieser allerdings sehr nahe und wird von manchen auch dazu gezählt werden; ich habe sie als *Nitella batrachosperma* unterschieden (Chara batrachosperma Rchnb., non aliorum, allein Reichenbach kannte seine Art selbst nicht genau und rechnete andere dazu gehörige Formen noch zu Ch. tenuissima). Meine Nitella batrachosperma unterscheidet sich von N. tenuissima zunächst durch den Habitus. Sie ist immer niedrig und die oberen Quirle kopfartig zusammengeschoben, während bei N. tenuissima die kugeligen Quirle mehr gleichmässig auseinander gerückt sind. Die Blätter sind selten mehr als zweimal getheilt, die von N. tenuissima gewöhnlich dreimal. Die Endsegmente verschmälern sich auffallend gegen den Mucro, was bei N. tenuissima nicht der Fall ist.[1] Der Kern des Sporangiums (Samen) ist meist sehr dunkel braungefärbt, bei N. tenuissima heller, zeigt meist einen Streifen weniger und deutlicher vorspringende Kanten. — Diese Merkmale sind im Ganzen unbedeutend, aber hier bei Berlin, wo beide Arten wachsen, finde ich sie bewährt und beide immer wohl unterscheidbar. — *N. batrachosperma* ist weit seltener als N. tenuissima und von wenigen Fundorten bekannt. Ausser Berlin und einigen anderen Orten in der Mark kenne ich nur zwei Fundorte in Süddeutschland, einen in Frankreich, einen in Italien. Sie ist die kleinste unter den Characeen!

---

[1] Här bifogas i bref en teckning af de olika toppstyckena hos N. batrachosperma och tenuissima, som tydligt visar äfven hos den förra en ledfästad ändspets.

I Sippola togo J. E. Strömborg och jag exemplar af en *Orchis*, som i intet afseende skiljer sig från *O. angustifolia* Rchnb. *Fl. Germ. exsicc.* 949 (*O. Traunsteineri* Saut. ex Koch. p. 793). Den växte på ett djupt mycket vidsträckt kärr, kalladt Karhusuo. Vi funno dock begge att de former, som växte längre ut i kärret och som voro mest egendomliga, tydligt öfvergingo i den nära invid växande vanliga *O. maculata* L., i det blomsamlingen, ju närmare de stodo till kärrets kant, blef allt tätare, blommornas mörkröda färg blef ljusare, de nedre bladen tilltogo i bredd, de öfre nådde slutligen öfver basen af blomsamlingen m. m. (Jemf. *Herb. Mus. Fenn.* p. 20).

På Hogland togo vi en *Sparganium*, som fullkomligt öfverensstämmer med *Sp. fluitans* Fr. *Bot. Not.* 1852 t. I, f. 3. Dess stjelk och breda, mot basen tresidiga blad uppräta, styfva; de nedre honaxen skaftade, de öfre oskaftade, hopgyttrade; hanax inga; frukterna trehörniga, hastigt afsmalnande till ett spröt af halfva fruktens längd. Den påminte för öfrigt i hela sitt växtsätt om *Sp. simplex* Huds., hvaraf den troligen utgör en form, såsom den äfven i *Herb. Mus. Fenn.* p. 14 upptages. Den växte i mynningen af en bäck som utföll i ett träsk mellan bergen på Hogland. ¹)

P. 74 säges *Alopecurus nigricans* Hrnm. vara mycket väl skild från alla former af *A. pratensis* L. genom anförda karakterer. Detta påstående är jag dock numera böjd att återtaga, sedan jag från Åland och Åbo sett former, om hvilka det är

---

¹) Samma växt finnes på F. M. dessutom från Sammatti i vestra Nyland (A. Malmgren).

högst svårt att afgöra, antingen de skola föras till *A. pratensis* var. *nigrescens* Andrss. eller till *A. nigricans* Hrnm.

På p. 76 är jag i tillfälle att bifoga en för Finlands flora ny *Botrychium*-art, *B. lanceolatum* (Gmel.) Rupr. *Cr. Vasc. Ross.* p. 33 (*B. rutaceum* Moug. *Stirp. Vog.* 901). Den är tagen af stud. L. M. Runeberg på en gammal sved å Krogsnäs egendom vid Borgå. Han fann blott ett enda exemplar, som förvaras i F. M. Th. Sælán.

INNEHÅLL.

William Nylander, sur Quelques Cryptogames Scandinaves Nouvelles . . . . Pag. 1.

Thiodolf Sælán, Öfversigt af de i östra Nyland vexande Kotyledoner och Ormbunkar . . . . „ 9.

J. J. Chydenius och J. E. Furuhjelm, Berättelse öfver en naturhistorisk resa i Karelen . . . . „ 79.

William Nylander, Analyses Mycologicæ . . . . „ 119.

A. Edwin Nylander, Bidrag till Finlands Malakozoologi, I. . . „ 127.

J. M. J. af Tengström, Geometridæ, Crambidæ et Pyralidæ Faunæ Fennicæ . . . . „ 145.

J. M. J. af Tengström, Anmärkningar och Tillägg till Finlands Småfjäril-Fauna . . . . „ 155.

William Nylander, Ad vegetationem lichenosam Helsingforsiæ, Savolaxiæ et Alandiæ addenda . . . . „ 227.

Strödda Anteckningar . . . . „ 243.

BRITISH MUSEUM

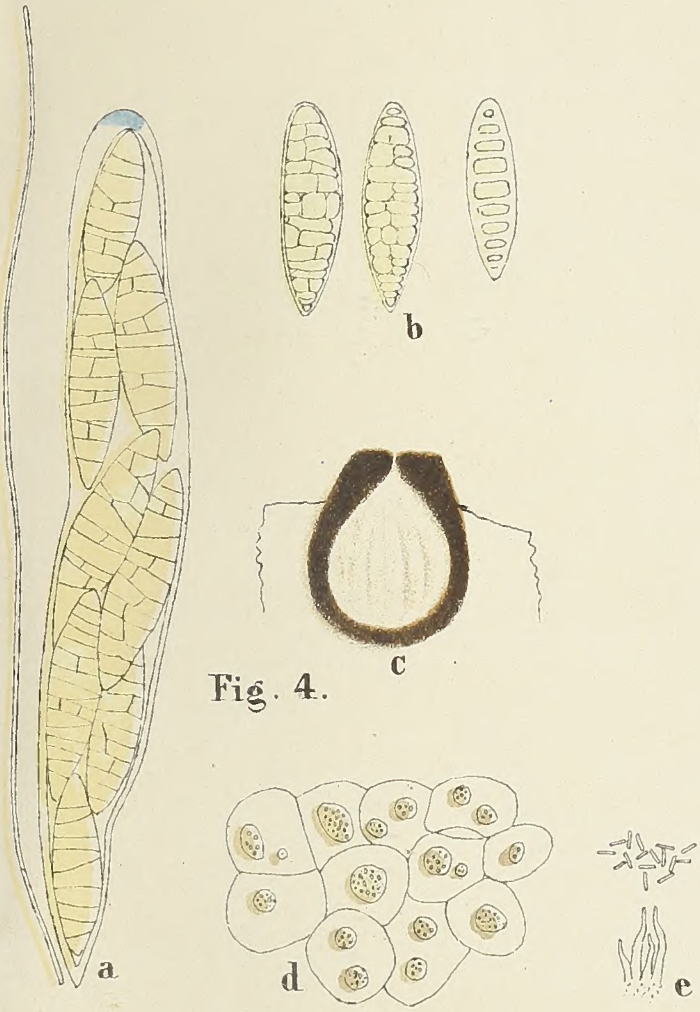

Fig. 4.

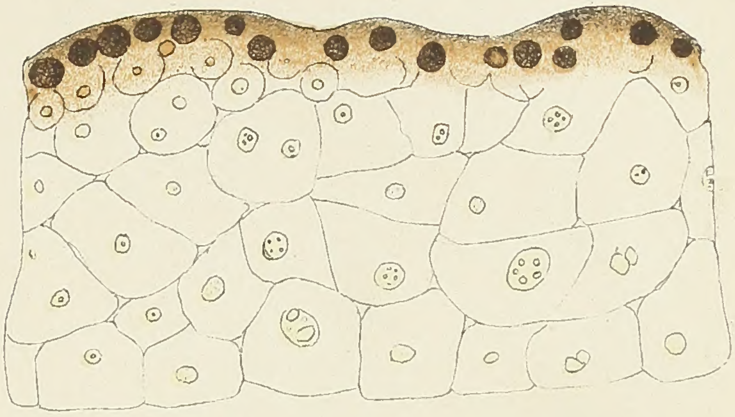

Fig. 3.

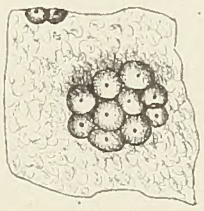

Fig. 2.

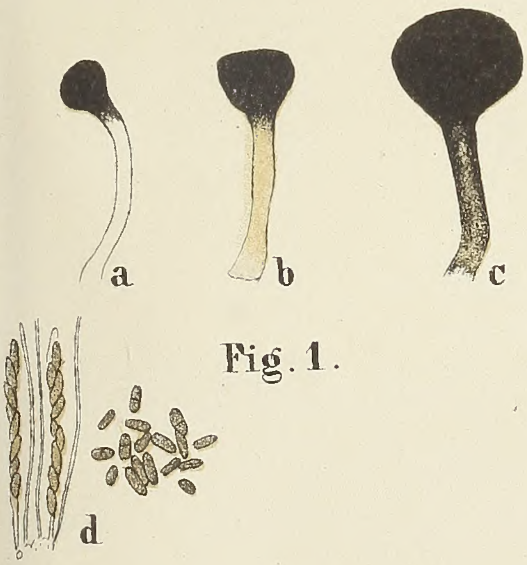

Fig. 1.

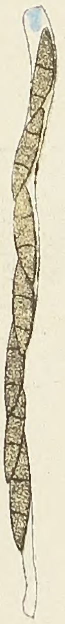

Fig. 5.

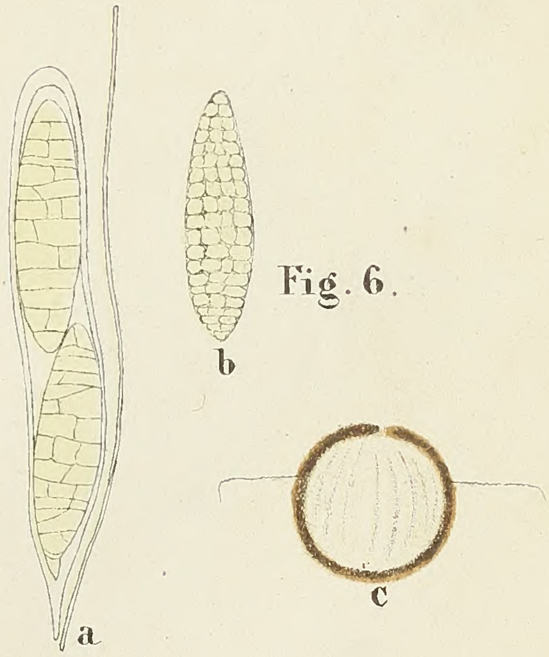

Fig. 6.

W. Nylander del.

F. Liewendal lith & impr.

BRITISH MUSEUM
NATURAL HISTORY